

مجله ایران مهر

ساخت خانه روی گسل، سودای دلان تبریز

تحقق اقتصاد مقاومتی در پشت بام یک خانه

خوانندگان دیجیتال گم شدند

چابهار، ۴۰ کیلومتر مانده به مریخ

صنعت پولساز گلستان اسیر واردات شد

فهرست مطالب

- ۴ یادداشت ها
- ۵ گزارش دهمین نشست نمایندگان استانی خبرگزاری مهر
- ۹ بیماری هفت ساله بیمارستان پارس آباد
- ۱۱ ساخت خانه روی گسل سودای دلان تبریز
- ۱۲ تحقق اقتصاد مقاومتی در پشت بام یک خانه
- ۱۴ هزینه پارک خودرو از اجاره بهای مسکن سبقت گرفت
- ۱۵ مسئولان احتمال وجود کرم در آب شرب شهر صرخه را رد نکردند
- ۱۶ معدنی که گور را از بهرام می گیرد
- ۱۷ چاره‌هایی استان قزوین از معضلات زیست محیطی
- ۱۹ باز هم خطر برای پلنگ ایرانی
- ۲۰ زیستگاه خرس سیاه در معرض تخریب
- ۲۱ سفرنامه باکو تا پشتکوه
- ۲۳ دشت کبودرآهنگ کویری نو در همدان
- ۲۴ ویلاهای لوکس جایگزین درختان کهنسال
- ۲۵ زنجیر «زنجره» به گردن نخل‌های بم
- ۲۶ اختراعی که به داد تشنگی حیات وحش رسید
- ۲۷ مسافرانی که سیاه‌پوش می‌شوند
- ۲۸ «مازوت» جان می‌دهد یا جان می‌گیرد
- ۳۰ قل قل قلیان ممنوع
- ۳۱ واکاوی جعبه سیاه اتفاقات ورزشگاه تبریز
- ۳۳ «ناتوران خمیس» دایه‌های دلسوز تراز مادر
- ۳۶ ظرفیت بالای هنر در کاکلی
- ۳۷ کتابخانه ملی رشت در محاق بی توجهی
- ۳۸ غروب رسانه ای در خرمشهر
- ۳۹ بازار تابستانه کتاب شیراز در انتظار اقدام دوباره اهالی فرهنگ
- ۴۰ حال نمایشنامه نویسی در گیلان خوب نیست
- ۴۲ خوانندگان دیجیتالی گم شدند
- ۴۳ کتابخانه ای که غسالخانه شد
- ۴۴ آه دعبل دامان مجسمه جدید را گرفت

جامعه ایران

فرهنگ و هنر ایران

شناسنامه مجله

مدیر مسئول: علی عسگری

شورای سردبیری: سید امیرحسین دهقانی، سید نوید برکچیان، مریم خلیلی، محمد عکاف

دبیر تحریریه: آزاده سهرابی

گزینش گزارشهای این شماره: مهدی بابایی، سعید رضایی، آرمان نصرالهی

مدیر هنری: محبوبه عزیزی، بهمن وخشور

با تشکر از: دبیران استانی خبرگزاری مهر و سرپرستان ۳۱ استان خبرگزاری مهر

شماره تماس: ۸۸۰۹۵۰۰

پست الکترونیک: Township@mehrnnews.com

آدرس: ایران، تهران، خیابان استاد نجات‌الهی، کوچه بیمه، پلاک ۱۸

علاقتمندان می‌توانند مقالات و مطالب خود را برای مجله ایران مهر ارسال کنند

فهرست مطالب

میراث ایران

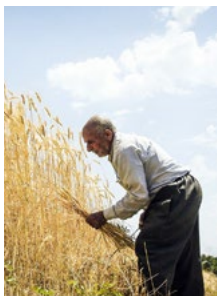
۴۶

- ۴۷ ..... گودبرداری کنار اثر تاریخی ۱۰۰۰ ساله
- ۴۸ ..... بانویی که هنر ۳۰۰ ساله را زنده کرد
- ۵۰ ..... چابهار ۴۰ کیلومتر مانده به مریخ
- ۵۱ ..... سرنوشت مبهم نخستین عکاسخانه جنوب ایران در شیراز
- ۵۲ ..... بی توجهی به میراث صفویه در قم
- ۵۳ ..... گردش در تاریخی ۱۲ هزار ساله در لرستان
- ۵۵ ..... دماوند ثبت جهانی نمی شود
- ۵۶ ..... هنر دستان بانوان قشم برگ‌های تاریخ را ورق می زند
- ۵۷ ..... جدال نابرابر برج و بادگیر
- ۵۸ ..... «ماسوله» گیلان درانتظار ثبت جهانی
- ۵۹ ..... «شاه خورشید» دیگر نمی تابد
- ۶۰ ..... گورکن‌ها بالای جان میراث مازندران شدند
- ۶۱ ..... روزگار ناخوش پل تاریخی لرستان
- ۶۲ ..... دست کوتاه بازار جهانی از هنر ۲۰۰ ساله اردبیل
- ۶۵ ..... بر لب جوی نشین و گذر آب ببین

اقتصاد ایران

۶۷

- ۶۸ ..... راه آهن میانه - تبریز در ایستگاه انتظار
- ۶۹ ..... کاهش چشمگیر برداشت گندم در دهلران
- ۷۰ ..... صادرات روده به اروپا و آمریکا
- ۷۱ ..... از ورشکستگی تا مهاجرت معکوس
- ۷۲ ..... سالهای توقف پروژه پشت هم قطار شد
- ۷۴ ..... صنعت پولساز گلستان که اسیر واردات شد
- ۷۶ ..... روزهای روشن برای سرنوشت سیاه چای
- ۷۷ ..... طلای سبز دامغان در انتظار توجه مسئولان
- ۷۸ ..... رکود مسکن عامل تعطیلی معادن کردستان
- ۷۹ ..... کباب داغ « بناب» روی نان بختیاری‌ها
- ۸۰ ..... تبدیل پتروشیمی اردبیل به انبار سیب‌زمینی
- ۸۱ ..... پسته سیستان و بلوچستان دیگر نمی خندد
- ۸۳ ..... تبدیل دفاتر استانی مهر به مراکز پایش و رصد
- ۴۵ ..... گفتگو با یکی از قدیمی‌های خبرگزاری مهر
- ۸۷ ..... تصویر ایران

ظرفیت مغفول مانده گردشگری اقوام

انصاری
دیرستان ها

تمدن چند هزار ساله کشورمان، میراث گرانبهایی برای ما به یادگار گذاشته که هویت ملی ما محسوب می شود. رنگین کمان آیین ها و رسوم اقوام مختلف که در جای جای این کشور پهنای ساکن هستند می تواند از جمله مظاهر و جلوه های متعدد این میراث برای کشور ما باشد. آیین هایی که با پذیرش دین مقدس اسلام از سوی ایرانیان در اواخر قرن هفتم میلادی رنگ و بوی ارزشهای والای اسلامی به خود گرفت.

آداب و شیوه های سنتی زندگی، مراسم ها، آیین ها، لباس ها، غذاهای بومی، بازی های محلی و... اقوام مختلف ایران از فارس و کرد و ترک گرفته تا عرب و لر و بلوچ و بختیاری و... هر یک می تواند منبع ارزشمندی برای جذب گردشگر داخلی و خارجی و رونق صنعت گردشگری کشور باشد. البته این در صورتی است که از تهدید یکسان سازی های فرهنگی در امان بمانند.

ظرفیت هایی که در سایه کم توجهی ها هنوز آن طور که باید مورد استفاده قرار نگرفته و بالقوه مانده است. اما با وجود کم توجهی به این حوزه هنوز هستند گردشگرانی که به دلیل علاقه خاص خود به این بخش، بازدید و سیاحت در بین اقوام را به هر نحوی شده در برنامه سفرشان قرار می دهند. این گردشگران حتی در مواردی خود نیز در فرم زندگی میزبانان خود شریک شده و تجربه های زیبا و خوبی کسب می کنند.

برگزاری جشنواره اقوام ایرانی که در حال حاضر هم کم و بیش در مناطق مختلف برگزار می شود می تواند در معرفی این جاذبه ها به گردشگران و علاقه مند داخلی و خارجی مؤثر باشد.

ایجاد امکانات و زیرساخت های رفاهی لازم و پذیرایی از گردشگران در مناطقی که قابلیت های خاص فرهنگی از جمله در برگزاری اقوام و وابسته های آنها را دارد با توجه به شرایط محیطی هم می تواند نظر مسافران را برای سفر به چنین مناطقی به خود جلب کند.

این در حالی است که این نوع سفر ها در صورت برنامه ریزی مناسب می تواند سود اقتصادی قابل توجهی را برای مناطق مختلف کشور به ارمغان آورد.

بدون شک همکاری بین بخشی و تعامل دستگاه های دولتی و مردم نهاد می تواند تأثیر ویژه ای در به فعلیت رساندن ظرفیت های مغفول مانده حوزه گردشگری اقوام داشته باشد و زمینه ساز ارائه راهکارهای نوین برای معرفی داشته های اقوام ایرانی به گردشگران داخلی و خارجی شود.

احیای دومین دریاچه شور جهان: از حرف تا عمل

سکینه اسمی
سرپرست استان آذربایجان غربی

دریاچه ارومیه بزرگترین دریاچه داخلی ایران و دومین دریاچه شور دنیاست که روزگاری به عنوان نگین فیروزه ای خوندنمایی می کرد. امروز در سایه بی تدبیری ها و غفلت چندین ساله مسئولان تبدیل به غول نمکی شده است که تبعات ناشی از خشک شدن آن نه تنها شمالغرب بلکه کل کشور به خصوص تهران را به دلیل بادهای نمکی تهدید می کند.

این دریاچه در گذشته به عنوان یکی از مهمترین زیست بوم های جهان مطرح بوده که از آن به عنوان «دومین دریاچه شور جهان»، «بزرگترین زیستگاه طبیعی آرتمیا»، «بیستمین دریاچه بزرگ دنیا»، «شورترین دریاچه جهان که حیات در آن جریان دارد» یاد می شد نزدیک دو دهه است در حال خشک شدن است و هم اکنون بیش از ۹۰ درصد مساحت آن از بین رفته است.

هر چند خشکسالی، کاهش نزولات آسمانی، استفاده بی رویه از آب های زیرزمینی، نبود طرح آمایش سرزمین، سد سازی، توسعه بی رویه شهر، صنعت و کشاورزی و عدم استفاده از روش های کشت مدرن کشاورزی در حوزه دریاچه ارومیه از سال ۷۶ تاکنون را عمده دلیل بحرانی شدن این تالاب بین المللی عنوان می کنند اما نکته ای که نباید فراموش کرد اینکه نبود برنامه ریزی اصولی، بی تدبیری و غفلت عوامل انسانی این علل را مسبب شده است.

بیش از دو دهه از اولین هشدارها در خصوص از بین رفتن دومین دریاچه شور جهان می گذرد در این مدت همایش ها، طرح ها، برنامه های بین المللی، ملی، استانی و محلی زیادی برای برون رفت از این معضل برگزار شده اما این اقدامات نه تنها گره ای از مشکل این زیست بوم را حل نکرده بلکه هر سال بر پیچیدگی آن افزوده است.

وقوع بادهای نمکی، خطر مهاجرت استانهای شمالغرب کشور، از بین رفتن اشتغال، بیکاری، بیماریهای تنفسی و ریوی، مشکلات و بیماریهای ژنتیکی ناشی از تغییر اقلیم و شرایط آب و هوایی منطقه و... تنها گوشه ای از دهها تبعات منفی از بین رفتن دریاچه ارومیه است تبعات که تنها در مواقع لزوم از جمله شعارهای تبلیغاتی و فعالیت های انتخاباتی مورد توجه مسئولان و یا به اصطلاح دیگر به کار مسئولان می آید. با وجود عمق این فجایع زیست محیطی و انسانی اقدامات، همایشها، برنامه ریزی های مسئولان در حد حرف باقی مانده و یک وعده از هزاران وعده دولت های گذشته و دولت یازدهم که احیای دریاچه ارومیه شعار اصلی رئیس جمهوری بود تحقق نیافته است.

دولت یازدهم با آغاز به کارش ۱۰ طرح جدید مصوب و به مصوبات قبلی اضافه کرد ۱۰ طرحی که مشخص نیست وارد فاز اجرایی می شوند یا نه! حالا مسئولان با تصویب این ۱۰ طرح جدید به همراه ۱۴ طرح مصوب قبلی می گویند ۱۰ تا ۱۵ سال زمان لازم است تا دریاچه احیا شود یعنی مردم منطقه باید ۱۰ تا ۱۵ سال دیگر خون دل بخورند و نظاره گر مرگ دریاچه ارومیه باشند تا شاید روزی روزگاری این دریاچه احیا شود.

فصل تابستان در راه است و شتاب بحران کم آبی و از بین رفتن دریاچه ارومیه تبدیل به هشدارهای جدی در خصوص تبعات منفی و فجایع انسانی ناشی از خشک شدن این تالاب بین المللی داده است اما این هشدارها نیز مسئولان را قانع نکرده که به جای شعار و حرف کمی به طرح های مصوب عمل کنند.

عصیانگری در دنیای کلمات

زینب اخوندی
خبرنگار استان قم

دوران دانشجویی بعد از خواندن هر کتابی، چند جمله ای درباره اش می نوشتم تا یادم بماند تجربیاتی که میان صفحاتش به دست آورده ام... «زندگی، جنگ و دیگر هیچ» اوریا فالاچی را که خواندم فقط یک کلمه به ذهنم رسید... «عصیانگر»...

بی شک گزارش نویسی یک جور عصیانگری است. همانطور که فالاچی عصیانگر بود. فقط عصیانگران هستند که به تغییر ایمان دارند. فقط آنها انقدر فردا را باور کرده اند که گمان می کنند با کلماتشان می توانند آن را بسازند. آنها امید دارند که اگر از غصه های مادر بزرگ های گوشه آسایشگاه نویسند یا مشکلات بچه های پشت خط، کسی هست که جمالتشان را بخواند و دستی بچنانند تا مشکلی حل شود و دلی شاد.

فرقی نمی کند کفش هایت از پیاده روی روی ریل پاره شده باشند یا پایت در چاله چوله های حاشیه شهر پیچ بخورد... مهم نیست مسئول روابط عمومی پشت تلفن چقدر بد و بیراه می گوید یا آقای مدیر چطور وقتی تو را می بیند، راهش را کج می کند... مهم این است که آن منطقه فراموش شده مسکن مهر بالاخره گاز کشی بشود یا کودک یتیم بتواند سال جدید هم مدرسه برود... حتی اگر با پای شکسته لازم باشد، باید برای بازدید از پروژه های عمرانی شهر رفت. گاهی باید روی سقف سست یک بنای تاریخی راه بروی یا در بیابان رد دود کوره ذوب سرب را دنبال کنی...

گزارش نویسی یعنی حرکت، یعنی زندگی، یعنی امید... گزارش یک جا نشستن و فقط حرف زدن نیست. گزارش نویسی پویاترین قالب روزنامه نگاری است. کامل ترینشان هم هست. چون هم سواد می خواهد هم دغدغه هم مهارت... گاهی باید سمج بود و گاهی صبور... گاهی فریاد لازم است و گاهی سکوت...

وقتی ساختمانی در آتش می سوزد یا پلی می ریزد، گزارش نویسنده نمی تواند جلوی صفحه مانیتور رایانه شخصی اش در حال چرت زدن باشد. وقتی کودکی در یکی از میدان های شهر به خاطر بازی دور یک تیر چراغ برق می میرد، تو هم باید اشک بریزی و هم این در و آن در دنبال علت بگردی... نوشتن راجع اتوبوسی که تابلو ۲۴ نفر شده برای هیچکس راحت نیست اما درد وقتی است که کلماتت باید طوری پشت سر هم چیده شوند که اشک هایت را نشان ندهند.

هنوز هم خیلی ها کارکرد اصلی گزارش را کشف حقیقت می دانند؛ گزارش گر نباید و نمی تواند در یقین منزلت کند. نمی شود جانبدار بود؛ نباید حتی دمی راحت نشست... هر روز برای خودش یک قصه تازه است... داستان داشته ها و نداشته ها... ماجرای دغدغه ها و دلنگی ها...

گزارش نویسنده چشم جامعه است. باید چیزی را به مخاطب نشان دهد که او نمی داند یا از زاویه ای به زندگی نگاه کند که او تا به حال ندیده است. پس باید بهتر از همه ببیند. گوش هایش هم باید بهتر بشنود... اما همه اینها بدون روحیه مبارزه و عصیانگری به یک روزمرگی ملال آور می رسد. باید عصیانگر بود و هزینه اش را هم پذیرفت...

گزارش دهمین نشست نمایندگان استانی خبرگزاری مهر در مشهد

دهمین نشست نمایندگان استانی خبرگزاری مهر روزهای هشتم، نهم و دهم اردیبهشت ماه با حضور ۳۱ نماینده استانی و ۴ دبیر ستادی و بقیه اعضای ستاد در مشهد مقدس و در محل مجتمع اقامتی نور گلستان وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی برگزار شد.

از زمان آغاز به کار گروه استانها در خبرگزاری مهر در سال ۸۲ تاکنون ۹ نشست در تهران، مشهد مقدس، تبریز و قشم برگزار شده است و در واقع این دومین نشستی بود که به میزبانی همکاران ما در استان خراسان رضوی برگزار می شد. در این نشستها علاوه بر تازه شدن دیدارهای همکاران و بررسی مشکلات آنها از نزدیک در سطح استان که خود به تنهایی دلیل محکمی برای برگزاری این نشستهاست، کلاسهای آموزشی به فراخور نیاز همکاران برگزار می شود همچنین رویکردها و برنامه های جدید خبرگزاری اعلام می شود.

محل اقامت و جلسات، به طور مشترک در یکی از مجتمع های اقامتی تبلیغات اسلامی در مشهد بود و الچیق های حیات این مجتمع، فضای دلنشینی را برای همکاران فراهم کرده بود تا در اندک زمانی که برای استراحت آنها در نظر گرفته می شد، بتوانند از این فضا استفاده کنند.

پیش از شروع رسمی جلسات، دبیران استانها گرد هم آمدند تا برای اولین بار، برترین های نشست با حضور جمعی دبیران انتخاب شود البته باز هم عدم حضور دو دبیر ستادی در این نشست بر تصمیم گیری ها را با مشکل مواجه کرد. در این جلسه ضمن بررسی شاخص های انتخاب برتر، افراد دارای صلاحیت در آن بخش ها ارزیابی و معرفی شدند.

این نشست عصر روز سه شنبه با سخنان معاون خبر آغاز شد.

سیدامیرحسن دهقانی در سخنان خود ضمن اشاره به اینکه خبرگزاری مهر با مدیریت جهادی توانسته محتوایی با کیفیت به جامعه و مخاطبان ارائه کند، در خصوص توجه به تولیدات استانی به عنوان یکی از رویکردهای این خبرگزاری طی سال گذشته یاد کرد و افزود: بنا داریم تولیدات استانی را از حاشیه به متن خبرگزاری وارد کنیم و به این منظور در طراحی که در نرم افزار و سایت خبرگزاری ایجاد شده امکان انتشار اخبار استانی در گروه های تخصصی فراهم شده است.

وی در خصوص گرایش به سمت خبرنگار چند رسانه ای به عنوان یکی از رویکردهای جدید خبرگزاری مهر در سال جاری توضیحاتی داد و به تشریح سیاست های کاری این رسانه در سال جدید پرداخت.

● ارتقای شاخص های اطلاع رسانی در استان ها مورد توجه خبرگزاری مهر است

سخنرانی و جلسه مدیرکل اخبار استان های خبرگزاری مهر دومین برنامه پس از آغاز رسمی برنامه های این نشست بود. سیدنوید برکچیان نیز وی یکی از اهداف نشست های سالانه را ارزیابی تولیدات و

واکوی خلاء های موجود در عرصه اطلاع رسانی دانست و از توسعه و تقویت شبکه خبرنگاری در کشور خبر داد.

متوجه به ارتقای شاخص های اطلاع رسانی در استان ها

متوجه به ظرفیت های مختلف فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و قومی در استان ها تبدیل استانها از اطلاع رسانی صرف به پایگاهی برای رصد و پایش جریانها استان مارتقای شاخص های اطلاع رسانی در استانها

مربوطی دوره های آموزشی و تقویت شبکه از مواردی بود که وی در این جلسه به آنها اشاره کرد.

آخرین برنامه روز اول نشست، کارگاه آموزشی اصول اولیه تهیه و تدوین فیلم خبری بود که این جلسه به بررسی تولیدات استانها در چند ماه آغاز به کار این سرویس گذشت.

ضرورت برگزاری چنین کارگاهی از آنجا شکل گرفت که بخش فیلم استانها در صفحه فیلم راه اندازی شد. ظرفیت استانها دور بودن از مرکز نیز بر ضرورت ارائه اطلاعات اولیه تهیه فیلم خبری و گزارشی برای سرپرستان استانی می افزود تا شرایط ضروری دست به ساخت فیلم های با کیفیت بزنند.

برنامه های اولین روز نشست استانی در ساعت ۲۰ تمام شد اما دبیران همچنان بر سر میز تعیین برترین ها و البته تبیین برنامه دبیران در حال چانه زنی بودند و البته در تب و تاب زیارت حرم مطهر ثامن الحجج که از آن بی بهره ماندند، البته برخی در ساعات نهایی شب یا ساعات اولیه باامداد توفیق حضور یافتند.

البته جلسات داخلی آقایان سرپرست استانها با مدیرکل تا ۳ باامداد در اتاق ۳۰۳ برگزار شد و خبرنگاران به طرح مسائل و مشکلات و ظرفیت های خود پرداختند. دومین روز نشست مجدداً دومین کارگاه فیلم سازی آغاز شد و این جلسه به معرفی نرم افزار مرتبط با ادیت نهایی فیلم اختصاص یافت.

استقبال سرپرستان خبرگزاری از این

کارگاه به نحوی بود که انگیزه مضاعفی در حاضران و برگزار کننده ایجاد کرد و درخواستهای مکرری برای برگزاری کارگاه شماره ۳ وجود داشت که البته زمان کافی برای آن نبود.

البته در همین حال دبیران پشت درهای بسته به جلسات داخلی خود ادامه می دادند.

پس از آن اولین کارگاه آموزشی تیتروپسی توسط علیرضا کتابدار برگزار شد.

کارگاه ها و جلسات صبح روز دوم هم ساعت ۱۳ به پایان رسید و البته ساعت ۱۴ و ۳۰ نیز جلسه سرپرستان استانی با نماینده ای از معاونت فناوری و اطلاعات خبرگزاری برگزار شد تا در این جلسه مشکلات فنی سایت مهر در استانها رصد شود.

جلسه با مدیر امور اداری و منابع انسانی و تبیین قراردادهای سال جاری از دیگر برنامه های عصر روز دوم نشست بود.

ساعت ۱۸ قرار دادشتم با مدیران موسسه فرهنگی هنری خراسان که در این بازدید از روزنامه، موسسه فرهنگی و چاپخانه بازدید کردیم و نیم ساعتی نیز آقای سعید احدیان مدیر عامل این موسسه به معرفی فعالیت های فرهنگی این موسسه پرداخت. قسمت شیرین ماجرا از اینجا شروع شد که پس از اتمام این بازدید و برپایی نماز در مسجدی روبروی این موسسه، همکاران استانی مهر، راهی طبقه شدند و فضای خوبی را فارغ از جلسه و نشست و کارگاه و ... دور هم تجربه کردند. از این قسمت بود که مدیران مهر نیز به جمع استانی ها پیوستند و فضای مناسبی برای گپ و گفت فراهم شد.

روز دوم نشست هم پس از صرف شام در یکی از رستوران های طبقه به پایان رسید.

برنامه روز سوم نشست به رغم برنامه ریزی قبلی برای دیدار کلیه مهمانان باامام جمعه مشهد مقدس، آیت الله علم الهدی تنها، مدیرعامل، معاون اجرایی و مدیر اتاق خبر خبرگزاری، مدیرکل استانها و سه تن از آقایان دبیر و سه نفر از سرپرستان استانی به این دیدار اعزام شدند و دیگر همکاران در دومین کارگاه آموزشی تیتروپسی شرکت کردند.

آنچه مسلم است شیوه کنونی داور بر اساس بضاعت موجود است و وضع مطلوب نیست، بنابر این تأکید می شود که مطابق تأکیدات مدیرکل محترم اخبار استانیهای خبرگزاری مهر کمیته و یا دبیرخانه ای به منظور تدوین شاخص ها و ابلاغ آئین نامه ارزیابی تولیدات دفاتر خبری استانی و رصد مستمر تولیدات تشکیل و با استفاده از نظرات سرپرستان استانی شیوه درست ارزیابی، ارسال آثار، داور و برگزیدن آثار احصا و فرآیند مطلوب پیش بینی خواهد شد.

در مجموع آنچه در این لحظات و دقیق به عنوان نقرات برتر و نتیجه داور اعلام می شود برآیند دیدگاه کنونی دیران در انتخاب بهترین ها است، هر چند بر این باوریم بهترین ها کسانی هستند که همواره در مسیر تعالی روند رو به رشد خود را طی کرده و به قولی «هر روز آن نیست گهی تند و گهی خسته رود؛ رهرو آن است که آهسته و پیوسته رود»

خلاصه کلام اینکه این جشنواره با همه اما و اگر های ذکر شد آلبومی گزیده از هنرمندی شما در قالب دفاتر و صفحات استانی خبرگزاری مهر است، باشد که کاستی ها در دوره های آتی جشنواره در حد بضاعت جبران شود. سپاس به خاطر همه اعتمادها و پوزش به خاطر همه خطاها...

بر این اساس هیات داوران با برگزایی چندین نشست تخصصی شاخص های ارزیابی را مطالعه کرد و سر فصل های انتخاب استان های برتر این دوره را بر اساس شعار دهمین نشست سرپرستان استانی «تغییر، تحول، تعالی» به این شرح تبیین کرد:

- تعامل مطلوب، به هنگام و سازنده با ستاد اداره کل استان های خبرگزاری و اتاق خبر
- عملکرد مطلوب در تولید خبر یک صفحه اصلی کشوری

- نفوذ اثر دفتر خبری، ایجاد و توسعه شبکه منابع جمع آوری خبر و خبرنگاران و رابطان خبری شهرستانی

- فعالیت ویژه در قالب پرونده نوروزی و تولید اخبار و گزارش های برتر گردشگری در ۱۵ روز نخست سال ۱۳۹۴

- عملکرد مطلوب در سوژه های مشترک کشوری و پرونده های خبری
- تهیه و تولید محتوای تصویری

- توسعه حوزه درآمدی و جذب آگهی
- خلاقیت ها و ابتکار عمل سرپرستان استانی در فعالیت های حرفه ای و خبری

- در راستای ارتقای جایگاه خبرگزاری مهر در استانها
- شناسایی و معرفی سرپرست استانی با

وی با بیان این که انتقاد کردن به معنای نادیده گرفتن زحمات مسئولان نیست، تأکید کرد: نقد کردن یعنی دیدن واقعیت ها و بیان کردن خواسته های مردم به مسئولان و لذا باید به این نکته همواره توجه داشت که انتقاد ظرفی برای انتقام نیست.

● جریان سازی فرهنگی نیاز امروز

مدیرعامل خبرگزاری مهر همچنین در دهمین نشست نمایندگان خبرگزاری مهر به نقش رسانه ها در جریان سازی فرهنگی اشاره کرد و گفت: توجه به نیروهای خوش فکر، خدوم و حزب اللهی از الزامات جریان سازی فرهنگی است و باید خلأ های موجود در این حوزه را پر کنیم.

وی با بیان این که خبرگزاری مهر یک رسانه فرهنگی است، ابراز داشت: اولویت اصلی مهر توجه به فضای فرهنگی اجتماعی و هنری کشور است و باید به این مسائل بیشتر توجه شود.

عسگری برخی از استان های کشور را به لحاظ فرهنگی آسیب پذیرتر دانست و افزود: با وجود اهمیتی که مسائل فرهنگی دارد، نباید این موضوع موجب غفلت از مسائل سیاسی شود.

وی بر لزوم تمرکز بر مشکلات اصلی مردم در سوژه های خبر تأکید کرد و افزود: مزیت خبرگزاری مهر نسبت به سایر رسانه های مشابه سوژه یابی است و باید با نگاهی خبرخواهانه و آسیب شناسانه مسائل و مشکلات اصلی مردم را مطرح کنیم.

مدیرکل اخبار استان های خبرگزاری مهر در ادامه به ایراد سخن پرداخت. در ادامه بیانیه پایانی نشست توسط دبیر ارشد اداره کل استانها قرائت شد که مشروح آن در پی می آید.

● انتقاد برای انتقام نیست

دهمین نشست سرپرستان استانی خبرگزاری مهر با هدف تبیین برنامه ها و فرایندهای جدید سال ۱۳۹۴ در سایه سار آستان ملک پاسبان رضوی، فرصت مغتنمی فراهم آورد تا هیات داوران انتخاب استان های برتر با رویکردی متفاوت نسبت به دوره های قبل فعالیت ها و فرایندهای عملکردی استانها را مورد بررسی قرار دهند.

یادآور می شویم به طور معمول آنچه در نهایت به داورى گذاشته می شود معرف همه آثار، تلاشها، ابتکارات، خلاقیت ها و در مجموع عملکرد دفاتر استانی نیست.

وی در تشریح برنامه های توسعه ای این رسانه در داخل و خارج از کشور گفت: خبرگزاری مهر علاوه بر ۱۳ سرویس فعال ۳۱ نمایندگی فعال در استان های کشور داشته و دارای رابطان خبری مستقر در کشور های عراق، لبنان و افغانستان است که توسعه این شبکه اطلاع رسانی در دستور کار قرار دارد و...

ساعت ۱۱ و بعد از اتمام کارگاه آموزشی، مدیران به بازدید از دفتر خبرگزاری مهر در مشهد مقدس رفتند و سرپرستان استانی نیز به برنامه بازدید از موزه حرم مطهر اعزام شدند و البته به کلیه بازدید کنندگان از موزه فیش غذای حضرت اهدا شد که بنا به برنامه ریزیهای انجام شده غذا از مهمان خانه حضرت به هتل انتقال یافت تا کلیه مهمانان مادر نشست از این غذای متبرک بهره ببرند.

عده ای غذا را خوردند و عده ای نیز به عنوان تبرک آن را برای اعضای خانواده خود هدیه بردند.

ساعت ۱۵:۳۰ نشست عوامل اتاق خبر با سرپرستان برگزار شد و مهمان ویژه آخرین روز نشست وحید جلیلی، معاون فرهنگی و اجتماعی شهردار مشهد بود.

جلیلی نیز در خصوص استراتژی غلط برخی مسئولان کشوری سخنانی بیان کرد و گفت: بعضی استراتژی ها در دستگاه فرهنگی باعث هدر رفت ظرفیت های جامعه می شود و چه بسا اتفاقاتی که در کشور در سطح گسترده رخ می دهد یا رخ داده است که می توان از آن در سطح جهانی استفاده کرد و روی آن مانور داد.

وی در خصوص افراط و تفریط در نگارش رسانه ها و جامعه نسبت به غرب را عواملی دانست که در نهایت به خسران جامعه فرهنگی ایران منجر می شود.

پس از سخنرانی وحید جلیلی و در ساعت ۱۷:۳۰، مراسم اختتامیه به صورت رسمی آغاز به کار کرد.

مدیرعامل خبرگزاری مهر اولین سخنران اختتامیه بود.

دکتر علی عسگری با بیان اینکه خبرگزاری مهر به عنوان یک رسانه لوگرا فعالیت می کند، بیان کرد: در جایی که بحث دفاع از نظام باشد و یا فرهنگ مردم با خدشه و تهدید مواجه شود به عنوان جریان اصولگرا وارد صحنه می شویم.

مدیرعامل خبرگزاری مهر همچنین با بیان اینکه رسانه ها با بیان انتقادات سعی در انتقال واقعیت ها به مسئولان دارند، گفت: نقد عملکرد مسئولان باید با منطق و ادبیات مهر و به صورت دقیق و دلسوزانه انجام شود.

● بخشهایی از سخنان آیت الله علم الهدی با مدیران مهر

امام جمعه مشهد مقدس در این دیدار ضمن اشاره به اینکه در حال حاضر رسانه ها در پیشگیری از آسیب ها و تهاجم دشمنان حرف نخست رامی زند و نقش بی بدیلی در توسعه معارف دینی و سبک زندگی مردم دارند، از بی توجهی و کم رنگ ظاهر شدن رسانه ها در تبیین و ترویج شایسته مسائل انقلاب انتقاد کرد.

عضو مجلس خبرگان رهبری به جایگاه قابل توجه رسانه های کشورهای مسلمان و مقایسه آن با رسانه های غرب پرداخت.

فروت بودن برخی از خبرگزاری ها به نحوی که مرجع مناسبی برای دیگر رسانه های خارجی قرار نمی گیرند، تغییرات مداوم مدیران رسانه ای، ضرورت ایجاد شبکه اجتماعی داخلی و اسلامی، عدم موفقیت دولت در ایجاد شبکه های اجتماعی داخلی، بهره گیری از نسخه های ضعیف و کپی برداری شده در شبکه های مجازی در داخل کشور، عدم بهره گیری از متخصصان داخلی و استفاده از آنها برای توسعه کشور از نکات مورد اشاره آیت الله علم الهدی در این دیدار بود.

امام جمعه مشهد همچنین با تأکید بر رقابت سالم و همچنین تحقق شعار امسال مبنی بر همدلی و همزبانی به مدیران این خبرگزاری توصیه کرد: رقابت بین رسانه ها در حال حرکت به سمت تقابل است و لذا خبرگزاری مهر به عنوان الگوی موفق و کارآمد در بین سایر رسانه ها می تواند در این راستا و ایجاد همدلی پیشقدم شود.

آیت الله علم الهدی در خصوص مثنی خبرگزاری مهر با اشاره به اینکه پس از فتنه سال ۸۸ نیاز به اطلاع رسانی فوق العاده احساس شد، بیان کرد: در طیف متدین ترین نیروهای حزب اللهی خبرگزاری هایی به وجود آمد که خط مثنی خبرگزاری مهر در آنها بسیار تأثیر گذار بود.

وی بیان کرد: تأثیر پذیری و الگوبرداری از خبرگزاری مهر برای برخی از خبرگزاری ها مهم بود و لذا می توان از رسانه مهر به عنوان یکی از الگوها و پیشکسوتان در این عرصه یاد کرد.

آیت الله علم الهدی در خصوص مثنی خبرگزاری مهر با اشاره به اینکه پس از فتنه سال ۸۸ نیاز به اطلاع رسانی فوق العاده احساس شد، بیان کرد: در طیف متدین ترین نیروهای حزب اللهی خبرگزاری هایی به وجود آمد که خط مثنی خبرگزاری مهر در آنها بسیار تأثیر گذار بود.

وی بیان کرد: تأثیر پذیری و الگوبرداری از خبرگزاری مهر برای برخی از خبرگزاری ها مهم بود و لذا می توان از رسانه مهر به عنوان یکی از الگوها و پیشکسوتان در این عرصه یاد کرد.

● شبکه اطلاع رسانی خبرگزاری مهر توسعه می یابد

مدیرعامل خبرگزاری مهر و روزنامه تهران تایمز نیز در این دیدار به تشریح سیاست ها و خط مثنی این رسانه پرداخت.

شاخصه تعلق خاطر و همدلی سازمانی و تشکیلاتی

* در بررسی های صورت گرفته هیات داوران بیان چند نکته را ضروری می دانند:

۱. ارتباط مستمر استان ها با دبیران، واکنش حرفه‌ای در مقابل اخبار برگشتی از سوی دبیران، پیگیری و انجام سریع ابلاغیه‌های اداری و خبری و همچنین تشکیلات‌پذیری مورد توجه هیات داوران بوده است و بر استمرار این رویه تأکید می شود.

۲. عملکرد استان‌ها در تولید تاپ‌نیوزهای کشوری اگرچه افزایش داشته اما هنوز به نقطه مطلوب نرسیده است و همه استان‌ها برای تحقق این مهم باید تلاش مضاعفی داشته باشند.

۳. توسعه شبکه منابع جمع آوری خبر باید از شیوه‌های سنتی قائم به فرد خارج و به فرایندهای جدید مبتنی بر نیروهای توانمند و نظام‌های نوین رسانه‌ای تبدیل شود.

۴. گزارش‌های گردشگری نوروز ۹۴ باید با رویکردهای جدید و خلاقانه در طول سال ادامه پیدا کند.

۵. سوژه‌های مشترک کشوری باید جزو اولویت‌های نخست سال ۹۴ در تقویم تولید محتوای استان‌ها قرار گیرد.

۶. تهیه و تولید محتوای تصویری به دلیل جذابیت و اقبال مخاطبان از اهمیت بسیاری برخوردار است که باید به سوژه‌های خلاقانه و جنبه‌های فنی در تولید این بسته‌ها توجه شود.

۷. توسعه حوزه درآمدی و جذب آگهی به عنوان رکن مهم توسعه سازمانی باید بیش از گذشته مورد توجه سرپرستان استان‌ها قرار گیرد.

۸. خلاقیت و ابتکارات عمل استانی در فعالیت‌های حرفه‌ای و خبری ضامن بقا و موفقیت یک رسانه است که در دوره‌های بعد نیز به عنوان شاخص ارزیابی و داوری قرار خواهد گرفت.

۹. شناسایی و معرفی مدیر استانی با شاخصه تعلق و همدلی سازمانی و تشکیلاتی از این دوره به عنوان بخش مهم انتخاب‌های استانی لحاظ خواهد شد تا تلاش‌های فردی که ریشه در تعلق فرد به خبرگزاری مهر و بهبود عملکرد در ابعاد

مختلف دارد مغفول نماند. امید است تا در دوره‌های آتی با اعلام شاخص‌های ارزیابی به استان‌ها شاهد تلاش‌های هدفمندتری باشیم.

هیات داوران پس از بررسی عملکرد سازمانی و محتوایی خبرنگاران و سرپرستان استانی برگزارکنندگان این دوره را شناسایی و به احترام ساحت قدسی حضرت علی بن موسی الرضا (ع) ۸ استان را حائز رتبه برتر این دوره از نشست‌های استانی دانست. * در بخش تعامل مطلوب، به هنگام و سازنده با اداره کل استان‌های خبرگزاری مهر و اتاق خبر ضمن تقدیر از استانهای «قزوین و خراسان شمالی» ۴ استان به عنوان استانی‌های برتر معرفی می‌شوند.

• استان آذربایجان شرقی به سرپرستی آقای اسد بابایی
• استان قم به سرپرستی آقای محمد مهدی سلیمانی
• استان کرمان به سرپرستی خانم اسماء محمودی

• استان بوشهر به سرپرستی سعید رضایی
* در بخش عملکرد مطلوب در تولید گزارشها و اخبار تاپ کشوری با توجه به عدم احصا شاخص‌ها و در دسترس نبودن عملکرد دقیق دفاتر استانی برگزیده‌ای معرفی نمی‌شود اما در دوره‌های آتی این شاخص به عنوان یکی از بخش‌های جشنواره مورد ارزیابی و داوری قرار خواهد گرفت.

* در بخش توسعه شبکه منابع جمع آوری خبر به دلیل فراوانی متغیرهای احصا شده هیچ استانی به عنوان برتر شناخته نشد و برای دوره‌های بعدی شاخص‌های قابل احصا که ملاک عمل هیات داوران باشد به استان‌ها اعلام خواهد شد.

* در بخش فعالیت ویژه نوروزی و گزارش‌های برتر گردشگری در ایام عید ۱۳۹۴ استانهای «مازندران خراسان رضوی، لرستان، خراسان شمالی و زنجان» به عنوان کاندیدا معرفی و در جمع بندی نهایی: - استان خراسان رضوی به سرپرستی آقای بابک رحیمیان حائز عنوان برتر شد.

* در بخش عملکرد مطلوب در سوژه مشترک کشوری به دلیل تازه بودن این فرایند معرفی استان برتر به دوره آتی موکول شد.

* در بخش تهیه و تولید محتوای تصویری

(چند رسانه‌ای) استانهای «اصفهان، فارس، ایلام، کرمان، آذربایجان شرقی، بوشهر» به عنوان کاندیدا معرفی و در ارزیابی نهایی: - استان اصفهان به سرپرستی آقای محمد قاسمی به عنوان استان برتر معرفی شد. * در بخش توسعه حوزه درآمدی و جذب آگهی ضمن تقدیر از فعالیت استانهای «کرمان و اصفهان»

- استان فارس به سرپرستی آقای هادی فتحی برگزیده شد.

* در خلاقیت و ابتکارات عمل استانی در فعالیت‌های حرفه‌ای و خبری هیات داوران ۵ استان را به عنوان استان‌های مبتکر اعلام کرد که جوایز این استان‌ها در قالب افزایش اعتبارات استانی تخصیص خواهد یافت. استان‌های خلاق به این شرح هستند.

- استان لرستان به سرپرستی خانم فاطمه حسینی (به خاطر برگزاری نشست مشترک استانی با مسئولان ارشد لرستان در مناسبت‌های مختلف از جمله سالروز تاسیس خبرگزاری مهر، دعوت از استاندار لرستان برای بازدید از خبرگزاری مهر و آشنایی با فرایند فعالیت‌های این رسانه، مشارکت در برگزاری همایش‌های فرهنگی به عنوان کمیته اطلاع‌رسانی و ...)

- استان سیستان و بلوچستان به سرپرستی وقت آقای بابک رحیمیان (مشارکت مطلوب در امور فرهنگی و اجتماعی استان، تعامل مناسب با مسئولان ارشد استانی، ساماندهی دفتر استانی خبرگزاری مهر با استفاده از هزینه‌های شخصی و ...)

- استان فارس به سرپرستی آقای هادی فتحی (مشارکت در برگزاری همایش‌های ملی از جمله جشنواره شعر پریشان و جشنواره شب یلدا)

- استان قزوین به سرپرستی آقای محمدرضا جباری (ایجاد سازوکارهای مشارکت در اطلاع‌رسانی برنامه‌های خبری بین‌المللی از جمله سفر مسئولان اتاق بازرگانی به استان کربلا در کشور عراق)

- استان گلستان به سرپرستی آقای محمد چراغعلی (مشارکت در برگزاری میزگردها و نشست‌های تخصصی از جمله نشست بررسی مسائل و مشکلات گردشگری استان)

* در بخش شناسایی و معرفی مدیر استانی با شاخصه احساس تعلق و همدلی سازمانی و تشکیلاتی

- استان زنجان به سرپرستی رحیم مقدمی پس از قرائت بیانیه و اهدای جوایز به برگزارکنندگان، دهمین نشست استانی نیز به پایان رسید.

در این نشست همچنین سرپرستان استانها برای عقد قراردادها، یک به یک فراخوانده شدند و پس از تبیین شرایط قرارداد توسط مدیر امور مالی و منابع انسانی خبرگزاری به امضای قرارداد پرداختند.

توزیع کارت خبرنگاری همکاران، توزیع کارتهای شناسایی سرپرستان و چاپ و توزیع پیش نویس خبری با لوگوی اختصاصی هر استان برای اولین بار از دیگر ویژگی‌های این نشست بود.

● حاشیه‌های نشست

یکی از تفاوت‌های این نشست حضور مدیر و دبیر اتاق خبر در بین همکاران استانی و برگزاری جلسات خبری بود.

مدیر امور مالی و امور اداری و مدیر پشتیبانی نیز گروه استانها را همراهی می‌کردند.

علاوه بر همکاران نامبرده، دو مهمان ویژه (فرزندان همکاران خانم) نیز در این نشست ما را همراهی می‌کردند.

بخشهایی که در این نشست مورد تقدیر قرار گرفت نسبت به دیگر جشنواره‌ها متفاوت بود و سعی شده بود بیشتر به امور اجرایی و مدیریتی توجه شود تا برجستگی‌های خبری.

همکاران ما در روابط عمومی نیز سهم عمده‌ای در برگزاری این نشست ایفا کردند و همراهی و همکاری آقایان محسن محمدی و خانجانی در بسیاری از موارد راهگشای برگزارکنندگان این نشست بود.

همزمانی سفر رئیس جمهور به شیراز با نشست استانی مهر شرایط سختی را برای سرپرست استان فارس فراهم کرده بود به نحوی که به رغم شرکت در جلسات استانی دائم در حال رصد و پایش شرایط خبری استان و ارسال و انتشار اخبار مربوط به سفر بود و البته گاهی هم نظم جلسات را تحت الشعاع قرار می‌داد.

با این حال مدیریت از راه دور این همکار ما نیز نیازمند تقدیر بود.

در این شماره مجله و در بخش جامعه ایران ۱۹ گزارش می خوانید که مانند همیشه گزارش هایی است رنگارنگ از اختراع یک شهروند ایرانی تا ماجراهای محیط زیستی و سرزدن به قلیان سراها و حتی ماجرای پارک خودروها در کلان شهرها. حتی در این شماره می توانید یک بار دیگر مروری داشته باشید به رویدادی جنجال برانگیز که هنوز در ذهن فوتبال دوست ها مانده و آن هم واکاوای جعبه سیاه ورزشگاه تبریز در فینال لیگ برتر فوتبالمان است.

جامعه ایران

بیماری هفت ساله بیمارستان پارس آباد اردبیل

چهار استاندار و یک پروژه

متمرکز شده است، اضافه کرد: در برنامه پنجم توسعه هیچ تختی برای احداث در شهرهای اسلام آباد، اصلاندوز و تازه کند پیش بینی نشده است. تاکیدات فرماندار اسبق پارس آباد در حالی محقق نشد که این روزها علوم پزشکی دست خود را در تکمیل حتی ۱۲۰ تخت هفت ساله خالی می بیند.

پارس آباد به ۱۸۸ تخت بیمارستانی نیاز دارد که هم اکنون ۱۲۰ تخت موجود و یادر حال بهره برداری است و باید در سه سال آینده ۶۸ تخت مورد نیاز پارس آباد با پیگیری های علوم پزشکی استان بهره برداری و آماده خدمات رسانی به شهروندان شود

● **نگرانی از اتمام بیمارستان در موعد مقرر**
رئیس دانشگاه علوم پزشکی استان اردبیل برای چندمین بار در پاسخ به رسانه ها مبنی بر وضعیت این پروژه به پیشرفت فیزیکی آن اشاره نکرد و گفت برای اتمام آن در موعد مقرر نگرانیم. فرهاد پورفرضی با بیان اینکه سه پروژه بیمارستان تروما، ۳۲ تختخواهی کوثر و

زمین ماند که فرماندار وقت پارس آباد در سال ۱۳۹۱ از بهانه جویی های تاخیر در اجرای این طرح در رسانه ها به شدت گلایه کرد.

ولی کریمی با اشاره به اینکه تکمیل بیمارستان ۱۲۰ تختخواهی پارس آباد نیازمند ۱۰۰ میلیارد ریال اعتبار است، تاکید کرد که با این وجود پس از سه سال فقط ۱۷ میلیارد ریال به این پروژه تخصیص یافته است.

اینکه بر اساس اظهارات فرماندار پارس آباد تخصیص ۱۰۰ درصد وعده داده شده وزیر در کنار اعتبار اولیه طرح کجا هزینه شده و آیا اصلا تخصیص صورت گرفته از نکات مبهم این پروژه است.

کریمی همچنین از کمبود ۶۸ تخت بیمارستانی در این شهرستان خبر داد و گفت: پارس آباد به ۱۸۸ تخت بیمارستانی نیاز دارد که هم اکنون ۱۲۰ تخت موجود و یادر حال بهره برداری است و باید در سه سال آینده ۶۸ تخت مورد نیاز پارس آباد با پیگیری های علوم پزشکی استان بهره برداری و آماده خدمات رسانی به شهروندان شود.

کریمی با اشاره به اهداف برنامه پنجم توسعه برای تخت های بیمارستان افزود: طبق برنامه پنجم توسعه برای هر هزار نفر جمعیت ۱۶ تخت مورد نیاز است که باید تا پایان سال ۱۳۹۴ بیش از ۶۸ تخت در مراکز درمانی و بهداشتی این شهرستان ایجاد شود.

وی با بیان اینکه تخت های بیمارستانی در شهرستان پارس آباد در مرکز شهرستان

سال ۱۳۸۷ وقتی کلنگ بیمارستان ۱۲۰ تختخواهی پارس آباد به زمین زده شد، اصلی ترین دلیل احداث آن پاسخ به نیاز مبرم و جدی مردم این شهر به استقرار مرکز درمانی جدید بود.

ونوس بهنود

در سال های بعد رقم اندکی بود و همین کسری ها پروژه را طی سال های بعد بارها به تعطیلی کشاند.

وقتی در سال ۹۰ بر اساس وعده مسئولان وقت این بیمارستان نتوانست به بهره برداری برسد، نام «مهر ماندگار» ضمیمه آن شد و مجددا وعده ها از سر گرفته شد تا پروژه ای که دیگران آغاز کرده اند در رقابت های تبلیغاتی مدیران به عنوان پروژه ای طرح شود که قرار است به دست آن ها به اتمام برسد.

با این وجود یا مسئولان وقت نسبت به برآورد هزینه اطلاع نداشتند و یا اینکه اعتبارات بر خلاف وعده ها قطره چکانی و برای آجر به آجر طرح تزریق می شد و کافی نبود چرا که با اتمام سال ۹۲ که وعده طلایی مسئولان دولت دهم از جمله استاندار اردبیل، معاون راه و شهرسازی استان و وزیر راه و شهرسازی وقت برای افتتاح این پروژه بود، شهروندان بیمارستان پارس آباد را همچنان بستری و ناخوش دیدند.

● **کمبود تخت و ناله های روی زمین مانده**
وعده استانداران دولت دهم در حالی روی

شهری که بعد از مرکز استان اردبیل پرجمعیت ترین شهر این استان محسوب می شود و به دلیل نزدیکی به نوار مرزی کشور علاوه بر شهروندان آن، پاسخگوی نیاز اتباع آذری و حتی مسافرانی از استان های همسایه نیز هست.

علاوه بر این کمبود تخت های بیمارستانی موجب شده است اهالی این شهر با طی مسافت چند ساعته برای استفاده از امکانات درمانی به مرکز استان و حتی استان های دیگر سفر کنند.

احداث این طرح به عنوان یک مطالبه جدی تاکنون طی ناکامی های خود وعده های چهار استاندار و سه فرماندار را به خود دیده و در نهایت همچنان بر روی زمین مانده و به نظر می رسد برنامه های تاخیر در بهره برداری از آن به عادت گفتاری تبدیل شده و پاسخی به خواست مردم این منطقه داده نمی شود.

● **پروژه ای که به ماندگاری کشانده شد**

سال ۸۷ این پروژه با اعتبار بالغ بر ۷۲ میلیارد ریال کلنگ زنی شد که در مقایسه با حجم اجرایی پروژه در آن سال متناسب اما

طرح های مهم این استان از جمله راه آهن، پتروشیمی، بحث حوزه آب و... چنین اعتباراتی داده نمی شود.

با این وجود در مهرماه سال ۹۳ خبری به نقل از مجید خدابخش استاندار کنونی استان اردبیل در خروجی یکی از خبرگزاری ها رفت که به تکمیل پروژه ۱۲۰ تخته‌خوابی پارس آباد و بیمارستان تروما یا سوختگی و سوانح اردبیل تا پایان سال اشاره داشته است، این اعلام نظر در حالی است که رئیس دانشگاه علوم پزشکی استان در تازه ترین اظهار نظر زمان اتمام این پروژه را به صورت احتمالی در دهه فجر امسال عنوان کرده است.

این بیمارستان که از زمان کلنگ زنی تاکنون مسئولیت چهار استاندار و دو دولت را تجربه کرده شامل بخش های جراحی، داخلی، زنان و زایمان و کودکان، بخش های مراقبتی سی سی یو و آی سی یو، بخش تشخیصی، اورژانس و درمانگاه بوده و از جمله پروژه های بیمارستان بوده که اسیر وعده های نافرجام شده است.

نباید فراموش کرد پروژه ای که می توانست با صرف هزینه به مراتب اندک چهار سال قبل به اتمام برسد، به دلایل مختلف از جمله بی تدبیری، عدم جذب اعتبار و... با هر آجر وعده ای را به بدنه خود پیوند زده است. وعده هایی که تمامی ندارد و در این میان خواست مردم لایه لای قول های مساعد پنهان مانده است.

به گفته حجت الاسلام حبیب برومند احداث بیمارستان ۱۲۰ تخته‌خوابی از مصوبات سفرهای استانی هیئت دولت در این شهرستان است و باید با تخصیص اعتبارات کافی به روند اجرایی این طرح شتاب بخشید.

طبق برنامه پنجم توسعه برای هر هزار نفر جمعیت ۱.۶ تخت مورد نیاز است که باید تا پایان سال ۱۳۹۴ بیش از ۶۸ تخت در مراکز درمانی و بهداشتی این شهرستان ایجاد شود

وی با تاکید بر ضرورت توسعه بخش بهداشت و درمان در منطقه، کمبود امکانات و تجهیزات در حوزه بهداشت و درمان را یادآور و متذکر شد: با تکمیل این طرح، بخش قابل توجهی از کمبودهای بهداشتی و درمانی پارس آباد برطرف و شهرهای همجوار و حتی بیماران جمهوری آذربایجان تحت پوشش درمانی قرار می گیرند.

اگر تنها مشکل این پروژه حیاتی بحث کمبود اعتبارات بوده و مسئولان و نمایندگان نگرانی عمده ای برای آن دارند، آیا تلاش برای جذب اعتبار این بیمارستان کافی بوده است؟ چرا تمام پروژه های مختلف در استانهای دیگر اعتبار تخصیص داده می شود اما به

که تاکنون ۱۳۰ میلیارد ریال برای این بیمارستان هزینه شده است، گفته بود برای تکمیل این طرح ۱۰۰ میلیارد ریال دیگر نیز لازم است.

با این وجود تکیه نصیری به فرمانداری پارس آباد نیز به تکمیل این بیمارستان سرعت بخشید و در وضعیت فعلی شهروندان پارس آبادی تاکید دارند با توجه به روند احداث این پروژه هیچ یک از فرمانداران و مسئولان استان اردبیل در دولت یازدهم اقدام امیدوار کننده ای برای تکمیل آن ارائه نداده اند که با این روند به نظر می رسد نگرانی دانشگاه علوم پزشکی در زمان تحویل این بیمارستان بی مورد نیست.

● مطالبه روی زمین مانده و آب در هاون کوبیدن

در این خصوص باید به نقش کمرنگ نمایندگان مجلس در اتمام این طرح که پاسخ به مطالبه مردم این شهرستان است، بی توجه نبود. سه سال قبل نماینده مردم شهرستانهای پارس آباد و بیله سوار در مجلس با اشاره به فصل کاری محدود و نیز مشکلات پیش بینی نشده تکمیل بیمارستان ۱۲۰ تخته‌خوابی پارس آباد را برای پایان دولت دهم دشوار ارزیابی کرده و یادآور شده بود که با هزینه کرد ۶۰ میلیارد ریال اعتبار هم اکنون شاهد پیشرفت ۶۵ درصدی این طرح درمانی هستیم.

بیمارستان پارس آباد توسط راه و شهرسازی اجرا می شود، اضافه کرد: دو مورد اول پیشرفت مطلوب دارند اما به نظر می رسد بهره برداری از بیمارستان پارس آباد به دهه فجر امسال موکول شود.

در حالی که طی سال های اخیر پیشرفت فیزیکی این پروژه حتی در یک سال واحد از ۴۰ درصد تا ۹۲ درصد اعلام شده است به نظر می رسد متولیان اصراری برای اتمام آن نداشته و با توجه به اظهارات فرماندار برنامه خاصی برای توسعه تخت های بیمارستان شهرستان پارس آباد در نظر ندارند.

● هزینه کرد اعتبارات روی فلش صعودی

در این حال پروژه بهداشتی و درمانی ناتمام پارس آباد در حالی به فرماندار جدید این شهرستان واگذار شده که ناصر نصیری فرماندار سابق این شهرستان به کمبود اعتبارات آن در سال جاری نیز تاکید کرده بود.

وی با اشاره به آمار بالای بیمه شدگان تامین اجتماعی در پارس آباد گفت: مراجعه کنندگان بیمارستان تامین اجتماعی پارس آباد علاوه بر جمعیت شهرستان، شهروندان مناطق همجوار را نیز تشکیل می دهند که برای خدمات رسانی مطلوب تر در حوزه پزشکی و درمانی باید مشکلات این بیمارستان برطرف شده و زمینه ارائه خدمات سریع و کیفی فراهم شود. نصیری با طرح این موضوع در رسانه ها

خانه را ساخته و آیا مهندس ناظر بر ساخت آن نظارت داشته است.

● فرهنگ ساخت و ساز مقاوم در بین مردم گسترش یابد

شهردار کلانشهر تبریز نیز در خصوص خطرات ساخت و ساز روی گسل گفت: باید مردم به این نکته اهمیت دهند که سقفی که شب زیر آن می خوابند آیا ایمن است و اگر زلزله ای اتفاق بیفتد می تواند جان آنها را حفظ کند.

صادق نجفی با اشاره به گسترش ساخت و ساز روی گسل تبریز افزود: باید فرهنگ ساخت و ساز مقاوم در بین مردم گسترش یابد و مردم به ایمنی منطقه ای که در آن سکونت دارند حساس باشند.

شهردار تبریز ادامه داد: باید مهندسی ناظر ساختمان ها به مسکن های ایمن و اصولی مجوز دهند.

نجفی اظهار داشت: همچنین در کنار ارتباطات علمی با مراکز دانشگاهی، بازنگری در بافت فرسوده و ایجاد تحول در مناطق حاشیه نشین، ضرورت مهمی است که برای کاهش تلفات زلزله، مورد توجه شهرداری تبریز قرار دارد.

متأسفانه دخالتهای انسانی مانند راه سازی و ایجاد سد و دیگر اقدامات بر روی گسل، آن را تحریک می کند و سرمایه گذارهای کلانی که در روی این گسل اتفاق می افتد می توانند خطرات بزرگی را در پی داشته باشد که امیدواریم مسئولان امر به شکل جدی به این موضوع ورود پیدا کرده و همچنین رسانه ها نیز در این خصوص اطلاع رسانی های لازم را به مردم ارائه دهند.

ساخت خانه روی گسل، سودای دلان تبریز زندگی در بالاشهر به هر قیمتی

محمد رضا علی شرفی

گسل تبریز را یکی از گسل های قدیمی ایران می دانند که از فرو افتادگی زنجان-ابهر، شمال تبریز، شمال باختر آذربایجان گذشته و تا قفقاز ادامه می یابد، گسل تبریز یکی از ساختارهای خطی ایران است که در طول ۱۰۰ کیلومتری از کوه های میشو (در غرب) تا باستان آباد (در شرق) قابل ردیابی است. بهترین اثر آن در شمال تبریز دیده می شود به همین دلیل گسل تبریز نامگذاری شده است.

معاملاتی مسکن به راحتی و بدون هیچ دغدغه ای مردم اقدام به خرید واحدهای مسکن در محدوده گسل می کنند.

● خیلی ها فکر می کنند پرونده گسل تبریز بسته شده است

یکی دیگر از شهروندان تبریزی که در یکی از شهرک های واقع در محدوده گسل تبریز زندگی می کند گفت: شهرک های جدیدی در شمال تبریز و اطراف گسل قدیمی تبریز ساخته شده و انبوه جمعیتی نیز در آنها زندگی می کنند.

رضا اسدزاده با تأکید بر اینکه تبریز به سمت گسل شمالی این شهر در حال حرکت است، افزود: بسیاری از ساخت و سازها به جهت قیمت مناسب در آن محدوده انجام می شود و باعث می شود واحدهای مسکونی و شهرک های جدید تبریز در محدوده گسل ساخته شود.

وی سپس با اشاره به اینکه خیلی ها فکر می کنند پرونده گسل تبریز بسته شده است و زلزله ای قرار نیست در تبریز اتفاق بیفتد، ادامه داد: متأسفانه پادمان نرفته که زلزله تلخ ارسباران در تابستان ۹۱ و نیز زلزله های بزرگ کشور ترکیه که در امتداد گسل تبریز قرار دارند، در تبریز نیز احساس شدند.

● حاشیه نشینان با آلونک هایشان نیز روی گسل ساکن هستند

البته نگاهی به مناطق حاشیه نشین تبریز که بیش از ۴۵۰ هزار نفر را در خود جای داده است نشان می دهد که حاشیه نشینان نیز در محدوده گسل تبریز هستند و آنها در حوالی این گسل در خانه های بدون مقاومت و آلونک مانند مستقر شده اند و کوچکترین زلزله ای می تواند جان هزاران نفر را به خطر بیندازد.

بی شک نادیده گرفتن حریم گسل ها در فرایند ساخت و ساز، باعث بروز خسارات جانی و مالی بی شماری می شود، در حالی که با تدوین نقشه دقیق گسل ها و نیز رعایت الزاماتی که باید در این خصوص مورد توجه قرار گیرد، می توان در صورت وقوع زلزله از خسارات و خسارات زیاد آن تا حدودی جلوگیری کرد.

● هیچ آیین نامه ای ساخت و ساز روی گسل تبریز را تضمین نمی کند

رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان آذربایجان شرقی گفت: مردم از ساخت و

قرار گرفتن تبریز در مجاورت دو خط گسل شمال تبریز و گسل آرشهر باعث می شود با فعال شدن هر کدام از این گسل ها، شهر تبریز و اطراف آن در معرض زلزله مهیبی قرار گیرد.

این در حالی است که طی سال اخیر، به دلیل نبود محدودیت های شهرسازی برای ساخت و ساز در حریم گسل شمال تبریز، شهرک های زیادی در حریم این گسل ساخته شده و هر روز نیز شهرک های جدیدی در حوالی گسل تبریز در شمال این شهر ساخته می شود.

بر اساس این گزارش، تا چند سال پیش وقتی به این طرف و آن طرف تبریز سر می زدید خبری از ساخت و ساز روی ارتفاعات و در حریم گسل قدیمی و خطرناک تبریز نبود ولی اکنون شهرک های جدیدی در محدوده گسل تبریز ساخته می شود و جالب است که این واحدهای مسکونی با اقبال خوبی از طرف مردم به جهت قیمت مناسب و مجاورت با مناطق گران شهر یعنی به اصطلاح بالا شهر خریداری می شود.

به نظر می رسد نظارت کافی روی این ساخت و سازهای غیرمجاز دلان مسکن وجود ندارد و آنها به راحتی و بواسطه پرداخت جریمه های مله صدر شهرداری اقدام به گرفتن مجوزهای لازم می کنند.

البته لازم به ذکر است که قیمت های نجومی مسکن در تبریز باعث شده تا مردم چندان اهمیتی به هشدارهای ساخت منازل مسکونی روی گسل قدیمی تبریز نداشته و هر روز ساخت و ساز مسکن روی این گسل رونق می گیرد.

● تبریزی ها از زندگی روی گسل و اهمه ای ندارند

یکی از نگاه داران شهرک باغمیسه تبریز در خصوص رونق ساخت و ساز روی گسل تبریز و اینکه مردم ترسی از زندگی روی گسل ندارند، گفت: تبریزی ها از زندگی روی گسل و اهمه ای نزدیکی این مسکن ها به مرکز شهر و قیمت های مناسب نسبت به شهرک ولیعصر باعث می شود هر فردی وسوسه شود و اقدام به خرید و سکونت در این واحدها کند.

علی علیپور افزود: وقتی قیمت واحدها در مناطقی همچون ولیعصر نجومی است جوانان و تازه دامادها به خاطر اینکه هم به مرکز شهر نزدیک باشند و هم قیمت مناسب تر باشد چاره ای جز خرید مسکن در مناطق و محدوده گسل تبریز ندارند. وی با تأیید ورود دلان به ساخت و ساز در حوزه گسل تبریز اظهار داشت: متأسفانه از چند سال پیش شاهدیم که در بنگاه های

گفتگو با فعال اقتصادی نمونه در خراسان جنوبی

تحقق اقتصاد مقاومتی در پشت بام یک خانه

عالیه نخعی

برای نخستین بار در شهریور سال ۸۹ بود که واژه اقتصاد مقاومتی از سوی مقام معظم رهبری مطرح شد. واژه ای که به دنبال شدت یافتن تحریم های یک جانبه و غیر انسانی غرب علیه ایران در چند سال اخیر وارد ادبیات اقتصادی کشور شده و به فراخور حال و روز کشورمان مورد بحث قرار گرفته است.

کنم و امروز ۱۶۰ متر گلخانه در خانه ام دارم. وی با بیان اینکه کشت اول من گل و گیاه بود و بازار خوبی نیز داشت، ادامه داد: با توجه به اینکه رشته اصلی من صیفی جات بود در ۹۰ کشت خیار گلخانه ای را آغاز کردم که ثمره خوبی نیز داد. این فعال اقتصاد مقاومتی بیان کرد: سال گذشته توانستم از هر بوته حدود یک کیلو خیار برداشت کرده و در مجموع حدود یک تن و ۳۰۰ کیلو خیار از گانیک از گلخانه ۱۶۰ متری خود برداشت کردم که چهار تا پنج میلیون برای من سود داشت. رستمی اضافه کرد: علاوه بر این در سال گذشته دو کارگر برای کارهای گلخانه به من کمک کردند و زمینه اشتغال برای آن ها نیز فراهم شد.

وی با بیان اینکه در حال حاضر انواع گونه های گل در حیات خانه ام پرورش یافته و قصد دارم از آن ها قلمه بگیرم، می گوید: علاوه بر گل در حیات، پرتقال و نارنگی کاشته ام و واقعا یک بهشت در حیات خانه خود دارم. این فعال اقتصاد مقاومتی اضافه کرد: امسال تصمیم گرفته ام به جای خیار، توت فرنگی در گلخانه خود پرورش دهم و الان نیز تا حدودی کار کشت آن را انجام داده ام ولی هنوز به ثمر نرسیده است.

کیلو خیار ارگانیک از گلخانه خود برداشت کند و علاوه بر سودی که از این طریق به دست آورد، برای چهار نفر نیز شغل ایجاد کرد. امروز نه تنها رمضان رستمی بلکه تمامی افراد خانواده از جمله همسر او که در شهر متولد شده به کار کشاورزی علاقه مند شده اند و پا به پای او حتی در نبود او به کار در گلخانه ای که او با جان و دل راه اندازی کرده، مشغولند. رمضان این روزها به دلیل اینکه مسئولیت مزرعه ای را در سریشه برعهده دارد از گلخانه و خانه خود دور شده و همسر او که دیگر در کشاورزی تجربه کافی را به دست آورده کارهای گلخانه او را برعهده گرفته است.

● بهشتی در خانه؛ برداشت یک تن خیار ارگانیک از پشت بام خانه

رمضان رستمی در گفتگوی اختصاصی با خبرنگار ایران مهر با بیان اینکه کار خود را از سال ۹۲ با یک گلخانه یک متری در حیات خانه آغاز کردم، گفت: به خاطر علاقه ای که به گلخانه داشتم، تصمیم گرفتم بسته به شرایط گل و گیاه، حیات و پشت بام خانه خود را نیز به گلخانه تبدیل

است که مسئول گلخانه در بنیاد مستضعفان خراسان جنوبی است. علاقه شدیدی او به کار کشاورزی با کار در گلخانه به پایان نرسید تا جایی که تصمیم گرفت از حیات و منزل خود برای کار کشاورزی استفاده کند.

سال گذشته توانستم از هر بوته حدود یک کیلو خیار برداشت کرده و در مجموع حدود یک تن و ۳۰۰ کیلو خیار ارگانیک از گلخانه ۱۶۰ متری خود برداشت کردم که چهار تا پنج میلیون برای من سود داشت

این فعال عرصه اقتصاد مقاومتی کشت گلخانه ای را از سال ۹۲ با یک گلخانه یک متری در حیات خانه خود آغاز کرد و امروز این گلخانه را با استفاده از تمام مساحت حیاط و پشت بام خانه به ۱۶۰ متر افزایش داده است.

رستمی سال گذشته توانست یک تن و ۳۰۰

مقام معظم رهبری در ۲۹ بهمن ماه سال ۹۲ سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی را شامل ۱۰ ویژگی، چهار ضرورت و هشت الزام تحقق اقتصاد مقاومتی را مطرح کردند که عدالت اجتماعی، تکیه بر ظرفیت های داخلی، رویکرد جهادی، مردم محوری، رشد بهره‌وری، اقتصاد دانش بنیان از جمله مهمترین محورهای این شعار بودند. در این مدت دستگاه های مختلف از جمله بسیج سازندگی تلاش کردند که به روش های مختلف گامی در جهت تحقق اقتصاد مقاومتی بردارند.

رمضان رستمی نیز یکی از فعالان اقتصاد مقاومتی است که با تسهیلات سازمان بسیج سازندگی و با استفاده از پشت بام و حیاط منزل خود گلخانه ای احداث کرده که امروز نه تنها نیاز خانواده خود بلکه نیاز مردم شهرستان خود را تا حدودی برطرف می کند.

او که در سال ۵۹ در یک خانواده کشاورز به دنیا آمد به دلیل علاقه به کار کشاورزی تحصیلات خود را در این رشته ادامه داد، بعد از اتمام تحصیلات دو سال به عنوان سرباز امریه در جهاد کشاورزی خدمت کرد و بعد از دو سال کار در سازمان ملی جوانان در عرصه کشاورزی گلخانه ای و اکنون هفت سال

● به خاطر علاقه، کارم را ادامه می دهم

رستمی با بیان اینکه برای احداث این گلخانه مبلغ ۲۰ میلیون تومان تسهیلات با نرخ ۱۶ درصد از سازمان بسیج سازندگی گرفته ام، گفت: سازمان بسیج سازندگی به طور واقعی در عرصه اقتصاد مقاومتی کار می کند و در این مدت نیز از من به طور کامل حمایت کرده است.

وی از بالا بودن نرخ سود تسهیلات گلایه می کند و می گوید: من ماهیانه باید حدود ۵۰۰ هزار تومان قسط تسهیلات را پرداخت کنم که درمزد زیادی برای من باقی نمی ماند ولی دنبال سود زیاد نیستم و به خاطر علاقه آن را ادامه می دهم.

رستمی در پاسخ این سوال که آیا گلخانه در پشت بام خانه به ساختمان منزل او آسیب نمی زند و نحوه کشت او چگونه است؟ می گوید: کشتی که اکنون در این گلخانه انجام می شود کشت هدروفونیک است و به گونه ای نیست که برای پشت بام سنگینی داشته باشد.

وی با بیان اینکه تمام سیستم آبیاری این گلخانه به صورت قطره ای اتوماتیک انجام می شود، اضافه کرد: سیستم آبیاری خودش روی تایمر تنظیم بوده و به صورت خودکار کار می کند.

این فعال عرصه اقتصاد مقاومتی تاکید کرد: هرچقدر آب روی بوته ها می ریزد برای گل و گیاه استفاده شده و میزان آبی که روی ساختمان می ریزد کم است و بدون آسیب رساندن به بنا بخار می شود.

● علت ایجاد گلخانه در حیات خانه نداشتن زمین است

رستمی از دولت انتظار حمایت دارد و می گوید: من به دلیل نداشتن زمین در خانه این گلخانه را احداث کردم و اگر هزار متر زمین در بیرجند داشتم خیلی بیشتر از این ها می توانستم کار انجام دهم و درآمد داشته باشم و اکنون نیز به دنبال گرفتن

● موسیقی و نقاشی در کنار کار کشاورزی

رستمی در ارتباط با نحوه برخورد افراد خانواده با کارش می گوید: همسرم با شناختی که از من داشتم می دانست که اگر بخواهم کاری انجام دهم ۱۰۰ درصد در آن پشتکار دارم به همین دلیل هیچگاه مانع کارم نشد و با وجود اینکه در شهر متولد شده امروز در کنار من سبزی جات کشت می کند و اکنون که من در بیرجند نیستم او کارهای گلخانه را برعهده گرفته است.

رستمی در ارتباط با فعالیت های جانبی خود در کنار کار کشاورزی می گوید: زمانی که در دانشکده کشاورزی تحصیل می کردم به نقاشی علاقه داشتم و موسیقی هم کار می کنم اما نه به صورت حرفه ای فقط چند دوره از آن را گذرانده ام.

زمانی که در دانشکده

کشاورزی تحصیل می

کردم به نقاشی علاقه

داشتم و موسیقی هم کار

می کنم اما نه به صورت

حرفه ای فقط چند دوره

از آن را گذرانده ام

وی به جوانان توصیه می کند که هر کس علاقه ای به کشاورزی دارد اگر پشتکار داشته باشد می تواند کاری در این حوزه انجام دهد ولی ابتدا باید با درآمد کم شروع کند و قانع باشد و دولت نیز باید در این مسیر مشوق جوانان باشد.

این فعال عرصه اقتصاد مقاومتی اضافه کرد: من ابتدای کارم هیچ چیزی نداشتم در دانشگاه نیز چیز زیادی یاد نگرفته ام اما چون بچه کشاورز بودم و پشت کار داشتم توانستم در این کار موفق شوم و حتی ادعا می کنم در جایی که آب وجود نداشته باشد می توانم از سنگ آب دریاورم.

تومان سرمایه جمع آوری کرده ام و قصد دارم در یکی از زمین های خودمان که در شهرستان قاین است سدی احداث کنم و به کار کشت زرشک مشغول شوم.

وی با بیان اینکه شهرستان قاین چند سال است که با خشکسالی دست و پنجه نرم می کند، بیان داشت: این سد که حدود ۴۸۰ هزار لیتر ظرفیت خواهد داشت، در مسیر رودخانه ای که از آن زمین می گذرد، احداث شده و با آبیاری قطره ای زرشک که در منطقه قاین خوب جواب می دهد را خواهیم کاشت.

این فعال عرصه اقتصاد مقاومتی با انتقاد از قوانین دست و پا گیر برای گرفتن تسهیلات اجرای آبیاری قطره ای، می گوید: اگر بخواهیم از جهاد کشاورزی در این زمینه تسهیلات بگیریم باید بنا به خواسته آن ها و توسط پیمانکاران خودشان کار انجام دهیم و برای من که خودم در این رشته تخصص دارم سودی ندارد که بخواهم برای کارشناس و نقشه بردار هزینه کنم.

زمین از جهاد کشاورزی و منابع طبیعی هستیم.

وی با بیان اینکه دانشجویی که فارغ التحصل می شود هیچ سرمایه ای برای شروع به کار ندارد، بیان کرد: کسانی که دارای سرمایه هستند علاقه زیادی به کار ندارند اما من به کار کشاورزی علاقه دارم و در این عرصه برنامه های زیادی دارم که می خواهم انجام دهم.

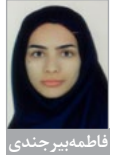
این فعال عرصه اقتصاد مقاومتی با اشاره به اینکه پرورش گل و گیاه در بیرجند سود خوبی دارد، ادامه داد: تنها مشکل من برای کار زمین است و اگر من فقط هزار متر زمین اطراف بیرجند داشتم می توانستم کارهای زیادی انجام دهم و حتی چند جوان دیگر را مشغول به کار کنم.

● سرمایه شش میلیونی و ایده هایی که نیاز به حمایت دارند

رستمی در مورد برنامه ها و آرزوهای خود در آینده می گوید: الان حدود شش میلیون

هزینه پارک خودرو در مشهد از اجاره بهای مسکن سبقت گرفت

فاطمه بیرجدی

با وجود گذشت چندین سال از پیاده سازی طرح هوشمند ترافیک و پارک خودرو با عنوان «البت» هنوز این طرح و قوانین آن برای بسیاری از شهروندان روشن و شفاف نیست و حتی تعدادی از اعضای شورای شهر باین موضوع که این شرکت باید توسط بخش خصوصی یا شهرداری اداره شود اختلاف نظر دارند.

از شهروندان جریمه ای دریافت کند.

● فضای حاشیه خیابان ها متعلق به مردم است

رئیس کمیسیون خدمات شهری، بهداشت و محیط زیست شورای اسلامی شهر مشهد نیز گفت: به نظر می رسد گروه های قیمتی مشخص شده برای دریافت بهای پارک حاشیه ای همراه با کارشناسی نبوده است.

غلامرضا صاحبی گفت: چگونه است که گروه قیمتی بولوار شاهد واقع در محدوده قاسم آباد، «الف» تعیین شده اما این گروه در خیابان پاستور که ترافیک زیادی دارد دارای گروه قیمتی «ب» است.

وی گفت: فضای پارک در حاشیه خیابان ها متعلق به همه شهروندان است و نباید تنها مورد استفاده کسبه قرار گیرد بلکه باید با اتخاذ تدابیری، امکان استفاده همه شهروندان از فضای پارکینگ های حاشیه ای فراهم شود.

● نرخ پارکینگ از اجاره بها منزل مسکونی بیشتر است

عضو دیگر شورای اسلامی شهر مشهد نیز با بیان اینکه در حال حاضر شهر بسیار گران اداره می شود اظهار کرد: برای پارک یک ماشین در خیابان ۱۰ متر مربع فضا نیاز است، اگر قرار باشد یک ماشین در طی روز در یک فضای پارک حاشیه ای توقیف داشته باشد باید روزانه ۲۵ هزار تومان هزینه پرداخت کند که این میزان هزینه در ماه به ۷۵۰ هزار تومان می رسد. جواد ستاری افزود: یک آپارتمان ۶۰ متری در یکی از مناطق متوسط شهر مشهد ماهیانه ۷۵۰ هزار تومان اجاره بها نیاز دارد و در طرفی دیگر باید برای اشغال ۱۰ متر مربع در کنار خیابان ۷۵۰ هزار تومان پرداخت کرد.

● سقف پارک خودرو روزانه ۲۵ هزار تومان است

رئیس سازمان حمل و نقل ترافیک شهرداری مشهد اظهار داشت: از زمانی که شرکت البت در اختیار شهرداری مشهد قرار گرفته است، ۷۰ هزار و ۶۱۴ خودرو در ۳۰ معبر اعمال قانون شده اند.

سید مهدی امامی میباید با بیان اینکه در

شهر تصمیم بگیرند.

وی با اشاره به تعرفه های پیشنهادی شهرداری مشهد برای پارکینگ های حاشیه ای عنوان کرد: در بحث پارک هوشمند البت معابر شهر مشهد را تقسیم به سه گروه کردند که متأسفانه هیچ گونه کارشناسی در آن دیده نمی شود.

عضو هیئت رئیسه شورای اسلامی شهر مشهد ادامه داد: برای نمونه معابر بولوار الهیه را که از معابر کم ترافیک شهر مشهد است در گروه «الف» قرار دادند و معابر پر رفت و آمد و پر ترافیکی همچون فلسطین و احمدآباد را در گروه «ب» قرار دادند که نشان از عدم کارشناسی در این موضوع دارد.

وی تأکید کرد: هر چه بتوانیم از مشکلات این مصوبه بکاهیم در واقع به شهروندان کمک کرده ایم در همین راستا باید بازنگری مناسبی در تعرفه های پارک در مقابل بیمارستان ها که محلی برای پارک وجود ندارد، گرفته شود.

یک آپارتمان ۶۰ متری در یکی از مناطق متوسط شهر مشهد ماهیانه ۷۵۰ هزار تومان اجاره بها نیاز دارد و در طرفی دیگر باید برای اشغال ۱۰ متر مربع در کنار خیابان ۷۵۰ هزار تومان پرداخت کرد

وی اضافه کرد: بهتر است این موضوع توسط کمیسیون حمل و نقل مجدداً مورد بررسی قرار گیرد.

دبمه کار تصریح کرد: شهرداری مشهد در تعیین تعرفه ها باید بر مبنای رقم هایی که در کمیسیون ماده صد در مورد جرائم پارکینگ در نظر گرفته شده عمل کرده و در پارکینگ های عمومی شهر مشهد هزینه کند.

وی عنوان کرد: چنانچه مدیریت شهری در کنار هر بیمارستان پارکینگ های لازم را ایجاد کند، می تواند جرائم تعیین شده در گروه بندی ها را دریافت کند از این جهت، در حال حاضر که در معابر کنار بیمارستان پارکینگ وجود ندارد نمی تواند

وی افزود: با توجه به اینکه بارها اعلام شده که نیم ساعت نخست توقف رایگان است اما در عمل ثابت شده که این وعده صحت نداشته یا اعمال نشده است. وی گفت: در زمان های گذشته دستگاه هایی به نام پارکومتر در کنار خیابان ها وجود داشت که مردم و رانندگان به ازای زمانی که نیاز به توقف داشتند درون دستگاه سکه می انداختند و هیچ شک و تردیدی برای مردم به وجود نمی آمد، لذا بهتر است که این دستگاه ها با کارکرد دیجیتال در شهر دوباره نصب شود تا ضمن بی نیازی از این تعداد پارکبان، درگیری های زبانی و فکری مردم با شهرداری نیز رفع شود.

● زیر ساخت ها آماده نیست

حسینی یکی از شهروندان مشهدی نیز در این راستا گفت: در شهری که هنوز تمامی زیر ساخت های حمل و نقل آن از جمله مترو آماده نیست نباید هر روز تعرفه پارک خودرو را افزایش داد و فشار را بر روی خودروهای شخصی گذاشت.

وی با نااعادانه خواندن نحوه دریافت میزان پارک بهاء گفت: اگر مترو به تمامی نقاط شهر کشیده شده بود و تمامی استانداردهای لازم در اتوبوسرانی برای شهروندان فراهم بود آن وقت می شد که تردد با خودرو را لوکس دانست و برای آن عوارض بیشتری تعیین کرد اما در زمانی که مسئولان می گویند از تمام ظرفیت اتوبوسرانی در سال گذشته استفاده نشده و ۷۰۰ اتوبوس در پارکینگ ها خوابیده بودند نباید فشار را بر روی مردم وارد کرد.

● نرخنامه پارک خودرو ها غیر کارشناسی است

عضو هیئت رئیسه شورای اسلامی شهر مشهد در ارتباط با وضعیت مدیریت شرکت ترافیک هوشمند البت اظهار کرد: تشکیل شرکت البت و انتقال تمام سهام آن به شهرداری باید به تصویب شورای شهر برسد که این مهم رخ نداده است.

محمدرضا دبمه کار بیان کرد: در حال حاضر مشخص نیست شرکت البت بر چه مبنایی، بهای پارک در حاشیه خیابان ها را از مردم دریافت می کند و لازم است که در تصمیمات شهری پارلمان های محلی برای

شرکت البت که تاکنون سه بار به مزایده گذاشته شده در نهایت توسط شهرداری مشهد خریداری شد اما با وجود اینکه دست بخش خصوصی از این طرح کوتاه ماند همچنان نحوه دریافت ها به گونه ای است که مبلغ توقف یک خودرو در کنار خیابان از بهای ماهیانه اجاره بهای مسکن در مشهد سبقت گرفته است.

زبان مالی اینباشته ۵ میلیاردی شرکت البت و تشکیل پرونده تخلف این شرکت در سال ۹۲ در سازمان تعزیرات حکومتی در حالی که ۴۱ درصد سهام این شرکت به شهرداری مشهد تعلق داشت موجب شده تا در سال های گذشته اعتماد از این طرح در شهر مشهد از ذهن مردم رخت بپندد و بسیاری از شهروندان این کلانشهر همچنان خواستار شفاف سازی در خصوص نحوه دریافت عوارض باشند.

● قوانین غیر شفاف

در این راستا بسیاری از شهروندان و حتی گردشگرانی که به مشهد مقدس سفر کرده و در حاشیه خیابان های این کلانشهر توقف داشته اند ضمن بی اطلاعی از قوانین این طرح هوشمند از نحوه دریافت و میزان بهای تعرفه ها ابراز نارضایتی می کنند.

علی شاه میرزایی از جمله گردشگران تهرانی است که می گوید: ایام نوروز امسال میهمان امام رضا (ع) در مشهد بودیم و در مراجعه به یکی از مجتمع های تجاری شهر، مامور پارکینگ تقاضای ۲۵ هزار ریال وجه توقف کرد.

وی افزود: این مامور پارکینگ علت صدور این قبض را بدهکار بودن پلاک خودروی من در مشهد عنوان کرد.

وی ادامه داد: برای من و همراهانم مشخص نبود که چگونه و چرا و بر اساس چه معیاری من در مشهد بدهکار شدم و لذا روشن نبودن این قوانین برای گردشگران ایجاد شائبه می کند.

یلدا رحیم پور نیز با بیان اینکه سال ها است از پیاده سازی این طرح در مشهد مقدس می گذرد، گفت: هنوز با وجود گذشت این همه سال مردم مشهد نمی دانند که در نهایت پارک نیم ساعت نخست در حاشیه خیابان رایگان است یا خیر؟

طرح می‌تواند روند ارائه خدمات پارک را بهبود بخشد. وی بیان کرد: مطابق تایید شورای عالی ترافیک کشور، طرح پارک حاشیه‌ای در ۱۸ معبر مشهد با ظرفیت ۲۸ هزار و ۳۲۸ فضای توقف وسایل نقلیه اجرایی خواهد شد که این تعداد پیش از این، ۷ هزار و ۳۲۵ مورد بود. غلام زاده ادامه داد: شرکت ترافیک هوشمند الیت تمامی زیر ساخت‌ها را در رابطه با پارک حاشیه‌ای فراهم کرده از این رو، شهرداری مشهد نیز با این امکانات به کار ادامه می‌دهیم تا مردم بتوانند به صورت عادلانه از این خدمات استفاده کنند. وی با اشاره به مزایای این شرکت در گذشته خاطر نشان کرد: این شرکت تاکنون سه بار به مزایده گذاشته شده بود که سرانجام پس از عدم علاقه سرمایه‌گذاران بخش خصوصی، شهرداری تمام سهام این شرکت را به قیمت هشت میلیارد تومان خریداری کرد.

معاون حمل و نقل و ترافیک شهرداری مشهد نیز در ارتباط با وضعیت مدیریت شرکت ترافیک هوشمند الیت، اظهار داشت: شرکت خصوصی الیت که مجری اجرای طرح پارکینگ حاشیه‌ای در مشهد بود با تاکید شورای شهر کنار گذاشته شد و مقرر شد تا شفاف‌سازی وضعیت کاری و درآمدها، این شرکت توسط شهرداری اداره شود. هوشنگ غلامزاده بیان کرد: در حال حاضر تمام سهام شرکت ترافیک هوشمند الیت در اختیار شهرداری مشهد است، این شرکت با تمام نیروهای خود تسویه حساب و سهام خود را به شهرداری مشهد واگذار کرده است. وی هدف از اجرای طرح پارکینگ در حاشیه معابر شهر مشهد را رعایت عدالت اجتماعی و مهیا شدن امکان توقف وسایل نقلیه برای همه شهروندان دانست و ادامه داد: بعد از مطالعات اولیه به دنبال تصویب و اجرایی کردن این طرح بودیم زیرا این

اسلامی شهر مشهد نیز در مخالفت با تعرفه پارکینگ‌های حاشیه‌ای سطح شهر، اظهار کرد: متأسفانه در تقسیم بندی خیابان‌ها و تعیین تعرفه‌ها کار کارشناسی انجام نشده است. سید عبدالکریم جوادی گفت: در همین راستا ضروری است لایحه مذکور به کمیسیون بازگردد تا این تقسیم‌بندی‌ها اصلاح شود، اگر مصوبه قبلی شورا در خصوص بهای پارکینگ‌های حاشیه‌ای اجرایی نشده، نباید اینگونه به نظر برسد که شورای چهارم نرخ‌ها را افزایش داده است. وی ادامه داد: این افزایش برای برخی از شهروندان که برای امور درمانی به مراکز درمانی مراجعه می‌کنند ایجاد مشکل خواهد کرد زیرا آنان باید به ازای چند ساعت توقف، مبلغ قابل توجهی را پرداخت کنند.

● **طرح پارک هوشمند در استای تحقق عدالت شهری است**

سال گذشته ۷۱ درصد خودروها در کمتر از ۳۰ دقیقه از پارک خودرو حاشیه خیابان‌ها استفاده کردند عنوان کرد: تنها ۲۹ درصد از خودروها بیش از ۳۰ دقیقه از این پارکینگ‌ها استفاده کردند. وی در خصوص تعرفه‌های توقف در هر یک از معابر ۱۱۸ گانه پارکینگ‌های حاشیه‌ای شهر مشهد، تصریح کرد: توقف در هر معبر طرح پارکینگ حاشیه‌ای تا ۳۰ دقیقه نخست رایگان است و با تصویب شورای شهر مشهد بعد از ۳۰ دقیقه بر اساس جدول بین ۶۰۰ تا ۸۰۰ تومان برای خودرو هزینه منظور می‌شود. امامی میدی اضافه کرد: به ازای هر یک ساعت به تعرفه‌های مربوطه ۱۵ درصد اضافه شده و سقف نهایی هر روز بیش از ۲۵ هزار تومان محاسبه خواهد شد.

● **تعرفه‌ها نیاز به بازبینی دارد**
رئیس کمیسیون مشارکت‌های شورای

در خوزستان

مسئولان احتمال وجود کرم در آب شرب شهر صرخه را رد نکردند

قاسم منصور
آل کنیر

دیده شدن نوعی «کرم» در آب شرب شهر فتح المبین «صرخه» از توابع شهرستان شوش باعث نارضایتی شهروندان از مسئولان بهداشتی این شهرستان شده است. اهالی صرخه با نوشتن طومار و تجمع در یکی از مساجد شهر خواستار بهبود وضعیت بهداشت شهرشان شدند.

مسئول روابط عمومی بازرسی شبکه بهداشت و درمان شهرستان شوش در این باره گفته: نمونه برداری‌هایی که انجام می‌دهیم نمی‌توانیم به وجود کرم و انگل در شبکه آب پی ببریم. مظفر شیرزاد افزود: نقل قول‌های مختلفی درباره دیده شدن کرم در آب شهر صرخه شنیده شد. مثلاً یکی از شهروندان این شهر به ما توضیح داد آبی که در لیوان نگه داشته بود بعد از یک روز کرم زد. شیرزاد توضیح داد: در این باره چند احتمال وجود دارد. ابتدا احتمال دارد شکستگی در شبکه لوله کشی منزلی که در ایشان کرم دیده شد ایجاد شده باشد. اگر مخزن آب خانگی دچار رسوب شود نیز احتمال کرم زدگی در این مخزن‌ها وجود دارد. وی یادآور شد: پس از انتشار عکس آبی که در آن کرم وجود دارد، بلافاصله کارشناس مربوطه را به محل اعزام کردیم اما مورد خاصی گزارش نشد. در شهرستان، ۱۷ مرکز شهری و روستایی داریم که در تمام آنها کارشناس بیماری‌های واگیردار، کارشناس بهداشت خانواده و کارشناس مامایی و بهداشت محیط مشغول به کار هستند. مسئول روابط عمومی بازرسی شبکه بهداشت و درمان شهرستان شوش همچنین توضیح داد: در گزارش کارشناس از محل ذکر شده است که یکی از لوله‌های خیابانی در شهر صرخه شکسته شده است که با مسئولان بهره برداری آب شهری صرخه نیز در میان گذاشتیم. شیرزاد توضیح داد: ما روزانه آب شرب شهرها را کلر سنجی می‌کنیم. در ایام تعطیلات ابتدای سال هفت هزار مورد نمونه برداری از آب انجام دادیم. وی گفت: آب صرخه هم اکنون شفاف و قابل شرب است

اما چون در یکی از خیابان‌ها شکستگی لوله وجود داشته احتمال ورود کرم یا هر گونه آلاینده دیگری نیز وجود داشته است و ما این موضوع را رد نمی‌کنیم. شیرزاد یادآور شد: در شهرستان شوش حدود ۱۶۷ بهورز در ۶۸ خانه بهداشت در سطح شهرستان داریم و یکی از وظایف آنها چک کردن روزانه آب شرب است.

● شکستگی لوله از دلایل ورود آلاینده به آب شرب

رئیس بهداشت محیطی شهرستان شوش نیز در این باره گفت: شهرستان شوش به دلیل وسعت و پراکندگی روستاها دارای مشکلاتی در حوزه آب است. فیض الله دیناروند افزود: شکستگی در مسیر لوله‌های آب در مناطق مختلفی وجود دارد. این شکستگی‌ها باید به سرعت ترمیم بایند، در غیر این صورت می‌تواند ناقل آلاینده به شبکه آب شرب شهرها باشد. دیناروند گفت: برای نمونه بخش شاورو با مشکلات عدیده‌ای در زمینه شکستگی لوله‌ها دست و پنجه نرم می‌کند. منبع آب شاورو سطحی است که از آب رودخانه‌ها که شامل پس آب‌های کشاورزی و صنعتی است تغذیه می‌شود. وی اظهار کرد: فاصله زیاد بین خطوط لوله نیز باعث ایجاد نوعی سختی در کار شده است که باید رفع شود. یکی از این شهروندان صرخه نیز گفت: وضعیت نامطلوب آب شرب این منطقه شهروندان صرخه‌ای را کلافه کرده است. آنها طی تجمعی در مسجد این شهر با نشان دادن پلاکاردهایی با عنوان «فرماندار حمایت، حمایت» فرماندار را مورد خطاب قرار دادند و خواستار حمایت شخص فرماندار از این شهر شدند. به نظر می‌رسد که بررسی‌های اخیر کارشناس بهداشت،

رضایت شهروندان صرخه‌ای را به ارمان نیاورده باشد کارشناس بهداشت مستقر در شهر صرخه طی گزارشی که پیش از این، از طریق روابط عمومی بهداشت منتشر شده اعلام کرده بود که آب آشامیدنی شهر صرخه از کیفیت مناسبی برخوردار بوده و هیچ گونه کرمی در آن مشاهده نشده است. این در حالی است که شهروندان صرخه‌ای معتقدند که کارشناسی صورت گرفته نمی‌تواند با واقعیت آب شرب این منطقه مطابقت داشته باشد. شهروندان صرخه‌ای برای نشان دادن اعتراض خود طوماری را به امضا رساندند که گویای نارضایتی آنها از وضعیت نامطلوب آب شرب است. برخی فعالان اجتماعی طی روزهای اخیر با انتشار تصاویری از آب شرب شهر صرخه، از مدیران مربوطه، خواستار رسیدگی به این وضعیت شدند. این تصاویر گویای آن است که کرم‌هایی در آب شرب منطقه صرخه دیده شده که باعث ایجاد نگرانی میان شهروندان منطقه شده است.

● لوله شکسته شده ترمیم شد

در نهایت پس از پیگیری‌های کارشناسان بهداشت و درمان شهرستان شوش و واحد شهر فتح المبین شکستگی ایجاد شده در یکی از خیابان‌های شهر صرخه ترمیم و موجب رضایت شهروندان این شهر شد. در ماه‌های اخیر مسائل مختلفی از جمله افزایش چشم گیر مبتلایان به بیماری سالک و ... سیستم بهداشت و درمان شهرستان شوش را مورد نقد قرار داد. شهروندان بخصوص ساکنان روستاها بر کهنه بودن سیستم آموزش توسط بهداشت و درمان تاکید می‌کنند.

خطر معدن کاوی برای زیستمدان **فارس**

معدنی که «گور» را از «بهرام» می گیرد

هژر برتجی

این محدوده از سال ۱۳۵۱ با عنوان منطقه حفاظت شده «بهرام گور» تحت مدیریت اداره کل حفاظت محیط زیست فارس قرار گرفته است. منطقه حفاظت شده بهرام گور تنها منطقه ای در کشور به شمار می رود که جمعیت قابل ملاحظه و پویایی از گورخر ایرانی را در خود جای داده است.

حضور دیگر گونه های نظیر کاراکال، زاغ بور، هوبره، جیسر و... ارزش اکولوژیکی این زیستگاه پهناور را دو چندان می کند. طی سالهای اخیر طرح های مختلف معدن کاوی برای این منطقه در نظر گرفته شده که طی این مدت محیط زیست اعلام کرده که این دسته از فعالیتها خطرات جدی برای زیستمدان منطقه دارد. اما طی مدت اخیر بحث معدن کاوی در این منطقه ارزشمند زیست محیطی دوباره مطرح شده است.

یک کارشناس حوزه محیط زیست در استان فارس به خبرنگار مهر در این رابطه گفت: گونه های بسیار مهم گورخر آسیایی، زاغ بور، هوبره و... در منطقه حفاظت شده وجود دارد که بهره برداری از معدن سنگ آهک می تواند حیات این گونه ها را با مشکل مواجه کند.

● **ایجاد معدن سنگ آهک حیات گورخر آسیایی و زاغ بور را در بهرام گور مشکل می کند**

علمدار علمداری افزود: ارزش زیست محیطی منطقه بهرام گور تنها به گورخرهای آن نیست بلکه جانوران در خطر انقراض دیگری مانند هوبره و زاغ بور هم آنجا زندگی می کنند ضمن اینکه این منطقه از نظر پوشش گیاهی ارزشمند است و پتانسیل گردشگری بالایی دارد.

وی با بیان اینکه بهره برداری از معدن در آن منطقه تاثیر منفی بر زیستگاه می گذارد و بسته به شرایط بهره برداری این تاثیر می تواند متفاوت باشد، اظهار داشت: این منطقه حفاظت شده از پتانسیل های زیادی در حوزه های مختلف برخوردار است و نباید با این گونه اقدامات منطقه را از بین برد. این کارشناس حوزه محیط زیست به گوشه ای از فواید این منطقه اشاره کرد و افزود: در حال حاضر تعداد قابل توجهی گورخر که از گونه های مهم به شمار می رود در این منطقه زندگی می کنند از این رو با فعالیت معدن به طور حتم منطقه با مشکلات زیادی رو به رو می شود.

وی معتقد است که آسیبهای بهره برداری از معدن در منطقه حفاظت شده بهرام گور فقط به حیات وحش مربوط نمی شود بلکه گونه های گیاهی نیز با مشکل و آسیب هایی روبه رو خواهند بود.

علمداری ادامه داد: در حال حاضر منطقه حفاظت شده بهرام گور به عنوان یک سد در مقابل ورود اقلیم کویر به استان فارس است زیرا در مرز کویر سیرجان با استان قرار دارد و به طور حتم با از بین رفتن منطقه کویر به استان وارد خواهد شد همانگونه که خشک شدن تالابها در این خصوص نیز موثر بوده است.

منطقه حفاظت شده بهرام گور در شرق استان فارس و شمال شرقی شهرستان نی ریز قرار دارد. وسعت این منطقه ۴۸۰ هزار هکتار و ارتفاع بلندترین نقطه آن دو هزار و ۷۸۷ متر بوده و دارای آب و هوای گرم و خشک و بارندگی حدود ۲۰۰ میلی متر است.

علمداری با اشاره به اینکه بهره برداری از معدن باعث ناامن شدن زیستگاه برای حیات وحش می شود، گفت: یکی از مهمترین چالش ها در مناطق چهارگانه کشور بهره برداری از معادن و جاده های دسترسی به این معادن است که باعث تخریب زیستگاه ها و شکنندگی اکوسیستم می شود و این ناپایداری اکوسیستم از بین رفتن گونه های گیاهی و جانوری را در پی دارد.

علمداری در خصوص پیامدهای دخالت در زیستگاه ها گفت: اولین پیامد این مسئله تاثیر بر روی رفتارهای مختلف جانوران به خصوص رفتارهای تولید مثل آنهاست و این بزرگترین ضربه به جمعیت گونه ها و روند کاهش آنها محسوب می شود. وی با بیان اینکه مهاجرت حیات وحش از این منطقه می تواند مخاطراتی را برای آنها به همراه داشته باشد، اظهار داشت: این مهاجرت حیات وحش می تواند آنها را دستخوش حوادث از جمله تصادف یا حتی شکار می کند.

دبیر موسسه زیست محیطی ۱۳ فروردین گفت: در حالی که گونه های بسیار مهم گورخر آسیایی، زاغ بور، هوبره و... در منطقه حفاظت شده بهرام به دلیل دخالت های انسانی در اکوسیستم و عدم رعایت اصول اکولوژی در معرض خطر

این کارشناس حوزه محیط زیست گفت: هر گونه فعالیت در این منطقه باید بر اساس مطالعات و ضوابط و همچنین استانداردهای زیست محیطی باشد تا به مناطق حساس آسیبی وارد نشود.

در حالی که گونه های بسیار مهم گورخر آسیایی، زاغ بور، هوبره و... در منطقه حفاظت شده بهرام به دلیل دخالت های انسانی در اکوسیستم و عدم رعایت اصول اکولوژی در معرض خطر قرار دارند هنوز به طور دقیق نمی شود گفت که آیا یوز پلنگ در این منطقه از بین رفته و این منطقه به عنوان یک زیستگاه برای یوز به شمار نمی رود

وی تاکید کرد: این منطقه دارای پتانسیل های گردشگری بسیاری است و باید از آن استفاده کرد نه اینکه با اینگونه اقدامات برای از بین بردن آن کام برداشت.

قرار دارند هنوز به طور دقیق نمی شود گفت که آیا یوزپلنگ در این منطقه از بین رفته و این منطقه به عنوان یک زیستگاه برای یوز به شمار نمی رود.

علی اکبر کاظمینی ادامه داد: بدون شک با دوری جستن و عدم دخالت انسان می توان بهرام گور را به عنوان یک زیستگاه خوب و ایده آل برای یوز ایرانی تبدیل کرد.

وی با بیان اینکه دخالت ها تحت هر شرایطی برای گونه ای که در دنیا تک است، محکوم است، اظهار داشت: شرایط منطقه بهرام گور به سمتی در حال پیش رفتن است که گورخر ایرانی و زاغ بور به علت دخالت های انسانی در معرض جدی انقراض قرار دارد.

این فعال محیط زیست گفت: یکی از مهمترین چالش ها در مناطق چهارگانه کشور بهره برداری از معادن و جاده های دسترسی به این معادن است که باعث تخریب زیستگاه ها و شکنندگی اکوسیستم می شود و این ناپایداری اکوسیستم از بین رفتن گونه های گیاهی و جانوری را در پی دارد.

وی پیرامون پیامدهای دخالت در زیستگاه ها گفت: اولین پیامد این مسئله تاثیر بر روی رفتارهای جنسی جانوران به خصوص رفتارهای جنسی آنهاست و این بزرگترین ضربه به جمعیت گونه ها و روند کاهش آنها محسوب می شود.

در این راستا سازمان محیط زیست نیز در خصوص فعالیت های معدن کاوی در منطقه حفاظت شده بهرام گور نیز اعلام کرده که هرگونه اقدامی باید با نظر کارشناسان امر در حوزه محیط زیست باشد.

معصومه ابتکار در سفر اخیر خود به شیراز که در قالب سفر استانی هیئت دولت به فارس صورت گرفته بود در مراسمی گفت که با توجه به طرح های ارائه شده برای احداث معدن، مقرر شده محدوده های معدن در منطقه حفاظت شده بهرام گور با نظر کارشناسان مشخص شود.

وی گفت: ایجاد معادن در مناطق حفاظت شده به دلیل لغو قوانین در دولتهای پیشین، به عنوان یک تهدید زیست محیطی است، از این رو به دنبال آن هستیم که این دغدغه ها را کاهش دهیم.

به هر حال محدوده بهرام گور یکی از داشته های عظیم زیست محیطی استان فارس است که به خودی خود نه تنها در حوزه های زیست محیطی بلکه فرصت مناسبی برای طبیعت گردی و درآمدزایی ناشی از آن به حساب می آید و نباید کاری کرد احداث معدن باعث جدایی گور از این منطقه و تهدید انقراض نسل این گونه ارزشمند شود.

تفکیک زباله از مبدأ؛

چاره‌رهای استان قزوین از معضلات زیست‌محیطی

شیماشاهین‌فر

سال ۹۴ در حالی آغاز شد که استانداری قزوین در نخستین روزهای سال دو موضوع محیط زیست و بحران آب را به عنوان اولویت‌های اصلی خود معرفی کرد.

در شرایطی که هر روز در گوشه‌ای از کشور بحرانی از جنس محیط زیست قد علم می‌کند، نگاه غیر واقعی و شعاری به حوزه محیط زیست کاربرد چندانی ندارد و باید پیش از آن که قزوین نیز مانند بسیاری از نقاط دیگر بحران محیط زیست را بیش از هر بحران دیگر احساس کند، اقدام‌های عملی را در پیش گرفت.

این در حالی است که مرتضی روزبه استاندار قزوین، در سال گذشته و در روزهای آغازین سال جدید نیز به صراحت اعلام کرده که حوزه محیط زیست فضایی برای شعار دادن نیست، زیرا معضلات ما دیگر از حد شعار گذشته و به مرز بحران رسیده است و باید چاره‌اندیشی شود.

از سوی دیگر می‌توان ورود پسماند به عرصه محیط زیست را جدی‌ترین عامل بروز این معضل در استان تلقی کرد، در

● تامین هزینه‌ی زندگی در میان انبوهی از زباله

فاطمه صبوری گفت: علم محیط زیست ورود انسان به عرصه‌های طبیعی را اجتناب ناپذیر می‌داند و از سوی دیگر انسان برای حیات خود مجبور به تأمین نیازهایی است که برای محیط زیست هزینه دارد که یکی از این هزینه‌ها تولید پسماند است که در سال‌های اخیر از روال قدیمی اش خارج شده و حجم مصنوعات آن نسبت به بخش آلی و قابل تجزیه‌اش افزایش چشمگیری داشته است.

بدیهی است خاصیت خود ترمیمی طبیعت در این برهه جوابگو نبوده و نیاز است که انسان با دانش و رفتار متناسبی در آن ورود پیدا کند.

● تفکیک از مبدأ؛ موفق‌ترین الگوی مدیریت پسماند

وی در خصوص بهترین شیوه مدیریت پسماند توسط پدیدآورندگان، بیان می‌کند: زباله‌ها کردن، دفن کردن، سوزاندن نازل‌ترین و آسیب‌زا ترین شیوه‌های مدیریت پسماند هستند، در حالی که علوم زیست محیطی معتقدند که باید هر پسماندی به ماهیت خود بازگردد تا بتواند با قرار گرفتن در چرخه مصرف، آسیب خود را در طبیعت به حداقل برساند و بازیافت در واقع عمل به همین ایده است و ما با تفکیک انواع پسماند، هریک از آن‌ها را در مسیر استفاده دو یا چند باره قرار می‌دهیم. صبوری تصریح می‌کند: تنها زمانی می‌

توانیم ادعا کنیم کاری برای محیط زیست انجام می‌دهیم، که بتوانیم مانع از ورود هر نوع آلاینده به طبیعت شویم، برای محیط زیست فرقی نمی‌کند این ماده نایلون یا شیشه یا فلز باشد، چون به هر شکل ما تعادل را بر هم زده ایم.

این کارشناس محیط زیست معتقد است، تنها راه حفظ محیط زیست از گزند آلاینده‌ها مدیریت صحیح پسماند از طریق تفکیک و بازیافت است و توضیح می‌دهد: پیرو تأکید وزارت کشور و تجربه موفق سایر کشورها در مدیریت پسماند با تفکیک و بازیافت، همه دستگاه‌های شهر اعم از شهرداری، سازمان مدیریت پسماند، سازمان محیط زیست و غیره باید به دنبال اجرای شیوه‌های نوین مدیریت پسماند مبنی بر بهره‌وری و مدیریت منابع باشند که این امر تنها در سایه جداسازی پسماند خشک و هدایت آن به واحدهای تبدیل و بازیافت ممکن است.

● چرا تأکید بر تفکیک؟!

یکی از فعالان زیست محیطی استان و مدیرعامل شرکت پرچم داران آتیه زاگرس که طرح مدیریت پسماند خشک شهرداری‌های قزوین و محمدیه را به صورت جدی اجرا می‌کند، در پاسخ به سوالی مبنی بر اهمیت تفکیک توضیح می‌دهد: زباله اگر نگوئیم بزرگترین، لاقل یکی از مهمترین دغدغه‌های زیست محیطی بشر مدرن است.

وی با اشاره به ساماندهی فعالان غیرقانونی پسماند خشک با عنوان زباله گردها، بیان می کند: مهار این افراد و نظم بخشیدن به امر جمع آوری پسماند خشک که عده ای هم از راه آن امرار معاش می کنند، دشوار است اما این شرکت در حال حاضر به صورت ساماندهی شده این اقدام را انجام می دهد و ناوگان شرکت با لوگو و یونیفرم مشخص به صورت وانت بار، چرخ دستی یا موتورهای سه چرخ پسماند خشک منازل و معابر شهر را زیر نظر شرکت جمع آوری می کنند

فصیحی رامندی گفت: کمیسیون خدمات شهری هم سیاست ترویج موضوع مهم تفکیک پسماند از مبدأ را دنبال کرده و آن را در دستور کار خود قرار می دهد تا بتوانیم از هزینه های سنگین مدیریت پسماند بکاهیم.

آنچه از گفته های کارشناسان و مسئولان بر می آید ضرورتی انکار ناپذیر به نام مراقبت از محیط زیست در مسیر مدیریت صحیح پسماند است و این مسیر تنها از راه الگوی موفق تفکیک از مبدأ و بازیافت محقق می شود.

با علم به این گفته می توان ضرورت حمایت از طرح هایی که موضوع تفکیک از مبدأ و بهره وری از زباله را به بهترین شکل دنبال می کند، توجیه کرد. امید است با جدی گرفتن موضوع محیط زیست و فرهنگ سازی در بخش های مختلف زمینه سالم سازی محیط را برای زندگی خود و فرزندانمان فراهم کنیم تا شدن منابع خدادادی و به خطر افتادن سلامت مردم نشود.

پیمانکار دیگر در بحث تفکیک از مبدأ و جمع آوری پسماند ورود پیدا کرد که این پیمانکار هم در موضوع آموزش، تفکیک از مبدأ و توزیع مخازن به تعهداتش عمل نکرد و موجب قطع همکاری شد.

از ۵۰ هزار تن زباله تولیدی در ایران بالغ بر ۲۲ درصد آن قابل بازیافت است یعنی بیش از ۱۰ هزار تن از پسماندهای تولیدی مستقیماً قابل بازیافت می باشند

فصیحی رامندی گفت: در سال گذشته و با ورود استانداری به مسئله محیط زیست در استان ضمن تاسیس شرکت مشترکی برای همه شهرداری های استان در بحث مدیریت پسماند تر در سایت محمدآباد، مدیریت پسماند خشک نیز به شرکت "پرچم داران آتیه زاگرس" واگذار شد. این عضو شورای شهر ادامه می دهد: در حال حاضر موضوع تفکیک پسماند از مبدأ توسط این شرکت انجام می شود و ماموران ویژه با مراجعه به درب منازل پسماند تفکیک شده را جمع آوری می کنند و در این راستا تلاش هایی هم به منظور ترویج شهروندان و نهادینه شدن فرهنگ تفکیک صورت گرفته است.

● پیگیر ترویج تفکیک از مبدأ هستیم

تفکیک از مبدأ می توان فرصت شغلی مولد ایجاد کرد. این عدد زمانی قابل توجه است که بدانیم از ۵۰ هزار تن زباله تولیدی در ایران بالغ بر ۲۲ درصد آن قابل بازیافت است یعنی بیش از ۱۰ هزار تن از پسماندهای تولیدی مستقیماً قابل بازیافت می باشند که در صورت سرمایه گذاری و مدیریت صحیح پتانسیل بسیار بالایی برای ایجاد اشتغال مولد در آن نهفته است.

کرمی فرد همچنین می افزاید: بدیهی است به هر میزان که از روش تفکیک فاصله بگیریم به همان میزان ارزش اقتصادی اقلام قابل بازیافت کاهش یافته و همچنین مخاطرات زیست محیطی و بهداشتی و هزینه های مدیریت شهری نیز افزایش خواهد یافت. بنابراین تاکید بر اشاعه فرهنگ تفکیک از مبدأ تاکید بر حفظ محیط زیست برابر با جلوگیری از هدر رفت منابع اقتصادی کشور و کاهش هزینه های مدیریت شهری و توسعه اشتغال است.

● روند مدیریت پسماند در قزوین

فرج الله فصیحی رامندی رئیس کمیسیون خدمات شهری شورای اسلامی شهر قزوین، اظهار داشت: پروسه پسماند از گذشته تاکنون فرازونشیب های بسیاری را سپری کرده است.

وی افزود: قرار بر این بود پیمانکار قبلی موضوع تفکیک را دنبال کند و پسماند حاصله با کمترین آسیب در سایت محمدآباد دفن شود اما این اتفاق به دلیل مشکلات موجود در اجرا محقق نشد و پس از آن هم

تغییر الگوی مصرف به تبع تغییر در الگوی زندگی که خود ناشی از افزایش ضرب آهنگ زندگی مدرن است و سرانه مصرف بشر کنونی را افزایش داده و افزایش تولید زباله نیز خود پیامد ناخواسته افزایش سرانه مصرف است از این رو مدیریت پسماند و کاهش مخاطرات زیست محیطی آن از یک سو و جلوگیری از هدر رفت منابع تجدید ناپذیر ضرورتی است که در مدیریت شهری و زیست محیطی قابل چشم پوشی نیست. کورش کرمی فرد با اشاره به این که برای طی یک مسیر هزار فرسنگی باید گام اول را برداشت اضافه می کند: می گویند "خشت اول چو نهی معمار کج تا ثریا می رود دیوار کج" بنابراین تفکیک زباله در مبدأ شروعی است برای ورود به یک مسیر سبز و اگر زیر ساخت و تمرکز مدیریت شهری و زیست محیطی به تعمیق و اشاعه فرهنگ تفکیک از مبدأ مبتنی باشد هزینه های مادی و معنوی مدیریت پسماند در حلقه های بعدی به حداقل می رسد. وی اضافه می کند: بدیهی است اگر تفکیک از مبدأ به شکل اصولی و اساسی در کلیه مبادی جدی گرفته شود عملیات پردازش در سایت های دفن به بهترین شکل ممکن انجام خواهد شد کمپوست تولیدی بهترین کیفیت را خواهد داشت و میزان مواد دفن شده در لند فیل به حداقل خواهد رسید.

در کنار همه اینها باید به ظرفیت اقتصادی نهفته در طرح تفکیک هم اشاره کرد که بر اساس بررسی های دقیق انجام شده ادعا می شود به ازای جمع آوری ۳۰۰ کیلوگرم پسماند قابل بازیافت در روش

گزارش بزرگ اردیبهشت ماه

خطوط نفت پشت پرچین «بمو»ی فارسی

بازهم خطر برای پلنگ ایرانی

پارک ملی بمو یکی از قدیمی‌ترین پارک‌های کشور با بیش از ۵۰ سال قدمت است. وسعت کنونی پارک ۸۸ هزار هکتار است که عملاً ۱۲

هزار هکتار سمت غربی جاده شیراز از اصفهان از ۳۶ هزار هکتار دیگر جدا شده و به علت تجاوز و شهرک سازی، ارزش اکولوژیکی آن به شدت کاهش پیدا کرده و در حقیقت تمرکز حفاظت از ۳۶ هزار هکتار سمت شرقی جاده صورت می‌گیرد.

این نمونه برجسته اکوسیستم طبیعی نسبتاً بکر که در شمال شهر شیراز و در شرق شهر زرقان قرار دارد شامل ۶۲۰ گونه گیاهی با ۳۰ گونه بومی و دهها گونه جانوری شامل پرندگان، پستانداران و خزندگان است و یک ذخیره گاه ژنی کم نظیر در منطقه محسوب می‌شود. آهو، پلنگ، قوچ و میش از جمله پستانداران معروف این پارک ملی است. اما طی مدت اخیر مسئولان عمرانی استان قصد دارند پلاینگگاه دوم شیراز را نیز در محل پلاینگگاه شماره یک آن در حوالی پارک ملی بمو احداث کنند که به شدت از سوی کارشناسان محیط زیست مورد مخالفت قرار گرفته است. مسئولان سازمان محیط زیست نیز بارها تاکید کرده‌اند که این پروژه لطمات سنگینی به پارک ملی بمو وارد خواهد کرد به خصوص اینکه لوله انتقال نفت نیز از میان پارک می‌گذرد.

دبیر موسسه زیست محیطی ۱۳ فروردین در خصوص احداث پلاینگگاه در اطراف پارک ملی بمو گفت: مجوز تاسیس پلاینگگاه دوم که متعلق به بخش خصوصی و نوع محصولات و میزان آن با پلاینگگاه اول که دولتی بوده کاملاً متفاوت است در دولت قبل توسط رئیس سازمان محیط زیست که به شیراز سفر کرده بود در جلسه ای به طور شفاهی به مسئولان استانی داده شد. علی‌اکبر کاظمینی با اشاره به اینکه این منطقه زیستگاه پلنگ ایرانی است، افزود: متأسفانه از سمت شرق شهر زرقان و غرب پارک ملی بمو از تنگه آب بز خط لوله نفت با عبور از باغات و تخریب آنها به پشت فنس پارک ملی بمو رسیده، در جایی که چشمه آب بز محل آبشخور قوچ، پازن و میش شیرازی است و در بدترین شرایط کم

آبی و خشکسالی، این چشمه آب دارد و در این گردنه با عبور این خط لوله بعید نیست که این چشمه دچار مشکلات ناشی از عبور نفت شود. وی اظهار داشت: همچنین از سمت شرق پارک ملی بمو در منطقه شول بند امیر خط نفت به پشت فنس پارک ملی بمو رسیده و آماده است که با توجیه اینکه این چند کیلومتر از هدر رفت سرمایه جلوگیری و باعث ایجاد شغل می‌شود مجوز ورود به پارک ملی بمو را بگیرند و شاهد از بین رفتن یک ذخیره گاه ژنی کم نظیر که پشتوانه زندگی انسانهاست، باشیم.

پلاینگگاه شیراز روزانه ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار لیتر بنزین، ۳ میلیون و ۸۰۰ هزار لیتر نفت گاز، یک میلیون لیتر انواع فرآورده قیری، ۵۰۰ هزار لیتر نفت کوره، ۵۰۰ هزار لیتر بنزین سوخت جت، ۱۶۰ تن گاز مایع و ۱۰ تن گوگرد تولید دارد.

این کارشناس حوزه محیط زیست گفت: به طور حتم راه اندازی پلاینگگاه در این منطقه مشکلات زیست محیطی زیادی دارد. اما در این رهگذر مدیرعامل شرکت پلاینگ نفت شیراز طرح توسعه پلاینگگاه فعلی شیراز را مهم توصیف کرد و گفت: همواره برخی از مسئولان نسبت به این موضوع احساساتی برخورد می‌کنند و مانع توسعه این پلاینگگاه شده‌اند.

عبدالرحیم شمس الدین، نسبت به مخالفت مسئولان محیط زیست مبنی بر توسعه پلاینگگاه شیراز بیان کرد: هم

اکنون توسعه پلاینگگاه شیراز برای استان فارس ضروری است و چنانچه این پروژه سریعتر مورد بهره برداری قرار گیرد قادر خواهیم بود حتی بنزین یورو ۵ و یورو ۶ را تولید و صادر کنیم.

وی ادامه داد: در حال حاضر پلاینگگاه شیراز ۴۰ درصد سوخت استان را تامین می‌کند. شمس الدینی اضافه کرد: هم اکنون پلاینگگاه شیراز روزانه ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار لیتر بنزین، ۳ میلیون و ۸۰۰ هزار لیتر نفت گاز، یک میلیون لیتر انواع فرآورده قیری، یک میلیون لیتر نفت کوره، ۵۰۰ هزار لیتر نفت سفید، ۵۰۰ هزار لیتر بنزین سوخت جت، ۱۶۰ تن گاز مایع و ۱۰ تن گوگرد تولید دارد.

وی ادامه داد: با اجرای این طرح تولید روزانه بنزین در شیراز به ۱۲ میلیون لیتر افزایش می‌یابد.

مدیرعامل شرکت پلاینگ نفت شیراز با تاکید بر اینکه این پلاینگگاه آلودگی برای منطقه ندارد، گفت: معتقدیم در حال حاضر آلودگی این منطقه بسیار کمتر از آلودگی کلانشهر شیراز است.

شمس الدینی اضافه کرد: پلاینگگاه شیراز توانسته از سازمان محیط زیست کشور گواهینامه استاندارد را کسب کند زیرا سازمان محیط زیست بصورت آنلاین سیستمهای خروجی این مجموعه را پایش می‌کند.

به هر حال همگان باور دارند که باید برای اشتغال زایی و توسعه استان فارس شرایط احداث پروژه های صنعتی فراهم شود اما باید در ابتدای کار ارزیابی های محیط زیستی مناسبی انجام گیرد تا تبعات ناشی از فعالیتهای عمرانی به محیط زیست طبیعی و انسانی لطمه ای وارد نکند.

پنجه لودرها بر پیکر بحر آسمان کرمان زیستگاه خرس سیاه در معرض تخریب

اسمامحمودی

ارتفاعات بحر آسمان در جنوب استان کرمان یکی از بکر ترین و دست نخورده ترین مناطق طبیعی کشور است این منطقه در حداکثر سه هزار و ۶۸۰ متر و حداقل هزار و ۹۲۰ متر از سطح دریا ارتفاع دارد و به دلیل بارش های متوالی برف و باران در ارتفاعات، بحر آسمان مهم ترین منبع آب جنوب استان کرمان محسوب می شود و سرشاخه های رودخانه بزرگ هلیلی رود نیز از این مناطق سرچشمه می گیرد و در نهایت این رودخانه به باتلاق بین المللی جازموریان می ریزد.

● صدور مجوز فعالیت معدنی در منطقه محافظت شده تعجب آور است

وی با ابراز تعجب از صدور مجوز معدنکاری در منطقه محافظت شده بحر آسمان افزود: طبق قانون هر گونه فعالیتی که به صدمه دیدن طبیعت مناطق محافظت شده صدمه بزند غیر قانونی است و مایه تعجب است که چگونه در دولت دهم مجوز فعالیت معدنی در بحر آسمان صادر شده است.

اگر مسئولان به دنبال توسعه معدنی هستند می توانند در ۸۰۰ نقطه معدنی دیگر در جنوب کرمان دنبال توسعه باشند و دست از تخریب محیط زیست در بحر آسمان بردارند

وی افزود: در سال ۹۰ شرکتی با حضور در منطقه قصد صدمه به طبیعت بکر بحر آسمان به بهانه فعالیت معدنی را داشت که مردم منطقه به موقع حساسیت نشان دادند و جلوی فعالیت آنها گرفته شد و انتظار داریم هر چه زودتر ماشین آلات آنها از منطقه خارج شود زیرا وجود این ماشین آلات برای مردم جای سوال است

طبیعت منطقه می تواند به حیات این حیوان در معرض انقراض صدمه وارد کند.

این فعال زیست محیطی افزود: بارها در این خصوص نامه نگاری کرده ایم و به مسئولان منطقه تذکر داده ایم و خوشبختانه همکاری هایی نیز در این خصوص از سوی برخی دستگاهها شده است اما مشخص نیست چرا همچنان معدنکاران در بحر آسمان حضور دارند و حاضر به ترک بحر آسمان نیستند. وی افزود: بحر آسمان به دلیل بارش های شدید برف و باران منبع اصلی تامین آب رودخانه دائمی هلیلی رود و جنوب کرمان به ویژه شهرستان جیرفت و غیرآباد است و گونه های منحصر به فرد طبیعی از جمله جنگل های انار شیطان نیز در این منطقه وجود دارد و دخل و تصرف در طبیعت و فعالیت های معدنی می تواند به تخریب چشمه سارها و رودخانه های این منطقه منجر شود.

سمندی افزود: با سازمان آب منطقه ای نیز بارها مکاتبه شده و تذکرات لازم از سوی این سازمان نیز به مسئولان مربوطه داده شده است و انتظار داریم هر چه زودتر از فعالیت معدنکاران در چنین مناطقی جلوگیری شود.

● بهشت شرق کشور در خطر تخریب قرار دارد

این منطقه مرتفع ترین رشته کوههای جنوب شرق کشور را تشکیل می دهند و از منظر توپوگرافی هیچ سنخیتی با دشتهای اطراف خود ندارد و برخلاف ارتفاعات پراکنده در شرق کشور دارای رشته کوههای به هم پیوسته و مرتفع و آب و هوایی کاملاً کوهستانی و متمایز از طبیعت کویری است. از بحر آسمان به عنوان بهشت شرق کشور یاد می شود و گونه های مختلف گیاهی و جانوری در این منطقه وجود دارد که بسیاری از آنها در معرض انقراض هستند از جمله حیوانات نادر که همچنان در این منطقه یافت می شود می توان به خرس سیاه آسیایی اشاره کرد که تعداد بسیار محدودی از این حیوان در طبیعت وجود دارد و در لیست قرمز حیات وحش قرار گرفته است. همچنین وجود گونه منحصر به فرد لک لک سیاه نیز در این منطقه گزارش شده است.

هر چند چنین بهشتی در قلب کویر ایران فرصتی مغتنم برای حیات وحش و طبیعت بکر منطقه محسوب می شود اما گاه دخالت های انسانی موجب لطمه به طبیعت بکر منطقه شده است و خسارتهای جبران ناپذیری را به همراه داشته است. در کمال تعجب طی سالهای اخیر فعالیت های معدنی در این مناطق صورت گرفته است و علیرغم منع قانونی در زمینه فعالیت های معدنی در مناطق محافظت شده شاهد اقداماتی در زمینه فعالیت های معدنی در بحر آسمان هستیم.

این اقدامات که از اواخر دولت دهم در منطقه آغاز شده است موجب نگرانی شدید فعالان زیست محیطی شده است اما علیرغم پیگیری های صورت گرفته و توقف چند مرحله ای فعالیت های معدنی همچنان ماشین آلات سنگین و لودرهای معدنکاران در منطقه حضور دارد و بیم آن می رود بخش دیگری از طبیعت بکر بحر آسمان تخریب شود.

یاسر سمندی، از جمله فعالان زیست محیطی است که بارها در این خصوص هشدار داده و پیگیری حفاظت از منطقه و عدم حضور معدنکاران در بحر آسمان است. سمندی اظهار داشت: در این خصوص پیگیری های زیادی صورت گرفته است و با همکاری مردم محلی و بومی منطقه که به شدت حافظ و علاقمند به نگهداری از منطقه محافظت شده بحر آسمان هستند از فعالیت معدنکاران در این مناطق جلوگیری شده است.

● ماشین آلات سنگین در بحر آسمان باقی مانده اند

وی افزود: با این وجود همچنان شاهد تحرکات معدنکاران هستیم و ماشین آلات سنگین معدنی در منطقه باقی مانده است و مشخص است مترصد آغاز مجدد فعالیت های معدنی هستند.

وی ادامه داد: بحر آسمان زیستگاه خرس سیاه است و هر گونه خدشه وارد شدن به

و نشان می دهد آنها هنوز امید دارند بتوانند موافقتی در خصوص فعالیت معدنی در منطقه را کسب کنند.

سمندی گفت: فعالیت این لودرها می تواند خسارت های جبران ناپذیری به طبیعت بکر بحر آسمان وارد کند و منجر به نابودی گونه های گیاهی و مهاجرت گونه های جانوری به منطقه پایین دست و در نهایت انقراض آنها شود.

● ناله های کوه در کوهستان منعکس می شود و به گوش مسئولان نمی رسد

وی افزود: قلب فعالیت این معدن دقیقاً در ارتفاعات و در دل رودخانه واقع شده است که گونه های آبزی از جمله قزل آلا در آن وجود دارد و در صورت فعالیت معدنی خطر تخریب منابع آبی منطقه وجود دارد.

سمندی افزود: این منطقه در ارتفاع سه هزار و ۵۰۰ متری کوه نشاه قرار گرفته است به نظر می رسد صدای ناله کوه تنها در خود کوهستان انعکاس می یابد و به گوش مسئولان نمی رسد.

وی افزود: اگر مسئولان به دنبال توسعه معدنی هستند می توانند در ۸۰۰ نقطه معدنی دیگر در جنوب کرمان دنبال توسعه باشند و دست از تخریب محیط زیست در بحر آسمان بردارند.

سمندی گفت: بحر آسمان تامین کننده آب باتلاقی بین المللی جازموریان است که به دلیل دخالت های انسانی خشک شده و در صورت فعالیت های معدنی در ارتفاعات به نظر می رسد هلیلی رود نیز به زودی به سرنوشت جازموریان گرفتار می شود.

وی همچنین نسبت به تصرف اراضی ملی در بحر آسمان هشدار داد و خواستار رسیدگی فوری مسئولان به این مسئله شد.

● مخالف فعالیت معدنی در بحر آسمان هستیم

معاون سازمان حفاظت محیط زیست کشور در این خصوص بیان کرد: بحر آسمان از جمله با ارزش ترین مناطق محافظت شده در کشور و استان کرمان به شمار می رسد و صدها گونه گیاهی و جانوری منحصر به فرد در این منطقه وجود دارد و همان طور که قبلاً هم اعلام کرده ایم با فعالیت معدنی در این منطقه مخالف هستیم.

احمد علی کیخا افزود: در این خصوص اطلاع رسانی لازم به دستگاه های ذی ربط صورت گرفته است زیرا ما بنا به کارشناسی که صورت گرفته اعتقاد داریم که فعالیت معدنی در این منطقه به طبیعت ضربه می زند

وی خواستار جلوگیری از هر گونه فعالیت معدنی در این منطقه شد و افزود: وظیفه ما حراست و حفاظت از مناطق حفاظت شده و طبیعت بکر و انتقال آن به نسل آینده است. وی بحر آسمان را از جمله زیستگاه های خرس سیاه آسیایی دانست و افزود: هر گونه فعالیت معدنی در این منطقه از نظر ما تخلف محسوب می شود و هم اکنون نیز جلوی این فعالیتها گرفته شده و در آینده نیز نباید ادامه یابد.

سفر نامه باکو تا پشتکوه

آن مرد آمد مدرسه بسازد

شرفارسلامی

همه چیز از یک تیتراژ آغاز شد. «مدرسه تاسک نشانی از مدرسه ندارد»، و وقتی مهرداد آقایی بازرگان ایرانی ساکن باکو آن را خواند، کنجکاو شد که این تاسک پشتکوه کجاست که هنوز دانش آموزانش در مدرسه ای سنگی و تاریک درس می خوانند.

تاسک اما روستایی است با ۱۰ خانوار در منطقه محروم و دورافتاده پشت کوه جلیل در مرز بویراحمند و ممسنی که همچون دیگر روستاهای این منطقه در دامنه یکی از کوههای بلند زاگرس جنوبی و در میان بلوطهای تنومند جای گرفته است.

برای رفتن به پشتکوه ابتدا باید وارد شهرستان رستم استان فارس شد و از جاده ای که از روستای «کوپن» می گذرد به سمت شمال و دامنه کوهها حرکت کرد. جاده اما از میان کوههای صعب العبور زاگرس جنوبی می گذرد و مسیر پرپیچ و خمی است که به دامنه ها و نوک کوهها ختم می شود.

زیبایی های طبیعت بکر و جذاب منطقه آنقدر چشم ها را مجذوب خود می کند که مسافت پیموده شده و سختی راه به نظر نمی آید. کوهها با انبوه درختان بلوط آذین بسته شده اند و مخمل سبز برتن کرده اند.

در دامنه یکی از این کوهها به تاسک می رسیدیم و در همان ابتدا این مدرسه سنگی روستاست که در ورودی ده پیداست. تعدادی از دانش آموزان در کنار مدرسه در حال بازی اند. ماشینی که به مدرسه نزدیک می شود تعدادشان بیشتر و چشمهایشان گرد می شود که امروز اینجا چه خبر است؟ این

را به این خاطر آوردیم که ببیند بچه های روستای تاسک در چه مکانی و با چه وضعیتی درس می خوانند. سفر اما برای این خیرمدرسه ساز و همراهانش آسان نیست. کهگیلویه و بویراحمد برای آنها جایی ناشناخته است و در راه آمدن چندین بار اشتباهی سر از شهر دیگری در می آورند تا اینکه آخر به یاسوج می رسند.

صبح روز بعد او آماده سفر می شود تا به پشتکوه برود و روستای تاسک را از نزدیک ببیند. در این سفر مدیر آموزش و پرورش عشایر استان نیز همراه است. مردی سخت کوش که پیش از آنکه مدیری برای دانش آموزان عشایری باشد، پدری مهربان برای آنهاست.

منطقه پشتکوه جلیل بخشی از خاک استان فارس است اما به دلیل آنکه مناطق بیابانی آنها در خاک کهگیلویه و بویراحمد قرار دارند، مدارس آن تحت پوشش آموزش و پرورش عشایر این استان هستند.

مانده است. او می گوید: به کسی نگفتم که به کجا می روم و هدفم از این سفر چیست. ترسیدم کسی حرفی بزند و در تصمیمم تردیدی ایجاد شود. تنها به هدفم فکر می کردم و اینکه هرچه زودتر به این روستا بروم و در حد توان خود کاری کنم. آقایی را در سفر به کهگیلویه و بویراحمد یک دوست قدیمی و پسر هشت ساله اش «ارشان» همراهی می کنند. او می گوید: پسر مدرسه بود اما تصمیم گرفتم او را نیز با خود بیاورم. مدیر مدرسه ابتدا اجازه نداد و گفت از درسهایش عقب می ماند اما من گفتم درسی که او از این سفر می تواند بگیرد خیلی مهمتر است.

وی می افزاید: پسر من در یکی از بهترین مدارس تهران درس می خواند. هر روز صبح با سرویس به مدرسه می رود و با سرویس می آید. از همه امکانات برخوردار است و هیچ کمبودی ندارد. کلاسهان هم از تجهیزات آموزشی جدید برخوردار است. او

تنها مدرسه روستا، چهاردیواری ساخته شده از سنگهای کوچک و بزرگ است بدون پنجره که باشاخه های بلوط و گل مسقف شده تا حداقل سرپناهی برای ۲۱ دانش آموز آن درسرای زمستان زاگرس باشد این کلاس که بیشتر به سیاهچالی می ماند ۱۵ دانش آموز دارد و یک معلم، گرچه در سال آینده و با ورود شش دانش آموز پیش دبستانی، تعداد دانش آموزان آن به عدد ۲۱ می رسد.

این تاجر ایرانی ساکن باکو خیلی زود تصمیمش را می گیرد. می خواهد به گفته خود آخرین روستای محروم از فضای آموزشی مناسب را صاحب مدرسه کند. اگرچه روستای تاسک آخرین روستای نیست و هنوز هستند روستاهایی در کهگیلویه و بویراحمد که از فضای آموزشی مناسب محرومند.

آقا مهرداد عزم سفر می کند. از باکو به تهران و سپس پشتکوه. بار سفر می بندد و راهی دیار ناشناخته ها می شود. جایی که به گفته خود او، بهشتی است که محروم

به مقاطع بالاتر ادامه یابد. آقا مهرداد اما دست خالی نیامده و برای دانش آموزان سوغات و عیدی هم آورده است. حالا برق خوشحالی را می توان در چشم تک تک دانش آموزان دید. شاید این روز برای همیشه در ذهن آنها ثبت شود. بالاخره مدرسه سنگی را در میان شور و شوق بچه ها و اهالی روستا ترک می کنیم. تا چندی دیگر این مدرسه جای خود را به مدرسه ای زیبا و استاندارد خواهد داد و دیگر دانش آموزان و معلم مهربان این مدرسه نگران سوز سرمای زمستان و بارش برف و باران و چکه آب از سقف کلاس نیستند.

همه همسفران به روستای تاسک اینک لیخنند رضایت بر لب دارند. آقای رضایی مدیر آموزش و پرورش عشایر استان خوشحال است که یک روستای عشایری دیگر صاحب مدرسه می شود. او اکنون به ۱۴ روستای دیگری فکر می کند که آنها نیز نیازمند بازسازی هستند.

آقا مهرداد نیز خوشحال است که به هدفش رسیده و به زودی مدرسه ای زیبا برای این روستا می سازد. ارشان هم حالا قدر درس خواندن در مدرسه اش را بهتر می داند. ما بچه های خبرنگاری مهر هم خوشحالیم که بازهم نتیجه کارمان را می بینیم. این دومین مدرسه ای است که طی دو ماه اخیر با گزارش این خبرنگاری در کهگیلویه و بویراحمد ساخته می شود. پیش از این نیز گزارشی در خصوص وضعیت نامناسب مدرسه روستای لاش منجر به احداث مدرسه ای در این روستای محروم توسط یکی دیگر از خیرین شد.

را مدرسه دار کنیم. اما اینجا که آدم دیدم هنوز روستاهایی هستند که فاقد فضای آموزشی مناسب اند. وقتی برگردم سایر دوستانم را ترغیب می کنم تا آنها هم بیایند و مدرسه ای بسازند. افراد ثروتمندی هستند که دستی به خیر دارند و اگر بلداند چنین جاهایی وجود دارد می آیند و مدرسه می سازند. آقا مهرداد قصد دارد اینجا مدرسه ای دو کلاسه احداث کند. مدرسه ای که یک کتابخانه با انبوهی از کتابها داشته باشد تا دانش آموزان اوقات فراغت خود را با خواندن این کتابها بگذرانند.

او می گوید: قصد ندارم که مدرسه ای بسازم و بروم. می خواهم این مدرسه را تحت پوشش قرار بدهم و سالانه وضعیت تحصیلی دانش آموزان را مورد ارزیابی قرار دهم و حمایتها تا رسیدن این دانش آموزان

می شکفد و می گوید: یعنی ما هم مثل شهریهها صاحب کلاس قشنگ می شویم. از همه خوشحالترا آقا مهرداد است که احساس می کند باری از دوشش برداشته شده. او می گوید: خیلی خوشحالم که بالاخره آدم. این چند مدت خواب نداشتم و دلم می خواست هرچه زودتر کار ساخت مدرسه را شروع کنم. من آدم ثروت مندی نیستم و خودم طعم فقر را چشیده ام. اما برای تامین هزینه احداث این مدرسه خیلی از مخارجم را کم کرده ام.

وی ادامه می دهد: من تا قبل از اینکه آن گزارش را در خبرنگاری مهر نخوانده بودن نمی دانستم چنین جاهایی هم در کشور ما پیدا می شود و فکر می کردم این روستا آخرین روستایی است که مدرسه ندارد و با خودم گفتم من هم بروم این آخرین روستا

غریبه ها که هستند؟

مهربانان روستای تاسک اما چشمشان به مدرسه سنگی روستاست. آنها در همان ابتدا مدرسه را وارانداز می کنند. ارشان هم باور نمی کند که این مدرسه باشد. پدر برای او توضیح می دهد که بچه های تاسک اینجا درس می خوانند. اما ارشان می گوید: این که شبیه دخمه است.

حالا او بهتر می تواند تفاوت مدرسه خود را در تهران با این مدرسه در پشتکوه درک کند. به خصوص وقتی که در آن تاریکی کلاس در کنار سایر دانش آموزان می نشیند و به سقف سیاه و نود گرفته کلاس نگاه می کند.

مردم روستا اما میهمان نوازند. هر غریبه ای که وارد روستا می شود مورد استقبال آنها قرار می گیرد. تعدادی از اهالی روستا به سمت مدرسه می آیند و به جمع ما می پیوندند.

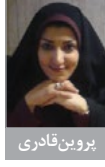
حرف ها در خصوص مدرسه و ساخت مدرسه ای جدید است. روستاییان که این حرفها را می شنوند، خوشحال می شوند. یکی از آنها می گوید: زمانی این روستا مدرسه ای نداشت و دانش آموزان آن مجبور بودند کیلومترها پیاده روی کنند تا در روستاهای پایین تر درس بخوانند. به همین خاطر در آن زمان که حتی جاده ای نبود، اهالی روستا با مصالح بومی همچون سنگ و شاخه بلوط این مدرسه را ساختند.

بچه ها ساکتند و چشم به دهان بزرگترها دارند که چه می گویند. سمانه دختر کلاس اولی این مدرسه وقتی که خاخر بزرگترش خیر می دهد که این آقا می خواهد برایمان مدرسه بسازد، گل از غنچه دهانش

دشت کبود آهنگ، کویری نو در همدان قصه پر غصه کم آبی در همدان

کمبود آب شیرین در حالی در اکثر کشورها وجود دارد که توزیع و پراکنش منابع آبی در نقاط مختلف دنیا نامتوازن است و از سوپی هر از گاهی، بحران خشکسالی بخش‌هایی از کره زمین را گرفتار می‌کند.

پروین قادری

مسدود کردن این تعداد چاه حدود ۸۰ میلیون مترمکعب یعنی ۲۵ برابر سد اکباتان صرفه‌جویی را در پی داشت. وی عنوان کرد: در حال حاضر ۱۷ گروه گشت و بازرسی شرکت آب منطقه‌ای استان به صورت مستمر و شبانه‌روزی پیگیر چاه‌های غیرمجاز و مقابله با آن هستند. مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای استان همدان با اشاره به اقدامات صورت گرفته عنوان کرد: دشت نپاوند و رزن نخستین دشت‌هایی هستند که وضعیت آنها رو به بهبود بوده و احیا شده‌اند. وی ادامه داد: در حال حاضر در راستای کاهش سهم مصرفی آب استان از آب‌های زیرزمینی، سد‌هایی از قبیل سد کلان ملایر، سد سرابی تویسرکان، سد نعمت آباد در اسداباد شنجور در رزن، گرین در نپاوند و... در دست ساخت بوده و طرح‌های تغذیه مصنوعی، بندهای انحرافی و... نیز در دستور کار قرار دارد. عزالدین با بیان اینکه طرح آبرسانی از تالوار، آبرسانی از کلان به ملایر و آبرسانی از سد سرابی به تویسرکان و سرکان نیز در حال انجام است، گفت: در مجموع طرح‌های آبرسانی و سد‌های استان حدود ۷۱۰ میلیارد تومان اعتبار نیاز دارد. وی با اشاره به تهدیدهایی که در حال حاضر در استان وجود دارد، عنوان کرد: از جمله این تهدیدات می‌توان به نوسانات فصلی و تغییر اقلیم، افزایش دما، خشکسالی‌های پی در پی، ایجاد فروچاله‌ها، کاهش سرانه تجدیدپذیر، استفاده از روش‌های سنتی آبیاری، کاهش بهره‌وری در بخش کشاورزی و... اشاره کرد که مقابله با آنها فقط با یاری و همراهی مردم و دستگاه‌های متولی، میسر می‌شود. مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای استان همدان با تأکید بر تعیین الگوی بهره‌وری برای کشاورزان و اجرای صحیح آمایش سرزمین در بخش کشاورزی که بر مدیریت مصرف در بحث آب تأثیرگذار است، عنوان کرد: رایگان بودن هزینه آب در بخش کشاورزی و پرداخت یک سوم قیمت تمام شده آب در شهرها و یک دهم در روستاها توسط مشترکین از دیگر چالش‌های کشور و استان به شمار می‌رود که قطعاً افزایش این هزینه برای مشترکین پرمصرف می‌تواند بر مصرف آن تأثیرگذار باشد. آنچه مسلم است اینکه اگر وضعیت موجود به همین منوال ادامه پیدا کند تهدید جدی برای سفره‌های زیرزمینی است و بر بحران کم‌آبی در استان همدان دامن زده است.

نیز ۹۰ درصد در بخش کشاورزی، هفت درصد در حوزه شرب و سه درصد در صنعت است در حالی که این میزان در جهان ۷۰ درصد کشاورزی، ۱۰ درصد شرب و ۲۰ درصد در بخش صنعت است. مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای استان همدان بیان داشت: با توجه به این آمار باید میزان مصرف از بخش کشاورزی به بخش صنعت سوق یابد و این امر مستلزم سیاست‌گذاری‌هایی در ان بخش است. وی یادآور شد: در استان همدان در بخش آب شرب و صنعت ۷۰ درصد بهره‌وری و ۳۰ درصد هدررفت و در بخش کشاورزی بر اساس آمار سازمان جهاد کشاورزی ۱۰ درصد بهره‌وری و ۹۰ درصد عدم استفاده صحیح وجود دارد. عزالدین با اشاره به منابع آب زیرزمینی استان نیز عنوان کرد: سالانه ۸۵ درصد مصرف آب در حوزه شرب، صنعت و کشاورزی از چاه‌ها تخلیه و فقط ۱۵ درصد آن از آب‌های سطحی تأمین می‌شود. وی با بیان اینکه سالانه ۲۲۴ میلیون مترمکعب حجم سفره‌های زیرزمینی استان بی‌انرژی دارد، گفت: به عبارتی سالانه هفت برابر سد اکباتان بی‌انرژی دشت‌ها و سفره‌های زیرزمینی استان رو به نابودی می‌رود. مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای استان همدان با اشاره به اینکه طی سال‌های گذشته به طور متوسط سالی یک متر آب‌های زیرزمینی پایین آمده است، افزود: طی ۲۲ سال گذشته در دشت کبودآهنگ ۴۰ متر، در همدان ۲۰ متر در رزن و قهاوند ۲۲ متر، در ملایر ۲۴ متر، در نپاوند ۱۲ متر، در تویسرکان ۱۷ متر و در اسداباد ۲۳ متر شاهد افت سفره‌های زیرزمینی بوده‌ایم.

● وجود ۲۴ فروچاله در حوزه دشت قهاوند و کبودآهنگ/ ۶۴۹ چاه غیرمجاز در سال ۹۳ مسدود شد
وی با اشاره به وضعیت حاد و بحرانی دشت کبودآهنگ ادامه داد: در حوزه قهاوند و کبودآهنگ طی سال‌های گذشته حدود ۲۴ فروچاله به دلیل برداشت از منابع آب‌های زیرزمینی ایجاد شده است که احیا سفره‌های از دست رفته دیگر امکان‌پذیر نیست. عزالدین با تأکید بر حفظ منابع آبی موجود در استان بیان کرد: یکی از معضلاتی که در استان با آن مواجه هستیم بحث چاه‌های غیرمجاز بوده که در سال گذشته ۶۴۹ چاه و به عبارتی ۳۰ کیلومتر چاه پر و بیش از ۱۲۴ دستگاه در این زمینه توقیف شد که

کشور و جهان در حال وقوع است بحث مدیریت مصرف آب بیش از پیش اهمیت می‌یابد. مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای استان همدان با اشاره به شعار لاسال مینی بر «ولت و ملت» همدلی و هم‌زبانی عنوان کرد: تنه‌اگرایی که طی سال‌های گذشته در گزرا خشکسالی‌های مملی و بحران‌ها که هنوز نیز گریبان‌گیر کشور و حوزه خورمینه است یاری‌گر مابوده مردم هستند. وی اضافه کرد: ۹۷ درصد از آب‌های جهان شیرین و فقط سه درصد شیرین هستند که از این میزان نیز دو درصد یخ و یخچال بوده و تنها یک درصد آب روان شیرین برای استفاده وجود دارد. عزالدین با بیان اینکه استان همدان دارای اقلیم سرد و نیمه خشک است، گفت: متوسط بارش استان در ۲۰ تا ۲۵ سال گذشته ۳۳۰ میلی‌متر بوده که از متوسط کشوری با ۲۵۰ میلی‌متر کمی بالاتر است، اما با همین میزان بارش‌ها نیز استان در حوزه کشاورزی و شرب دچار تنش می‌شود که این امر مستلزم ورود جدی در بحث مدیریت مصرف است. وی ادامه داد: متوسط حجم نزولات جوی استان همدان نیز سالانه شش هزار و ۴۲۵ میلیون مترمکعب است که ۶۵ درصد آن بر حسب اقلیم استان تبخیر می‌شود و ۳۵ درصد از این نزولات برای استفاده باقی می‌ماند. مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای استان همدان با اشاره به وجود ۱۳ دشت حفاظتی در استان افزود: تمام دشت‌های استان همدان در سال‌های گذشته ممنوع شده و دشت کبودآهنگ نیز ممنوعه بحرانی شده است. وی اظهار داشت: سرانه آب تجدیدپذیر هر نفر در کشور در ۴۰ سال گذشته هفت هزار متر مکعب بوده که در حال حاضر به دو هزار متر مکعب کاهش یافته، که این موضوع نشان می‌دهد وارد مرحله تنش آبی شده‌ایم و این در حالیست که در همدان سرانه آب تجدیدپذیر متأسفانه به ۱۶۳۰ متر مکعب کاهش یافته و نشانهگر تنش آبی در استان است.

● در استان همدان تنش آبی وجود دارد/ ۹۰ درصد آب استان در بخش کشاورزی مصرف می‌شود
عزالدین بیان داشت: در حال حاضر در استان همدان نیز سرانه آب‌های تجدیدپذیر زیر یک هزار و ۷۰۰ مترمکعب به ازای هر نفر بوده که از نظر بیلان آبی دچار تنش آبی است. وی با بیان اینکه در حال حاضر حدود ۱۷ هزار و ۱۲۴ حلقه چاه، دو هزار و ۸۷۷ چشمه و یک هزار و ۴۸۱ قنات در استان همدان وجود دارد، گفت: طبقه‌بندی میزان مصارف

در این میان استان همدان نیز با وجود داشتن قابلیت‌های فراوان اقتصادی به ویژه در زمینه کشاورزی از کمبود آب در مقیاس راهبردی رنج می‌برد و موضوع منابع آب به چالش مهمی در عرصه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی این استان تبدیل شده است. کارشناسان می‌گویند کاهش شدید آب دهی منابع زیرزمینی ناشی از برداشت‌های بی‌رویه در سال‌های اخیر، وجود تعداد قابل توجهی چاه غیرمجاز در دشت‌های استان همدان، متکی بودن اکثر فعالیت‌های کشاورزی و آب‌آشامیدنی و صنعت به منابع آب زیرزمینی، توسعه پایدار این استان را به چالش کشیده است. آنها معتقدند ادامه این روند وضعیت نامطلوبی را در این حوزه به وجود خواهد آورد و احتمال تهدید زیربناهای عمرانی، نشست زمین، پایین آمدن کیفیت منابع تأمین آب‌های آشامیدنی و خشک شدن چاه‌ها، قنات‌ها و چشمه‌ها، بروز پدیده مهاجرت و بحران‌های اجتماعی و اقتصادی وجود خواهد داشت. پرواضح است که برای مقابله با بحران کم‌آبی به عزم ملی نیاز است و این مهم زمانی تحقق می‌یابد که تمام بهره‌برداران منابع آب در حفظ و حراست از این منابع خدادادی فعالانه مشارکت کنند. در این میان نباید از چشم دور بماند که اهمیت دادن به زندگانی نسل حاضر و نسل‌های آینده توجه به موضوع حفاظت از منابع آب به ویژه منابع آب زیرزمینی را ضروری کرده تا بدین طریق بتوان این سرمایه ملی را از وضعیت بحرانی نجات داد و از نابودی آن جلوگیری کرد.

● نابودی سالانه ۲۲۴ میلیون مترمکعب از سفره‌های آب زیرزمینی در همدان
مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای استان همدان در همین خصوص با بیان اینکه سالانه ۲۲۴ میلیون مترمکعب حجم سفره‌های زیرزمینی استان همدان بی‌انرژی دارد، گفت: سالانه هفت برابر سد اکباتان بی‌انرژی دشت‌ها و سفره‌های زیرزمینی استان رو به نابودی می‌رود. مرتضی عزالدین اظهار داشت: امروز بحث آب موضوعی است که با توجه به بحران‌ها و خشکسالی‌ها در سنوات گذشته باید بیشتر به آن توجه شود. وی با تأکید بر مدیریت بر منابع آب در بخش‌های مختلف کشاورزی، شرب و صنعت افزود: با توجه به اقلیمی که در

باغهای شیر کوه یزد زیر تیغ لودرها

ویلاهای لوکس جایگزین درختان کهنسال

نیره شفیعی بور

منشاد، یکی از زیباترین و خوش آب و هواترین مناطق ییلاقی استان یزد به سر می رود و باغ های سرسبز و کوچه های زیبای آن، طبیعی بی نظیر در دل کویر ایجاد کرده است.

مردم این منطقه اغلب به کشاورزی و دامداری مشغول هستند اما خشکسالی های سال های اخیر سبب شده، میزان تولید محصولات دامی و کشاورزی در این منطقه به شدت کاهش پیدا کند.

● منشاد؛ تفرجگاه پایان هفته مردم یزد و مهریز

کاهش محصولات و در نتیجه کاهش درآمد مردم این روستا و بیکاری جوانان، بسیاری از خانواده های این روستای سرسبز را راهی شهر کرده اما اغلب آنها تابلستانها و روزهای آخر هفته را در منشاد سپری می کنند ضمن اینکه تعداد زیادی از مردم یزد و مهریز نیز، روزهای پایانی هفته را در این منطقه می گذرانند.

علاقتمندی مردم به این منطقه از یک سو و خوش آب و هوایی منشاد از سوی دیگر سبب شد تا کم کم، سرمایه داران بزرگ یزد به فکر ساخت ویلا برای گذران روزهای آخر هفته خود باشند.

● عده ای به دنبال ایجاد مراکز تفریحی و تخریب باغهای منشاد هستند

علاوه بر این، عده ای نیز به دنبال ایجاد

مراکز تفریحی، به تدریج وارد منشاد شدند و با ساخت و سازهای بی رویه خود، نگرانی مردم این منطقه را رقم زده اند.

در طول مدت اخیر، مردم منشاد شاهد تغییر کاربری بسیاری از باغ ها و مزارع منشاد بوده اند به نحوی که پیمانکاران بسیاری با انعقاد قرارداد با افراد سرمایه دار، در باغ ها و مزارع کشاورزی، ساخت و ساز را آغاز کرده اند و عملاً زمین های حاصلخیز کشاورزی را به ساختمان و ویلاهای لوکس تبدیل می کنند. این مشکل چند سالی است که در منشاد وجود دارد و عده ای پیمانکار و سرمایه دار اقدام به خرید زمین های مزروعی و کشاورزی می کنند و با تغییر کاربری به جان طبیعت سرسبز این منطقه از استان یزد می افتند.

یکی از باغداران منشاد در این زمینه گفت: کشاورزان سالها روی زمین های کشاورزی و مزارع خود زحمت کشیده اند و با وجود مشکلات بی آبی و کم آبی، درختان بسیاری را به ثمر رساندند و بسیاری از آنها اکنون درختان تنومندی شده اند.

وی عنوان کرد: به جای درختان تنومند، ساختمانهای بزرگ و ویلاهای لوکس در

منطقه خودنمایی می کند و این ساختمان سازی دیگر شکلی به رویه به خود گرفته است.

دهقان منشاد تاکید کرد: این ساختمان سازی مشکلات دیگری نظیر کمبود آب آشامیدنی، افزایش فاضلاب و مشکلات زیست محیطی نیز به وجود آورده که این امر نگرانی مردم منشاد را نیز به دنبال داشته است.

دهیار منشاد نیز در این زمینه اظهار داشت: مردم منشاد بارها با مراجعه به دهیاری و شورای اسلامی روستا خواستار رسیدگی به تخلفات پیمانکاران پروژه های ویلاسازی و ساختمان سازی شده اند.

● نگرانی مردم منشاد از تخریب باغها و تغییر کاربری اراضی زراعی منشاد

حسین دهقان ادامه داد: مردم منشاد سالها عمر خود را در راه سرسبز و شاداب نگاه داشتن منطقه و پرورش درختان به رغم کمبود آب کرده اند به همین دلیل نگرانی خود از تخریب باغ ها و تغییر کاربری اراضی کشاورزی نشان داده اند و با مراجعه به دهیاری و شورای اسلامی خواهان جلوگیری از تغییر کاربری باغهای این منطقه شده اند.

وی یادآور شد: مردم تاکنون در چند مرحله مراجعه حضوری به دستگاه های ذیربط داشتند و با مسئولان شهرستان مهریز نیز مکاتباتی انجام داده و خواستار

جلوگیری از تغییر کاربری اراضی کشاورزی و احداث بی رویه ساختمانها و ویلاها در منشاد شده اند اما متأسفانه تاکنون هیچ اقدام قابل توجهی از سوی مسئولان صورت نگرفته است.

دهقان خاطر نشان کرد: تنها راه جلوگیری از تغییر کاربری باغهای منشاد، برخورد قاطع مقامات قضایی با افراد سودجو است و معتقدیم دستگاه قضایی باید در این زمینه با دیت وارد شود که اگر این اتفاق رخ بدهد، دهیاری و شورای اسلامی نیز می تواند با حکم دادگستری با متخلفان سودجو و افرادی که درختان را قطع می کنند، برخورد قانونی داشته باشند و از ادامه فعالیت آنها جلوگیری کنند.

● مسئولان سرریعتر با متخلفان برخورد کنند

رئیس شورای اسلامی منشاد نیز در این زمینه اظهار داشت: از اقدامات انجام شده توسط افراد سودجو و سرمایه دار که به جان باغهای مزروعی منشاد افتادند و تغییر کاربری می دهند و مشکلات بزرگی را برای کشاورزان منشاد به وجود می آورند، ابراز تأسف می کنم.

محمدرضا سلیمی از مسئولان شهرستان مهریز و استان یزد خواست تا هرچه سریعتر با متخلفان برخورد کنند و اجازه ندهند منشاد به عنوان یکی از معدود مناطق ییلاقی استان یزد از حالت ییلاقی خارج شود.

اسمامحمودی

آفت زنجره خرما در حال حاضر در کرمان به مسئله‌ای فرااستانی تبدیل شده است این حشره کوچک که یکی از سر سخت ترین موجودات در زمینه ادامه نسل و حفظ بقا و تطبیق شرایط برای زندگی است با دو بار ازدیاد نسل در طول سال توانسته در برابر بسیاری از سموم کشاورزی مقاوم شود و در سال جاری به اصطلاح سونامی زنجره در شرق کرمان ایجاد کند.

زنجیر «زنجره» به گردن نخل‌های بزم

حشره‌ای که یقه‌گیری می‌کند

از زمانی که سم پاشی هوایی متوقف شد آفت زنجره بار دیگر مجال شیوع پیدا کرد این گفته متقیان است و وی همچنین اعتقاد دارد که نباید با قطع سم پاشی هوایی مبارزه با زنجره دچار چالش می‌شود و بایستی پیش بینیهایی لازم در این خصوص انجام می‌گرفت.

داستان از آنجایی شروع می‌شود که مراکز بهداشتی و محیط زیست استان کرمان طی سالیهای گذشته سم پاشی هوایی را که از سوی دولت و برای مقابله با زنجره انجام می‌شد را عملی غیر علمی و بهداشتی دانستند.

● مردم عادی توان تهیه سمهای گران قیمت را ندارند

پس از آن بود که سمپاشی هوایی متوقف شد و در کنار آن اعتبارات مقابله با آفت نیز متوقف شد و دولت سمپاشی را برعهده مردم گذاشت اما نخلداران بومی هیچ‌گاه به صورت یکپارچه با این آفت مقابله نکردند و گاهی بسیاری از نخلستانها سم پاشی نشد. همچنین افزایش نرخ سم و استفاده از روشهای قدیمی و پرهزینه و هدر رفت سموم باعث شد بسیاری از کشاورزان عملا توان مقابله با آفت را نداشته باشند زیرا خشکسالی و عدم فروش محصول و پدیده خشکیدگی خوشه‌های خرما توان مالی کشاورزان را به شدت کاهش داده بود.

عدم پیش بینی وضعیت کنونی و عدم اختصاص بودجه برای مقابله با زنجره باعث شد هم اکنون نخلستانهای بزم با مشکلی بزرگ دست به گریبان شود مشکلی که آنقدر به آن رسیدگی نشده که برطرف کردنش به همت عمومی مردم و مسئولان نیاز دارد.

کارشناسان معتقدند که در صورتیکه برای مقابله با این آفت کار اساسی انجام نشود طی پنج سال آینده سطح قابل توجهی از نخلستانهای منطقه به این آفت خانمان سوز گرفتار خواهند شد.

آفت زدایی با دقت و سرعت ادامه دارد. فرماندار بزم اما از شیوع گسترده آفت ابراز نگرانی کرد و خواستار همکاری دستگاههای مرتبط برای مبارزه با آفت شد.

استفاده از چهار کلینیک گیاه پزشکی و دهها کارشناس گیاه پزشکی از جمله دیگر اقداماتی است که همزمان برای مقابله با آفت در دستور کار قرار دارد.

● مدافعان و منتقدان سم پاشی هوایی

با این وجود بسیاری عقیده دارند به دلیل شدت گسترش آفت و محدود بودن دستگاههای توربولانسر همچنان بسیاری از نخلستانها با استفاده از سیستم کششی سم پاشی و تراکتور تحت پوشش قرار گرفته اند و بهترین گزینه برای مقابله با آفت زنجره سم پاشی هوایی است. اما این روش به دلیل باغ شهر بودن بزم و زندگی مردم در نخلستانها منتقدان بسیاری نیز دارد و فعالان محیط زیست نگران آسیب رساندن این روش به پرندگان نیز هستند.

محمود متقیان افزود: این یک حقیقت است که بسیاری از مردم برای امرار معاش و گذراندن زندگی در شرق کرمان وابسته به نخلها هستند و باید برای مقابله با این آفت چاره اندیشی کرد.

وی از آلوده شدت ۱۰ هزار هکتار از باغهای شرق استان شامل بزم، پروات و نماپش به زنجره خبر داد و افزود: خبرهایی از آلودگی نخلستانهای شهداد نیز به زنجره شنیده می‌شود و گمان می‌رود با توجه به شرایط موجود آفت به سایر شهرستانهای از جمله فهرج و ریگان نیز رسوخ کند.

وی میزان آلودگی در سال جاری با بیشتر از سالیهای قبل دانست و افزود: باید به موقع با این آفت برخورد می‌شد اما هم اکنون در بهترین حالت ما شاهد افزایش دو هزار هکتار نخلهای آلوده در مقایسه با سال گذشته هستیم.

تسریع در سم پاشی موجب صرفه جویی در مصرف سم و بهبود کیفیت و پوشش نخلستانها شده است.

وی سطح آلودگی نخلستانها به این آفت را در سال جاری هزار و ۵۰۰ هکتار نخلستان عنوان کرد و افزود: همکاری کشاورزان در مبارزه با این آفت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و جهاد کشاورزی نیز تمام امکانات خود را برای مقابله با آفت به کار گرفته است.

وی ادامه داد: این حشره طولی به اندازه نیم سانتیمتر دارد و بسیار جان سخت است و در صورت ورود به نخلستانها خسارات جبران ناپذیری به جای می‌گذارد.

این حشره زرد رنگ در بخشهای نرم برگ درختان تخم گذاری می‌کند و لاروهایش از شیره درخت تغذیه می‌کنند و فضولات این حشره نیز به دلیل چسبناکی راههای تنفس گیاه را می‌بندند و درخت را خفه می‌کند؛ این گفته رضا قهری است که از کشاورزان می‌خواهد هشدارهای کارشناسان کشاورزی را در راستای عدم انتقال برگ نخلهای آلوده به باغهای جدید جدی بگیرند.

● وضعیت شیوع زنجره در بزم نگران کننده است

فرماندار بزم اما معتقد است که با استفاده از دستگاههای جدید سم پاش در بزم می‌توان آفت را کنترل کرد و طغیان زنجره را جلوگیری کرد.

رضا اشک می‌گوید: این یک حقیقت است که تولید خرما در شرق کرمان و به خصوص بزم از اهمیت استراتژیک اقتصادی برخوردار است و زندگی مردم به این محصول وابسته است. وی ادامه داد: سال جاری به دلیل عقب افتادن سم پاشی شاهد افزایش ناگهانی این آفت در نخلستانها هستیم و هم اکنون مبارزه با این آفت از مهمترین اولویتهای کاری در شهرستان است به همین دلیل چند دستگاه توربولانسر برای بهبود وضعیت سم پاشی به بزم منتقل شده است و کار

در حالیکه در این زمان از سال بسیاری از نخل داران شرق کرمان باید عمل باروری نخلستانها را به پایان رسانده باشند اما در عمل «زنجره» جلوی باروری نخلستانها را گرفت و به نظر می‌رسد در سال جاری با آفت شدید تولید محصول خرما در استان کرمان مواجه باشیم. این مسئله وقتی حساس تر می‌شود که بدانیم استان کرمان بیشترین سطح زیر کشت خرما را دارد اما پدیده‌هایی مانند شیوع آفت، خشکیدگی خوشه‌های خرما و استفاده از گونه‌های کم بازده عدم جایگزینی ارقام خرما با گونه‌های کم سن و پربازده کرمان را در رتبه سوم تولید این محصول در کشور قرار داده است.

هم اکنون با گذشت سه ماه از سال جاری آفت زنجره خرما اقتصاد تک محصولی شرق استان کرمان را مورد حمله قرار داده است و بسیاری از خانوارهایی این مناطق با آفت شدید محصول و درآمد مواجه خواهند شد.

در حالی بسیاری عدم اجرای دقیق طرحهای پیشگیرانه و عدم پیش بینی بروز چنین وضعیتی را دلیل اصلی بروز طغیان در آفت زنجره می‌دانند که این روزهای کشاورزان بزمی به صورت گسترده به سم پاشی نخلستانها برای رهایی از خسارت بیشتر روی آورده اند.

استفاده از دستگاههای جدید سم پاشی و افزایش سرعت عمل در انجام این عملیات موجب شده حدود نیمی از نخلستانهای بزم تحت پوشش قرار گیرند.

● همکاری کشاورزان اهمیت بسزایی دارد

سرپرست جهاد کشاورزی بزم در این خصوص گفت: دستگاههای «توربولانسر» وارد شهرستان بزم شده اند و نیمی از هفت هزار هکتار نخلستان بزم زیر پوشش قرار گرفته است.

رضا قهری ادامه داد: آلودگی زنجره در حال رفع شدن است و این دستگاهها در کنار

نخبه همدانی جدی گرفته نشد اختراعی که به داد تشنگی حیات وحش رسید

محمد رضا
امیر عباسی صفت

هر ساله به دلایل گرمایش زمین مصرف بی رویه آب و عوامل مختلف سطح آب سفره های زیر زمینی پایین آمده و دریاچه ها و رودخانه ها رو به خشک شدن هستند

که در کشوری مانند ایران که دچار کمبود شدید آب است این موضوع نماد بیشتری پیدا می کند.

از سویی حیات وحش دارای گونه های بسیاری است که در محیط و به خصوص مناطق حفاظت شده پراکنده دارند و تاحدودی تحت حفاظت هستند اما برای تامین آب مورد مصرف خود از گیاهان آب دار استفاده می کنند که آن هم منبع کامل برای موجودات نیست و فقط برای موجودات علف خوار در محدودیت خاص خود فراهم است که برای این امر آبشخور هایی در محیط تعبیه شده که حوضچه هایی هستند که یا به صورت دستی و یا از ذخیره آب باران و یا هدایت آب ارتفاعات پر می شود تا برای مصرف حیوانات در محیط فراهم باشد.

آنچه ذکر آن ضروری به نظر می رسد اینکه این آبشخور ها اکثرا آب خود را به داخل زمین و دیواره ها نشست داده و حتی در غیر این صورت تا قبل از مصرف آب توسط حیوانات با توجه به گرمای محیط و شرایط آب و هوایی تبخیر شده و کاملا از بین می رود و به واقع کارایی و تاثیر کمی برای حیوانات دارد.

برای حل این مشکل امیر عباس اقبالپور از نخبه های همدانی در رشته مهندسی منابع طبیعی در گرایش محیط زیست دستگاه آبشخور هوشمند را ساخته است.

مخترع جوان همدانی در گفتگویی اختصاصی خود با خبرنگار ما اظهار داشت: آبشخور هوشمند دستگاهی است که داری منبع ذخیره آب است که از آب باران برای ذخیره منبع خود استفاده می کند و به روش دستی و طبیعی منبع آن شارژ می شود و آب مورد نیاز موجودات زنده را بدون دخالت انسان در اختیار موجودات قرار می دهد. امیر عباس اقبالپور گفت: این دستگاه داری یک شامی بدنه و یک منبع آب، تعدادی سنسور و محل آبشخور و سیستم باران گیر و متعلقات است که در دو مدل الکترونیکی و مکانیکی طراحی شده و در مدل الکترونیکی

مزایای دستگاه آبشخور هوشمند

- قابلیت ذخیره خود کار ، طبیعی و دستی و فیلتراسیون گردن آب .
- کاهش ۷۰٪ درصد تبخیر محیطی آب .
- استفاده بهینه از حتی یک قطره آب به طوری که با ذخیره ۵ لیتر ، ۲/۵ لیتر آن را به هدف که همان مصرف موجودات است ، می رساند .
- کمک به صرفه جویی آب و حفظ موجودات حیات وحش و هر گل پتلی هر چه بهتر جانداران .
- کمک به رشد و نمو گونه های در حال انقراضی .
- جلوگیری از کوچ های اجباری در دوران خشکسالی .
- مدیریت هر چه بهتر محیط زیست ، با بکار گیری از تجهیزات و فناوری مدرن .

نام ایشان کمتر برده شده اما حمیدرضا اقبالپور نقش بسزایی در به بار نشستن این دستگاه داشته است.

وی با اشاره به انبوه سازی این دستگاه بیان کرد: به دلیل اینکه استفاده این دستگاه جنبه ملی دارد طرف قرارداد برای تولید انبوه، سازمان محیط زیست است که آنها هم با این همه ابراز ناراحتی از وضعیت بحرانی حیات وحش علی الخصوص در زمینه کمبود منابع آبی برای تغذیه موجودات، تا کنون هیچ جوابی به بنده نداده اند و اختراع را نادیده گرفته اند.

مخترع جوان همدان یادآور شد: سازمان محیط زیست هیچ همکاری نداشته و با توجه به اینکه مرجع اصلی ارائه این دستگاه سازمان حفاظت محیط زیست است اما این سازمان از پذیرش این موضوع شانه خالی می کند.

مخترع جوان همدانی با بیان اینکه این طرح به هیچ وجه نمونه خارجی ندارد، بیان کرد: عامل تخریب محیط زیست و از دست دادن گونه های حیاتی در حیات وحش کشور سطحی نگری افراد جامعه به خصوص مسئولین مربوطه است. اقبال پور افزود: تمامی هزینه ها شخصی بوده و باعث ایجاد ضعف شدیدی در انجام پروژه های این طرح هاست.

وی با اشاره به مشوق های خود بیان کرد: در وهله اول پشتیبانی بدون مرز پدر و مادر عزیزم و همفکری و راهنمایی های بسیار موثر برادر عزیزم و صبر و شکیبایی همسر مهربانم.

سرپرست اداره کل محیط زیست همدان نیز در گفتگو با خبرنگار مهر در همدان با اشاره به اختراع آبشخور هوشمند اظهار داشت: اختراعی که این مخترع جوان انجام داده کار بسیار خوبی است منتهی این اختراع به هیچ وجه به کار محیط زیست نمی آید.

عادل عربی با اشاره به دلایل عدم کارایی آبشخور هوشمند در محیط زیست گفت: در طبیعت نه برق داریم و نه چشمه های پر

رسد و مقدار کل آب مورد استفاده صرف مصرف موجودات می شود.

امیر عباس اقبالپور عنوان کرد: مدل مکانیکی این دستگاه همانند مدل الکترونیکی خود قابلیت ذخیره آب باران به روش دستی را دارد و ظاهر دستگاه و متعلقات مشابه مدل الکترونیکی است اما همیشه مقدار کمی آب در حوضچه آبشخور خود قرار می دهد که در صورت کم شدن آب (خورده شدن توسط موجود) دوباره به همان مقدار آب به مرور به حوضچه آبشخور اضافه می شود و همان طور که از اسمش پیداست کار کرد مکانیکی دارد و نیاز به هیچ گونه انرژی الکترونیکی ندارد و نسبت به مدل الکترونیکی خود ساده تر و مقاوم و کار کرد بالایی در محیط دارد.

وی گفت: این دستگاه هیچ گونه مشابه داخلی و خارجی ندارد و برای اولین بار در سطح دنیا طراحی و ساخته شده است. وی یادآور شد: در مدل الکترونیکی حدود ۶۰ درصد اجزای مهم دستگاه که بن اصلی آن است ۱۰۰ درصد ایرانی و ۴۰ درصد قطعات جانبی دستگاه برای جواب دهی بهتر ساخت دیگر کشور هاست و در مجموع اصالت طرح و ایده ۱۰۰ درصد ایرانی و در مدل مکانیکی ۱۰۰ درصد دستگاه و اجزای تشکیل دهنده آن بومی است.

مخترع جوان همدانی در رابطه با ساخت دستگاه آبشخور هوشمند اظهار داشت: با توجه به رشته تحصیلی خود و مواجه بودن به طور علمی و مستقیم با محیط زیست این کمبود را حس کرده و به فکر جبران آن بودم.

امیرعباس اقبال پور با بیان اینکه طرح دستگاه آبشخور هوشمند اردیبهشت سال ۹۲ انجام و تا خردادماه سال گذشته مراحل تحقیقاتی و ساخت آن به طول انجامید، گفت: این دستگاه محصول مشترک فکری و نیروی کاری بنده و حمیدرضا اقبالپور بود که چون عنوان طرح متعلق به بنده بود

از انرژی پاک خورشیدی برای تامین نیروی الکتریسیته خود استفاده می کند. وی ادامه داد: آبشخور هوشمند در محیط هایی که محل گذر موجودات، مناطق حفاظت شده، مراتع و در کل در محیط هایی که حیات وحش، موجودات، پرندگان و جانوران دسترسی به آب ندارند کارایی به سزایی دارد و قابل نصب و بهره برداری است و قابلیت نصب در مناطق صعب العبور را دارد و در تمامی ابعاد و حجم های قابل نیاز قابل طراحی و ساخت است.

مخترع جوان همدانی عنوان کرد: دستگاه آبشخور هوشمند در مدل الکترونیکی در محیط های ذکر شده حضور جانداران را از فاصله چند متری (متغیر قابل تنظیم) حس می کند و توسط پردازشگر دستگاه این اطلاعات ثبت می شود و دستگاه در پاسخ، از چشمه ی تعبیه شده در طرفین آبشخور مقدار آب لازم را برای موجود تهیه کرده و مانند چشمه ای تراوش می کند و آب حاصله در حوضچه سیستم ریخته می شود و به راحتی در دسترس و توجه موجودات قرار می گیرد.

امیر عباس اقبالپور گفت: سیستم به قدری هوشمندانه عمل می کند که وجود یک حیوان بزرگ حتی گاو و یک پرنده کوچک را هم حس می کند و مقدار آب مورد نیاز را در اختیارش می گذارد.

وی گفت: مقداری از این آب توسط موجود خورده می شود و مابقی آب تولید شده در حوضچه آبشخور هوشمند که برای مصرف حیوان به طور مکانیزه تهیه شده بعد از تأیید مشخص و فقدان اتوماتیک فیلتر شده و دوباره به منبع سیستم برگشته داده می شود.

وی افزود: یکی دیگر از ویژگی های بارز این سیستم این است که آب باران موجود در منطقه را گرفته هدایت کرده و بعد از فیلتر کردن در منبع خود ذخیره می کند و تقریبا در این سیستم، تبخیر محیطی و هدر رفتن آب نفوذ و نشست آب به زمین به صفر می

مسلم است اینکه عدم حمایت از جوانان نخبه همدانی آنان را دلسرد کرده و از ادامه فعالیت بازخواهد داشت.

گفتنی است از دیگر طرح های این مخترع نخبه همدانی که نیازمند حمایت مسئولان است ساخت ربات متحرک تامین پخش علوفه برای موجودات حیات وحش با کنترل ماهواره ای (برای اولین بار در دنیا)، ربات محیط بان حیات وحش (با کاربردهای هواشناسی و اعلام بررسی ها به صورت بیسیم به مرکز برای اولین بار در دنیا)، دستگاه کنترل کننده برای سر شماری موجودات وحشی و اهلی (برای اولین بار در ایران)، سیستم دزدگیر هوشمند وایرلس ضد سرقت برای اتومبیل (برای اولین بار در دنیا)، پنل تقویت شاسی خودرو برای تمامی خودرو ها برای کاهش آسیب دیدگی در تصادفات (برای اولین بار در دنیا)، ایربگ دوبل ریل صندلی خودرو (برای اولین بار در دنیا)، کنترلر خروجی آگزوز (مشابه خارجی تولید با یک سوم قیمت)، پروتز (اندام) مصنوعی با الیاف فیبر کربن، ضد آب با ۱/۳ وزنی و ۱۰ برابر مقاوم تر از پروتز های موجود (برای اولین بار در ایران) ... است.

وحش آنقدر حساس است که وقتی آبی در جایی جمع شود و بو بگیرد گونه های جانوری از آن نمی خورند.

سرپرست اداره کل محیط زیست همدان با اشاره به سازه این آبشخور گفت: این وسیله نزدیک به دو متر ارتفاع دارد و حیاط وحش اصلا از ترس به این آبشخور نزدیک هم نمی شود چراکه به چنین چیزهایی عادت ندارند.

عربی یادآور شد: مخترع جوان همدان با هدف محیط زیست این آبشخور را طراحی کرده و با ذهنیت دانشجویی خود این وسیله را ساخته در صورتی که در واقعیت با چیز دیگری رو به رو هستیم و وقتی در عرصه محیط زیست این وسیله را قرار می دهیم می بینیم اصلا این آبشخور به کار محیط زیست نمی آید و تنها نگهداری از این وسیله برای ما هزینه ایجاد می کند و ما اصلا از پس آن هم بر نمی آییم.

وی در پاسخ به وضعیت مناطق حفاظت شده همدان نیز گفت: شش منطقه حفاظت شده در استان همدان و ۱۲ منطقه شکار ممنوع در استان وجود دارد.

با این تفاسیر شاید دلایل مسئولان اداره محیط زیست استان همدان برای عدم پذیرش این طرح پذیرفتنی باشد اما آنچه

می شوند.

عربی با اشاره به توپوگرافی همدان بیان کرد: توپوگرافی همدان نیز مناسب نصب آبشخور هوشمند نیست چراکه توپوگرافی همدان کوهستانی است و اکثر چشمه ها نیز در شیب ها قرار دارند و باید گفت که این دستگاه در مجموع به درد محیط زیست نمی خورد.

وی عنوان کرد: این دستگاه قطعات الکترونیکی دارد و طوری طراحی شده که آب باران را در خود نگه دارد اما حیات

آب که بتوانیم مخزن این آبشخور را از این چشمه ها تامین کنیم و در مجموع شرایط استفاده از این وسیله را در محیط زیست نداریم.

سرپرست اداره کل محیط زیست همدان با بیان اینکه ما در طبیعت مکانی داریم که شیبی بالای ۵۰ درصد دارد و عملاً نمی شود این دستگاه را در آن محیط استفاده کرد، گفت: چشمه هایی داریم که به اندازه یک شیر سماور نیز آب نمی دهند و تنها پرندگان به دور این چشمه ها جمع

مازندران در سال جاری از اول خردادماه شروع شد و در ۲۰ روز گذشته شش غرقی در دریای استان به ثبت رسید که دو غرقی مربوط به اتیاع خارجی بوده است.

آمارها نشان می دهد که سالانه بیش از پنج هزار نفر از غرق شدن در دریای مازندران نجات می یابند و ناآشنایی با فنون شنا و شنا در خارج از طرح های سالمسازی دریا مهمترین علل مرگ و میر به شمار می رود.

در حال حاضر، ۱۶۹ نقطه شنا ممنوع و ۴۰۰ نقطه کور در نوار ساحلی مازندران شناسایی شده است که همواره خطر غرق شدن، مسافران این مناطق را تهدید می کند.

اما حبیب حسین زادگان مدیرکل ورزش و جوانان مازندران، با بیان اینکه پنج هزار و ۳۶۵ نفر نجات یافته در سواحل دریای مازندران ثبت شده است، افزود: مازندران با داشتن ۴۷۰ کیلومتر ساحل بیشترین استفاده کننده از دریا را دارا است.

مدیرکل ورزش و جوانان مازندران تصریح کرد: مازندران به دلیل نزدیکی به پایتخت و دارا بودن آب و هوای معتدل در ایام نوروز ۱۰ میلیون مسافر را در نوروز پذیرا بود و در طول سال خدمات ملی ارائه می کند.

حسین زادگان با اشاره به ۳ هزار و ۳۲۲ ناجی غریق در استان خاطر نشان کرد: سال گذشته روزانه به طور میانگین ۶۶۴ نفر در طرح دریا خدمات رسانی می کردند.

وی با بیان اینکه ۸۰ درصد از سواحل مازندران حادثه خیز است افزود: برای امسال حدود ۱۰۰ طرح تعریف شده و ساماندهی سواحل داریم.

● محرومیت از پشتیبانی ملی در طرح ملی

حسین زادگان استفاده از تجهیزات را یک

ثبت ۱۰۰۰ غریق در ۶ سال در مازندران

مسافرانی که سیاه پوش می شوند

و به ۲۱۴ نفر رسید که شهر محمودآباد با ۴۹ نفر رکورد دار شد و شهر بابلسر با ۲۳ نفر، نوشهر با ۲۷ نفر، نور با ۲۵ نفر و ساری نیز با ۳۰ نفر از دیگر مناطق با بیشترین شمار غریق بوده است.

عباسی ادامه داد: در سال نمود و دو ۲۲۴ غریق در دریای مازندران ثبت شد که این بار هم محمودآباد با ۵۹ غریق در صدر قرار گرفت و ۲۹ غریق در نوشهر، ۲۴ غریق در نور، ۳۱ غریق در بابلسر ثبت شد.

روند کاهش غریق در سال ۹۳ با افزایش طرح های سالمسازی دریا و افزایش شمار ناجیان غریق و فعالیت در برخی مناطق کور و ممنوعه، کلید خورد و کمترین میزان غریق در شش سال گذشته به تعداد حدود ۱۰۰ نفر و کاهش ۵۲ درصدی در دریای مازندران ثبت شد فعالیت طرح های سالمسازی دریای

نفر در دریای استان غرق شدند که بیشتر آن به تعداد ۳۸ نفر در بابلسر، ۳۰ نفر در نوشهر، ۲۱ نفر ساری، ۲۴ نفر محمودآباد و کمترین نیز به تعداد دو نفر در نکا و بهشهر و یک نفر در آمل بوده است.

وی بیان داشت: شمار غریق در سال ۸۹ یک نفر نسبت به سال قبل از آن افزایش یافت و بیشترین تعداد به میزان ۳۱ نفر در نوشهر و محمودآباد، ۲۶ نفر در بابلسر، ۲۰ نفر در نور بوده است.

به گفته وی، روند غریق در سال ۹۰ در دریای مازندران کاهش یافت و به ۱۴۶ نفر رسید و در این بین بیشترین قربانیان مربوط به دریای نوشهر با ۳۳ نفر، ۲۷ نفر در محمودآباد، ۱۹ نفر در بابلسر و ۱۶ نفر در نور بوده است.

مدیرکل پزشکی قانونی مازندران ادامه داد: در سال ۹۱ متاسفانه شمار غریق رشد یافت

هر از گاهی صدای ضجه و شیون مسافرانی که برای بهره مندی از جاذبه های دریا به مازندران سفر می کنند در میان امواج کم می شود و در سوگ عزیزیانشان در دریا

سیاهپوش راهی دیارشان می شوند. هر ساله دریای مازندران بطور میانگین با بلعیدن ۱۵۰ نفر خسارت های کلانی به کشور می زند و سرمایه های انسانی را در کام خود فرو می برد و هر سال این دریاچه قربانی می گیرد.

وجود بیش از ۵۰۰ نقطه کور، کمبود طرح های سالمسازی دریا، کمبود ناجیان غریق و نارضایتی آنان از پرداخت نشدن موقوفاتشان از عوامل نگران کننده است.

امسال حدود ۹۴ طرح سالمسازی دریا در بیش از ۴۷۶ کیلومتر نوار ساحلی دریای مازندران گسترده و فعال شده است اما در کمتر از ۲۰ روز گذشته، شش غریق در این استان ثبت شده است.

اگرچه آهنگ غریق دریای مازندران در دو سال اخیر روند کاهشی به خود گرفته است اما توقف این روند، مستلزم پوشش نقاط کور، افزایش شمار ناجیان و طرح های سالمسازی دریاست.

بررسی آمارهای غریق شش سال اخیر نشان می دهد که بیشترین شمار غریق در سال ۹۲ و به تعداد ۲۲۴ نفر در دریای مازندران بوده است.

علی عباسی، مدیرکل پزشکی قانونی مازندران می گوید: در سال ۸۸ حدود ۱۸۷

۷۵ درصد سوخت نیروگاه قائم البرز گاز شد «مازوت» جان می دهد یا جان می گیرد

گزارش برتر خرداد ماه

موضوع آلاینده‌گی نیروگاه منتظر قائم (عج) فردیس که می گویند تا مین کننده بیش از سه درصد برق سراسری کشور و بخشی از برق کلانشهرهای تهران و کرج است، بار دیگر وارد فازی تازه شد. این نیروگاه که حدود ۳۴ سال پیش در منطقه فردیس کنونی راه اندازی شد، به علت مصرف سوخت مازوت از متهمان اصلی آلودگی هوای منطقه است.

فائزه رحیمی

فاکتور برای کاهش تلفات دریا برشمرد و تاکید کرد: به همان اندازه که در طرح دریا خدمات رسانی ملی انجام می دهیم به همان اندازه نیز از پشتیبانی ملی محروم هستیم اما با تدابیر انجام شده در سال ۹۴ امیدواریم آمار غرقیها به پایین ترین سطح کاهش یابد. وی از تشکیل کمیته های ۱۶ گانه در طول سواحل خبر داد و تصریح کرد: آموزش ناچیان غریق و بازرسیها جدی گرفته شده است تا طرح ساماندهی سواحل از اول خرداد امسال آغاز به کار کرده است.

مشکلات فراروی ناچیان غریق مانند شفاف نبودن قراردادها و پرداخت نشدن کامل مطالبات، از جمله مسائلی است که این افراد را برای فعالیت در طرح های سالمسازی دریا دلسرد کرده است اما معاون سیاسی امنیتی استانداری مازندران با تاکید به اینکه قراردادی شفاف برای ناچیان غریق تنظیم و مشکلات بیمه آنها مشخص شود، گفت: در این قرارداد باید زمان و مکان حضور ناچیان و مجموعه فعالیت های آنها به طور مشخص در قالب یک سیستم یا کتابچه مشخص و وظایف آنها کاملاً شفاف تعریف شود.

علیرضا یونسی ادامه داد: مجربان طرح نیز موظفند همه اطلاعاتی که مورد نیاز یک گردشگر است در مکان معین نصب کنند.

وی با بیان اینکه از هر طرح یا ایده ای که به فرهنگ درست از سواحل کمک کند استقبال می کنیم، بیان کرد: پیشنهاد می شود راههای ورود به مناطق ممنوعه بسته و امکان حضور مردم با وسایل نقلیه در آن مناطق وجود نداشته باشد، همچنین از آزر خطر برای آگاه سازی مردم در روزهای طوفانی استفاده شود.

یونسی با اعلام اینکه حقوق ناچیان غریق به میزان افزایش تورم اضافه می شود، گفت: تنوع بهره برداری از سواحل مانند راه اندازی بازارچه محلی، ایجاد استخر در کنار ساحل، برپایی نمایشگاه و... مورد توجه قرار گیرد. معاون سیاسی امنیتی استانداری مازندران با اشاره به بازدید از برخی سواحل استان وضعیت سواحل شهرستان بابلسر را مطلوب ارزیابی کرد و گفت: امسال بر اساس رده بندی و فعالیت ناچیان امتیازی در قالب کارنامه توبین می شود که بر این اساس ناچسانی که فعالیت خوبی در سطح سواحل نشانند حذف و از ناچیان برتر تجلیل می شود.

وی در پایان تاکید کرد: نیاز است ناچیان کارت شناسایی معین داشته باشند تا امکان شناسایی آنها وجود داشته باشد. در حال حاضر ۹۴ طرح سالمسازی دریا در مازندران با امکانات سنتی و برخی با امکانات نیمه مجهز فعالیت دارند که این تعداد پاسخگوی شمار زیاد مسافرانی که به این مناطق سفر می کنند نیست، از اینرو همواره ناقوس مرگ در سواحل دریای مازندران به صدا در می آید.

به تاکید کارشناسان، فراهم نبودن زیرساختهای مناسب در سواحل و نبود برنامه ریزی مناسب در این زمینه سبب شده تا دولتها، رویکردهای متفاوتی در زمینه دریا داشته باشند. در حال حاضر به تاکید کارشناسان، نداشتن متولی مشخص در حوزه دریا و انجام کارهای موازی سبب شده تا برنامه مشخصی در این حوزه طراحی نشود و دریا در سالیان اخیر متولیان و پدروخوانده های مختلفی مانند میراث فرهنگی، شهرداری، وزارت کشور و در حال حاضر استانداری ها را تجربه کرده است.

نامشخص بودن متولی و نبود زیرساختهای مناسب در حالیکه در دولت گذشته در مازندران سعی می شد به جای تأمین نیازها برای کاهش غریق به دستکاری در آمارها پرداخته شود و یا افرادی که در دریا غرق می شوند را در لیست غریق در رودخانه ها و آب بندنها، به حساب آورند.

به هر روی، غریق سالانه بطور میانگین ۱۵۰ نفر در دریای مازندران، رنگ خطر و هشداری در استان به صدا درآورده است و متولیان امر باید بیش از هر زمان دیگر به فکر تقویت زیرساختها در حوزه ساحل و دریا باشند.

اما گلابیه اصلی شهروندان مربوطه به آلاینده‌گی نیروگاه است که دست به دست آلودگی ناشی از سوخت خودروها و سایر وسایل نقلیه داده و گاهی نفس کشیدن را برای آنها دشوار کرده و سوزش چشم و آسمان خاکستری کمترین نتایج این همدستی است؛ به آن اضافه کنید تشدید بیماری های قلبی و ریوی و بیماری های پنهان و سایر را.

● ضرب الاجل دادستانی کرج به مرکز بزرگ تولید انرژی

آلودگی سوخت مصرفی مازوت در این نیروگاه کار را به شکایت اداره حفاظت محیط زیست کشاند و چندی پیش هم دادستان عمومی و انقلاب کرج در جمع خبرنگاران اعلام کرد که تا ۱۶ خرداد به مسئولان این نیروگاه فرصت داده شده تا نسبت به حل مشکل سوخت آن اقدام کنند.

حاجی رضا شاه کرمی گفت: ما به پرونده اشراف کامل داریم، سازمان محیط زیست و دیگر نهادها پای کار هستند و یک تیم از دانشگاه شریف در حال بررسی راه کارهایی است که میزان آلودگی این نیروگاه را به حداقل برسانند. وی وضعیت آلاینده‌گی این نیروگاه را نگران کننده خواند و تصریح کرد: اگر مسئولان چاره ای نیاندیشند دستگاه قضا با اهرم های فشاری که دارد وارد عمل خواهد شد. این نیروگاه باید از آخرین سیستم های پایش آلودگی هوا استفاده کند زیرا بهداشت و سلامت مردم در اولویت است. ۷۵ درصد سوخت نیروگاه قائم، گاز شد

بهمین ماه سال گذشته، خبرگزاری مهر در گزارشی با عنوان "بررسی آلاینده‌گی نیروگاه فردیس از سوی شورای تأمین/ آغاز ۹۴؛ پایان وعده ها" آخرین پیگیری ها برای حذف سوخت مازوت از چرخه مصرف نیروگاه منتظر قائم فردیس را بررسی کرد.

گرچه آلاینده‌گی این نیروگاه در چند سال اخیر از موضوعات پرتکرار بوده و بارها از سوی رسانه ها از جمله خبرگزاری مهر، بررسی شده و مسئولان نیز وعده هایی برای کاهش آثار آلاینده‌گی نیروگاه مطرح کرده اند اما، همچنان سوخت مازوت که سوختن آن آلودگی زیادی ایجاد می کند، به طور کامل از چرخه مصرف نیروگاه حذف نشده است و در این بین شهروندان منطقه فردیس و حومه بیشترین خسارت را به جرم مجاورت با این نیروگاه متحمل می شوند.

فعالیت گسترده نیروگاه قائم و مجاورت این نیروگاه با منازل مسکونی ساکنان شهرستان فردیس، موضوعات مهمی همچون محیط زیست، ترافیک و آلودگی هوا را تحت شعاع فعالیت های خود قرار داده است. امروز ساکنان این منطقه به جد خواستار رسیدگی به وضعیت آلاینده‌گی نیروگاه منتظر قائم هستند تا بخشی از دغدغه های شهروندان در رابطه با آلودگی هوا کاسته شود.

● سهم ساکنان فردیس از نیروگاه برق "منتظر قائم"

برخی از شهروندان این مناطق، ضمن انتقاد از آلودگی خروجی دودکش های این نیروگاه، این پرسش را مطرح کرده اند که چرا سهم ساکنان این مناطق از همسایگی با نیروگاه، فقط باید تنفس هوای ناسالم باشد و چرا بخشی از درآمدهای حاصله از این نیروگاه ملی صرف آبادانی و زیباسازی منطقه نمی شود.

موضوعی که حجت الاسلام علی ایمانی نماینده ولی فقیه در شهرستان فردیس نیز در سال های گذشته مورد اشاره قرار داد و خواستار تخصیص بخشی از درآمد نیروگاه برای آبادانی و رفع نیازهای مشهود این منطقه شد.

تامین شهرستان و استان مطرح شد و مواردی به تصویب رسید و به دستگاه های متولی تکلیف شد نگاه نظارتی ویژه ای در امر سوخت رسانی و تزریق هر چه بیشتر گاز برای جلوگیری از آلودگی فسیلی ناشی از مصرف سوخت مازوت و گازوئیل اعمال کنند.

وی افزود: باتوجه به قرارگیری نیروگاه در نزدیکی محل سکونت شهروندان و آلاینده های مازوت، تهدیداتی متوجه سلامت ساکنان منطقه است و باید برای حذف سوخت مازوت اقدامات لازم انجام شود. رئیس اداره حفاظت محیط زیست فردیس در پاسخ به چرایی اجرا نشدن وعده سال ۹۳ مبنی بر جایگزینی کامل سوخت گاز تاکنون و عدم همکاری وزارتخانه های نفت و نیرو به رغم قول های داده شده، تاکید کرد: برای کاهش آلاینده های نیروگاه هر اقدامی نیاز باشد انجام می دهیم اما اینکه چرا این وزارتخانه ها به طور کامل برای حذف مازوت اقدام نکرده اند برای ما نیز روشن نیست.

وی در پاسخ به تعداد روزهای پاک شهرستان فردیس پس از افزایش میزان گاز مصرفی نیروگاه گفت: در مقایسه با سال گذشته که فردیس ۱۳۵ روز پاک را تجربه کرد، تعداد روزهای پاک این شهرستان بیشتر شده است و امیدواریم به زودی با تعیین تکلیف سوخت مصرفی این نیروگاه، مازوت از مدار مصرف خارج شود.

گرچه امروز تاکنون ۷۵ درصدی سوخت گاز حرکت رو به جلویی برای حذف مازوت از نیروگاه محسوب می شود اما مشخص نیست آیا سوخت مازوت آخرین نفس هایش را در نیروگاه ۳۴ ساله می کشد یا راه تازه ای برای ادامه حیات خود و قطع حیات موجودات زنده جستجو می کند؟ مسئولانی که امروز در مسند مسئولیت های ملی و استانی نشسته اند و صاحبان نیروگاه باید به این دغدغه پاسخ دهند.

**سازمان محیط زیست
و دیگر نهادها پای کار
هستند و یک تیم از دانشگاه
شریف در حال بررسی راه
کارهایی است که میزان
آلودگی این نیروگاه را
به حداقل برسانند. سال
گذشته باشکایت این اداره
موضوع آلاینده های سوخت
مصرفی نیروگاه در شورای
تامین شهرستان و استان
مطرح شد و مواردی به
تصویب رسید**

های لازم با سازمان جهاد کشاورزی به عمل آمده است.

**● انتظار برای اعلام نتیجه
بررسی های آزمایشگاهی**

رئیس اداره حفاظت محیط زیست شهرستان فردیس با بیان اینکه منتظریم نتیجه بررسی های آزمایشگاهی اعلام شود، گفت: آنچه مدنظر ما است حذف کامل سوخت مازوت از چرخه مصرف نیروگاه است و امیدواریم هرچه سریعتر گاز طبیعی جایگزین مازوت شود.

شکوری با اشاره به شکایت اداره حفاظت محیط زیست از آلاینده های نیروگاه گفت: سال گذشته با شکایت این اداره موضوع آلاینده های سوخت مصرفی نیروگاه در شورای

در آن گزارش مسئولان اعلام کردند که از ابتدای سال ۹۴ سوخت گاز جایگزین سوخت مازوت نیروگاه خواهد شد اما با گذشت بیش از سه ماه از سال جدید، هنوز این وعده عملی نشده است.

مرتضی شکوری رئیس اداره حفاظت محیط زیست شهرستان فردیس، از تاکنون ۷۵ درصد سوخت گاز مایع نیروگاه خیر داد و گفت: تا مدتی پیش عمده سوخت مصرفی نیروگاه منتظر قائم مازوت بود و تنها ۳۰ درصد آن از طریق گاز مایع تامین می شد اما از اوایل اردیبهشت امسال سهم گاز مایع به ۷۵ درصد رسید و مازوت به ۲۵ درصد کاهش یافت. با این حال اصرار داریم که سوخت نیروگاه به طور کامل از گاز مایع تامین شود.

وی افزود: همزمان با این اقدام تست های آنلاین نیروگاه برای بررسی میزان آلاینده های سوخت مازوت به آزمایشگاه ارسال می شود و این روند تا ۲۰ خردادماه ادامه دارد پس از آن و با اعلام نتیجه آزمایشگاه تکلیف نهایی برای جایگزینی کامل گاز یا ادامه فعالیت نیروگاه به شیوه ۷۵ درصد گاز و ۲۵ درصد مازوت مشخص می شود.

ممنوعیت حق برداشت از زمین های کشاورزی آبیاری شده با پساب نیروگاه شکوری با اشاره به پساب فاضلاب این نیروگاه گفت: ۶۲ هکتار اراضی کشاورزی پشت نیروگاه واقع است که برخی کشاورزان برای تامین آب مورد نیاز این زمین ها از پساب خروجی نیروگاه استفاده می کردند که در پی نمونه برداری های انجام شده، به دستور مقام قضایی شهرستان از اول خردادماه امسال کشاورزانی که به این شیوه اقدام به آبیاری زمین های کشاورزی می کنند حق برداشت از زمین ها را ندارند. وی یادآور شد: تابلوهایی نیز به منظور اطلاع رسانی مبنی بر ممنوعیت حق برداشت از این زمین ها در محدوده اراضی کشاورزی مورد نظر نصب شده و هماهنگی

هوای پاک در ریه‌های طرجه شاندیز مشهد دیدن گرفت

قل قل قلیان ممنوع

بابک رحیمیان

شهرستان طرجه و شاندیز که به دلیل وجود باغسراها و تفرجگاه‌های طبیعی به یکی از مناطق گردشگری مشهد شهرت دارد از جمله مکان‌هایی است که پیش از این به محل پاتوق بسیاری از جوانان با هدف استعمال دخانیات تبدیل شده بود. طرح ضربتی جمع‌آوری قلیان‌ها از سطح رستوران‌ها که پیش از این بسیاری از خانواده‌ها را به واسطه حضور فرزندانشان در تفرجگاه‌های این شهر نگران کرده بود در نهایت به نمر نشست و تمامی لمکه‌های این شهرستان و مکان‌های عرضه قلیان با دستور دادستانی و همکاری دانشگاه علوم پزشکی جمع‌آوری شد.

• طرجه و شاندیز الگویی موفق در کشور

رییس دانشگاه علوم پزشکی خراسان رضوی در رابطه با جمع‌آوری قلیان‌ها از تفرجگاه‌های طرجه شاندیز گفت: همدلی و هم‌زبانی مسئولان طرجه شاندیز در جمع‌آوری قلیان از سطح رستورانها، کافه سنتی‌ها و غذاخوری‌ها می‌تواند الگویی برای سایر نقاط کشور باشد.

دکتر مصطفی محرابی بهار ضمن تقدیر از زحمات فرماندار، رییس دادگستری، دادستان و نیروی انتظامی شهرستان طرجه شاندیز افزود: اجرای قانون توسط دادستان و رییس دادگستری طرجه شاندیز و حمایت فرماندار و پشتیبانی نیروی انتظامی از این طرح حرکت بی‌ظنیری را خلق کرد. وی اظهار داشت: اجرای این طرح در طرجه شاندیز در راستای تأمین سلامت جامعه و کمک به نظام سلامت کشور به انجام رسیده است.

وی گفت: این حرکت هماهنگ دادستان و دادگستری طرجه شاندیز باید در تمامی شهرستانها نهادینه شود زیرا ترویج مصرف قلیان سلامت جوانان ما را نشانه گرفته است.

وی افزود: به طور حتم جمع‌آوری قلیان از سطح رستوران‌های طرجه شاندیز به کاهش آسیب‌ها و بزه‌های اجتماعی در جامعه کمک می‌کند.

وی تصریح کرد: در محافل مصرف قلیان انواع جرم و بزه‌کاری به وقوع می‌پیوست و این حرکت چهره‌بدی از باغ‌تالارها و رستوران‌ها به تصویر می‌کشاند.

• رضایت مردم از جمع‌آوری قلیان‌ها

رییس دادگستری طرجه شاندیز هم گفت: جمع‌آوری قلیان از سطح رستوران‌ها، چایخانه‌ها و کافه سنتی‌ها در راستای قانون جامع کنترل، مبارزه ملی با دخانیات مصوبه ۱۳۸۵ انجام شده است.

رحمانی افزود: مصرف قلیان یک پدیده مجرمانه است که کانون خانواده‌ها را هدف قرار داده است.

مراکز عرضه قلیان از ۵۰۵ مورد به کمتر از نصف این رقم در مشهد و شهرستانهای تحت پوشش این دانشگاه کاهش یافته است.

• قل قل قلیان ممنوع

در همین حال معاون دادستان عمومی و انقلاب مشهد بیان کرد: بر اساس اجرای قانون منع قلیان و ماده ۲۷ و ۲۸ قوانین نظام صنفی، مراکز عرضه قلیان و ادوات آن اگر نسبت به تغییر شغل و یا اصلاح مجوز فعالیت اقدام نکنند با آنان برخورد قانونی می‌شود.

محمود عندلیبی با بیان کرد: برخورد با متخلفان عرضه قلیان از سال ۱۳۸۹ در دستور کار قرار گرفته و اکنون از نظر قانونی خلایق در این زمینه وجود ندارد.

عندلیبی افزود: در چایخانه‌های سنتی غیرمجاز یکسری جرائم و ناهنجاریهای اجتماعی مانند ترویج روابط نامشروع، نزاع دسته جمعی و چاقو کشی صورت می‌گیرد که جمع‌آوری قلیان سراها و پاکسازی تفرجگاه‌ها از این آلودگی در تأمین امنیت و برقراری نظم اجتماعی بسیار تأثیر گذار خواهد بود.

وی با اشاره به درخواست بسیاری از کسبه برای دریافت مجوز فعالیت ابراز کرد: در حال حاضر تعداد ۲۰۵ واحد دارای پروانه چایخانه سنتی در مشهد دایر است که این میزان کافی است و لذا نیاز به چایخانه سنتی جدید نداریم.

• خوشحالی خانواده‌ها؛ بی‌حالی کافه رستوران‌ها

در همین حال بسیاری از صاحبان کافه رستوران‌های شهر طرجه شاندیز که بنا بر دستور دادستانی نسبت به جمع‌آوری قلیان‌ها اقدام کرده‌اند این اقدام را عامل کاهش درآمد‌های خود عنوان کردند.

سید هاشم صاحب یکی از رستوران‌های این منطقه بیان کرد: این روزها کار و کاسبی رستوران‌ها به دلیل اوضاع اقتصادی خراب است و لذا کمتر مشتری شب‌ها برای خوردن شیشلیک و یا غذای گرم تمایل به حضور در رستوران‌های این منطقه را دارد.

وی افزود: پیش از این عده‌ای برای کشیدن قلیان می‌آمدند و به همین واسطه و نقلاتی که در کنار آن به فروش می‌رفت حداقل پول برق رستوران در می‌آمد.

وی بیان کرد: برخی از مسئولان برای حل مشکلات همیشه صورت مسئله را پاک می‌کنند.

وی ادامه داد: در حال حاضر انگشت اتهام به سمت کافه‌ها بلند است و شخصی پاسخ نمی‌دهد که چرا اصلا مردم قلیان می‌کشند و چرا قلیان به تفریح مردم تبدیل شده است؟

وی بیان کرد: در حال حاضر پاسخ این سوال باقی است که اگر قرار است قلیان را جمع کنیم چه چیزی را برای مردم و همچنین اقتصاد کافه‌ها باید جایگزین کرد و از همه مهمتر مصرف‌کنندگان قلیان چه می‌شوند؟

وی افزود: این قانون تنها در طرجه شاندیز عملیاتی شده در حالی که در سطح شهر مشهد هنوز قلیان سراها باز بوده و دارای فعالیت هستند.

رئیس اتحادیه قهوه‌خانه‌ها و سفره‌خانه‌ها داران طرجه و شاندیز نیز پیش از این بیان کرده بود این دستور از ۲۲ اسفند سال گذشته ابلاغ شده و در طول این مدت ریزنی‌های لازم برای لغو این ابلاغ با برخی مسئولان صورت گرفته ولی نتیجه‌ای نداشته است.

علی حیدری پیش از این متذکر شده بود استفاده از قلیان در وسایل نقلیه، کرایه‌خانه‌ها برای استفاده از قلیان، بیکاری چند صد خانواده و کارگر و همچنین ورشکستگی چندین شرکت رستورانی را در بر خواهد داشت.

وی یادآور شده بود: برخی از مجموعه‌های صنفی به دلیل فضا و شرایط خاصی که در طرجه و شاندیز وجود دارد سرمایه‌گذاری‌های بسیار زیادی را انجام داده‌اند و با این ممنوعیت دچار ضررهای مالی بسیار زیاد می‌شوند.

وی اظهار داشت: بیش از ۹۹ درصد مردم از این اقدام در راستای جمع‌آوری قلیان‌ها در سطح رستوران‌های طرجه شاندیز رضایت دارند.

وی بیان کرد: متأسفانه در حالی که بسیاری از شهروندان استعمال دخانیات را عملی عادی تلقی می‌کنند اما باید اذعان داشت اعمال مجرمانه در همین محافل مصرف قلیان در شهرستان ثبت شده است.

• هر قلیان برابر با ۴ پاکت سیگار

مدیر گروه بهداشت محیط حرفه‌ای دانشگاه علوم پزشکی مشهد نیز در این رابطه بیان کرد: افرادی که در هر وعده نسبت به مصرف قلیان اقدام می‌کنند معادل ۸۰ نخ سیگار و به عبارتی ۴ بسته سیگار دود و سم وارد ریه‌های خود می‌کنند.

علی حسینی با اشاره به اینکه بسیاری از مصرف‌کنندگان به تصور غلط فکر می‌کنند که اب موجود در قلیان دود را تصفیه می‌کند بیان کرد: این تصور کاملاً باطل است. وی با بیان اینکه افرادی که همشین با سیگاری‌ها و مصرف‌کنندگان قلیان نیز از اثرات مخرب آن میرا نیستند ادامه داد: قرار گرفتن در محیطی که قلیان استعمال می‌شود، معادل مصرف هشت نخ سیگار است.

وی ابتلا به سرطان‌های مختلف از جمله ریه، لب و حفره دهانی، بیماری‌های قلبی و عروقی را از مغان استعمال دخانیات عنوان کرد و افزود: خطر ابتلا به سرطان ریه در افرادی که قلیان و سایر مواد دخانی مصرف می‌کنند پنج برابر افراد معمولی است.

وی در ادامه گفت: بر اساس آمارهای ارائه شده سالانه ۵۰ هزار نفر بر اثر عوارض استعمال دخانیات و سیگار در کشور جان خود را از دست می‌دهند.

وی در خصوص طرح مبارزه با قلیان بیان کرد: در این راستا نسبت به توزیع ۱۱ هزار بروشور آموزشی اقدام و تعداد

واکاوی جعبه سیاه اتفاقات ورزشگاه تبریز دروغگو هنوز مشخص نشده است

حاشیه‌های بعد از بازی دو تیم تراکتورسازی تبریز و نفت تهران را شاید بتوان یکی از نادرترین حواشی فوتبال کشور محسوب کرد، بازی که هم اکنون نیز تیتراژ بیشتر رسانه‌های کشور را به خود اختصاص داده است. قبل از شروع بازی، نیم‌نگاهی به آمار، احتمال قهرمانی تیم تراکتورسازی تبریز را بسیار بالاتر از دو رقیب خود یعنی نفت تهران و سپاهان اصفهان بیان می‌کرد و در این احتمالات نفت تهران در جایگاه دوم قرار گرفته بود و سپاهان نیز تنها در صورت تساوی بین دو تیم تراکتورسازی و نفت و برد در مقابل حریف خود، قهرمان لیگ برتر می‌شد که شاید کمتر کسی باور می‌کرد که نتایج بازی‌های این آمار را به کلی بر هم بزنند. بازی همزمان این سه تیم یکی در اصفهان و دیگری در شهر تبریز برگزار می‌شود و در حالی که در شهر اصفهان بازی دو بر صفر به نفع سپاهان پایان می‌پذیرد، بازی دیگر در شهر تبریز با حواشی بسیاری روبرو می‌شود و هیچ‌کس پاسخ مناسبی برای ابهامات ذهنی چندین هزار هوادار تراکتورسازی ارائه نمی‌دهد.

فانوش زنجانی

محمود نصیری پور

ماجرای از جایی شروع می‌شود که درست پس از پایان بازی حساس این دو تیم که با تساوی سه بر سه تراکتورسازی و نفت پایان می‌پذیرد، در میان بهت همگان، بازیکنان تراکتورسازی به شادی می‌پردازند گویی که قهرمان شده‌اند و از سوی دیگر تماشاگران تبریزی نیز حاضر در ورزشگاه یادگار امام از جایگاه‌های خود در روی صندلی‌های ورزشگاه برخاسته و به سوی زمین چمن می‌روند تا شادی خود را با بازیکنان تراکتوری تقسیم کنند.

پخش مستقیم این لحظات، تمامی تماشاگران پشت صفحه تلویزیون را دچار حیرت عجیبی می‌کند زیرا کسب مقام نائب قهرمانی برای تیمی که بالاترین احتمال را برای قهرمانی این دوره داشته و بازی سه - یک برده را مساوی می‌کند اتفاق چندان خوشایندی نیست.

اما این بهت چندین دقیقه بیشتر طول نمی‌کشد و پس از اندکی سایت‌های خبری یکی پس از دیگری خبر از ماجرای می‌دهند که در نوع خود عجیب و شاید بی‌سابقه بوده است، خبر شایعه‌ای که در نوع خود بسیار مشکوک به نظر می‌رسد. نظیر انداز شدن شایعه تساوی دو تیم فوتبال سپاهان و سایپا در بین کادرفنی تراکتور و نفت و همچنین بازیکنان و تعدادی از تماشاگران این دو تیم خبری بود که در پی خود، چون و چراهای زیادی داشت و در این میان سوالات زیادی به ذهن تمامی مردمی که بی‌خبر از همه جا و متعجب در خانه‌های خود و در پای تلویزیون نشسته بودند خطور می‌کرد سوالاتی مبنی بر اینکه چه کسی این شایعه را پخش کرده و چگونه این شایعه به راحتی از سوی مربیان و بازیکنان مورد قبول قرار گرفته است.

با گذشت یک ساعت از اتمام بازی سیل اظهارات عجیب تر بازیکنان، سرمربیان و دیگر کادرفنی در تمامی رسانه‌های استانی و کشوری جاری می‌شود و البته در این بین شایعات رسانه‌ای نیز کم نیستند. با گذشت دو روز از این بازی هم اکنون نیز هیچ کدام از اعضای کادرفنی و مسئولان ورزشی استان از عامل پخش این شایعه خبر چندانی ندارند.

در این میان مدیرعامل باشگاه نفت تهران نیز پس از اتمام بازی در گفتگو با خبرنگاران خبر از قطع شبکه‌های تلویزیونی، رادیویی

و حتی موبایل از دقیقه ۸۷ به بعد داده و از سوی دیگر منصوریان، سرمربی تیم نفت نیز خبر از پخش شدن شایعه‌ای در بین تیمکت دو تیم می‌دهد که خود، آن را کار کثیف می‌نامد.

نمی‌دانم چه کسی این خبر دروغ را داد

به سراغ مدیر رسانه‌ای تیم تراکتورسازی تبریز می‌رویم تا پس از گذشت یک روز از این دیدار، اطلاعاتی در خصوص چگونگی پخش این شایعه در استادیوم بدهد. مدیر روابط عمومی باشگاه تراکتورسازی تبریز با اشاره به اتفاقات رخ داده در دقیقه آخر بازی تیم‌های تراکتورسازی و نفت می‌گوید: تا قبل از این اتفاق، من و پسر تونی اولیویرا از سوی داور اخراج شدیم و رفتیم روی سکو و به همین دلیل ادامه بازی را از اواسط نیمه دوم از روی سکوها دنبال کردیم.

وی ادامه می‌دهد: ما هم مثل همه هواسمان به بازی بود اما به یکباره و در دقیقه آخر دیدیم که تیمکت ما خوشحالی می‌کند، نمی‌دانم چه کسی خبر دروغ تساوی بازی اصفهان را به تیمکت ما داده بود.

کاطم شهریاری در پاسخ به این سؤال که

باعث شد تا بازی ما در دقیقه پایانی تحت تاثیر این شایعه قرار بگیرد. وی ادامه می‌دهد: ما به گمان اینکه سپاهان در اصفهان دو بر دو مساوی کرده، بازی را اداره کردیم و فکر می‌کردیم که قهرمان شدیم اما متأسفانه این خبر دروغ از آب درآمد و زحمات یک فصل ما به هدر رفت.

کیانی در پاسخ به این سؤال که این خبر را از چه کسی شنید، می‌گوید: من دیدم که تیمکت ما خوشحالی می‌کند و ما هم فکر کردیم که دیگر قهرمان شده ایم، خود ندیدم که چه کسی این خبر را داده اما همانطور که گفتم، ما به خاطر این حرف، بازی را اداره کردیم.

وی با اشاره به داور ضعیف فغانی در این مسابقه نیز می‌گوید: متأسفانه ما از داور این بازی خیلی ضربه دیدیم و آقای فغانی به دنبال پنهان بود تا آنسو را اخراج کند، حتی در یک صحنه بازیکن نفت گفت که بر روی بازیکن ما خطای پنالتی انجام داده اما داور به حرف او هم اعتنا نکرد.

کیانی تیم تراکتورسازی ادامه می‌دهد: از اینکه نتوانستیم قهرمان شویم، همه ما ناراحت هستیم، از تمامی هواداران تشکر می‌کنیم که به ورزشگاه آمدند و تیم را تشویق کردند، به نظر من قهرمان لیگ

ایا نتیجه دیدار سپاهان با سایپا را از طریق تلفن یا رادیو پیگیر نبودید، می‌گوید: بر اساس قانون روی تیمکت ذخیره‌ها استفاده از تلفن همراه و رادیو ممنوع است و ما نمی‌توانستیم از این طریق از نتیجه اصفهان مطلع باشیم، ضمن اینکه من در آن دقیقه روی تیمکت نبودم و به دلیل اخراج، از روی سکوها بازی را تماشا می‌کردم.

وی می‌افزاید: با این حال از هواداران می‌خواهم که ناراحت نباشند و به عقیده من این نایب قهرمانی ارزش قهرمانی را داشت، امیدواریم که تراکتورسازی بتواند فصل آینده اولین قهرمانی خود را جشن بگیرد. اما چگونگی باور کردن آسان این شایعه بزرگ در میان کادرفنی مساله‌ای است که هم اکنون نیز جای سؤال دارد.

تحت تاثیر آن شایعه دقیقه آخر بازی را اداره کردیم

کیانی تیم تراکتورسازی تبریز از دیگر افرادی است که همچون هم تیمی‌های خود همچنان در شوک بازی جمعه شب و شادی‌های پس از آن است.

مهدی کیانی می‌گوید: پس از اینکه برابر نفت به نتیجه سه بر سه رسیدیم، بازی خود را ادامه می‌دادیم تا بلکه به گل چهارم برسیم اما متأسفانه یک خبر دروغ

رسیدگی فوری و دقیق به اتفاقات بازی جمعه شب تیم های تراکتورسازی تبریز و نفت تهران شده است.

جبارزاده در این نامه با اشاره به این که برگزاری صحیح و داوری شایسته، دقیق و بی طرفانه مسابقات ورزشی یکی از مطالبات مردمی به ویژه نسل جوان است، تاکید کرده است: اهمیت این موضوع و جوانب متعدد آن ایجاب می کند که مسئولان امر با نهایت جدیت و دقت به ایفای وظایف نظارتی و فنی خود اهتمام ورزیده و از هر گونه غفلت و بی مبالایی و خدای ناکرده سوء مدیریت و غرض ورزی اجتناب شود.

وی در قسمتی از این نامه با بیان این مطلب که متأسفانه در جریان مسابقه اخیر تیم های تراکتورسازی تبریز و نفت تهران که با حضور بیش از ۹۰ هزار هوادار تیم تراکتورسازی در ورزشگاه یادگار امام تبریز برگزار شد شاهد برخی موضوعات قابل تامل بودیم، تصریح کرده است: انتظار

عمومی آحاد جامعه، رسیدگی عاجل و دقیق به این موضوعات و اعلام نتیجه آن است. جبارزاده همچنین خواستار صدور دستور قاطع از سوی وزیر ورزش و جوانان در جهت رسیدگی و بررسی دقیق و تخصصی موضوعات مطرح شده و اعلام نتیجه به افکار عمومی شده است.

● وقتی اسکوربورد ورزشگاه خاموش می شود/ بازی با احساسات مردم صحیح نیست
خاموش بودن اسکوربورد ورزشگاه یادگار امام (ره) که محمداسماعیل سعیدی، نماینده مردم تبریز، اسکو و آذرشهر در مجلس از آن انتقاد می کند موضوعی است که چندین جنبه را نمایان می کند، اول اینکه شایعه درج نتیجه بازی سپاهان و سایپا بر روی اسکوربورد درست نبوده و دوم اینکه شاید با روشن بودن آن و درج نتیجه صحیح

شدن داور این مسابقه حساس تصمیمی بگیرند که وی نیز این تصمیم را به کفاشیان واگذار کرده بود.

وی می دهد: اما در این خصوص تصمیمی گرفته نشد تا اینکه متأسفانه در جریان بازی شاهد برخی کم لطفی ها از سوی داور بودیم.

مدیر کل ورزش و جوانان استان از پیگیری ویژه این موضوع از فدراسیون خبر داده و می گوید: متأسفانه دغدغه هایی که قبلاً از فدراسیون داشتیم به واقعیت تبدیل شد و حالا ما مطالباتی را از فدراسیون داریم و به شکل جدی پیگیر این قضیه هستیم.

● نامه ای از سوی استاندار برای وزیر ورزش

استاندار آذربایجان شرقی نیز شب گذشته از نامه ویژه خود به وزیر ورزش و جوانان خبر می دهد که در متن این نامه خواستار

مساوی شده است و این قضیه به نیمکت ذخیره های تیم تراکتورسازی نیز منعکس شد و به دنبال این اتفاق، کادر فنی تیم تراکتورسازی تصمیم گرفت تا بازیکنان این تیم بازی را در دقایق پایانی اداره کنند. مدیرکل ورزش و جوانان استان می افزاید: این اتفاق در هفت، هشت دقیقه پایانی رخ داد و در حالی که بازی در جریان بود، جشن قهرمانی تراکتورسازی از روی نیمکت آغاز شد و در ادامه هم تماشاگران که فکر می کردند بازی اصفهان مساوی شده است، شروع به خوشحالی کردند.

● از فدراسیون خواستار عوض شدن داور بازی بودیم

اسبقیان با اشاره به داوری مسابقه نیز می گوید: با اعلام شدن نام داور این مسابقه بلافاصله از مهدی تاج، رئیس سازمان لیگ ایران خواسته بودیم تا نسبت به عوض

هواداران تراکتورسازی هستند.

● برگزاری جلسه ویژه میان مسئولان ارشد استان برای بررسی اوضاع

با وجود پایان یافتن این بازی و حوادث تلخ مربوط به آن، مسئولان استان درست یک روز پس از بازی تراکتورسازی، اقدام به برگزاری جلسه ای فوری می کنند تا تمامی جریانات بازی را مورد بررسی ویژه قرار بدهند.

در گفتگو با محمدشروین اسبقیان، مدیرکل ورزش و جوانان آذربایجان شرقی از وی در خصوص مباحث مطرح شده در این جلسه می پرسیم که در این خصوص می گوید: با توجه به اتفاقات رخ داده در دقایق پایانی دیدار تراکتورسازی برابر نفت تهران، جلسه ای را در محل استانداری با حضور استاندار و مشاور وزیر ورزش و جوانان برگزار کردیم و طی آن جبارزاده، استاندار آذربایجان شرقی دستور فوری و اکیه دادند تا این موضوع در دست بررسی قرار بگیرد.

وی ادامه می دهد: شخص آقای گودرزی، وزیر ورزش و جوانان نیز پیگیر این موضوع است و همچنین با آقای سجادی معاون وزیر هم در این خصوص صحبت هایی را داشته ایم.

اسبقیان در پاسخ به این سؤال که مطالبات هواداران تراکتورسازی چه خواهد شد، می گوید: دستور آقای جبارزاده این است که از طریق فدراسیون فوتبال مسائل داوری این دیدار مورد بررسی قرار بگیرد تا مطالبات هواداران عزیز تراکتورسازی که حضور بیش از ۹۰ هزار نفری در این مسابقه داشتند را پیگیر شویم و نتیجه را اعلام کنیم.

وی در توضیح اتفاقات این مسابقه که به نوعی فینال لیگ چهاردهم بود و تیم پیروز می توانست جام قهرمانی را بالای سر ببرد، می گوید: دقایق آخر بازی بود که خبری به روی سکوها رسید مبنی بر اینکه نتیجه بازی سپاهان و سایپا در اصفهان

حساس سازی بیش از حد رسانه ها نسبت به بازی های نهایی اشاره کرد. وی می افزاید: همچنین عدم برآورده شدن انتظارات طرفداران از بازی بازیکنان، محدودیت های امکانات رفاهی و بهداشتی ورزشگاه، محدودیت های سرویس های رفت و آمد و بلیط می تواند انگیزه افراد را برای نشان دادن خشونت افزایش دهد. آسانی با تاکید بر آموزش کنترل خشم و مدیریت استرس به طرفداران و بازیکنان می گوید: برای رفع محدودیت های ذکر شده، آموزش های مستقیم کنترل خشم و مدیریت استرس به طرفداران و خصوصا بازیکنان در بازی های حساس می تواند سبب افزایش کارآمدی بازیکنان شده تا دیگر شاهد پدید آمدن صحنه های تاسف برانگیزی مثل آتش زدن صندلی در ورزشگاه ها و یا له کردن فردی دیگر و موجب مصدومیت شدن وی نباشیم.

به هر حال با بسته شدن پرونده لیگ چهاردهم و قهرمانی تیم سپاهان در این دوره، باید از اتفاقات پیش آمده در این دیدار فوتبال برای تمامی دوره های لیگ به خوبی تجربه کسب کرد تا شایعه ای کوچک سبب به هم خوردن کل جریان یک بازی نشود. اما هم اکنون نیز تمامی مردم آذربایجان و همچنین طرفداران تیم تراکتورسازی پیگیر شناسایی عوامل این شایعه پراکنی هستند و به نظر می رسد تمامی مسئولان استانی و نمایندگان مجلس نیز در این زمینه با عزم و اراده عمل کرده اند.

ساحل قشم در بخش جنوبی جزیره بیشتر صخره ای است اما پس از چند کیلومتر، سواحل ماسه ای کوچک و بزرگی به طول چند متر تا چند کیلومتر وجود دارد. بافت، رنگ و جنس ماسه های ساحلی شیب دراز با ماسه سواحل دیگر قشم تفاوت دارد. شاید به دلیل این است که لاک پشت های پوزه عقابی منحصرا در آنجا تخم گذاشته و به سواحل دیگر نمی روند. کار حفاظت از لاک پشت های پوزه عقابی جزیره قشم که یکی از پنج گونه لاک پشت دریایی در معرض انقراض ایران است، در زمان تخم گذاری و به دنیا آمدن لاک پشت ها توسط گروهی از جوانان بومی روستای شیب دراز انجام می شود که نام خود را به زبان محلی «ناتوران خمیس» یعنی «محافظان لاک پشت» گذاشته اند.

مردم روستای شیب دراز جزیره قشم با همت بلند خود نه تنها به لاک پشت ها آسیبی نمی رسانند بلکه سالهاست با همکاری نهادهای ذیربط پروژه حفاظت از این گونه جانوری در حال انقراض را نیز آغاز کرده و به صورت شبانه روزی به نگهداری و محافظت از جاندارانی می پردازند که حدود ۴ ماه از سال میهمان آنها هستند.

با توجه به اینکه تخم گذاری لاک پشت ها از غروب آفتاب آغاز شده و تا طلوع خورشید ادامه می یابد و بچه لاک پشت ها نیز در

مدیر کل ورزش و جوانان استان از پیگیری ویژه این موضوع از فدراسیون خبر داده و می گوید: متاسفانه دغدغه هایی که قبلا از فدراسیون داشتیم به واقعیت تبدیل شد و حالا ما مطالباتی را از فدراسیون داریم و به شکل جدی پیگیر این قضیه هستیم

حاشیه اخبار مربوط به بازی جمعه شب، جای تامل بیشتری دارد.

وقتی رسانه ها هیجانانگیز را بالا می برند
بدالله آسانی، عضو نظام روان شناسی و مشاوره استان در خصوص آسیب شناسی این حادثه به خبرنگار مهر می گوید: محدودیت ها و ناکامی ها به عنوان محرک هایی برای بروز رفتارهای تهاجمی عمل می کنند و انگیزه افراد را برای خشونت بالا می برند که در این میان عوامل متعددی می تواند برای طرفداران فوتبال و حتی بازیکنان استرس زا باشد. این متخصص دکترای روان شناسی ادامه می دهد: از جمله این عوامل می توان به

استادیوم آمده بودند کار درستی نیست و از فدراسیون و وزارت خواهیم خواست در این مورد پاسخ دهند.

صندلی هایی که قربانی همه شایعات، نا داوری ها و مشکلات می شوند

اما از تمامی حواشی مربوط به این بازی و شایعه های پخش شده و انتخاب داوری آن که بگذریم شاید نکته ای را متوجه شویم که همگی از آن غافل بوده ایم. شنیدن اخبار مربوط به شکسته شدن صندلی ها و آتش زدن آن ها و از سوی دیگر مجروح شدن برخی تماشاگران و یا له شدن آن ها زیر دست و پای دیگر تماشاگران شاید برایمان به تلخی شنیدن خبر حواشی به وجود آمده و شایعه های پخش شده باشد.

در بسیاری از حواشی های بعد از بازی های لیگ برتر فوتبال خبر شکسته شدن صندلی های ورزشگاه و حتی اتوبوس های شهری و گاه آتش زدن برخی از این اموال عمومی را در رسانه های خوانده ایم و مثل اینکه این اموال قربانی دائمی تمامی مشکلات فوتبال کشور بوده اند.

در بازی تراکتورسازی و نفت تهران نیز متاسفانه خبرهایی مبنی بر شکسته و آتش کشیده شدن صندلی های ورزشگاه را می شد از تمامی رسانه ها مشاهده کرد، از سوی دیگر مجروح شدن ده ها نفر از تماشاگران در پی حوادث پس از بازی نیز از اخباری بود که با وجود مطرح شدن در

بازی همزمان به راحتی میشد جلوی تمامی حواشی به وجود آمده در این بازی را گرفت.

سعیدی در این خصوص می گوید: دیروز در بازی فوتبال تیم های تراکتورسازی و نفت در ورزشگاه یادگار امام حضور داشتیم که متاسفانه در خصوص اطلاع رسانی بازی همزمان و مدیریت صحنه ضعیف عمل شد.

وی ادامه می دهد: تابلویی که به منظور اطلاع رسانی در این ورزشگاه نصب شده است کار نمی کرد در حالی که در این بازی حساس ضروری بود که اطلاعات به صورت مستقیم به اطلاع تماشاگران و تیم ها برسد.

این نماینده مجلس همچنین از برخی مشکلات مخابراتی در این ورزشگاه انتقاد کرده و می گوید: قطع بودن سیستم های ارتباطی در این ورزشگاه موضوعی است که باید مورد توجه قرار گیرد و اگر مشکلی در این زمینه وجود دارد باید قبل از بازی ها و به خصوص این گونه بازی های حساس حل و فصل شود.

وی با اشاره به اینکه به همراه دیگر نمایندگان مجلس پیگیر این موضوع خواهیم بود، می گوید: به آقای کفاشیان نیز گفتیم که از طریق وزیر ورزش پیگیر جدی این موضوع خواهیم بود و باید هر چه زودتر عوامل انتشار این شایعه مورد پیگیری ویژه قرار گیرند.

سعیدی می افزاید: بازی با احساسات تماشاگرانی که با ذوق ویژه ای از صبح به

ماجرای «شیب دراز» و لاک پشت های هر مزگان

«ناتوران خمیس» دایه های دلسوزتر از مادر

روستای شیب دراز همه ساله در فصل بهار میزبان لاک پشت هایی است که برای زاد آوری به این روستا می آیند، چند ساعتی میهمان مردم جزیره هستند، تخم های خود را به دست مردم می سپارند و دوباره به دریا بر می گردند. مردم نیز با همت بلند خود حدود ۲ ماه از این تخم ها نگهداری کرده و سپس بچه لاک پشت های متولد شده را به دل آب می سپارند.

شیب دراز نام روستایی در ۵۰ کیلومتری جنوب جزیره قشم است، این روستا در ساحل روبروی جزیره هنگام قرار دارد.

امیرحسین حیدری

نیمه شب متولد می شوند حفاظت از لاک پشت ها نیازمند ماه ها بیداری شبانه است.

● «ناتوران خمیس» حافظان لاک پشت ها

میلاذ زینلی یکی از جوانان قشمی دوست دار حیات وحش دریایی خلیج فارس به شمار می رود که هشت سال است سرپرستی سایت حفاظتی این روستا در مشهورترین ساحل تخم گذاری لاک پشت های پوزه عقابی ایران را برعهده دارد.

این سایت از اوایل دهه ۸۰ به همت بزرگ مرد حیات وحش و محیط زیست ایران «مهندس بیژن فرهنگ دره شوری» با حمایت سازمان های بین المللی زیر مجموعه سازمان ملل ایجاد شده است. سرپرست گروه «ناتوران خمیس» در خصوص فعالیتهای حفاظتی لاک پشت ها در جزیره شیب دراز اظهار کرد: لاک پشت های پوزه عقابی همه ساله از اسفندماه تا اواخر اردیبهشت برای تخم گذاری به ساحل شیب دراز می آیند و بچه لاک پشت ها از اوایل خرداد تا اواسط تیرماه سر از تخم بیرون می آورند.

وی با اشاره به اینکه سالهاست دیگر مردم روستا از تخم لاک پشت برای مصرف غذایی و دارویی استفاده نمی کنند خاطر نشان کرد: در حال حاضر سنگ های ولگرد و روبهه که جمعیت زیادی هم در جزیره دارند اصلی ترین دشمنان لاک پشت به حساب می آیند و تخم ها را تا دانه آخر می خورند به همین دلیل جمع آوری تخم ها و دفن مجدد آنها در محلی تحت کنترل و قابل حفاظت تنها راه حل موجود است. میلاذ زینلی ادامه داد: روستای شیب دراز که قبل از اجرای طرح حفاظت از لاک پشت ها روستایی ناشناخته بود به واسطه این پروژه معروف و به یکی از مهم ترین جاذبه های گردشگری جزیره تبدیل شد.

وی با بیان اینکه همدلی مردم در حفاظت از لاک پشت ها تاثیرات خوبی در زندگی آنها داشته بیان کرد: حضور گردشگران باعث ظهور مشاغل جدیدی در روستا شد و فروش صنایع دستی، اجاره خانه های اقامتی و گشت دریایی قایق ها باعث رونق روستا شده است.

ساخت اسکله و صیادی لجام گسیخته زندگی لاک پشت ها را تهدید می کند از سال ۱۳۸۱ که با همکاری سازمان منطقه آزاد قشم سایت حفاظت از لاک پشت های پوزه عقابی آغاز شده تاکنون این سایت با همکاری مردم بومی روستا فعال بوده و هر ساله تمامی فعالیتهای کمی و کیفی و وضعیت زاد و ولد لاک پشت ها به شکل علمی مورد بررسی قرار می گیرد.

رئیس اداره محیط زیست منطقه آزاد قشم با اشاره به اینکه فعالیتهای زیست محیطی هم همانند هر نوع فعالیت دیگری نیازمند معمار است، بیان کرد: سنگ بنای حفاظت از لاک پشت های پوزه عقابی جزیره قشم در سال ۱۳۸۱ توسط مهندس دره شوری آغاز شد و فعالیتهای فعلی نیز ادامه همان مسیر است.

وی با بیان اینکه مفهوم محیط زیست

● فعالیت های علمی-آموزشی نقش زیادی در آگاهی بخشی به مردم جزیره دارد

تعدادی از راهنمایان بومگردی (اکوتورلیدر) و دوست داران طبیعت نیز به سرپرستی «رایعه و کسری انصاری نسب» طی پروژه ای اکوتوریستی از ابتدای بهار سال ۹۴ به آموزش جامعه محلی به ویژه کودکان و جوانان روستای شیب دراز همت گماشته اند.

مدیرموسسه سبز کاناز درباره فعالیتهای حفاظتی و آموزشی در روستا اظهار کرد: این موسسه در راستای حمایت از حفاظت لاک پشت های پوزه عقابی توسط جامعه محلی،

کارگاه های آموزشی، عملی و ترویجی را طی دو ماه در شیب دراز برگزار کرده است. وی ادامه داد: با وجود اینکه از اوایل دهه ۸۰ پروژه های حفاظتی در روستا انجام می شود اما امسال این طرح با کمی تغییر نسبت به گذشته و با رویکرد علمی و کارگاهی با مشارکت فعالین زیست محیطی و همچنین گروه بیشتری از بومیان جزیره برگزار شده است.

رایعه انصاری نسب با اشاره به اینکه ذینفع شدن جامعه محلی یکی از اهداف برگزاری این کارگاه ها است خاطر نشان کرد: معرفی جاذبه های زیست محیطی و گردشگری روستا نیز در دستور کار قرار گرفته و ساکنین جزیره می توانند بیشترین نقش را در حفاظت از لاک پشت ها ایفا کنند.

● هر کودک یک دیده بان است

در کنار فعالیتهای آموزشی برای ساکنین روستا آموزش دانش آموزان از اهمیت بالایی برخوردار است. اگر در سالهای اولیه نوجوانی آنها با اهمیت حفاظت از محیط زیست آشنا شوند نه تنها آن را تخریب نمی کنند بلکه در آینده خود به حامیان جدی طبیعت

در بین مردم به درستی جا نیفتاده است ادامه داد: اغلب مردم فکر می کنند محیط زیست منحصر به مکانهای حفاظت شده یا مکانهای در معرض خطر است در صورتیکه محیط زیست یعنی تمام محیط پیرامون ما و هر جایی که زندگی می کنیم. سید محمد داخه خاطر نشان کرد: طی سالهای اخیر دو اتفاق مهم چرخه زندگی لاک پشت ها در شیب دراز را تحت تاثیر قرار می دهد که باید برای کم کردن اثرات تخریبی آن چاره اندیشی شود. دوی نخستین آسیب را ساخت اسکله روستای شیب دراز دانست و گفت: اگر اسکله با مطالعات بیشتری ساخته می شد اثرات

تبدیل می شوند. به همین منظور برنامه های ویژه ای با همکاری سازمان منطقه آزاد قشم برای دانش آموزان شیب دراز تدارک دیده شده است.

کسری انصاری نسب فعال زیست محیطی در این خصوص اظهار کرد: در خلال برگزاری پروژه حفاظت، به مناسبت روز زمین پاک برنامه هایی با حضور دانش آموزان روستای شیب دراز برگزار شد. وی افزود: دانش آموزان در این روز ساحل را پاکسازی کرده و در مسابقات بومی و محلی شرکت کردند همچنین در مسابقه پرواز بادبادک های دست ساز با یکدیگر به رقابت پرداختند.

این فعال زیست محیطی خاطر نشان کرد: با برگزاری این برنامه ها در ساحل دانش آموزان بیش از گذشته اهمیت این نعمت خدادادی را درک کرده و در راستای حفظ آن تلاش می کنند.

وی با اشاره به برگزاری روز بدون پلاستیک در شیب دراز با کمک مغازه داران و تنها نانوايي روستا نیز اظهار کرد: ۶۴ دانش آموز روستای شیب دراز پیمانی را با هدف کاهش مصرف پلاستیک در حمایت از لاک پشت های پوزه عقابی امضا کردند.

انصاری نسب در ادامه بیان کرد: با توجه به اثرات مخرب پلاستیک بر محیط زیست و به طبع آن بر لاک پشت های جزیره مسابقه دوخت ساکهای مخصوص خرید از وسایل بازیافتی بین دانش آموزان برگزار شده و در پایان از سازنده خلاقانه ترین ساک با رعایت اصول زیست محیطی تقدیر شد.

لاک پشت پوزه عقابی یکی از پنج گونه لاک پشت دریایی در معرض خطر انقراض ایران است که تمام عمر خود را در دریا به سر می برند و تنها لاک پشت های ماده در آغاز بهار برای تخم گذاری به ساحل می آیند، چند ساعت از عمر خود را در ساحل سپری کرده و دوباره به دریا بر می گردند. اصلی ترین عامل تهدید کننده زندگی این گونه لاک پشت در سطح جهان تجارت لاک آنهاست که از آن برای ساخت اقسام نفیس استفاده می شود. اما خوشبختانه لاک پشت پوزه عقابی خلیج فارس و دریای عمان از این قاعده مستثنی است و به دلیل نوع فرهنگ مردم منطقه لاک پشت نه به عنوان غذا صید می گردد و نه از لاک آن استفاده تجاری می گردد.

در این مناطق فعالیتهای انسانی بیشترین خطر را متوجه این گونه لاک پشت ها نموده است. افزایش ساخت و سازها در حریم ساحل و صیادی لجام گسیخته در دریا باعث ضده که هم جمعیت لاک پشت های بالغ مورد خطر قرار بگیرد و هم تخم ها و بچه لاک پشت ها از بین رفته و به مرحله بلوغ و زادآوری نرسند.

از این رو آموزش جامعه محلی و تامین زیستگاهی امن برای لاک پشت مادر و فرزندانها در مرحله تخم گذاری تا تولد لاک پشتان بیشترین اهمیت را جزیره قشم دارد و پس از آن نیز کنترل روش های صید و صیادی می تواند به حفاظت از این گونه در حال انقراض کمک کند.

بخش فرهنگ ایران در این شماره پر بار است. ۸ گزارش از حوزه های مختلف فرهنگ و هنر. از داستان مجسمه دعبل، تا نگاهی به وضعیت نمایشنامه نویسی در گیلان که یکی از استان هایی است که خواستگاه هنر تئاتر در ایران است. در این شماره همچنین نگاهی به وضعیت رسانه هادریکی از شهرهای کشور یعنی خرمشهر داریم که مشتی نمونه خروار است. اما شاید یکی از جذاب ترین گزارش ها درباره کتابخانه ای باشد که غسالخانه شد. با ما این گزارش ها را دنبال کنید.

فرهنگ و هنر ایران

ظرفیت بالای هنری در «کاکي» بوشهر لزوم احداث نگارخانه و پلاتو

قاسم‌بازیاری

تئاتر یا نمایش شاخه‌ای از هنرهای نمایشی است که در مقایسه با هنرهای دیگر امکانات زیادی نیاز دارد چرا که از هنرهای دیگر مثل نقاشی، ادبیات، معماری، موسیقی و... در آن استفاده می‌شود.

را داشته و به شکلی در همه موارد چه در زمینه موسیقی چه از نظر نمایشی، ادبیات و شعر فعال بوده است و می‌توان امروزه با ورود تئاتر به شکل مدرن و کلاسیک توانسته در جشنواره‌های استانی و کشوری مقام‌های زیادی را کسب کند. با این اوصاف، نیاز است سالن تئاتر را در این شهر احداث شود تا هنرمندان این شهر بتوانند به خوبی برای تمرین و اجرای کارهای هنری خود از این زیرساخت‌ها استفاده کنند.

● هنرمندان کاکي پيش از پيش مورد توجه قرار گیرند

امام جمعه کاکي اظهار داشت: هنر در ذات انسان‌ها است و زیبا شناسی و زیبا آفرینی در کنار هم هنر، خلاقیت به وجود می‌آورد و آثاری ایجاد می‌شود که آموزش و تذکر در آن است.

حجت‌الاسلام محمد محمدی افزود: با تئاتر می‌شود مسائل اجتماعی خیلی زیبا انتقال داد و مفهوم رسانی دقیق به مخاطبین با شناسایی و نیاز سنجی مخاطبین صورت گیرد.

محمدی با اشاره به سابقه تئاتر در ایران تصریح کرد: تئاتر یک زبان گویا است که

هنر تئاتر در ایران پیشینه‌ای دراز دارد و سبکی از آن در نمایش‌های تزیینه نمود یافته‌است. در کتاب تاریخ بخارا آمده‌است که نمایش ایران از آیین اسطوره و شعایر برخاسته‌است. کاکي از جمله شهرهای استان بوشهر است که تاریخ هنرهای نمایشی آن به چند دهه گذشته و حدود نیم قرن پیش می‌رسد.

در این شهر هنر تئاتر به صورت تزیینه خوانی شکل گرفت و در ایام محرم و در سوگواری سید و سالار شهیدان حضرت ابنا عبدالله الحسین (ع) به صورت نمایش میدانی برگزار می‌شد و کارگردانان بزرگی همچون ایرج صغیری کار تزیینه‌گردانی آن را بر عهده داشتند و تا کنون نیز این نمایش‌های میدانی ادامه دارند.

پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی هر ساله در ایام دهه فجر توسط گروه‌های هنری مساجد و مدارس جنگ شادی و نمایش‌های طنز و سرگرم کننده اجرا می‌شد.

تئاتر همیشه در جای جای این شهر حضوری بس چشمگیر و پررنگ داشته است و همچنین بعد از جنگ هشت ساله به شکل تئاتر دفاع مقدس تغییرات بسیاری کرده است.

این شهر همیشه دغدغه‌های نمایش

از سخنرانی بیشتر می‌تواند نقش آفرینی کند که نیاز است توجه ویژه‌ای به آن صورت گیرد. وی بیان کرد: اندیشه‌های بسیار خوب می‌تواند در قالب نمایش‌نامه‌ها در زمینه‌های اجتماعی و اقتصادی به مردم ارائه شود. محمدی ادامه داد: در شهرستان دشتی نویسندگان و کارگردان‌های قهاری وجود دارد که نیاز است آموزش‌پی‌اس و نمایش‌نامه‌ها در دستور کار قرار گیرد و به مجموعه نمایش‌نامه‌ها نیز محتوا داده شود.

مجموعه کتاب استاد شهید مطهری اگر در قالب نمایش پیاده شود، در جامعه تاثیرات زیادی بر جا خواهد گذاشت

وی با بیان اینکه بخش کاکي دارای استعدادهای خوبی در بخش نمایش است. خواستار توجه ویژه به این بخش شد. امام جمعه کاکي خاطر نشان کرد: مجموعه کتاب استاد شهید مطهری اگر در قالب نمایش پیاده شود، می‌بینیم در جامعه تاثیرات زیادی بر جا خواهد گذاشت؛ چون یک هنر بسیار ماندگار و دارای مفاهیم با ارزش است.

● ضرورت احداث نگار خانه و پلاتو در کاکي

رئیس نمایندگی ارشاد بخش کاکي نیز گفت: تئاتر به عنوان هنر اجتماعی ممتاز

و اثر گذار، همواره راه رشد و تعالی خود را در تاریخ تحولات خود پیموده است.

ابوذر بهرامی خواستار عزم جدی برای توسعه و تعالی تئاتر شد و افزود: تئاتر نقش بسیار مهمی در ساماندهی و ارتقای مولفه‌های اجتماعی، تقویت فرهنگ ملی دارد. وی بر ضرورت اصلاح زیر ساخت تاکید کرد و بیان کرد: ایجاد سالن پلاتو، ایجاد فرهنگسرای بادوله و ایجاد نگار خانه در شهر کاکي ضروری است.

● زیرساخت‌های فرهنگی و هنری دشتی توسعه می‌یابد

فرماندار دشتی نیز گفت: شهر کاکي دارای ظرفیت‌های بالایی در بخش‌های فرهنگی و هنری است و نیاز است که توجه ویژه‌ای به هنرمندان و فعالان هنری این منطقه صورت بگیرد.

غلامرضا مهرجو از تلاش برای توسعه هنر در شهرستان دشتی خبر داد و اضافه کرد: حمایت لازم را از هنر و هنرمندان خواهیم داشت و تلاش می‌کنیم که اعتبارات مناسبی را برای این بخش جذب کنیم. وی از تخصیص ۲۹ میلیارد ریال اعتبار به بخش فرهنگ و هنر این شهرستان دشتی در سال گذشته اشاره کرد و ادامه داد: با وجود همه سختی‌هایی که وجود داشت، اعتبارات مطلوبی به این بخش تزییق شد. فرماندار دشتی به نقش بسیار مهم هنر در مقابله با آسیب‌های اجتماعی اشاره کرد و ادامه داد: شهر کاکي ظرفیت‌های بالایی در بخش هنری دارد و تلاش می‌کنیم که نیازها را در این زمینه رفع کنیم.

کتابخانه ملی رشت در محاق بی توجهی نگین فرهنگی گیلان را دریابید

مانده اسفندمز

فضای قدیمی و کم نور کتابخانه ملی رشت به عنوان نخستین کتابخانه ملی کشور سرشار از نوستالژی است. بوی کاغذهای کاهی و قدیمی کتاب و سکوتی که در میان ستون ها و قفسه های کهن چوبی این کتابخانه حاکم است، فضایی متفاوت را به وجود آورده است. کتابخانه ای که از سالها پیش به عنوان قطب فرهنگی کشور محسوب می شده و پاتوق افراد سرشناسی در حوزه علم و فرهنگ و هنر بوده است.

کتاب ها را یک به یک به قفسه های خود در کتابخانه بازگرداندند.

● مدیریت کتابخانه مردمی و بدون وابستگی به دولتهاست

اما آنچه که از نظر وی مایه افتخار موسسه نشر فرهنگ گیلان در مدیریت کتابخانه است، مدیریت مردمی و مدنی این کتابخانه بدون وابستگی به دولت ها طی سالیان سال است.

رییس موسسه نشر فرهنگ گیلان می گوید: موسسه نشر فرهنگ گیلان طی این سال ها با رعایت امانتداری تلاش کرده که نه تنها از کتاب ها حفاظت کند بلکه فضای مناسبی برای امنیت خاطر اهداکنندگان کتاب ها ایجاد کند تا مردم با اعتماد کتب خود را به کتابخانه اهدا کنند.

وی به تلاش های مکرری که طی سال ها فعالیت کتابخانه ملی رشت برای رفتن این کتابخانه زیر سایه ارگان ها و نهادهای مختلف انجام شده اشاره می کند و می افزاید: اگرچه بارها تلاش شده تا در زمان های مختلفی که در طول تاریخ نزدیک به یکصد سال اخیر بر کتابخانه ملی رشت گذشته است، کتابخانه از مدیریت مردمی خارج شود اما هیچگاه این اتفاق رخ نداد و این کتابخانه همچنان مدیریت مردمی خود را دارد و این ویژگی نخستین و مهمترین دلیلی است که مردم با اعتماد کامل و اطمینان کتاب های خود را به کتابخانه اهدا می کنند.

وی از پدر بزرگ ها و مادر بزرگ هایی تعریف می کند که با نوه های خود به کتابخانه مراجعه می کنند و به طور ناشناس سراغ کتاب هایی را می گیرند که سالهای پیش به کتابخانه اهدا کرده اند.

این کتابخانه نگهداری می شود. علاوه بر این، به گفته رییس موسسه نشر فرهنگ گیلان هم اکنون کتابخانه ملی رشت هم ردیف کتابخانه های مجلس و کتابخانه تبریز است با این تفاوت که کتابخانه ملی رشت، نخستین کتابخانه ملی کشور محسوب می شود. ریاست موسسه نشر فرهنگ گیلان هر پنج سال یکبار از طریق انتخاباتی که بین اعضا برگزار می شود به عضو منتخب واگذار می شود که در حال حاضر اکبر شرفی ماسوله ریاست این موسسه را بر عهده دارد.

وی از روزهای پرفراز و نشیبی که کتابخانه ملی رشت طی نزدیک به صد سال گذشته از سر گذرانده صحبت می کند و از روزهایی یاد می کند که شهروندان رشت برای حفاظت از کتاب های موجود در کتابخانه ملی، در مقابل قزاق ها و نیروهای متفقین اقدامات شجاعانه ای از خود نشان می دادند.

شرفی ماسوله اظهار می کند: زمان تسلط قزاق ها و نیروهای متفقین بر ساختمان شهرداری و کتابخانه ملی، مردم شکافی را بین یکی از دیوارهای کتابخانه ایجاد کرده بودند و در زمان هایی که قزاق ها و متفقین در ساختمان حضور کم رنگی داشتند، کتاب ها را در گونی هایی ریخته و به طور مخفی از شکاف دیوار می گذراندند.

وی می افزاید: کتاب ها توسط شهروندان شجاع از کتابخانه به زیرزمین خانه ها انتقال می یافت تا هیچ کتابی به دست نیروهای متفقین نیفتد.

شرفی ماسوله ادامه می دهد: مردم کتاب ها را به خانه هایشان می بردند و پنهان می کردند تا اینکه قزاق ها و نیروهای متفقین از رشت خارج شدند و مردم دوباره

با وجود سایه سنگین بی سوادی بر سر جامعه، بزرگان گیلان با تاسیس موسسه نشر فرهنگ گیلان به تاسیس این کتابخانه همت گماردند. اما آنچه که در این میان مهم و قابل توجه است همگامی بزرگان فرهنگ و بزرگان دنیای تجارت یعنی همان بازرگانان رشتی بود که نقش مهمی در این اقدام فرهنگی ایفا کردند. از موسسان کتابخانه ملی رشت می توان به بزرگانی چون محمدعلی تربیت رییس اداره فرهنگ، سید محمود روحانی رییس دادگستری و عضو هیات اتحاد اسلام در قیام جنگل، بهاء الدین املشی (میزان) از دیگر اعضای این هیات، ابراهیم فخرایی نویسنده و معلم، محمد کسمایی نویسنده و شاعر، محمدعلی پیربازاری رییس بیمارستان پورسینا و وزیر دارایی جنگل، محمد حاتم رییس اداره نوغان و شهردار وقت رشت، موسی خان فیض رییس بهداری، علی اکبر آصف و تقی رانقی کارمندان اداره فرهنگ اشاره کرد که در کنار بازرگانانی چون شیخ محمد آمون، شیخ احمد سیگارودی، علی اکبر نهاوندی، کاظم معتمد مژدهی به تاسیس این کتابخانه اقدام کرده اند.

اگرچه کتابخانه فعالیت خود را در ابتدا با ۷۵۰ جلد کتاب اهدایی آغاز کرد و این تعداد کتاب تا زمان انقلاب اسلامی به ۲۷ هزار جلد رسید اما امروز بالغ بر ۳۴۲ هزار جلد کتاب در این کتابخانه نگهداری و در اختیار علاقمندان به مطالعه و پژوهش گذاشته می شود.

کتاب های کتابخانه ملی رشت در حوزه های مختلفی به ویژه علوم انسانی و سفرنامه ها، از معتبرترین مرجع ها محسوب شده و همچنین کتاب های حوزه ادبیات و نسخ بسیار کمیاب حوزه های دیگر در

وقتی که صندلی های سالن مطالعه را کنار می کشید تا روی یکی از آنها نشسته و کتابی مطالعه کنید، دانستن اینکه روزگاری بزرگانی چون ملک الشعرای بهار، دهخدا، استاد سعید نفیسی و استاد ابراهیم پورداوود ساعت ها پشت همین صندلی ها و در میان این دیوارها به مطالعه کتاب های نفیس موجود در این قفسه ها پرداخته اند، هیجان و شعفی وصف ناپذیر را به وجود آورده و همین امر بر فضای سنگین و قدیمی کتابخانه می افزاید و جالب تر وقتی است که بدانید دیوارها و کتاب های این کتابخانه، طی نزدیک به یکصد سال از هجوم قزاق ها و نیروهای متفقین و فراز و نشیب های متعدد دیگر به همت مردم رشت در امان مانده است.

نگهداری بیش از ۲ هزار جلد نسخ خطی در مخزن کتابخانه و وجود نسخه های روزنامه هایی چون حبل المتین و قانون که با حساسیت ویژه حفظ و نگهداری می شوند، اهمیت و ارزش گنجینه ای گران بها به نام کتابخانه ملی رشت را بیش از هر زمان دیگری نمایان می کند.

کتابخانه ملی رشت دو دهه پس از اعلام مشروطیت به همت جمعی از فرهیختگان استان دایر شد. در واقع پس از تاسیس مجلس و به دنبال آن به توب بستن شدن آن هنگامی که مردم خواستار تاسیس دارالشورا بودند، بزرگان گیلانی بر این باور بودند که بدون آگاهی و پشتوانه فرهنگی و علمی تاسیس یک موسسه مدنی و مردمی امکانپذیر نیست به همین دلیل در سال ۱۳۰۶ برای ارتقای مستمر و دائمی فرهنگ و دانش منطقه، نخستین کتابخانه ملی کشور را در رشت احداث کردند. آن هم زمانی که بالغ بر ۹۰ درصد مردم سراسر ایران بی سواد بودند.

شرفی ماسوله می گوید: وقتی کتاب موردنظر را به این شهروندان عرضه می کنیم به این اطمینان می رسند که کتاب های اهدایی شان با رعایت همه اصول نگهداری می شود.

به گفته وی دیدن لحظه ای که این شهروندان با افتخار و اطمینان کتاب های اهدایی خود را به نوه هایشان نشان می دهند، واقعا لذتبخش است و برای کارکنان کتابخانه دیدن این صحنه ها، احساس رضایت از عملکرد خود را القا می کند. کتابخانه ملی رشت در حال حاضر بالغ بر ۳۴۲ هزار جلد کتاب دارد و اکثر کتاب ها در حوزه علوم انسانی است.

شرفی ماسوله می گوید: کتاب های کتابخانه ملی رشت در حوزه علوم انسانی یکی از کامل ترین کتابخانه های تخصصی کشور در این حوزه است. علاوه بر این، معتبرترین سفارانه ها در نسخ اصل در

این کتابخانه نگهداری می شود که مرجع تحقیقات پژوهشگران بسیاری در سطح استان و کشور است. به گفته وی علاوه بر این، کتابخانه دارای جلد های متعدد از کتب به زبان انگلیسی، فرانسه و آلمانی است.

● بی توجهی مسئولان به گنجینه ملی

با وجود همه اعتباری که کتابخانه ملی رشت برای این شهر و استان به ارمغان می آورد ولی متأسفانه در سایه بی توجهی ها قرار دارد.

اگرچه مدیران کتابخانه هیچگونه چشم داشتی به منابع و اعتبارات دولتی ندارند اما در جهت بهبود خدمات به مراجعه کنندگان و تامین فضای لازم برای کتابخوانان، نمی توان از کمبود تجهیزات لازم در این کتابخانه چشم پوشی کرد.

شرفی ماسوله می گوید: بسیاری از کتاب ها به دلیل نبود قفسه های لازم و مدرن، البته با رعایت اصول نگهداری بر روی کف مخزن چیده شده اند. علاوه بر این سالن مطالعه نیازمند امکاناتی چون میز و صندلی است یا تجهیزاتی که برای سالن اجتماعات لازم است تا بتوان نشست های فرهنگی و علمی در آن برگزار کرد.

وی می افزاید: علاوه بر این دیجیتالی شدن فهرست کتاب ها و همینطور ثبت کتاب ها به صورت میکرو فیلم یا حامل های دیجیتالی مستلزم هزینه های گزافی است که به تنهایی از عهده کتابخانه بر نمی آید. رییس موسسه نشر فرهنگ گیلان به کمک برخی مسئولان به کتابخانه ملی رشت طی سال های گذشته که منجر به توسعه فضای کتابخانه شد اشاره می کند و می گوید: با وجود اینکه کمک هایی از سوی برخی مسئولان به کتابخانه شده

است و یک فضای هزار و ۵۰۰ مترمربعی به بنای قدیمی کتابخانه افزوده شده است اما مطمئناً تجهیز این فضا نیازمند اعتبارات خاصی است و همچنان کتابخانه با مقرری که برخی بزرگان شهر برای کتابخانه هزینه می کنند و حق عضویت سالانه شهروندانی که به عضویت کتابخانه در می آیند، مدیریت می شود.

به گفته وی هر عضو کتابخانه سالانه ۵۰ هزار تومان حق عضویت پرداخت می کند. با وجود همه بی توجهی ها، کتابخانه ملی رشت همچون عروس فرهنگی گیلان زیبا و جذاب به نظر می رسد. اگرچه مطمئناً توجه هر چه بیشتر به گنجینه کتابخانه ملی رشت به عنوان نخستین کتابخانه ملی کشور می تواند سبب اشتیاق بیشتر این کتابخانه شود اما این بی توجهی ها چیزی از ارزش و غنای این گنجینه فرهنگی نمی کاهد.

غروب رسانه ای در خرمشهر

مردم خرمشهر ۶ ماه روزنامه نخوانده اند

مهدی یحجرانی بور

خوزستان با دارا بودن هفته نامه ها و روزنامه های بی شمار، همیشه جزو استان های پیشرو در این خصوص بوده است که در این میان برخی شهرهای خوزستان به دلیل سابقه تاریخی نقش بیشتری در استقبال از خواندن و خریدن مطبوعات داشته اند. یکی از این شهرها، خرمشهر است که به علت دارا بودن تاثیر در تجارت کشور، همیشه رسانه ها در آن نقش عمده ای داشته اند ولی اکنون خبر می رسد که در ۶ ماه گذشته هیچ روزنامه ای در این شهر توزیع نشده است.

واقعا در عصری که رسانه ها و حتی مطبوعات نقش کلیدی در انتشار اطلاعات به سطح جامعه دارند نباید در شهری مثل خرمشهر شرایط به گونه ای رقم بخورد که در مدت ۱۸۰ روز، مطبوعات به دلیل پذیرفته نشده در آن توزیع نشود.

● خرمشهر اولین طلایه دار رسانه ای استان

سرپرست مجتمع مطبوعاتی حوزه جنوب خوزستان نبود زیر ساخت مناسب را عامل تاثیر گذار در خلاهای رسانه ای خرمشهر عنوان می کند و می گوید: منطقه آبادان و خرمشهر همواره در سابقه تاریخی رسانه ای استان و کشور دارای جایگاه ویژه ای بوده اند.

سید غدیر رضانی می افزاید: هرچند آبادان به واسطه انسجام زیر ساخت های رسانه ای به مرحله قابل قبولی رسیده اما خرمشهر که اولین طلایه دار رسانه ای خوزستان بوده هم اکنون در جایگاه آخر ایستاده است و این امر ظلم مضاعفی است که بر شهر تحمیل شده است.

وی تصریح می کند: عدم ورود حتی یک نسخه رسانه مکتوب در شش ماه گذشته به خرمشهر برای هیچ کس قابل قبول نیست و قابل تامل تر از آن این است که هنوز مسئولان این شهر در خواب زمستانی رسانه ای هستند. رئیس انجمن مطبوعات آبادان با اشاره به توزیع بیش از ۴۰ عنوان روزنامه و ۲۰ هفته نامه و بیش از یکصد و چهل عنوان دو هفته نامه ماهنامه و فصلنامه در این مرکز می گوید: چگونه می شود که رتبه روزنامه خوانی در دو شهر مجاور هم، یکی با ورودی ۳۰ هزار نسخه رسانه در کشور رتبه نخست روزنامه خوانی داشته باشد اما شهر مجاور آن حتی یک هفته نامه هم در آن یافت نشود و شهروندان برای خرید مطبوعات به آبادان بروند.

رضانی می افزاید: برای خروج از این بحران رسانه ای به رغم پیگیری مستمر سرپرست اداره فرهنگ و ارشاد

اسلامی خرمشهر، شهردار و تاکید مکرر نماینده خرمشهر در مجلس شورای اسلامی و مکاتبات وی، خرمشهر هنوز فاقد یک کیوسک رسانه ای نیست.

● مسئولان نگاه ویژه ای داشته باشند

وی تعامل مسئولان شهر با مدیران مسئول و سرپرستان نشریات برای برون رفت از این مشکل را ضروری می داند و می گوید: هم اکنون سرپرست اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی با رایزنی های مداوم و تمکین شهردار در خصوص واگذاری ۱۵ دستگاه کانکس به فروشندگان نشریات را در دستور کار خود قرار داده اند اما به نظر می رسد این اقدام در بندها و تبصره های شورا و غیره دچار مشکل شده است، لذا ضروری است مسئولان به این امور نگاه ویژه ای داشته باشند.

سرپرست مجتمع مطبوعاتی جنوب خوزستان یاد آور می شود: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران در تماس با سرپرست خود در منطقه آبادان - خرمشهر عنوان کرده که در صورت تعامل شهرداری با نماینده روزنامه ایران در منطقه هزینه ایجاد یک ایستگاه مطبوعاتی رایگان را برای شهروندان خرمشهری ایجاد کند. این یک اتفاق خاص است که برای اولین بار یک ایستگاه روزنامه خوانی رایگان در استان خوزستان ساخته می شود تا شهروندان از تیترا اخبار کشورشان به صورت رایگان بهره مند شوند. رضانی ابراز امیدواری می کند: با توجه به سبقه رسانه ای خرمشهر امید می رود با باز کردن درهای مطبوعاتی در شهر خرمشهر جایگاه واقعی خود را کسب کند.

وی با اشاره به روند سرانه روزنامه خوانی در استان خوزستان می گوید: خرمشهر در سال ۹۲ طبق آمار مرکز مطالعات مطبوعات کشور مرکز آبادان پس از اهواز، آبادان،

دزفول، بهبهان و شوشتر مقام ششم سرانه روزنامه خوانی را در استان خوزستان داشت.

● بحران رسانه ای در خرمشهر بی سابقه است

نادر چوبدار قدیمی ترین توزیع کنندگان نشریات در خوزستان نیز می گوید: بیش از ۶۰ سال است که خانواده ما مسئولیت توزیع روزنامه را در خرمشهر و آبادان به عهده دارد اما این اولین باری است که خرمشهر با چنین بحران رسانه ای روبرو شده است و متأسفانه مسئولان به اندازه

اسفالت یک خیابان به این مسئله بها نمی دهند. وی تاکید می کند: مسئولان باید خود را در مقابل مردم و افکار عمومی متعهد بدانند و نسبت به ارائه درست این کالای فرهنگی همت مضاعفی را نشان دهند.

علی اناری نیز که بیش از ۲۵ سال به توزیع نشریات در خرمشهر و آبادان اشتغال دارد در این ارتباط عنوان می کند: باید به دنبال علت ها رفت و دید چرا اکنون که فرماندار، شهردار، نماینده مردم در مجلس و رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی خرمشهر با اهتمام جدی به دنبال رفع این بحران هستند، چه دست هایی مانع ورود نشریات به یک شهر می شود.

وی تصریح می کند: همین عملکرد مسئولان خدشه دار می کند مردم را نسبت به عملکرد مسئولان خدشه دار می کند. اناری در پایان می گوید: نمایندگان رسانه های مکتوب در خرمشهر و توزیع کنندگان روزنامه استانی و سراسری طی نامه ای خطاب به مسئولان در خرمشهر خواستار رسیدگی ویژه در این خصوص شدند.

ایا بهتر نیست که مسئولان همانگونه که فکر و ذهن خود را در حیطه مسائل عمرانی و سیاسی قرار داده اند نیم نگاهی نیز به مسائل فرهنگی یک شهر داشته باشند و به آن به عنوان یک پروژه درجه سومی نگاه نکنند.

بازار تابستانه کتاب شیراز در انتظار اقدام دوباره اهالی فرهنگ

انتشارات نوید شیراز برای نوزدهمین بار در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران به عنوان ناشر برتر برگزیده شد. این نشر پس از چهل و اندی سال روند روبه رشد در حوزه کتاب و کتابخوانی، امروز به پشتوانه انتشار ۲۸۰۰

محمدحسین نیکوبور

عنوان کتاب در میان ۵ ناشر برتر کشور قرار دارد و شناخته می شود.

خجندی و مازیار کاظمیکه همراه با فیلمی مستند ارایه خواهد شد، کتاب کهگیلویه و ایلات آن» با تصحیح و تعلیقات سید ساسان منصوری طباطبایی درباره تاریخ و جغرافیای استان کهگیلویه و بویراحمد و بهبهان و مجموعه آثار استاد محمد بهمن بیگی شامل «اگر قره قاچ نبود»، «بخارای من ایل من»، «به اجاقت قسم»، «طلای شهبانت» و «عرف و عادت» کتاب‌های شاخص انتشارات نوید شیراز در بیست و هشتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران را تشکیل می‌دهند.

● نمایش نخستین ماشین چاپ رومیزی در غرفه انتشارات نوید

نویدگویی درباره کارهای ویژه این انتشارات در روزهای برگزاری بیست و هشتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران گفت: آثار انتشارات نوید شیراز ۱۰ درصد تخفیف دارند اما مراجعانی که به صورت عمده خرید داشته باشند تا ۳۰ درصد هم تخفیف دریافت می‌کنند. همچنین، هم‌زمان با رسیدن آثار تازه به غرفه، نویسندگان این کتاب‌ها نیز حضور خواهند یافت.

نویدگویی درباره دیگر برنامه‌های انتشارات نوید شیراز توضیح داد: برگزاری کارگاه یک روزه آموزش صحافی در خانه و نمایش نخستین ماشین چاپ رومیزی که به ایران وارد شد دیگر برنامه‌های غرفه انتشارات نوید شیراز است. این ماشین چاپ، مطالبی را هم برای مراجعان منتشر می‌کند.

غرفه انتشارات نوید شیراز در راهروی چهارم، شماره چهار واقع شده است. بیست و هشتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران از ۱۶ تا ۲۶ اردیبهشت در شبستان مصلا امام خمینی (ره) برپا می‌شود.

ناشر برتر سال ۹۳ نیز باردیگر بر این گفته‌ها نزد رئیس جمهور تاکید کرده و خواستار رفع دغدغه‌های فرهنگی مردم فرهنگدوست فارس شدم.

انتشارات بین‌المللی نوید شیراز که در حوزه‌های نشر کتاب‌های بزرگسال، کودک و نوجوان، دانشگاهی و میراث فرهنگی فعالیت دارد در طول ۴ سال گذشته در هنگام برپایی نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران ۸۰۰ عنوان کتاب تازه به بازار نشر ارایه کرده است.

سال ۱۳۹۳ این انتشارات توانست ۱۴۵ عنوان کتاب منتشر کند که امیدواریم تا پایان سال جاری این رقم به ۴۰۰ عنوان برسد

نویدگویی با بیان اینکه این انتشارات با بیش از ۲۰۰ عنوان کتاب در بیست و هشتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران حضور دارد، گفت: شماری از این آثار زیر چاپ هستند و در هر روز از نمایشگاه دو یا سه عنوان کتاب تازه به غرفه انتشارات می‌رسند.

وی از کتاب «تخت جمشید از نگاه آنتوان سوربوگین» به عنوان یکی از آثار تازه‌نشر نوید شیراز یاد کرده و ادامه داد: این کتاب تصاویری از آثار باستانی تخت جمشید در زمان ناصرالدین شاه قاجار را در بر دارد که توسط طاهره اسلامی و درنا نویدگویی تدوین و ترجمه شده است. «تخت جمشید از نگاه آنتوان سوربوگین» اسفند سال ۱۳۹۳ در کاخ گلستان رونمایی شده بود.

نویدگویی گفت: همچنین کتاب «برای همه» نوشته محمد دلیری اصل که به تحلیل اوضاع سیاسی جهان و رشد خشونت می‌پردازد، «تخت جمشید در تاریخ معاصر» نوشته محمدحسن طالبیان، غلامرضا

انتشارات نوید در نمایشگاه کتاب تهران هم خبر داد و گفت: در طول این نمایشگاه بخشی از اساتید رشته ادبیات دانشگاه شیراز به همراه گروهی از استادان ادبیات فارسی دانشگاه‌های ترکیه به بازدید از این غرفه و آثار به چاپ رسیده در نمایشگاه پرداختند. وی با اشاره به اختصاص روز ۲۳ اردیبهشت ماه به استان فارس در نمایشگاه کتاب تهران، عنوان کرد: در این روز افزون بر برنامه‌ها و نشست‌هایی که با حضور ادبا و نویسندگان استان برگزار می‌شود انتشارات نوید نیز از سه عنوان کتاب تازه رونمایی خواهد کرد.

مدیر نشر بین‌المللی نوید شیراز به رونمایی از کتاب‌های گویش لارستانی و تخت جمشید از نگاه آنتوان سوربوگین در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران توسط انتشارات نوید اشاره کرده و می‌گوید: سال ۱۳۹۳ این انتشارات توانست ۱۴۵ عنوان کتاب منتشر کند که امیدواریم تا پایان سال جاری این رقم به ۴۰۰ عنوان برسد. وی انتشارات نوید شیراز را پشتوانه فرهنگ فارس عنوان می‌کند و می‌افزاید: مجموعه نوید شیراز تلاش می‌کند جایگاه فرهنگی استان فارس را استحکام ببخشد. نویدگویی با بیان اینکه مانند تابستان‌های گذشته که این انتشارات نمایشگاه فصلی کتاب را در بیمارستان مرکزی شیراز در حاشیه پارک و بلوار شهید چمران برپا می‌کرد، ابراز امیدواری کرد که بازار تابستانه کتاب شیراز باردیگر با مشارکت نهادهای فرهنگی استان برگزار شود.

● نویدگویی دغدغه‌های فرهنگی فارس را به گوش رئیس جمهور رساند

وی که در جریان سفر هیئت دولت به نمایندگی از طرف ناشران به بیان دیدگاه‌ها و مشکلات کلان این حوزه پرداخت، اضافه کرد: در هنگام دریافت نشان

داریوش نویدگویی که این انتشارات را در سال ۱۳۵۰ بنیان گذاشته پارسال با ۱۴۵ عنوان کتاب منتشر شده گام‌های خود را برای دریافت عنوان ناشر برتر سال ۱۳۹۳ استوارتر کرد و توانست در آیین گشایش بیست و هشتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران که با حضور رئیس جمهور برگزار شد جایزه خود را از دستان حجت الاسلام حسن روحانی دریافت کند تا شاید در سال ۹۵ نیز که عمر ۴۵ ساله انتشارات نوید پر می‌شود بیستین نشان برتر نشر را دریافت دارد.

● فارس دارای فضایی سراسر فرهنگی است

این ناشر پیشکسوت دریافت جایزه یادشده را نشان دهنده ظرفیت‌های بی‌بدیل استان فارس در حوزه ادب، فرهنگ، هنر و دانش عنوان کرده و می‌گوید: اهدای این جایزه و این انتخاب مویید این است که فارس دارای فضایی سراسر فرهنگی است. نویدگویی مطالبه فرهنگی را از نشانه‌های خواست مردم استان فارس دانست و بیان کرد: از اینکه به عنوان ناشر استان نام فرهنگ و تمدن سرزمین پارس را به اهالی فرهنگ یادآور می‌شوم احساس غرور می‌کنم.

مدیر انتشارات نوید از حضور پررنگ آثار نویسندگان و اهالی فرهنگ و هنر فارس در نمایشگاه کتاب تهران خبر داد و افزود: این نشر افزون بر اینکه روزانه در طول ۱۰ روز برپایی نمایشگاه کتاب تهران ۳ تا چهار کتاب تازه را رونمایی می‌کند غرفه این انتشارات پاتوقی فرهنگی برای معرفی فرهنگ و ادب فارس است.

● کنشگران فرهنگی ترکیه از غرفه انتشارات نوید بازدید کردند

نویدگویی از حضور نمایندگان و چهره‌های فرهنگی استان در طول برپایی غرفه

گفتگو با محرم زاده، نویسنده گیلانی

حال نمایشنامه نویسی در گیلان خوب نیست

مریم ساحلی

محرم زاده در سال ۱۳۵۸ در مشهد به دنیا آمده ولی به دلیل شغل پدرش ساکن لاهیجان شده و تمام سالهای کودکی، نوجوانی و جوانی اش را در این شهر گذرانده است. هر چند رشته تحصیلی اش مهندسی الکترونیک بوده که به گفته خودش زیاد هم به کارش نیامده ولی در عوض، داستان نویسی که از همان کودکی شروع کرده تمام دغدغه اش در زندگی است.

گاهی قدرت جادویی شفا بخشی اش را هم تجربه کرده ام. همیشه حواسش به من هست، مراقب من است. هزاران بار دستم را گرفته. از لبه پرتگاه افسردگی به زندگی برگردانده. اما نمایشنامه معشوقه چموش و نارام و وحشی ای ست که رام نمی شود، اما امان از وقتی که رامش کنی! هیچ وقت به اندازه زمان هایی که آخرین نقطه را پای آخرین جمله از نمایشنامه ام گذاشته ام خواب آرامی تجربه نکرده ام. این یکی را اشتباه نمی کنم. این یکی را قاطعانه می گویم همیشه بعد از گذاشتن آخرین نقطه مثل پادشاه یک مملکت فرضی آرام و در صلح و صفا به خواب رفته ام.

● ارزشیابی تان از وضعیت ادبیات در گیلان چیست؟

گمان نکنم تفاوت عمده ای با جاهای دیگر کشور داشته باشد. همه دارند به نوعی

می خوانم. موسیقی ای که گوش می دهم. اگر در فضای تئاتر باشم خود به خود موضوعاتی از ابتدا به ذهنم خطور می کنند که برای صحنه مناسب ترند. فوری به تدارک صحنه، تعداد اشخاص و موقعیت نمایشی صحنه اول فکر می کنم. به خودم بستگی دارد. یاد گرفته ام اگر تصمیم دارم داستان بنویسم خودم را در جو داستان قرار بدهم و داستان بخوانم.

● یعنی علاقه خاصی به یکی از این دو مدل، در تبدیل فکر اولیه تان به داستان یا نمایشنامه دخیل نیست؟

بگذارید خیلی یواشکی و خصوصی بگویم عاشق نوشتن نمایشنامه ام. چالش دردناک و کیف آوری ست. نمی توانم حتی لذت ذره ای از آن را به قالب کلام بیاورم. داستان را دوست دارم. داستان دوست قدیمی من است. مرا آرام می کند. کمک می کند حتی

دارم از سر همین در زدن های پیاپی بوده است. این احساس را نه فقط در مورد کارهای خودم بلکه در مورد آثار خیلی از نویسندگان هم نسلم دارم. معتقدم این یکی دو دهه اخیر خیلی در زده ایم. کار خوبی هم کرده ایم که در زده ایم حالا گیرم بدجور پشت در مانده باشیم. وقتی فکر اولیه ای به ذهنتان خطور می کند، چطور به این نتیجه می رسید که باید به داستان تبدیل شود یا نمایشنامه؟ سوال بسیار سختی است چون من اغلب تصمیم نمی گیرم. اگر نوشته با موقعیت و دیالوگ شروع شود و کم کم در حین نوشتن احساس کنم از بار دراماتیک قوی برخوردار است، خود به خود به نمایشنامه تبدیل می شود. شاید این هم خیلی دقیق و درست نباشد. فکر می کنم مطالعات دوره ای که در آن شروع به نوشتن می کنم بیشتر تاثیر گذار باشند. مثلاً فیلم هایی که می بینم، مقالاتی که

از جمله افتخارات او در ادبیات داستانی، برنده جایزه اول مسابقه کشوری شعر و داستان بندرعباس در سال ۱۳۸۳، کاندید جایزه گلشیری به خاطر مجموعه داستان "ساعت از مرگ گذشت" در سال ۱۳۸۴، کاندید جایزه مهرگان در همان سال، برنده جایزه اول مسابقه سراسری قصص در سال ۱۳۸۶ و برنده جایزه اول دومین دوره مسابقات سراسری قصص در سال ۱۳۸۸ است. بعد از استقبال از مجموعه داستان «برای پیرهنست می میرند» که توسط انتشارات هیلا منتشر شد، انتشارات نگاه به تازگی ترجمه ای مشترک از وی و همسرش به چاپ رسانده که منتخبی است از داستان های کوتاه شرود اندرسن.

● چطور شد که قدم به جهان داستان گذاشتید؟

خودم که احساس می کنم بدجوری پشت در مانده ام، دو تا مجموعه داستانی هم که

استان منتشر شد. البته پخش نداشت. خودم کتابها را گرفتم زیر بغلم بردم دام به کتابفروشی‌ها. بعد هم آدرس چندین نویسنده و منتقد سرشناس را که آن موقع حتی نام بعضی هایشان را هم نشنیده بودم از دوست و نویسنده هم نامم ناتاشا امیری گرفتم و برایشان پست کردم. کتاب اینظوری دیده شد و بعد هم در کمال ناباوری من، کاندید جایزه گلشیری و مهرگان شد. خب اتفاق بسیار فرخنده و عجیب غربی برایم بود. شش هفت ماهی طول کشید که بتوانم قورتش بدهم.

● کتاب دومتان هم همین سرنوشت را داشت!

کتاب دوم همین کتابی که با عنوان «برای پیرهنتم می‌میرند» توسط نشر هیلا به بازار آمده. محصول دهه هشتاد من است. فرستاده بودم برای نشر چشمه قرار بود با عنوان «زن ژان پل سارتر» به چاپ برسد بعد اسمش تغییر کرد بعد چند تا از داستان‌هایش حذف شد. دوباره داستان اضافه کردم دوباره رفت برای مجوز. بعد نمی دانم چه شماره ای باید می داشت که در ارشاد گم شد. بعد پیدا شد. بعد زد و نشر چشمه تعلیق شد. بعد ما گفتیم خوبیت ندارد، صبر کنیم. صبر کردیم اتفاقی نیفتاد. دوباره فایلشان را باز کردم. ادیت کردم. یکی دو داستان حذف کردم چند تا اضافه و بعد سعی کردم حالتی به هم پیوسته به داستان‌ها بدهم. آن موقع تحت تاثیر کارهای شرود اندرسن بودم. مخصوصا واینزبرگ اوهایوی او... هنوز هم این شیوه را خیلی دوست دارم. خلاصه سر و شکل دیگری پیدا کرد. یک لایه دیگر هم به کل مجموعه اضافه شد. دوباره داستان‌ها را دوست داشتم. فرستادم برای نشر ققنوس. بررسی های انتشارات از داستان‌ها خوششان آمد و بالاخره کار امسال چاپ شد. و به گوشم رسیده که خوب هم پخش شده و هنوز هم در حال پخش در نقاط مختلف کشور است.

● «برای پیرهنتم می‌میرند» چه فضایی دارد؟

این مجموعه از یازده داستان به هم پیوسته تشکیل شده. در عین حال که هر داستان جهان مستقل خودش را دارد اما در صورتی که پشت سر هم و به ترتیب خوانده شوند لایه دی گری هم به داستان‌ها اضافه خواهد شد. چون شخصیتها محدودند و داستان‌ها متعدد. شاید فقط دو تا داستان به بقیه وابسته باشد. داستان سوم که داستان ساده و سر راستی ست و به خاطر علاقه شخصی گذاشته ام. و داستان آخر هم اشانتیونی ست برای برخی خواننده هایی که لایه به هم پیوسته داستان‌ها برایشان جذاب تر است و دنبال پایانی برای مجموعه هستند. خب بعضی‌ها پایان را دوست دارند. کاریش هم نمی شود کرد. حتما همین حالا هم یک کسی هست که با خودش می گوید: «بالاخره این مصاحبه هم تمام شد.»

حوزه ادبیات است. کارهایم خواندنی ست. خب چاپش می کنم، خیال خام!

● چرا خیال خام؟ مگر برای چاپ نمایشنامه های تان به مشکل برخوردید؟

نمایشنامه‌های من در همین مدت کوتاه، اغلب جوایز خوبی را کسب کرده اند اما باید با هزینه شخصی چاپ شوند. ناشران خوبی کارهایم را برای چاپ مناسب دیدند اما گفتند نمایشنامه فروش نمی رود. خواننده نمی شود. تمام با نیمی از هزینه اش را خودت تقبل کن. از طرفی همکاران نویسنده ام می گویند به نویسنده خیانت نکن و هزینه نپرداز. درست هم می گویند. خب شما جای من باشید چه می کنید؟ می گذارید نمایشنامه هایی که برای نوشتن هر صحنه اش خون دل خورده اید؛ هر کار را بیش از پانزده بیست بار ویرایش کرده اید گوشه خانه تان خاک بخورد؟ فرصت اجرا هم که در پایتخت نیست مگر به مقتضیاتی... حالا همه اینها به کنار. بعضی نویسنده‌ها که من هم جزوشان هستم تا کارهایشان تبدیل به حروف چاپی نشود از آن دل نمی کنند و دست از سرش بر نمی دارند.

● یعنی تا زمانی که چاپ نشده، مدام در حال ویرایش نمایشنامه تان هستید؟

من مدل نوشتنم اینظوری نیست که یک قصه سر راست داشته باشم بعد بنشینم بگویم خوب اولش اینجا باشد گرهش آنجا باشد، گره گشایی اش فلان جا و تمام. اشتباه است؟ باشد. اشتباه من است. اصلا من از همین اشتباه کردن لذت می برم. وقتی کار چاپ نمی شود، تو به جای کار جدید مدام وقت صرف ویرایش کارهای قبلی می کنی. حالا تو بگو هزار تا منتقد بیابند از فلان طور بودن و بهمان جور بودنش تعریف کنند تو خودت اولین مدعی و منتقد خودت هستی و یکی باید جلوی خودت را بگیرد تا در یک حرکت انفجاری دگمه دیلیت را نزن. اما چاپ که می شود. وای! خیلی خوب است. اصلا دیگر مال تونبست. آن وقت شجاعانه می گویی خب اشتباه کردم که کردم. حالا می روم

● کتابهای تان در حوزه نشر و توزیع به مشکل برخورد؟

کتاب اولم توسط یکی از ناشر های خوب

تلاش خودشان را می کنند. نویسنده و پژوهشگر پیشکسوت، جناب فرامرز طالبی ماهی دوبار در خانه فرهنگ گیلان جلسات داستان خوانی و نقد داستان برگزار می کنند. آقای کیهان خانجانی هستند که کارگاه های داستان نویسی عصر چهارشنبه را اداره می کنند و تا امروز از خروجی این کارگاه ها مجموعه داستان هایی هم منتشر شده. و خبر دارم که از نویسندگان مطرح کشور هم برای تعامل با شرکت کنندگان این کارگاه ها دعوت به عمل می آید. اگر اشتباه نکنم در انجمن های ادبی حوزه هنری و ارشاد هم بخشی مربوط به داستان وجود دارد. و البته نویسندگانی هم هستند که توی خانه نشسته اند و می نویسند.

احساس می کنم دوره سهل گیری و ساده اندیشی در مورد ادبیات داستان به سر آمده. این را از فحواوی کلام کسانی که جدیدا شروع به داستان نوشتن کرده اند و نسبت به کارهای یکی دو دهه پیش نگاه انتقادی تری دارند و الحاق هم گاهی می بینم که درخشان می نویسند، حس می کنم. و این مرا امیدوار می کند که در سالهای آتی ناگهان شاهد شکوفایی استعداد های خوبی در این عرصه باشیم. مثلا در گیلان داستان نویسانی را می شناسم که هنوز اثری چاپ نکرده اند نه اینکه اثری برای چاپ آماده نداشته باشند، بیشتر به این معنا که دچار یک نوع سختگیری نسبت به کارشان یعنی داستان نویسی شده اند. این خوب و امیدوار کننده است.

● وجود یک داستان اولیه خوب تا چه اندازه برای نگارش نمایشنامه یا فیلمنامه و یا حتی در تولید نمایش یا فیلم خوب تاثیر گذار است؟

می گویند خیلی تاثیر گذار است. اما اگر اصل بگیریم که آنها درست می گویند پس من از اساس باز هم اشتباهی رفته ام. چون راستش آنقدرها هم که می گویند تاثیر گذار نیست! یعنی بدون داستان هم می شود شروع کرد. من که اغلب یا با شخصیت شروع کرده ام یا با موقعیت. وقتی این‌ها درست باشند قصه خودش می آید. طبیعی ست خلاصه هر آدمی یک قصه ای دارد. هر موقعیت درست و درماتی هم خود به خود بلد است قصه خودش را بسازد.

● حال و روز نمایشنامه نویسان را چگونه می بینید؟

راستش اوضاع نمایشنامه نویسی در ایران خوب نیست. دل سرد می شوی. خسته ات می کنند. به قول مارگوت بیگل: «ساده است و پیچیده نیز هم» ببیند اگر شما نمایشنامه نویسی باشید که نه بلد باشید و نه دلتان بخواهد که وارد عرصه کارگردانی شوید وقتی کار به روی صحنه می رود دیگر صاحب اثر شما نیستید؛ تا اینجا کار مشکلی نیست. نه که نیست؛ آنقدرها مهم نیست با خودت می گویی من کارم در

آمار ضد و نقیض کتابخوانان خراسان رضوی

خوانندگان دیجیتال گم شدند

سنجش سرانه مطالعه و تعیین عیار فرهیختگی با استفاده از آمار کتابخوانان و مراجعه کنندگان به کتابخانه ها یکی از موضوعات مورد اختلاف نظر بسیاری از کارشناسان است که بیان می شود با ورود تکنولوژی های جدید آمار این حوزه را نیز دستخوش تحولات بسیار کرده است.

ملیحه زرین پور

رضا آرماتیان

ها در این امر اشاره کرده و گفت: شاید در چند سال اخیر نه تنها در خراسان رضوی بلکه در کل جامعه به لحاظ اقتصادی جایگاه کتاب در سید خانوار کم رنگ شده است چرا که از سال ۹۰ تا امروز هزینه چاپ و نشر کتاب به علت گرانی و مشکلات اقتصادی سه برابر شده و قدرت خرید مردم پایین آمده است از طرفی شاید سلیقه مردم در چاپ کتاب ها در نظر گرفته نشده و همین امر هم سبب دوری بیشتر آنها از کتاب شده است.

وی افزود: آنچه مسلم است جدای از آمارهای متناقض کتابخوانی سرانه مطالعه در خراسان رضوی پایین است و به نسبت جمعیت خراسان رضوی، کتابخوانی سهم پابینی از وقت دانشجویان و دانش آموزان را در این استان اشغال کرده است.

معاون فرهنگی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی کتابخانه را به عنوان یک مکان فرهنگی در افزایش سرانه کتابخوانی بسیار موثر دانست و ابراز کرد: کتابخانه های جذاب از نظر سالن های مطالعه و وجود کتاب های جدید و به روز که سلیقه اقشار مختلف را در نظر گرفته باشد می تواند به علاقمندی مخاطبان به مطالعه نقش آفرینی کند و در مقابل کتابخانه های نامناسب با ذائقه مردم سبب دور شدن از کتاب و کتابخوانی شود.

شاید یکی از دلایل سرانه پایین کتابخوانی در استان به آمار کتابخانه های عمومی و یا عدم جذابیت آنها برای مخاطب بر می گردد زیرا مدیر کل کتابخانه های استان نیز معتقد است: در حال حاضر ۱۹۶ باب کتابخانه عمومی در خراسان رضوی داریم که از این تعداد ۵۰ باب به شکل ۲۵ کتابخانه نهادی و ۲۵ کتابخانه مشارکتی سهم مشهد است که بیش از دو میلیون و ۵۰۰ هزار نسخه کتاب هم در

یک طرح مطالعاتی عنوان شده میزان مطالعه در سال ۹۳ کمتر از یک ساعت در کل کشور بوده و در خراسان رضوی هم تقریباً نزدیک به همین آمار است.

به گفته وی تهیه آمار از سرانه مطالعه منسجم نیست چرا که گاهی خواندن کتاب های ادعیه، روزنامه و نشریات در این آمار محسوب شده و گاهی حساب نمی شود و ممکن است وجود آمارهای متناقض در این خصوص به همین اختلاف نظرات در چگونگی محاسبه آن برگردد که نیاز به یک کار علمی و پژوهشی دقیق دارد.

نمود جذابیت معاون فرهنگی اداره کل فرهنگ و ارشاد خراسان رضوی نیز در این خصوص گفت: به طور یقین نشریات اینترنتی و وجود فضاهای مجازی و شبکه های اجتماعی که طیف گسترده ای از مردم در آنها فعال هستند بر آمار مطالعه موثر بوده است.

حسین مسگرانی معتقد است: این مقولات در مطالعه کتاب تاثیر داشته و جزو مطالعه هستند و اگر در سرانه مطالعه محسوب شوند آمار متفاوتی با آنچه ارائه می گردد به دست می آید.

وی ضمن اشاره به اختلاف نظر در محاسبه سرانه مطالعه عنوان کرد: کارشناسان معتقدند که سرانه مطالعه، فقط کتاب کاغذی را شامل می شود و در نهایت کتب الکترونیکی را می توان در آن گنجانند و سایر موارد در آن نقشی ندارند و سرانه مطالعه در مشهد هم به همین شیوه محاسبه و مطالعات اینترنتی را شامل نمی شود و شاید همین اختلاف نظرات هم عاملی بر آمارهای چندگانه مطالعه باشد.

وی ضمن تاکید بر تاثیر ظهور تکنولوژی های جدید بر سرانه مطالعه به نقش گرانی کتاب

استان خراسان رضوی و مشهد به عنوان پایتخت معنوی و فرهنگی جهان اسلام نیز از این آمار های چند گانه مستثنی نبوده است اما آنچه بیش از همه مهم به نظر می رسد سرانه پایین مطالعه و دوری دانشجویان و دانش آموزان خراسانی از کتاب های کاغذی است. شاید یکی از عواملی که در آمار های چند گانه و بعضاً پایین سرانه مطالعه در این استان نقشی اساسی ایفا کرده است رکود بازار چاپ و نشر و گرانی و عدم دسترسی آسان کتاب برای مردم بوده، عاملی که کتاب را به عنوان یک کالای فرهنگی از سید خانوار روده است اما به طور حتم این تنها یکی از عوامل موثر بر این مهم است و ظهور تکنولوژی های جدید و گرایش شدید نسل جوان به آنها عامل مهم دیگری بر این امر بوده است.

تحقیقات در خصوص آمار مطالعه در خراسان رضوی مطلب دیگری را هم اثبات می کند و آن اینکه این آمارها به چند گونه متفاوت و توسط آمار و اطلاعاتی که توسط ارگانهای مختلف ارائه می شود به دست می آید و نمی تواند دلیلی بر پایین آمدن یا بالا رفتن سرانه مطالعه در افراد جامعه محسوب شود از طرفی این آمار ها از سوی نهادهای مختلف با شیوه های مختلف که گاه خواندن کتاب های ادعیه، مطبوعات و کتب الکترونیکی را جزو آن می آورند و گاه نمی آورند محاسبه می شود.

به گفته کارشناسان مربوطه سرانه مطالعه کتاب های کاغذی در چند سال اخیر در میان دانش آموزان و دانشجویان خراسانی افت داشته است هر چند ارگان ها و نهادهای مختلفی در استان برای جبران آن و کمک به کتابخوان کردن افراد راهکارهای بسیاری چون قرار دادن کتاب در ایستگاه های مترو و اتوبوس و یا ارائه بن های خرید کتاب سنجدیده اند.

نبود بانک اطلاعاتی متمرکز

مدیر کل نهاد کتابخانه های عمومی خراسان رضوی در خصوص آمارهای چند گانه سرانه مطالعه گفت: یک بخشی از این آمار ها بر می گردد به بانک های اطلاعاتی نامتمرکز چرا که غیر از کتابخانه های عمومی، کتابخانه های مدارس، حوزه علمیه، دانشگاه ها، سازمان تبلیغات اسلامی، شبستان مساجد، کانون های پرورش فکر کودکان و نوجوانان، کانون های فرهنگی و هنری مساجد و کتابخانه های شخصی هم وجود دارد که خدمات کتابخانه ای ارائه می دهند و عدم تمرکز بانک اطلاعاتی برای جمع آوری آمار صحیحی از این مراکز شاید یکی از ضعف هایی است که سبب بروز آمارهای چند گانه در حوزه سرانه مطالعه شده است.

حسن اکبری معتقد است: این آمارها باید توسط یک نظام آماری یکپارچه همانند مرکز آمار کشور به دست آید و نیاز به یک دستگاه فرابخشی وجود دارد تا جدای از آمارهای که خود دستگاه ها اعلام می کنند آمار متناسبی از میزان کتابخوانی به دست آورد.

اکبری عنوان کرد: نظر دادن در خصوص سقف مطالعه در استان نیاز به یک کار مطالعاتی و پژوهشی گسترده دارد اما آنچه مشهود است و ما همواره در همه مکانها با آن سر و کار داریم این است که سقف مطالعه پایین است ولی اختلاف نظر های بسیاری در آن وجود دارد؛ در هر صورت آنچه مرتب تکرار می شود و طی

کتابخانه های استان موجود است. به گفته مسگرانی پایین آمدن هزینه چاپ و نشر کتاب و در اختیار گذاشتن کتاب با قیمت مناسب هم می تواند سبب افزایش کتابخوانی در جامعه شود.

وی با تاکید بر این امر که کتابخوانی در جامعه نیازمند بستر سازی است، ابراز کرد: نقش رسانه ها به ویژه شبکه استانی سیما هم در ترویج این فرهنگ از طریق ساخت کلیپ های جذاب و تبلیغ کتاب های خوب بسیار مهم به نظر می رسد.

کتابخوانی به عنوان یکی از شاخصه های اصلی فرهیختگی در استان فرهیخته خراسان رضوی و وجود کتابخانه های عظیم و با افتخار جهان اسلام چون استان قدس رضوی بیشتر باید مورد توجه قرار گیرد و لازم است بستر مناسب به جهت ترویج این فرهنگ از خانه و مدرسه آغاز شود تا این فرهنگ همانند یک عادت از کودکی نهادینه شود.

رئیس نهاد کتابخانه های عمومی خراسان رضوی افزود: همچنین بیش از ۱۸۰ هزار نفر عضو کتابخانه در این استان داریم، اما آمار کتابخانه ها با توجه به جمعیت استان آمار پابینی است و در این زمینه به شدت نیازمند کار جهادی و کمک خیرین و واقفان هستیم. وی افزود: تعداد کتابخانه های عمومی زیر نظر نهاد کتابخانه های عمومی در مقایسه با آمار آن در سطح کشور غیر قابل قبول بوده و خراسان رضوی از این نظر در رتبه چهارم کشوری قرار دارد که این خلا جدی در حوزه کتابخانه های عمومی محسوب می شود.

تاثیر ظهور تکنولوژی های جدید و گرانی کتاب

اکبری در ادامه با اشاره به نقش تکنولوژی بر تغییر رفتارهای مطالعه و کسب اطلاعات در عموم جامعه گفت: کاملاً واضح است که ظهور تکنولوژی های جدید بر میزان و نحوه کتابخوانی موثر بوده و برخی از افراد دیگر سراغ کتاب های چاپی و کاغذی نمی روند؛ فلسفه ایجاد کتابخانه دیجیتال هم همین است که سرانه مطالعه از این طریق افزایش یابد. مسئول آموزش سازمان تبلیغات اسلامی خراسان رضوی هم تغییر ذائقه ها و آگاهی شبکه های اجتماعی در کنار موبایل های پیشرفته را عاملی برای دوری افراد جامعه از کتاب های مکتوب دانسته و عنوان کرد: جوانان به دلیل دل مشغولی به این فضاها حوصله کمی برای مطالعه دارند.

حجت الاسلام عبدالله ابراهیمی توجه به عناوین مختلف به جای تیراژ بالای کتابهای موجود و پر محتوا را عاملی اساسی در کتاب زدگی جامعه امروز دانسته و افزود: در کشور ما برخلاف کشورهای پیشرفته ناشران و مولیان این امر علاقه وافری به چاپ عناوین مختلف کتاب دارند و این عیب می شود مخاطب در مراجعه به سیل عظیمی از تالیفات و عناوین مختلف کتاب ها مواجه و تصمیم گیری برایش سخت و گاهی غیر ممکن شود.

وی ادامه داد: برای بهبود این روند باید کتاب های پر محتوا و عمیق با تیراژ بالا وارد بازار شده و از چاپ عناوین و تالیفات گوناگون جلوگیری شود از طرفی باید سلاتر مردم مدیریت به آن توجه شود.

سراغه فرهنگی گنبد کاووس در اختیار اموات کتابخانه ای که غسلخانه شد

الهام روفقی فر

حدود یک دهه است کتابخانه نزدیک آرامستان گنبد کاووس به دلیل نبود غسلخانه از کاربری اصلی خود خارج شده و به عنوان تنها غسلخانه این شهر مورد استفاده می گیرد. جای تأسف دارد که در استان گلستان، به جای تلاش برای توسعه زیر ساخت های فرهنگی، حداقل زیر ساخت های موجود را تغییر کاربری داده، و از آن استفاده نامتعارف می کنند.

تبدیل کتابخانه به غسلخانه! موضوعی که شاید در نگاه اول باور کردنی نباشد. شگفتی این موضوع حداقل برای ما تا جایی بود که علی رغم گزارش های مردمی و تأیید رسانه های محلی، تصمیم گرفتیم تا به صورت حضوری بازدید از این کتابخانه که اکنون غسلخانه است، داشته باشیم.

غسال خانه تا قبل از پایان سال جاری بهره برداری می شود
وی از بهره برداری این مکان تا قبل از پایان سال جاری خبر داد و گفت: احداث ساختمان غسل خانه پیچیدگی خاصی ندارد از این رو به محض تعیین تکلیف زمین در مدتی کوتاه آماده بهره برداری خواهد شد.

حمیدی با اعلام این مطلب که این موضوع در سال های قبل باید مورد توجه قرار می گرفت، افزود: با متولیان امام زاده صحبت می کنیم تا زمینی به این موضوع اختصاص دهند؛ تصورم این است با توجه به اهمیت وجود غسلخانه، اوقاف نگاهی خاص به این مورد داشته باشد. گنبد کاووس به عنوان دومین شهر گلستان از حداقل امکانات مانند غسلخانه محروم شده و به ناچار از کتابخانه برای این امر بهره جسته است. با توجه به اهمیت بحث خدمت رسانی به مردم که همواره مسئولین از آن یاد می کنند، نبود امکاناتی مثل غسلخانه برای شهر، باید زنگ خطری برای مسئولین به خصوص مدیریت شهری گنبد باشد نه اینکه به سمت برداشتن مسئولیت از خود و انداختن آنچه انجام نشده به دوش دیگران باشند.

جدای از بحث نبود غسل خانه در شهری مثل گنبد کاووس، تغییر کاربری فضای فرهنگی مانند کتابخانه به غسلخانه با توجه به کمبود فضای فیزیکی کتابخانه در این شهر به نوعی اجحاف در حق کتاب و فرهنگ کتابخوانی به شمار می رود.

سال گذشته مدیر کل کتابخانه های عمومی استان با اشاره به اینکه توسعه فضای کتابخانه و کتاب در تراز شایستگی های مردم گلستان نیست، گفته بود بر اساس استانداردها باید به ازای هر یکصد نفر جمعیت، هشت مترمربع فضا داشته باشیم این در حالی است که یک و سه دهم مترمربع فضا داریم و از طرفی فرماندار ویژه گنبد کاووس نیز با بیان اینکه فضای فیزیکی کتابخانه های گنبد کاووس با استاندارد کشور فاصله دارد اعلام کرده بود که شهرستان گنبد ۲۸ هزار متر مربع با فضای فیزیکی استاندارد، فاصله دارد.

با توجه به اهمیت مطالعه و ترویج فرهنگ کتابخوانی و کمبود فضای فیزیکی در شهر گنبد انتظار می رود مسئولین شهری برای احداث ساختمان غسلخانه به روند کار خود، تسریع دهند.

غسالخانه در کجا قرار داشته، گفت: جایگاه قبلی غسلخانه در خاطر نیست، تازه متوجه شدیم که این موضوع بسیار حادی است. این عضو شورا با بیان این نکته که سیاست گذاری فقط با ماست، افزود: بحث اجرایی آن به شهرداری مربوط است از این رو نیاز است از مدیریت شهری موضوع را پیگیری شوید.

علی رغم این که هماهنگی قبلی با مسئول دفتر شهردار گنبد کاووس برای مصاحبه حضوری با شهردار انجام شده بود و خبرنگار ما قبل از سفر به گنبد ساعت ملاقات را هماهنگ کرده بود، اما شهردار در قرار حاضر نشد و مسئول دفتر هم ابتدا از دلیل عدم حضور شهردار اظهار بی اطلاعی کرد، اما هنگام خروج خبرنگار از دفتر شهردار اعلام کرد که شهردار خارج از شهر کاری داشته است. نکته ای که ضروری بود با توجه به هماهنگی انجام شده به خبرنگار ما اعلام می شد، با توجه به اهمیت موضوع خبرنگار مهر تصمیم گرفت پاسخ را تلفنی از شهردار گنبد کاووس داشته باشد، و به همین دلیل بارها از طریق تماس تلفنی و پیامک پیگیر مصاحبه با شهردار شد. بر خلاف تلاش ما، موفق به صحبت با «عبدالحمید قزلقچه» نشد از این رو با فرماندار ویژه گنبد کاووس ارتباط برقرار کردیم.

● مکان غسلخانه را در مزار بیرون امامزاده در نظر گرفتیم

محمد حمیدی از احداث مکان جدید غسل خانه خبر داد و با بیان این نکته که مکان غسل خانه را در مزار بیرون امامزاده در نظر گرفتیم، افزود: در ماه های پایانی سال گذشته در جلسه ای شورای شهر را تکلیف کردم که بودجه ای برای این موضوع در نظر بگیرند. وی با بیان اینکه شورا برای ساخت غسل خانه ۲۰۰ میلیون تومان در نظر گرفته، ادامه داد: فعلا در مرحله معرفی زمین هستننن با تعیین زمین مراحل بعدی را حتی انجام می شود.

این مسئول شهرستانی با اشاره به این نکته که گنبد شیعه و سنی در کنار یکدیگر زندگی کرده و در بحث غسلخانه آداب خاصی دارند، افزود: پیش بینی ما این است که غسل خانه دوماظوره باشد تا اهل سنت و شیعه بتوانند بهره ببرند.

آن شد و گفت: بنا داریم کتابخانه و مرکز فرهنگی و قرآنی را به محض احیا آن، دوباره راه اندازی کنیم.

باقریان ادامه داد: از آنجایی که مسئولیت آرامستان ها و تهیه غسلخانه بر عهده شهرداری است باید مدیریت شهری در این راستا کاری انجام دهد.

عضو هیات امنا امامزاده یحیی بن زید (ع) با اعلام این مطلب که شهرداری و شورا تاکنون همکاری نکرده، افزود: ما همواره این موضوع را تا به نتیجه رسیدن دنبال خواهیم کرد. سال گذشته شورای شهر متعهد به تخلیه کتابخانه طی ۶ ماه آینده شده ولی تاکنون هیچ اقدام یا مذاکره ای برای خرید زمین به عنوان گام اول هم برداشته نشده است. وی با بیان این نکته که در جلسه ۲۵ اسفند سال گذشته شورای شهر متعهد به تخلیه کتابخانه طی ۶ ماه آینده شده، افزود: تاکنون هیچ اقدام یا مذاکره ای برای خرید زمین به عنوان گام اول هم برداشته نشده است.

● ۲۰۰ میلیون تومان اعتبار برای غسلخانه در نظر گرفته شده است

برای اطلاع بیشتر از موضوع تعیین تکلیف زمین و ساخت غسلخانه به سراغ رئیس شورای شهر گنبد کاووس رفتیم، علی پورمندی در این باره به خبرنگار ما، گفت: بودجه برای این موضوع مشخص شده و بقیه مسائل برعهده شهرداری است. وی با بیان این نکته که بودجه شورا و شهرداری محدودیت داشته و تقسیم بندی شده است، افزود: ۲۰۰ میلیون تومان اعتبار برای غسلخانه در نظر گرفته شده که ۱۰۰ میلیون تومان آن برای غسلخانه اهل سنت و ۱۰۰ میلیون تومان برای غسلخانه اهل تشیع خواهد بود.

این عضو شورا با طرح این سوال که چرا این موضوع را همه در دوره عضویت ما در شورا متوجه شدند؟، گفت: بانایان فعلی در قیل مدیر و عضو شورا بودند و کاری انجام ندادند. پورمندی در ادامه سعی کرد مشکل را برگردن مسئولان گذشته بیاندازد و با بیان این نکته که قبل از این حتی یک ریال به موضوع غسلخانه اختصاص داده نشده بود، گفت: مدت ۱۰ سال است که کاری در این باره انجام نشده اما از ما می خواهند که ما یکساله کار انجام دهیم در حالی که نمی شود.

وی در پاسخ به این سوال که در گذشته

برای همین فاصله ۹۲ کیلومتری گرگان تا گنبد کاووس را طی کردیم تا به همراه سایر رسانه های محلی بازدید از این شگفتی داشته باشیم. آنچه مشاهده شده، در ظاهر، فضایی بزرگ و محیطی سبز و آرام برای مطالعه بود اما در باطن فضایی بود برای بدرقه مسافران مسیر آخرت.

سازه ای با فضای مطالعه مجزا برای آقایان و بانوان و همچنین مخزنی برای کتابخانه که اکنون دیگر خبری از کتاب نبود و جای آن را تخت های غسلخانه گرفته بود.

به دلیل نوع استفاده از این مرکز فرهنگی، طبیعتاً از مساحت سایر قسمت های این ساختمان نمی توان استفاده دیگری کرد و به نوعی بخش های دیگر بنا بلا استفاده مانده است. صرف نظر از هزینه ای که برای این کتابخانه بزرگ شده، تغییر کاربری این بنا با توجه به اهمیت موضوع مطالعه و کمبود فضای کتابخانه در گنبد، نشانگر سهل شمردن بحث سرانه مطالعه از سوی مسئولین شهر به شمار می رود چرا که امروزه ترویج کتابخوانی و توجه به این مؤلفه فرهنگی به عنوان یک ضرورت برای آحاد افراد جامعه احساس می شود.

از طرفی با توجه به اینکه امکانات ساختمانی یک کتابخانه نمی تواند پاسخگوی مناسبی برای تامین نیازهای غسلخانه باشد، مشکلاتی مانند نبود بهداشت و سایر امکانات در این خصوص به همراه داشته است.

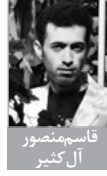
● علی رغم پیگیری زیاد، هنوز غسل خانه گنبد تعیین تکلیف نشده است

عضو هیات امنا و مدیر داخلی امامزاده یحیی بن زید (ع) که ما را در این بازدید همراهی می کرد، با بیان این نکته که سال هاست از کتابخانه به عنوان غسل خانه استفاده می شود، افزود: بارها در دوره های قبل و این دوره موضوع را پیگیری کردیم اما هیچ گاه به نتیجه نرسید.

احمد باقریان با بیان این نکته که مرکز فرهنگی امام زاده که از بقاع شاخص کشور است اکنون تبدیل به غسلخانه شده، گفت: در سال جاری تربیت یک هزار و ۴۰۰ نفر برای طرح حافظان قرآن را در دستور کار داریم در حالیکه فضایی برای این امر در اختیار ما قرار ندارد.

وی خواستار تبدیل کتابخانه به کاربری اصلی

آه دعبل دامان مجسمه جدید را گرفت مجسمه کارگر شوش آسیب دید

قاسم منصور
آل کنبر

در حالیکه کهن ترین شهر مسکونی جهان به شدت از نظریات زیباییهای بصری در رنج است اما مسئولان شهری اقدام به ساخت مجسمه ای نامانوس و غیر مرتبط با فرهنگ شوش کردند. این مجسمه دو هفته پس از نصب توسط افرادی ناشناس دچار آسیب شد.

مجسمه دعبل باید مکان جدیدی در نظر گرفته و همزمان با هفته دولت نصب شود. هفته دولت از راه می رسد و وعده این عضو شورا عملی نمی شود. سپس شهردار شوش در مصاحبه ای از اختصاص ۲۵ میلیون تومان برای تعمیر مجسمه دعبل خبر داد. شهردار شوش در این باره گفته بود که جابه جایی مجسمه از میدان هفت تیر یا دعبل خزاعی قدیم به مرقد این شاعر و سپس منتقل کردن آن به انباری شهرداری در زمان شهرداری های سابق صورت گرفت.

یوسف زمانی توضیح داده بود تا قبل از اینکه مجسمه را ببینیم قرار بود اخیراً آن را در گوشه ای از شهر نصب کنیم و جانمایی نیز صورت گرفته بود. اما بعد از بازدید از مجسمه متوجه شدیم که شکاف بزرگی بر سراسر مجسمه افتاده بود و قابلیت نصب مجدد وجود نداشت.

شهردار شوش افزود: برای تعمیر این مجسمه، حدود ۲۵ میلیون تومان نیز در نظر گرفتیم اما یکی از مجسمه سازان بعد از بازدید از مجسمه گفت که مجسمه قابل ترمیم نیست. زمانی گفت: البته ما از مجسمه سازان اصفهانی نیز درخواست کردیم که برای تعمیر مجسمه دعبل خزاعی اقدام کرده و منتظر پاسخ آنها هستیم.

وی تاکید کرده بود که اگر توانستیم با اعتباری که برایش در نظر گرفتیم مجسمه را ترمیم کنیم که حتماً این کار صورت می گیرد ولی اگر به اعتبار بیشتری نیاز داشت یا قابل ترمیم نبود حتماً در تخصیص بودجه سال ۹۴ برای ساخت یا ترمیمش بودجه ای را در نظر می گیریم.

از آن موقع تاکنون هیچ خبری از ترمیم مجسمه قبلی یا ساخت مجسمه جدید نشد تا اینکه مجسمه ای با عنوان «کارگر» در میدان روبروی شهرداری نصب شد. مجسمه نمادی از پیرمردی با کلاه زمستانی و کت مندرس با چکمه ای که پا کرده بود و کودکی در حال بوسیدن دست این پیرمرد.

● شهر خالی از نگاه فرهنگی

کارشناسان حوزه هنر و معماری شهری نیز نظراتی دارند. عبدالحسین لطیفی در این باره توضیح می دهد: بعد از آغاز دوران پست مدرن، زمینه یا متن مورد توجه بسیاری معماران از گذشته تا امروز قرار گرفت. معماری و شهر سازی با توجه به زمینه

ویژه ای میان مسلمانان جهان و مخصوصاً در شهر شوش دارد، گفت: به دلایل مختلف اگر قرار باشد هر تندیس ساخته شود باید اولویت با دعبل باشد. دعبل خزاعی یک برند بسیار مناسب برای شهرمان است. مجسمه دعبل متأسفانه در مقطعی نصب شد و انتظار می رفت اهل هنر ورود کنند و با طراحی زیبا تندیس جدید در مرکز شهر نصب شود که در معرض دید عموم و میهمانان و گردشگران باشد.

این عضو شورای شهر شوش همچنین یادآور شد: ساخت و نصب مجسمه دعبل یک وظیفه است و جایگاه ویژه ای برای ما دارد که متأسفانه مسئولان شهری همچنان پاسخ مناسبی در این خصوص به ما ندادند. رشتو، ضمن انتقاد از شکل مجسمه کارگر گفت: مجسمه جدید با منطقه ما همخوانی ندارد و باید همه جوانب برای ساخت آن در نظر گرفته می شد. مثلاً اگر قرار باشد در اردبیل مجسمه ای ساخته شود نباید با آستین کوتاه ساخته شود.

وی همچنین گفت: همچنین نام مجسمه کارگر است و نام میدان «شهروند» که باز هم نتاسی با هم ندارند. ما در شورای شهر همچنان پیگیر مجسمه دعبل خزاعی خواهیم بود.

● سر نوشت یک مجسمه

حدود ۲۰ سال پیش مجسمه دعبل در میدان «هفت تیر» شوش نصب شده بود. نام میدان به «دعبل خزاعی» تغییر می یابد. پس از مدتی و به دلایل نامشخص مجسمه از محل اصلی اش برداشته می شود و در گوشه ای از سخن مرقد دعبل خزاعی جانمایی می شود. مجدداً بعد از چند سال مجسمه ناپدید می شود و سر از انبار شهرداری درمی آورد. نام میدان «دعبل خزاعی» نیز به «هفت تیر» برگردانده می شود.

کسی از سر نوشت این مجسمه خبر نداشت. با انتشار عکسی از مجسمه شکسته شده دعبل خزاعی بعد از گذشت سال ها دوباره بحث دعبل خزاعی بر سر زبان مردم شوش افتاد و در نهایت وعده و وعیدهای نصب این مجسمه شنیده شد.

هشت ماه پیش بود که رئیس پیشین شورای شهر شوش خبر از نصب مجسمه دعبل در میدان ورودی شهر از طرف اتوبان اهواز - شوش را داده بود و گفت: مرقد دانیال نبی (ع) و دعبل خزاعی از شاخصهای دینی و مذهبی این شهر هستند و برای

گزارش بزرگ خرداد ماه

مجسمه در گوشه ای از حیاط مجتمع فرهنگی دعبل خزاعی گذاشته شد، بی آنکه ابعاد آن با محیط تناسبی داشته باشد. گویی مجسمه را به زور در گوشه ای از حیاط چپانده باشند. در به در و جابه جایی ادامه داشت و سرانجام مجسمه شاعر اهل بیت از انبار شهرداری شهر شوش سر در آورد.

● اولویت با دعبل است

عضو شورای شهر شوش درباره نصب مجسمه جدید در این شهر گفت: با ساخت مجسمه و تمثال مشکلی نداریم اما اگر قرار باشد مجسمه ای ساخته شود باید اولویت با مجسمه دعبل خزاعی باشد. مسعود رشتو افزود: در اولین جلسه شورای شهر بعد از نصب تندیس، به عنوان معترض تندیس جدید صحبت کردم و دلایل خاصی داشتم که همه را مطرح کردم.

● «مجسمه دعبل خزاعی در زمانی

که در شوش نصب بود»
رشتو با بیان اینکه دعبل خزاعی جایگاه

هنوز بسیاری از سر نوشت مجسمه شاعر بزرگ جهان اسلام خبر ندارند. مردی که خود را وقف ستایش خاندان پیامبر اکرم (ص) کرد. دعبل بر اساس مستندات تاریخی، شهرتش را از سرودن شعر و مدح امام رضا (ع) کسب کرده است. دعبل خزاعی، برای اهالی شوش نامی آشناست و هر ساله میزبان جشنواره بین المللی شعر این شاعر نامی است. بگذریم از این که در مورد زادگاه این شاعر انقلابی اختلاف هست اما یاد دعبل خزاعی با نام شوش گره خورده است.

در ابتدای دهه ۷۰ و همزمان با کنگره بزرگداشت این شاعر، تندیس برای وی ساخته شد. به خیال طراحان، این تمثال می توانست مهر تأییدی باشد بر رابطه دعبل و شوش. مهر پیوندی که چند ماهی بیشتر دوام نیاورد، مجسمه به طور شبانه، آرام و بی سر و صدا جا به جا شد بی آنکه آب از آب تکان بخورد. تمثالی که بیش از ۲۰ سال پیش در یکی از میادین اصلی شهر شوش و به منظور پاسداشت این پیر فرزانه نصب شد.

توجه قرار دهد تا ساختمانی متناسب با متن موجود خلق کند. لطیفی با اشاره به معماری شهر شوش دانیال توضیح داد: امروزه در شهر شوش با توجه به سابقه تاریخی- مذهبی و اقلیم خاص آن متاسفانه مشاهده می کنیم معماران (و یا اصلاً به نظر نمی آید معماری در این موضوع دست داشته باشد) با بی توجهی به تمامی این عوامل دست به طراحی و تغییرات مخربی نسبت به هویت یافت شهری شوش می زنند.

وی گفت: به راحتی می توان ساختمانهایی را با فرمهای نامتعارف و گنگ با موادی فاقد زیبایی و بی کیفیت که متاسفانه برخی از این ساختمانها، ساختمانهای اداری این شهر هستند و در جایی مثلاً در کنار مسجد جامع شوش ساختمانی بنا می شود که حریم گنبد این مسجد را آشکارا مورد تجاوز قرار می دهد.

این کارشناس طراحی با اشاره به مجسمه دعبیل خزاعی ادامه داد: در جایی دیگر چیزی عجیب و غیر قابل انتظار را از متولیان مربوط وقت این شهر شاهد بودیم. در آنجا مسئولان با عجله مجسمه شاعر پرآوازه مذهب شیعه (دعبیل خزاعی) را در یکی از میادین مهم شهر نصب می کنند و سپس آن را برمی دارند.

لطیفی همچنین گفت: بالاخره در این بین مشخص نمی شود هدف از نصب این مجسمه چه بود و چرا برداشته شد؟ البته گویا مسئولان شهر با شکل مجسمه مشکل داشتند و آن را مناسب ندیدند ولی باز هم معلوم نیست چرا صورت مسئله حذف می شود؟

وی تاکید کرد: از همه مهمتر گویی در طرح جدید شهری، ما باید بافت آجری و لعابکاری شوش را که از چند هزار سال قبل از میلاد آغاز شده، به فراموشی بسپاریم.

علی دیناروند از ساکنان شوش درباره تندیس دعبیل خزاعی می گوید: چرا باید در شهری که کنگره بین المللی دعبیل بر گزار می شود تندیس از این شاعر نباشد؟ جالب است که بدانید در اهواز تندیس زیبایی از دعبیل در محدوده منطقه چهار شهرداری نصب شده است.

دیناروند افزود: شهر شوش با حب اهل بیت(ع) عجین شده است. مردم شهر

یک امر سطحی نیست و همچنین امری صرفاً بدیع نیست.

لطیفی می افزاید: معماری با توجه به زمینه رابطه بصری توانمند و شیوایی با محیط اطراف خود دارد، به طوری که یکایک ساختمانهای یک شهر همیشه به مثابه بخشی از یک کل دیده و درک می شوند و هر ساختمان می تواند در تعاملی مستقیم با تاریخ، باورها و نیازهای ویژه مکان و زمان باشد.

این کارشناس طراحی اظهار کرد: معماری بدین شیوه باید زبان نمایان شهر و جامعه باشد. هر شهر از گانیسم زندگی است که

سید محمود تفتاح، تندیس ساز شوش درباره شکل جایگزین مجسمه دعبیل گفت: در دوره شهر دار وقت، قرار بود مجسمه دعبیل را عوض کنند و نظرم را درباره شکل جایگزین خواستند. من گفتم که این شکل جدید، در هیچ سبک هنری قرار ندارد و حتی ارتباطی با شهدای هفت تیر نیز در آن نمی بینم!

با فرهنگ و گذشته منحصر به فرد خود که می توان آن را «تاریخ زمینه ای» یا «تاریخ متنی» نامید.

به گفته لطیفی، در آینده در آن ساختمانهایی جدید به مانند ریسمانهایی عمل خواهند کرد تا سنت های زندگی شهری نوینی را به صورت محصولی کاملاً جدید بیافند. این هیبت جدید شهر خود از گذشته متنی و یافته های نوین عقلی و تکنولوژیک منبعت می شود.

● «مجسمه کارگر در شوش»

وی با بیان اینکه context (زمینه یا متن) خود شامل چندین عامل چون اقلیم، فرهنگ، تاریخ، باورها و ... می شود، افزود: معمار یا طراح بر اساس این دیدگاه باید سعی کند تا حد ممکن این عوامل را مورد

کردم که شکل عدد هفت را در آن بگذاریم که باز با بی توجهی مواجه شدیم. وی درباره مجسمه دعبیل گفت: نظرم این است که مجسمه دعبیل بهتر است در جای پیشین خود قرار گیرد و فراموش نکنیم که در شوش سالانه کنگره بین المللی شعر دعبیل خزاعی را داریم و در رسانه های جهانی نیز انعکاس دارد.

به گفته وی، این در حالی است که در همین شهر مجسمه این شاعر بزرگ را در گوشه ای دور از چشم مردم نگه داشتند.

● اصرار بر اشتباه

مجسمه دعبیل خزاعی که از بزرگترین مداحان و شعرای جهان تشیع و اسلام است همچنان در انباری شهرداری شوش مورد بی مهری قرار گرفته است. با این حال شهرداری این شهر بر خلاف وعده های قبلی اقدام به ساخت مجسمه ای کرده که پس از دو هفته آسیب دید. مجسمه ای که نه مورد تایید کارشناسان هنری بود، نه مردم و نه به قول عضو شورای این شهر تناسبی با شهر نداشت. باید منتظر ماند و دید که آیا شهرداری همچنان بر نصب نکردن مجسمه بزرگ ترین شاعر جهان اسلام اصرار دارد یا نه؟

دوستدار اهل بیت و دوستاران آنها هستند. پس بهتر است تندیس این شاعر بزرگ در این شهر نصب شود.

● هزینه برای هنر

سید محمود تفتاح، تندیس ساز شوشی درباره شکل جایگزین مجسمه دعبیل گفت: در دوره شهردار وقت، قرار بود مجسمه دعبیل را عوض کنند و نظرم را درباره شکل جایگزین خواستند. من گفتم که این شکل جدید، در هیچ سبک هنری قرار ندارد و حتی ارتباطی با شهدای هفت تیر نیز در آن نمی بینم.

وی گفت: شورای آن دوره هم موافق نظرم بودند اما نمی دانم چه اتفاقاتی صورت گرفت و مجسمه را عوض کردند.

تندیس ساز شوشی توضیح داد: باید دقت کنیم که هنرمندان با طرح های خود روی تفکر مردم تاثیر می گذارند و به افکار عمومی جهت می دهند. اما در شوش کسی برای کار هنری - شهری هزینه نمی کند.

تفتاح اظهار کرد: به همراه هنرمندان دیگر بارها درباره شکل جدیدی که در این میدان است. نقدهای خود را اعلام کردیم اما کسی توجه نمی کند. حتی من پیشنهاد

ماحصل این بخش ۱۵ گزارش است و مثل همیشه پرده از رازهای میراث فرهنگی کشورمان و مشکلاتش برمی دارد. بی توجهی به میراث صغویه در قم، سرنوشت مبهم نخستین عکاسخانه ایران، داستان گودبرداری کنار اثر تاریخی هزار ساله، بانویی که هنر سیصد ساله را زنده کرد، داستان دماوند و ثبت نشدنش در آثار جهانی و... تنها گوشه ای از داستان میراث با ارزش این سرزمین در گوشه گوشه ی کشور پناورمان است. خواندن این گزارش ها را از دست ندهید.

میراث ایران

صنایع دستی گلپایگان در پاسخ به سوال خبرنگار ما مبنی بر اینکه آیا کاربری مناسبی برای ساماندهی اطراف مناره سلجوقی به منظور توسعه گردشگری در نظر گرفته شده است، افزود: در این زمینه باید یادآور شوم که قرار شده است طبقه بالایی مجتمع تجاری در دست ساخت سفره خانه سنتی راهاندازی شود. وی ادامه داد: در این راستا باید یادآور شوم که هر گونه ریزشی بر اثر گودبرداری در اطراف مناره سلجوقی را پاسخگو خواهیم بود.

تا حدود ۴۰ سال قبل خاک دستی خود را از اطراف مناره تامین می کردند، در اطراف این مناره قطعه‌های ظروف سفالین شکسته نیز دیده می شد و آن محل را چاله‌های پامناره می گفتند

● برخورد با گودبرداری‌ها در حریم بناهای تاریخی گلپایگان

فریدون الهیاری، مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان اصفهان با اشاره به اینکه قبلاً هم گودبرداری در کنار مسجد جامع گلپایگان صورت گرفته است به خبرنگار مهر گفت: در خصوص ساخت و ساز در حریم این مسجد برخورد لازم صورت گرفت و بناهای ساخته شده تخریب شد.

وی ادامه داد: پس از تخریب بناهای غیر مجاز ساخته شده در حریم مسجد جامع گلپایگان ساخت مجدد این بناها با نظارت میراث فرهنگی در حال پیگیری است.

مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان اصفهان در خصوص مناره سلجوقی گلپایگان نیز گفت: این اقدام در بیخ گوش میراث فرهنگی صورت گرفته و مورد پیگیری جدی قرار خواهد گرفت.

گودبرداری کنار اثر تاریخی ۱۰۰۰ ساله اصفهان

میراث: در صورت ریزش جوابگو هستیم

بنای مناره آجری سلجوقی در زمره بلندترین مناره‌های قرن پنجم هجری قمری و دارای دو در است و در درون آن پلکانی تعبیه شده است. قسمت‌های پایین و بالای مناره دارای کتیبه آجری است که این کتیبه به خط کوفی نوشته شده و فاقد تاریخ و متن کتیبه آن از آیات کلام‌الله مجید است.

مریم یاری

امری ضروری است، ادامه داد: این محل خرابه باشد بهتر است یا در آن اقدامی نو صورت گیرد؟ رئیس اداره میراث فرهنگی، گردشگری و

گلپایگان حریم آثار تاریخی دستخوش برخی از منفعت طلبی‌ها می شود، ادامه داد: در این راستا امیدواریم مسئولان استانی نسبت به این امر اهتمام ویژه‌ای داشته باشند.

● هرگونه ریزش را پاسخگو خواهیم بود

اما در این میان مهدی نوبخت، رئیس اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی گلپایگان که معتقد است گود برداری صورت گرفته در کنار مناره سلجوقی گلپایگان قبلاً هم بوده است و به چشم شهروندان دیده نمی شده است به خبرنگار مهر گفت: تنها سه متر از گودبرداری انجام شده مربوط به ساخت و ساز جدید است.

وی که معتقد است ساخت مجتمع تجاری در فاصله سه متری اثر تاریخی ۱۰۰۰ ساله

این مناره با قدمتی ۱۰۰۰ ساله در برابر عوامل طبیعی (زلزله، باد، باران، سرما و گرما) سرفراز برجای مانده و از جمله بلندترین مناره‌های ایران است که از طریق دو راه پله دورانی با ۶۴ پله به بالای مناره می‌توان صعود کرد.

به گفته رضا بیات، یکی از دوستان میراث فرهنگی شهرستان گلپایگان مناره گلپایگان از زمان سلجوقیان است و برخی ساختمان آن را با ساختمان مسجد جامع و بازار چهارسوق گلپایگان هم‌زمان می‌دانند. وی با اشاره به اینکه مردم شهر گلپایگان تا حدود ۴۰ سال قبل خاک دستی خود را از اطراف مناره تامین می کردند، ادامه داد: در اطراف این مناره قطعه‌های ظروف سفالین شکسته نیز دیده می شد و آن محل را چاله‌های پامناره می گفتند.

این دوستان میراث فرهنگی که معتقد است مناره سلجوقیان گلپایگان به عنوان راهنمایی برای کاروانیان بوده است، افزود: بالای این مناره چراغ‌هایی را می کرده‌اند و از این طریق کاروانیان راه خود را پیدا می کردند.

وی اضافه کرد: بعد از خیابان کشی چون خیابان چند متری از جاده قافله فاصله پیدا کرد، زمین‌های اطراف مناره را با قسمتی از جاده قدیم به مالکین آن محدوده واگذار کردند.

بیات قرار گرفتن ساختمان نمایندگی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری شهرستان گلپایگان و واحد حفاظت سازمان، در مجاورت مناره سلجوقی را باریکه نور امیدواری برای حفظ این اثر تاریخی ارزشمند دانست و گفت: در نگاهی اجمالی می‌توان امیدوار بود که استقرار این نمایندگی در کنار این مناره می‌تواند قوت قلبی برای دوستان میراث فرهنگی باشد و اما این در حالی است که این روزها خبرهایی ناشی از بی‌کفایتی در نگهداری از این اثر تاریخی به گوش می‌رسد.

● حریم آثار تاریخی در گلپایگان حفظ نمی‌شود

وی با اشاره به گودبرداری ۷ متری در چند قدمی مناره ۱۰۰۰ ساله سلجوقیان در گلپایگان، بیان داشت: این اقدام در ادامه تخریب و نابودی آثار فاخر فرهنگی و تاریخی شهرستان گلپایگان، پس از گودبرداری در پایه‌های شرقی مسجد جامع در فروردین ماه سال جاری و کوتاه آمدن دستگاه‌های مسئول و مصلحت‌اندیشی مدعیان دفاع از حقوق مردم و تاریخ و فرهنگ شهرستان اتفاق افتاده است.

بیات بیان اینکه مصالح خشت و گل این بنای با عظمت و سقف‌های تیر چوبی خانه‌های تاریخی شهرستان گلپایگان قربانی مصلحت‌اندیشی و بی‌تدبیری‌ها شده‌اند، ادامه داد: در این راستا باید توجه داشته باشیم که در آینده‌های نزدیک فاضلاب مجموعه تجاری در حال ساخت پی این بنای تاریخی را در آینده‌های نزدیک نابود خواهد کرد.

وی با تأکید بر اینکه متأسفانه در شهرستان

احیاء مجدد «توبافی» در خراسان جنوبی

بانویی که هنر ۳۰۰ ساله را زنده کرد

فاطمه زبیراجی

هنر پارچه بافی یا توبافی از هنرهای دستی اصیل خراسان جنوبی است که قدمتی ۳۰۰ ساله دارد و تا چند سال پیش هیچ کس به فکر این هنر منسوخ شده نبود.

خراشاد قطب پارچه بافی سنتی کشور

مدیرعامل شرکت تعاونی زنان خراشاد، با اشاره به اینکه هنر پارچه بافی سنتی و یا در اصطلاح محلی «توبافی» قدمتی ۳۰۰ ساله در خراشاد دارد، گفت: این هنر تقریباً در ۱۱ سال پیش در روستا منسوخ شده بود و مردم دیگر فعالیت چندانی در این زمینه نداشتند.

فاطمه ذاکریان بیان داشت: در آن زمان تنها سه خانم در روستا دستگاه توبافی را داشتند که آن هم نه به طور مستمر و به صورت مقطعی کار می کردند.

وی گوید: ایده احیا این هنر زمانی به ذهنم رسید که خانمی از جهاد به روستای خراشاد آمد و به دنبال حوله های سنتی می گشت و آن موقع بود که دیدم این هنر طرفدار دارد و می توان در این زمینه موفق بود.

وی در پاسخ به این سوال که شرکت تعاونی زنان خراشاد چه زمانی راه اندازی شد و وی از چه زمانی مدیرعاملی این شرکت را به دست گرفت؟ گفت: این شرکت در سال ۸۲ تأسیس شد و من در سال ۸۳ به دلیل مشکلات زیادی که برای این شرکت به وجود آمده بود در همان سال قبول کردم مدیرعاملی شرکت را به دست بگیرم.

وی با بیان اینکه زمانی که من شرکت را تحویل گرفتم چهار میلیون تومان بدهی داشت، ادامه داد: با توجه به خشکسالی ها به همراه یکی دیگر از زنان روستا تصمیم گرفتیم کاری برای اقتصاد خانواده انجام دهیم و به هنری که در نزد بانوان روستا

فراموش شده بود روی آوردیم و تصمیم گرفتیم آن را احیا کنیم.

وی می گوید: علی رغم اینکه با مشکلات فراوانی در این زمینه روبرو شدیم اما با پشتکار زیاد ادامه دادیم و توانستیم گامهای موفقیتی در این زمینه برداریم.

آغاز راه احیاء " توبافی" با همکاری پنهانی ۵ نفر از بانوان روستا

وی در خصوص آغاز کار و همراهی بانوان روستا برای احیای این هنر منسوخ شده گفت: در ابتدا با چهار نفر نیرو آغاز کردیم و نیروها هم با شرط اینکه پنهان کار کنند با ما همکاری می کردند زیرا کسر شان خود می دانستند که پارچه بافی کنند و این احساس را داشتند که مورد تمسخر دیگران قرار می گیرند.

ذاکریان با اشاره به اینکه وسایل مورد نیاز برای انجام کار را مردم روستای خراشاد و روستاهای اطراف در ازای صلوات به ما هدیه می کردند؛ بیان داشت: همان سال، پارچه های بافته شده را به نمایشگاهی در تهران بردم و استقبال خوبی از آنها شد و همه سود حاصل را بین نیروها تقسیم کردیم و هیچ سودی را برای شرکت در نظر نگرفتیم؛ این بیشترین انرژی را به ما رساند و باعث ایجاد انگیزه برای شروع به کار بانوان روستا در این رشته شد.

مدیرعامل شرکت تعاونی زنان خراشاد تصریح کرد: سود دهی کار در نمایشگاه انگیزه ایجاد کرد که حتی از روستاهای دیگر برای آموزش به شرکت تعاونی مراجعه می کردند.

این شرکت در سال ۸۳ توانست این هنر دستی را احیاء و با این شغل خانگی رونق اقتصادی بسیاری برای خانواده های ساکن در روستا ایجاد کند.

این بانوی عرصه اقتصاد مقاومتی توانسته با همت خود به عنوان یک بانوی بصیر و نمونه بر تمامی مشکلات زندگی فائق آید و برای بیش از ۲۹۰ بانوی دیگر نیز اشتغال پایدار ایجاد کند.

وی دارای سه فرزند پسر است که فرزند آخر او بر اثر یک حادثه پزشکی مدت ۲۹ سال است به معلولیت ذهنی دچار شده است این بانوی موفق خراسان جنوبی علی رغم تمامی مشکلاتش توانسته امروز بعد از ۱۱ سال این هنر اصیل سنتی را در تمامی روستاها اطراف استان و حتی در خارج از استان توسعه دهد.

در گفتگویی با فاطمه ذاکریان مدیرعامل شرکت تعاونی زنان خراشاد با تلاشها و مشکلات این بانوی نمونه در راستای این حرکت قابل تقدیر آشنا می شویم.

برای بافتن پارچه به روش سنتی، توباف ابتدا مواد اولیه از قبیل پنبه، ابریشم یا کرک را تهیه می کند و پس از آن از این مواد نخ می ریسند. در مرحله بعد نخ های به دست آمده را می جوشانند و برای ضخیم کردن آنها از آرد استفاده می کند. سپس به کمک این پارچه ها و چرخ پارچه بافی، محصول نهایی به دست می آید. محصولی لطیف و بی نیاز از پیرایه های بدلی که تن را آرامش می بخشد و آب و هوای سوزان کویر را قابل تحمل می کند.

اکنون چند سالی است که بانویی از دیار خراشاد که مهد پارچه بافی است نه تنها این رشته را احیا کرده بلکه مروج آن در بسیاری از روستاها و حتی استانهای کشور شده است.

فاطمه ذاکریان بانوی ۵۲ ساله متولد روستای خراشاد در استان خراسان جنوبی به عنوان یکی از فعالان عرصه اقتصاد مقاومتی با حضور در شرکت تعاونی زنان خراشاد و انتخاب به عنوان مدیرعامل

● تو بافی؛ خراشاد را اولین روستای هدف صنایع دستی کشور کرد

وی می گوید: برای یادهی این هنر در همان سال کلاس های آموزشی را در روستاهای مجاور از جمله مود، چاچ، بهمدان، آسیابان و ... برگزار کردیم. وی گفت: خدا را شکر این رشته نه تنها در خراشاد تبدیل به یک حرفه سودآور و درآمدزا برای زنان در خانه هایشان شد بلکه به شهرها و روستاهای دیگر نیز رفت و مروج آن در روستاهای اطراف بودیم. ذاکریان ادامه داد: پارچه بافی توانست اقتصاد خانواده ها را تامین و خشکسالی ها را جبران کند و مردم این روستا از طریق پارچه بافی توانستند زندگیشان را سر و سامان بدهند. وی افزود: اقدامات انجام شده در راستای احیاء این هنر دستی در خراشاد موجب شد تا این روستا به عنوان اولین روستای هدف صنایع دستی کشور در سال ۸۶ معرفی شود.

● بیشترین اشتغال زایی کشور را در روستا ایجاد کردم

وی با بیان اینکه با احیاء و ترویج این هنر دستی بیشترین اشتغال زایی کشور در روستاها را در سال های ۹۱ و ۹۲ داشته است، می گوید: بعد از تثبیت شرکت ۷۵ نفر نیرو داشتیم و در حال حاضر ۲۸۹ نفر با ما همکاری میکنند که همه اعضای صنعتگر بالای ۱۸ سال و زیر ۵۰ سال در شرکت بیمه هستند.

وی تصریح کرد: همه خانم های خراشاد در خانه های خودشان مشغول پارچه بافی هستند و آنقدر این کار برایشان درآمدزایی دارد که حاضر نیستند ساعتی از وقت خود را در فروشگاه شرکت بگذرانند به طوری که فروشگاه اغلب بسته است یا خودم باید در آنجا باشم.

ذاکریان می گوید: آنچه توانسته رونق اقتصادی روستای خراشاد و بهبود وضعیت خانواده ها را به وجود آورد، می تواند در روستاها و شهرهای دیگر نیز نتیجه دهد. مدیرعامل شرکت تعاونی زنان خراشاد بر این باور است که محصولات هنر پارچه دستی و سنتی خراشاد نه تنها در ایران شناخته شده است بلکه قابل عرضه در سطح بین المللی است.

● کارآفرین نمونه و کسب نشان ملی مرغوبیت و برتری صنایع دستی

وی در پاسخ به این سوال که چند بار برای موفقیت های کسب شده لوح تقدیر گرفته و تجلیل شده اید؟ گفت: در سال ۸۵ به عنوان کارآفرین نمونه، سالهای ۹۰، ۹۱ و ۹۲ به عنوان بانوی بصیر و همچنین اولین شرکت تعاونی بودیم که بیشترین اشتغالزایی را در کشور داشتیم.

مدیرعامل شرکت تعاونی زنان خراشاد با بیان اینکه شرکت تعاونی نمونه در سال ۸۶ بوده ایم، گفت: همچنین به عنوان صنایع تبدیلی نمونه نیز انتخاب شده ایم.

ذاکریان تصریح کرد: نشان مرغوبیت، اصله نوآوری و طرح و اجرا و قابلیت حضور در بازار نیز در سال ۹۰ کسب کرده ایم.

توسط شرکت در اختیار زنان قرار می گرفت، گفت: برای تهیه مواد اولیه نیازمند ۶۰ میلیون تومان تسهیلات هستیم اما متأسفانه به دلیل مشکلات وثیقه ای تا کنون نتوانسته ایم تسهیلات بگیریم.

وی گفت: در حرف مسئولان قول های زیادی برای رونق این رشته و حمایت از بافندگان داده اند اما در عمل مشکلی از شرکت حل نشده است.

مدیرعامل شرکت تعاونی زنان خراشاد به حمایت های سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی اشاره کرد و گفت: صنایع دستی استان مکانی را به عنوان کارگاه آموزشی در شهرستان بیرجند در اختیار ما قرار داده که در حال ثبت نام از هنر جویان برای آموزش هستیم.

وی با تأکید بر اینکه مهمترین کار برای ترویج صنعت پارچه بافی در کشور تبلیغ و تشویق دستاورد کاران آن است، گفت: اگر این هنر و صنعت خانگی رواج پیدا کند و در مورد آن تبلیغ شود می تواند به سرعت به شکوفایی برسد و با ایجاد اشتغال و تبدیل شدن به یک صنعت ملی به اقتصاد کشور کمک کند.

ذاکریان با بیان اینکه پارچه بافی باید مورد حمایت قرار گیرد و در شهرها و روستاهایی که پتانسیل لازم را دارند، شرکت های تعاونی به همین منظور تأسیس شود، افزود: خانم هایی که در خراشاد در حال تولید پارچه هستند می توانند به عنوان یک مربی و آموزش دهنده این هنر در شهرها و روستاهای دیگر آن را آموزش دهند.

وی در خصوص برنامه هاییش برای آینده گفت: قرار است کارگاه های پارچه بافی بزرگتری درست کنیم زیرا از دفاتر حجاج، زیاد با ما تماس می گیرند که لباس احرام با این پارچه ها تولید داشته باشیم. وی می گوید: اگر عرض پارچه ها را افزایش بدهیم می توانیم حوله های احرام را درست کنیم.

● گلایه هایی از جنس قناعت روستایی

وی اضافه کرد: هم اکنون ۲۸۹ عضو این شرکت، محصولاتی مانند حوله، چادر شب، پرده، دستمال کوچک و دستمال نان تولید می کنند که درآمد ماهانه هر بافنده بین ۶۰۰ هزار تا یک میلیون تومان است. وی گفت: مزیت این کار این استان که زنان در خانه و کنار کار خانه داری و فرزندان خود درآمدی پایدار را برای خانواده ایجاد کرده اند.

ذاکریان بالا رفتن و نوسان قیمت نخ را از مشکلات بافندگان اعلام کرد و گفت: اگر نخها بدون واسطه از کارخانه به دست تولیدکنندگان پارچه های سنتی برسد هزینه های تولید پایین می آید.

ذاکریان ادامه داد: زنان فعال در این تعاونی چند سال است که در نمایشگاه های کشوری حضور دارند و تولیدات خودشان را به نمایش می گذارند اما اکنون بالا رفتن هزینه های حضور در این جشنواره ها تمایل بانوان خراشاد را برای شرکت در آن کم کرده است. وی با بیان اینکه در گذشته مواد اولیه

وی با اشاره به اینکه سه لوح تقدیر را از دست رئیس جمهور دریافت کرده است، می گوید: سال ۸۷ به عنوان مددکار نمونه انتخاب شدم و لوح تقدیرهای زیادی دریافت کرده ام اما تعدادش را دقیق نمی دانم.

● ایده ام را از مشتریان می گیرم

وی در خصوص مزایای پارچه های سنتی خراشاد بیان داشت: ویژگی بازار این پارچه ها این است که صد در صد از پنبه و دستباف بوده و ضد حساسیت و حجم آن کم است.

بعد از تثبیت شرکت ۷۵ نفر نیرو داشتیم و در حال حاضر ۲۸۹ نفر با ما همکاری میکنند که همه اعضای صنعتگر بالای ۱۸ سال و زیر ۵۰ سال در شرکت بیمه هستند

ذاکریان عنوان کرد: جذب آب فوق العاده و ضد حساسیت بودن و نیز طبیعی بودن آن از مزایای محصولات بافته شده با "تو" است. وی در خصوص بازار فروش محصولات شرکت نیز می گوید: در حال حاضر در نمایشگاه هایی که از سوی میراث فرهنگی، جهادکشاورزی و تعاون و سازمان صنعت و معدن تشکیل می شود فروش محصولات مان را داریم و بیشترین فروش را نیز در این نمایشگاه ها داشته ایم.

وی در پاسخ به این سوال که ایده طرح ها و رنگ های پارچه ها و لباس هایشان را از کجا می گیرید؟ گفت: در نمایشگاه ها از مردم ایده می گیریم و طی سال هایی که کار کردیم به نظر مردم توجه کرده ایم.

وی با اشاره به اینکه طرح ها و رنگ هایمان خیلی متفاوت با قبل شده است، افزود: قبلاً حوله حمام را دو متر و بیست سانت می زدیم بعد به ما گفتند: این حوله ها بزرگ و بلند است. لذا سایز را تغییر دادیم و اکنون لباس خانه، مانتو و ... نیز از آن تهیه می کنیم.

چابهار، ۴۰ کیلومتر مانده به مریخ

میلاد جهان تاب

بران با تاریخ و تمدنی کهن و طبیعتی کم نظیر دارای آثار فرهنگی، تاریخی و طبیعی ارزشمندی است که همواره شاهکاری بی نظیر در زمینه فرهنگ و هنر به جهان عرضه داشته است.

کوه‌هایی که خواست سرزمین چهاربهار سیستان و بلوچستان است.

● کوه‌های مریخی تداعی کننده سیارات بر روی زمین است

رئیس اداره حفاظت از محیط زیست چابهار می‌افزاید: کوه‌های مریخی مناظری از کوه‌های کره ماه را برای انسان تداعی می‌کنند و جنس رسوبی آنها و همچنین فرسایش خاص کوه‌ها موجب ایجاد شیارها و تراش‌های زیبایی شده است که گوئی نقاشی ماهر، آن را به تصویر کشیده است. حسینی می‌گوید: این کوه‌های چاک چاک فاقد پوشش گیاهی هستند و شکل‌های نامانوس دارند و به خاطر غیرعادی بودنشان، در سال‌های اخیر و در میان گردشگران، به کوه‌های مریخی شهرت یافته‌اند، آن‌ها نمونه‌های بدبومی هستند که پدیده بوم‌شناسی ویژه‌ای دارند.

وی گفت: ماجرا زمانی جالب‌تر می‌شود که بدانید کوه‌های مریخی چندین میلیون سال زیر آب دریای عمان قرار گرفته بودند، به این شکل که در آن زمان بعنوان بخش کوچکی از اقیانوس هند بوده و کم‌کم از زیر آب خارج شده‌اند.

حسینی تأکید کرد: بر اساس بررسی‌های موجود، بافت کوه‌های مینیاتوری که قدمشان به دوره سوم زمین‌شناسی، یعنی به ۵-۴ میلیون سال پیش برمی‌گردد، از جنس ماسه سنگ و مارن است.

وی گفت: به همین دلیل برخلاف سیاره سرخ یا مریخ که به رنگ قرمز دیده می‌شود، رنگشان خاکستری روشن است، علاوه بر این، روی بدنه این کوه‌ها سنگواره‌های مختلفی از موجوداتی مثل صدف‌ها و ماهی‌ها دیده می‌شود که وصف ناشدنی است.

رئیس اداره حفاظت محیط زیست چابهار اظهار امیدواری کرد که رسانه‌ها بتوانند مردم ایران زمین را به بهترین شکل با طبیعت بکر سیستان و بلوچستان به ویژه چابهار آشنا کنند.

وی تأکید کرد: کوه‌های مریخی اثر طبیعی ملی تکرار نشدنی است و باید هر چه زودتر این منطقه به عنوان اثر ملی ثبت تا برای دیگر نسل‌ها نیز به بهترین شکل باقی بماند.

زمان‌های گذشته به زیر خروارها خاک مدفون بوده و امروزه با گذشت زمان، سر از خاک بیرون آورده و خود نمائی می‌کنند.

رئیس اداره حفاظت از محیط زیست چابهار یاد آور شد: در اثر تغییرات جوی و آب و هوایی و باران‌های موسمی، خاک‌ها از روی آنها به دامنه‌ها ریخته شده و چهره اصلی این کوه‌ها نمایان شد، در پهنه بعضی از این کوه‌ها مشاهده می‌شود که برخی مواقع ارتفاع آنان تا پنج متر می‌رسد و در دیگر نقاط بعضاً بلندی آنها تا ۱۰۰ متر و حتی بیشتر هم دیده می‌شود، جنس این پدیده از مقاومت خاصی برخوردار است، به طوری که بالا رفتن از آن به مثال بالا رفتن از صخره است.

کافی است نگاهی به

نقشه ببنداز بد تا این

هندوستان کوچک برای

همیشه در ذهنتان سبز

شود هندوستانی که آب

و هوایش بی مثال است

و کلامی برای وصفش

نیست، سرزمین که

در زمستان در مرکزش

دما گاه به منفی ۱۰

می رسد اما در آب‌های

سرزمین چابهار می توانی

شنا کنی!

وی با اشاره به باورهای محلی در خصوص شکل این کوه‌ها گفت: تا مدتی قبل خیلی‌ها فکر می‌کردند رشته کوه‌های شگفت‌انگیز مریخی را موجودات ماورائی و خیالی به وجود آورده‌اند، چرا که هیچ گونه شباهتی بین این کوه‌ها و رشته کوه‌های دیگر کشورمان وجود ندارد.

بر اساس اسناد موجود بومی‌های ۶۰-۵۰ سال پیش، اسم این کوه‌ها را کوه‌های آریائی گذاشته بودند، اما کم‌کم این اسم به ورطه فراموشی سپرده شد و اسم این کوه‌ها را به خاطر شکل خاص، پستی و بلندی و زیبایی‌شان به کوه‌های مینیاتوری یا مریخی تغییر نام دادند.

هر کجای کشور را بگردید، نمی‌توانید کوه‌هایی با این شکل و شمایل ببینید،

بکر و پنهانی دارد که هر دوستدار طبیعت را عاشق خود می‌کند، چابهار این عروس بلوچستان بارها و بارها خاطراتی خوش را در اذهان مردم به وجود آورد و برایش تداعی کننده زیبایی‌ها است.

● چابهار ۴۰ کیلومتر مانده به مریخ

از سمت بندر چابهار به سمت گوآتر که حرکت می‌کنی، وقتی که کیلومتر جاده، فاصله ۴۰ کیلومتری را نشان می‌دهد، کوه‌هایی در سمت چپ جاده نمایان می‌شود که به کوه‌های مینیاتوری یا مریخی معروف‌اند.

وجود این کوه‌ها با توجه به منظره کاملاً متفاوتی که در سمت راست جاده و رو به سوی دریا وجود دارد، باعث می‌شود تا یکی از زیباترین جاده‌ها و مناظر طبیعی کشور در سیستان و بلوچستان به وجود آید که به دلیل عدم معرفی، کمتر مورد بازدید قرار گرفته‌اند.

رنگ تقریباً سفیدرنگ کوه چیزی میان طوسی و سفید با واریزه‌های بسیار در پای آن، وجود گرما، حرارت، شرجی هوا و رطوبت نسبتاً بالا و سوی دیگر آن، دریا که به این منظره آغوش گشوده است، صحنه‌ای روایی و تخیلی را در ذهن بیننده پدید می‌آورد.

رئیس اداره حفاظت از محیط زیست چابهار در این باره به مهر می‌گوید: همین منظره منحصر به فرد که جاده چابهار به گوآتر آن را به دو نیم تقسیم کرده، باعث شده تا این جاده به یکی از زیباترین جاده‌های ایران تبدیل شود.

اشرف علی حسینی افزود: یک‌سوی کوه‌های مخروطی مریخی با آن رنگ خاکستری خیال‌انگیز و سوی دیگر دریای آبی و ماسه‌های اندکی سرخ با درختچه‌های بیابانی در کرانه آن گوشه‌هایی از این طبیعت بکر است که دست نخورده در این سرزمین نقش آفرینی می‌کنند.

این فعال زیست محیطی بیان کرد: ایستگاه حفاظت شده لاکپشت‌های سبز پهن پیکر دریایی طبیعت بکر دیگری در این خطه را نشان می‌دهد، لاکپشت‌هایی که برای تخم‌ریزی به این ساحل شنی آمده و پس از چند روز مجدداً به اقیانوس برمی‌گردند.

وی گفت: رشته کوه‌های مریخی که فقط در مناطق جنوبی استان سیستان و بلوچستان واقع شده است، توانسته، ترسیم‌گر یک جاذبه طبیعی زیبا باشد، این کوه‌ها در

جای این سرزمین نشان دهنده تمدن و تاریخی کهن است از شهر سوخته پنج هزار و ۵۰۰ ساله سیستان گرفته تا قلعه پرتغالی‌ها در کنار سواحل زیبای مکران که همانند نگین درخشان در تاریخ این سرزمین می‌درخشد.

موراثت فرهنگی که از نسل‌های پیشین به نسل حاضر منتقل شده و حاصل کار و اندیشه همه مردمانی است که در طول تاریخ در این سرزمین زیسته‌اند.

سیستان و بلوچستان یکی از استان‌های غنی کشور به لحاظ داشته‌های فرهنگی، باستانی، صنایع دستی و البته گردشگری است که علاوه بر این، تنوع قومی، مذهبی تعامل فرهنگی بسیار زیبایی را خلق کرده که خود گواهی بر تمدن و فرهنگ قوی یکایک اقوام ایرانی در همزیستی، احترام به انسان‌ها و اندیشه‌هایشان است. برای شناخت این سرزمین سفرها باید کرد، سفر تا اعماق تاریخ، تاریخی آمیخته از افسانه و واقعیت و اسطوره‌های کم‌نظیر و رشادت‌های بی‌نظیر.

کافی است نگاهی به نقشه ببنداز بد تا این هندوستان کوچک برای همیشه در ذهنتان سبز شود هندوستانی که آب و هوایش بی مثال است و کلامی برای وصفش نیست، سرزمین که در زمستان در مرکزش دما گاه به منفی ۱۰ می‌رسد اما در آب‌های سرزمین چابهار می‌توانی شنا کنی!

● چابهار نگینی درخشان در سیستان و بلوچستان

بندر چابهار بعنوان یکی از بنادر مهم در جنوب ایران و در بخش شمالی دریای عمان قرار گرفته است، این بندر به علت موقعیت استراتژیک و دستیابی به آب‌های آزاد بین‌المللی جایگاه ویژه‌ای در مبادلات ایران با سایر کشورهای منطقه دارد.

بندر چابهار که در جنوب استان سیستان و بلوچستان واقع شده به دلیل استقرار در کنار دریای عمان از دیرباز کانون داد و ستد و تجارت و دریانوردی است.

ویرانه قلعه پرتغالی‌ها در یکی از روستای تیس، گواه رونق دریانوردی و اهمیت استراتژیک این خطه از بلوچستان در روزگارانی است که دول استعمارگر و تجارت پیشه اروپا بازارهای چین، هندوستان و بطور کلی شرق را جایگاه مناسب عرضه کالا و مصنوعات خود دانسته و حفظ و تسلط بر آنها را جزئی از سیاست‌های استعماری و سلطه جویانه خود قلمداد می‌کردند.

در کنار راهبرد اقتصادی، چابهار در زمینه جاذبه‌های تفریحی و گردشگری چشم‌انداز

سر نوشت مبهم نخستین عکاسخانه جنوب ایران در

شیراز

سقف بنا در معرض ریزش

محمدحسین
نیکوپور

بنای تاریخی عکاسخانه «فردوسی» فروردین ماه ۸۶ به شماره ۱۶۲۸۴ در فهرست آثار تاریخی فرهنگی کشور به ثبت رسید و اکنون در اختیار مالک بخش خصوصی است.

این بنای تاریخی سال گذشته هنگام تعطیلات نوروزی به صورت مکانی برای فروش میوه و تره بار مورد استفاده قرار گرفت و این در حالی بود که مالک آن با نصب پلاکاردی سردر بنا، آن را در معرض فروش گذاشت.

از سویی سقف این بنا به گفته یک کارشناس میراث فرهنگی از آسیب در امان نمانده و در معرض فرو ریختن قرار دارد.

در حالیکه این عکاسخانه از بناهای به ثبت رسیده در محور زندیه شیراز است و باید خیلی پیشتر پس از به ثبت ملی رسیدن بازسازی و مرمت می شد، از سوی مالکان به ارزش ۲ میلیارد تومان به فروش گذاشته شد.

این درحالیست که نوروز امسال نیز عکاسخانه «فردوسی» در ابتدای خیابان ۲۲ بهمن به محلی برای فروش نقلات تبدیل شد.

● مالک عکاسخانه فردوسی آسیب های بنا را پنهان می کند / راه اندازی سفره خانه سنتی در پشت بنا

در این رهگذر مسئول فنی سازمان میراث فرهنگی و گردشگری فارس با تایید این موضوع ابراز کرد: سقف این بنای تاریخی که در اختیار مالک خصوصی است در حال ریزش است و از سوی مالک پنهان شده تا از نگاه مردم به دور باشد. از این رو، پیش از هر اقدامی باید تغییر کاربردی و بازسازی روی آن انجام گیرد که هنوز این مورد اتفاق نیفتاده است و مالک فقط درخواست تغییر کاربری داده که هنوز پاسخی نگرفته است.

سیامک بصیری تغییر کاربری بنای عکاسخانه فردوسی شیراز را مربوط به بخش پشتی این بنا که مسکونی است عنوان کرد و افزود: چون این خانه در پشت

دوران پهلوی اول و مربوط به خاندان چهره نگار، نخستین عکاسان شیرازی است که به وسیله میرزا فتح الله خان چهره نگار بنا شده است. میرزا فتح الله چهره نگار شیرازی، دکان عکاسی در شیراز تأسیس کرد به نام فردوسی که در پشت ارگ کریم خانی واقع است. این دکان به همت فرزند ارشدش تا همین چند سال پیش نیز فعال بود.

● نخستین عکاسخانه ها در بوشهر، کازرون و شیراز تأسیس شد

میرزا حسن عکاسباشی نیمی از دوران اقامت ۲۰ ساله خود در بمبئی را به هنر عکاسی پرداخت و با گنجینه زیبایی از عکس های بناهای تاریخی و مناظر کشور هندوستان به همراه برادر خود که او نیز مدتی در این کشور نزد استادان و هنرمندان عکاس، آموزش دیده بود راهی ایران شد و نخستین عکاسخانه ها را در بوشهر، کازرون و شیراز تأسیس کرد. میرزا حسن تا پایان عمر در شیراز به هنر عکاسی پرداخت و در سال ۱۳۳۶ هجری شمسی دیده از جهان فرو بست.

میرزا فتح الله خان، میرزا حبیب الله خان، بهرام، بانو عزیزه جهان، حسن و منوچهر از دیگر اعضای هنرمند عکاس خاندان چهره نگار شیرازی هستند که هر یک در زمان خویش، آثار ارزشمندی را به گنجینه هنری این خانواده افزودند.

عکاسخانه فردوسی در شیراز، میدان شهرداری، خیابان ناصر خسرو، نبش خیابان ۲۲ بهمن واقع شده و هم اکنون نمای آجری بیرونی این بنای تاریخی تقریباً سالم و پابرجاست. در پوشش سقف عکاسخانه فردوسی از تیرهای چوبی و در بنای آن از آجر، سنگ، چوب و گچ استفاده شده است.

برای بازسازی عکاسخانه های تاریخی شیراز مانند عکاسخانه مانی یا فردوسی درخواست داده است، پاسخ داد: هنوز کسی برای بازسازی یا راه اندازی این عکاسخانه ها به صورت موزه درخواستی به سازمان میراث فرهنگی نداده است.

وی ابراز کرد: متأسفانه تقاضای این کار در شیراز دیده نمی شود و نگاه سرمایه گذار به این بخش نگاه صرفاً اقتصادی است و طبیعی است که نگاه سرمایه گذار این بخش نگاهی منفعت طلبانه باشد که معمولاً در بخش فرهنگی وارد نمی شوند و به تأسیس سفره خانه های سنتی بیشتر سوق می یابند.

این عکاسخانه از بناهای به ثبت رسیده در محور زندیه شیراز است و باید خیلی پیشتر پس از به ثبت ملی رسیدن بازسازی و مرمت می شد، از سوی مالکان به ارزش ۲ میلیارد تومان به فروش گذاشته شد

● عکاسخانه فردوسی تاریخ عکاسی شیراز را متحول کرد

برادران عکاسباشی (یعنی میرزا حسن، میرزا محمد رضا، محمد رحیم و میرزا فتح الله) که بعداً نام «چهره نگار» را برگزیدند، از پیشگامان عکاسی بودند و تاریخ عکاسی شیراز را متحول کردند.

میرزا حسن که به بقین نگرشی فراتر از دید خیلی از عکاسان امروزی داشت، بسیاری از مکان ها و نقاط دیدنی شیراز را حدود صد سال پیش ثبت کرده است.

عکاسخانه فردوسی از آثار تاریخی

واحد های تجاری بنا قرار دارد مالک قصد دارد این خانه را به صورت سفره خانه سنتی تغییر کاربری دهد.

وی ادامه داد: تغییر کاربری این بنا بر اساس طرح مرمتی است که سازمان میراث فرهنگی از مالک می خواهد انجام می گیرد.

بصیری گفت: آوردن روح زندگی به یک بنای تاریخی فکر خوبی است که باعث می شود این بنا حفظ شود.

این کارشناس میراث فرهنگی تأکید کرد: این تغییر کاربری باید با حداقل مداخلات انجام گیرد و از سوی سازمان نیز نظارت شود که چنانچه این مداخلات اصولی نباشد آنجا ما مقصر هستیم.

وی حفظ کالبد و ساختار را از موارد مهم در تغییر کاربری بناهای تاریخی عنوان کرد و افزود: طرح مرمت بنا نیز باید صرفاً در جهت بازسازی بنا باشد و فقط یک طرح تجاری نباشد.

● قانون در فروش بناهای تاریخی خصوصی ابهام دارد / حفظ و احیا عکاسخانه فردوسی شیراز نیاز به سرمایه گذاری فرهنگی دارد

کارشناس حفظ و احیای سازمان میراث فرهنگی و گردشگری فارس با بیان اینکه، حفظ و احیا عکاسخانه فردوسی شیراز نیاز به سرمایه گذاری فرهنگی دارد، صراحتاً قانون در فروش بناهای تاریخی در اختیار مالک خصوصی را دارای ابهام عنوان کرد و گفت: قانون اشاره می کند که مالک خصوصی حق خرید و فروش بنای تحت اختیار خود را ندارد. قاعدتاً این قانون باید تفسیر پذیر باشد و در چهار چوب نگاه ما اگر قرار است خرید و فروشی انجام گیرد باید طوری باشد که در قالب حفاظت و نگهداری شکل بگیرد.

وی در پاسخ به اینکه «آیا تاکنون کسی

زینب آخوندی

مردان سیه چرده با لباس‌های غبار آلود پاهای تاول زده و دست‌هایی که از حمل بار زخمی شده‌اند این طرف و آن طرف می‌روند. چارپایان از خستگی نای ناله کردن هم ندارند. کارگران بارها را از روی چارپایان پایین می‌آورند.

نیز گردشگری.

نیبود مسیر دسترسی از سوی اتوبان قم کاشان و در آستانه تخریب بودن دو آب انبار ۴۰۰ ساله و ۷۰۰ ساله پاسنگان و تبدیل به زباله‌دانی شدنشان، دو مشکل بزرگ است اما تجمع دامداری‌ها و مرغداری‌ها و تمام صنوفی که به چهره منطقه و محیط زیست آن ضربه می‌زنند؛ آخرین امیدها برای شکل گرفتن یک منطقه نمونه گردشگری در قم را ناامید می‌کند.

در شعاع کمتر از هزار متری این بنای تاریخی، سه مرغداری که یکی از آن‌ها مدتی است به جای فعالیت قانونی خود به تولید کود کمپوست پرداخته، قرار دارد و یک دامداری نیز از چند سال پیش در منطقه جنت آباد فعالیت می‌کند.

یک مرغداری هم در فاصله چند متری این بنا وجود دارد که ۲۰ سالی می‌شود مجوز تأسیسش صادر شده اما صدور مجوز یک دامداری جدید در ۷۰۰ متری پاسنگان جدیدترین گلی است که مدیران قم به سر این منطقه گردشگری زده‌اند!

اگرچه از گوشه و کنار صحبت‌هایی درباره نبود قانون برای ممانعت از فعالیت واحدهای مرغداری و دامداری شنیده می‌شود اما به گفته معاون میراث فرهنگی این اداره کل منطقه گردشگری حریم دارد و در حریم آن باید ملزومات جذب گردشگری رعایت شود. کاووسی معتقد است جهاد کشاورزی نباید مجوز این صنوف مزاحم را تمدید کند.

هر چند مدیرکل جهاد کشاورزی استان نیازی ندید تا پاسخ ابهامات را در این موارد بدهد اما توسعه گردشگری در قم و معرفی آثار تاریخی لوازمی دارد و یکی از آنها قطعا مشارکت دستگاه‌ها مرتبط با این مسائل و دغدغه‌مند بودن مدیران در این حوزه است.

بی توجهی به میراث صفویه در قم!

منطقه نمونه گردشگری در محاصره صنوف مزاحم

وضعیت امروز پاسنگان

شاید باورش سخت باشد اما تا همین ۱۰ سال پیش کاروانسرای پاسنگان که ۷۰ سال پیش به ثبت ملی رسیده، محلی برای نگهداری دام بود. ۱۰ سال است که یکی از سرمایه‌گذاران حوزه گردشگری این بنای تاریخی را اجاره کرده، مرمت‌هایی انجام داده و وضعیت ظاهری آن را سر و سامانی بخشیده تا بتواند یکی از نشانه‌های هویت بخش قم را زنده کند.

نبود مسیر دسترسی از سوی اتوبان قم کاشان در آستانه تخریب بودن دو آب انبار ۴۰۰ ساله و ۷۰۰ ساله پاسنگان و تبدیل به زباله‌دانی شدنشان، دو مشکل بزرگ است

ایجاد یک مرکز رصد ستاره، پایگاه بوم‌گردی، پایگاه طبیعت‌گردی، سفره‌خانه و شربت‌خانه سنتی و پایگاه کویرگردی از جمله برنامه‌ریزی‌هایی است که برای آینده این میراث گذشتگان انجام شده. همچنین یک منطقه گردشگری هم از سوی اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری استان قم تصویب شده که به بهره‌بردار اجازه می‌دهد اقدامات لازم برای این موضوع را پیگیری کند اما در عمل آنچه امروز اتفاق افتاده به همه چیز شبیه است. الا منطقه نمونه گردشگری.

امروز اگر کسی به نیت دیدن این اثر تاریخی عازم جاده قدیم قم - کاشان شود، تابلوها او را به مسیری می‌برند که اطرافش پر است از دامداری، مرغداری، کوره ذوب سرب، کارگاه ساخت ذغال، مرکز فروش کود مرغی و... و، خلاصه هر کاربری بی‌ربط و مزاحمی با فضای مورد

صدها سال پیش می‌برد. به زمانی که هیاهوی زندگی در این چهار ایوانی آجری غوغا می‌کرد. چهارپایان خسته از طی طریق گوشه افتاده و کاروانسارها و کاروانیان در تکاپوی روزهای آینده این طرف و آن طرف می‌رفتند...

هشتی پر است از نقش و نگار یادگاری‌های دوران قدیم و خط‌های موازی و عمود که شاید چوب خط کاروان‌ها است. این کاروانسرای ۴۰۰ ساله شاید بهترین نشانه احترام به مسافر در سبک زندگی اجداد ما باشد. انتهای هر تالار یک حمام کوچک تعبیه شده و سکوهای طوری ساخته شده‌اند که هر کس بتواند اموال خود را کنار خود نگه داشته و امنیت و آرامش در سفر را حس کند.

معمولا کاروانسراها کنار خود چاه آب یا آب انباری داشتند که کاروانیان از آن بهره‌مند می‌شدند. در نزدیکی کاروانسرای پاسنگان هم دو آب انبار یکی متعلق به عصر صفویه و دیگری متعلق به عصر ایلخانی یعنی ۷۰۰ سال پیش وجود دارد. وجود این آب انبار قدیمی‌تر نظریه‌ای را که معاون میراث فرهنگی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری قم دارد را تأیید می‌کند.

عمار کاووسی اظهار داشت: کاروانسرای پاسنگان بر روی آثار به جا مانده از یک کاروانسرای قدیمی‌تر از عصر ایلخانی ساخته شده است.

وی به مسئله اهمیت سفر در گذشته و اهمیتی که شاه عباس به کاروانسراها می‌داد اشاره کرد و گفت: مسیرهای منتهی به شهرهای مذهبی در دوره صفویه اهمیتی بیش از قبل یافت. قم هم که مرکز تشیع بود در دوره صفویه پیشرفت‌های خوبی داشت که احداث کاروانسراهایی مانند پاسنگان در مسیر آن از جمله این پیشرفت‌ها است.

حجره‌ها پر است از مسافرانی که از خستگی بیابان پیمایی‌ها یک گوشه افتاده‌اند و چای می‌نوشند یا چرت می‌زنند. دیده‌بان‌ها روی اتاقک بالای سردر جاده را رصد می‌کنند... اینها تصویر ۴۰۰ سال پیش کاروانسرای پاسنگان است. کاروانسرای که امروز خالی و ساکت در نزدیکی قم و در دل کویر منتظر معجزه‌ای برای دیدن دوباره اثری از زندگی مانده است.

وقتی ۴۰۰ سال پیش شاه عباس صفوی ۹۹۹ کاروانسرا در مسیر جاده ابریشم ساخت، قم مانند امروز در محور مواصلاتی کشور قرار داشت و کاروانسرای پاسنگان هم اولین منزل پیش از رسیدن به این شهر محسوب می‌شد.

کاروانسرای پاسنگان در ۲۰ کیلومتری جاده قدیم قم - تهران قرار دارد. ساختمانی آجری با پایه سنگی که به سبک کاروانسراهای شاه عباسی یا چهار ایوان ساخته شده و سردر بزرگ و درب چوبی زیبایی دارد. اتاقک روی سردر گویا محل استقرار دیدبان کاروانسرا بوده و پله‌هایی در چهار طرف محوطه را به بام متصل می‌کنند. اتاقک‌های اطراف با سقف‌های گنبدی‌شان هر کدام کاربردی داشته‌اند. داخل به سبک تمام ساختمان‌های قدیمی کاربردی و بی‌الایش است. طاق قوسی‌ها پشت سر هم طوری ردیف شده‌اند که گویا دقیق‌ترین ابزارهای اندازه‌گیری برای ساختشان به کار رفته است.

اتاقک‌ها در اطراف محل استراحت کسانی هستند که کیلومترها در دل بیابان راه پیموده‌اند. روبه‌روی هر اتاقک هم میله‌ای سنگی برای بستن افسار چهارپا تعبیه شده که هنوز آثاری از آن به جا مانده است.

از همان ابتدا که درب بزرگ چوبی باز می‌شود فضای کاروانسرا بیننده را به

گردش در تاریخی ۱۲ هزار ساله در لرستان

از صورت زغالی «میرمالاس» تا «شیرز» فریبا

حشمت اله آزادبخت

چندفیلم ساز از کردستان به کوهدشت آمده اند تا گوشه ای از زیبایی ها و اماکن دیدنی این شهرستان را با خود به کردستان ببرند، آن ها از ما می خواهند راهنمایان باشیم تا زیبایی ها و آثار دیدنی و تاریخی را در دوربین کوچک خود جای دهند تا دست پر به شبکه تلویزیونی خود بازگردند.

چرا به کوهدشت آمده ایم؟

یکی از فیلم سازان کردستانی می گوید: در مورد کوهدشت و زیبایی ها و داشته های فرهنگی آن بسیار شنیده و فیلم و عکس هایی دیده ایم.

بهرروز اسراری ادامه می دهد: ما شنیده ایم کوهدشت مردم بسیار مهمان نواز و مهربانی دارد و از طرفی شنیده ایم که جاهای دیدنی و تفریحی بکر و دست نخورده ای دارد و آثار تاریخی گرانبهایی در این شهر قرار گرفته که شهرت جهانی دارند همین سه موضوع باعث شده دوربین فیلم برداری را برداشته و عازم کوهدشت شویم.

اسراری از زیبایی هایی می گوید که یا شنیده یا در عکس دیده است اما من به

او می گویم باید دید چرا که شنیدن کی بود مانند دیدن، به همین خاطر دیدن برخی زیبایی های شمال کوهدشت را راهی می شویم تا در خطی مستقیم برخی آثار تاریخی و بکر طبیعی را از نزدیک ببینیم.

میرمالاس قطعه گم شده تاریخ

۱۴ کیلومتر از شهر کوهدشت دور شده ایم و باید سه کیلومتر جاده خاکی و پر از سنگلاخ دیگر را به زور تکان های شدید خودروها طی کنیم تا به کوهپایه میرمالاس برسیم، کوه را بالا می رویم، درختان قطع شده مسیر دیگر برای قلم ما موضوعی کلیشه ای است، درختانی که بی رحمانه قطع شده و روی زمین دراز

کشیده اند تا خشک شده و آماده تبدیل شدن به زغال شوند.

زخم جستجوگران گنج بر پیکر میرمالاس

به میرمالاس می رسیم، جای تخریب های پی درپی پیش پایمان خوابیده، تخریب هایی که هر بار به قصد یافتن گنج صورت گرفته و قسمتی از کف میرمالاس را از جا کنده است و صورت صخره را خراش داده غافل از این که این صخره مربوط به پیش از تاریخ بوده و هیچ گنجی را در خود جای نداده است.

صورت زخمی و زغالی سوارها و شکارهای باقی مانده از نقاشی های میرمالاس، این قطعه گم شده تاریخ، را با تاسفی خاص و تکراری پشت سر رها می کنیم، نقاشی هایی که به اعتقاد برخی باستان شناسان قدمتی ۱۲ هزارساله دارند و نظیرشان تنها در غارهای لاسکوی فرانسه و آلتامیرای اسپانیا وجود دارد و در کوهدشت در گوشه ای به حال خود رها شده تا با صورتی زخم خورده و تکه تکه شده هر بار تاسف فیلمساز یا گردشگری را برانگیزد.

هنر بصری پیشینیان در آئینه سنگ قبرها

تقریباً بیست و پنج کیلومتر از کوهدشت دور شده ایم به قبرستان قدیمی "چراخو" می

رسیم، زیبایی و خاص بودن این قبرستان اجازه گذشتن از کنارش را از آدم می گیرد، مردم این منطقه اعتقاد دارند چراخو از سربازان نادرشاه بوده و دلاوری هایی بسیاری از خود نشان داده است، این قبرستان محل دفن چراخو است و به همین خاطر به آن قبرستان چراخو می گویند، سنگ قبرچراخو از بین رفته و قابل خواندن نیست.

بالای سرسنگ قبرها سنگ هایی عمود ایستاده که در نوع خود بی نظیرند، یک طرف این سنگ ها تفنگ و سوار و سماع است که راوی زندگی انسان و یک طرف کتل و شیون و عزاداری که حاکی از مرگ است، وقتی می خواهی نگاه را از یک طرف سنگ به طرف دیگر ببری متوجه می شوی که فاصله زندگی تا مرگ به اندازه قطر این سنگ هاست.

هنر ناب در سنگ قبرهای تاریخی

روی سنگ قبر زن ها چیچی و شانه و روی سنگ قبر مردها تنسیج حک شده و روی بیشتر سنگ قبرها خورشیدی به چشم می خورد که می تواند ریشه اسطوره ای و آیینی داشته باشد.

بهرروز اسراری در رابطه با سنگ قبرهای چراخو در منطقه اولادقباد کوهدشت می گوید: در زمان ساختن سنگ قبرها بدون شک سواد نوشتاری وجود نداشته اما از

لحاظ بصری خیلی روی این سنگ‌ها کار شده است.

این فیلمساز اهل کردستان ادامه می‌دهد: در همه سنگ قبرها یک نوع طرح‌های گرافیکی کم‌نظیر دیده می‌شود و یک نوع سبک که در همه آن‌ها مشترک است. اسراری می‌گوید: در این سنگ‌ها هنری ناب نهفته است که روایت‌گر یک نوع دید و نگاه آیینی است.

وی می‌افزاید: از سنگ قبرها و تصاویرشان می‌شود به احترام به آفتاب و برخی آداب و رسوم و اعتقادات پی برد.

پهروز اسراری تصریح می‌کند: این قبرستان از لحاظ بصری بی‌نظیر است و اگر به آن بها داده شود می‌تواند یکی از جاذبه‌های توریستی باشد.

● شیریز، قلب بسته‌ی گردشگری کوه‌دشت

قبرستان «چراخو» را رها کرده تا در خاموشی خود فرو رود، ۱۰ کیلومتر دیگر جاده را درست کنار رودخانه سیمه و برخلاف جریان آن پیچ می‌خوریم و به شیریز می‌رسیم، نقطه‌ای سبز و جاری در ۴۵ کیلومتری شمال کوه‌دشت، جایی که انگار زیبایی‌های دنیا را در مشت دره‌ای ریخته‌اند، دره‌ای با صدای شرشر آبشارهای کوچک و زلال چشمه‌ها و قامت ستبر و چتر بلند و سبز درختان میوه‌اش که چشم‌هربیننده‌ای را خیره می‌کند. برای ورود به شیریز باید از حوضچه‌های پرورش ماهی گذشت که دهانه ورودی شیریز را مسدود و شیریز را به طول تقریباً دوپست متر اشغال کرده است.

صاحب حوضچه‌ها آب شیریز را در نقطه‌ای جدا کرده تا به حوضچه‌ها برساند و همین کم‌آبی آبشارهای پایین دست را موجب شده است به همین خاطر می‌توان شیریز را قلب زیبایی‌های زاگرس نامید قلبی که توسط این استخر پرورش ماهی مسدود شده است. از کنار زلال رودخانه شیریز و درختان میوه طبیعی‌اش می‌گذریم، شگفتی‌کوه‌های این دره اجازه نمی‌دهد نگاه مهمانان کردستانی مستقیم حرکت کند، چرا که هر کس برای اولین بار بخواهد طول این دره شگفت‌انگیز را طی کند ساعت‌ها وقت می‌خواهد تا از نقطه به نقطه غارها و جاذبه‌های دل‌ربایش تصویر بگیرد یا از نگاه بگذراند.

پس از تقریباً ۴۰ دقیقه عبور از کنار رودخانه به «پل خدا» می‌رسیم، پل خدا پلی است طبیعی که آب رودخانه شیریز از زیر آن می‌گذرد، مهمانان دوربین‌ها را روشن کرده و طول تقریباً ۳۵ متری پل خدا را عبور می‌کنند و تصویر می‌گیرند.

کیان جهانی با بیان این که تا فیلم مستند ساخته بهمن ابراهیمی را ندیده بودم اسم شیریز به گوشم نخورده بود، می‌گوید: حالا که خودم آمده‌ام و از نزدیک این دره رویایی را تماشا می‌کنم حس می‌کنم اینجا بی‌نظیر است.

این فیلم‌ساز اهل کردستان ادامه می‌دهد: من فکر می‌کنم این دره از لحاظ استراتژیک برای مردمی در دوره‌های

هی‌ها مشکه از موسیقی‌های کار کوه‌دشت است که زن‌ها هنگام مشک زدن می‌خوانند: هی‌ها مشکه‌هی‌ها مشکه / باریکت کردم چوی تالی دشکه... (هی‌ها مشکه! مرا باریکت کردی چونان نخ سوزن)

صبحانه نازی صرف می‌شود و صدای ساز و دهل بیرون از سیاه چادر طنین‌انداز می‌شود، چند نفر دست چوبی از هم گرفته و یک نفر سرچوبی شده است تا نوای ساز و دهل را به پای کوبی بپردازند.

دستمال دست سرچوبی می‌چرخد و شادی خاصی به تماشاچی‌ها می‌بخشد، هر چند در عروسی‌های ما ساز ارگ کم‌کم جای سرنا را گرفته اما هنوز هستند خانواده‌هایی که در عروسی‌های خود از نوای ساز و دهل استفاده می‌کنند.

● مور و هوره لرستان به کردستان می‌رود

برای استراحتی کوتاه به سیاه چادر برمی‌گردیم، نبی حیدری و مراد محمودی آمده‌اند تا مور و هوره بخوانند تا صدای این آوای باستانی از طریق دوربین فیلمبرداری مهمانان به کردستان برود.

مور را زن‌ها به صورت دسته‌جمعی در قبرستان یا در مراسم عزاداری می‌خوانند اما هوره مخصوص مردان است و مردان هم مور می‌خوانند و هم هوره و این دو مقام‌های متفاوتی دارند.

فیلمسازان کردستانی قسمتی از آداب و رسوم و گوشه‌ای از زیبایی‌های کوه‌دشت را با خود به کردستان می‌برند تا سخنی از هم‌ریشگی دو مردم باشد، مردمی که با هم هم‌ریشه‌اند و تنها دوری مسافت و جغرافیا دست جدایی میان‌شان افکنده است.

برویم جایی که می‌توان گوشه‌ای از آداب و رسوم زندگی ایل را دید، آداب و رسومی که شاید دیگر ویتروینی شده و با پا گذاشتن به زندگی شهری به فراموشی سپرده شده‌اند. به سیاه چادرها نزدیک می‌شویم، اهل آبادی برای خوش آمدگویی نزدیک می‌شوند، دود برخاسته از روزنه‌های یک سیاه چادر از روشن شدن آتش و پختن نان ساجی خبر می‌دهد.

نازی زن مسنی است که اجاق سیاه چادرش را برای پختن نان روشن کرده اما اول باید مشکش را به خوبی به هم بزند تا دوغ و کره‌ی محلی‌اش برای صبحانه مهمانان آماده شود تا همراه نان داغ ساجی میل کنند.

نازی مشک را که روی سه پایه «مالار» افق ایستاده است را عقب و جلو می‌کند و به صدای خوش آواز «هی‌ها» مشکه به هم می‌زند.

تاریخی یک منطقه تدافعی بوده تا مردم این دره بتوانند به خوبی و به راحتی از پس مهاجمان خود برآمده و پیروز شوند.

جهانی می‌گوید: خیلی از جاهای ایران را برای فیلمبرداری سفر کرده‌ام اما واقعا در هیچ جایی به اندازه شیریز این همه زیبایی یک جا جمع نشده است.

وی از وجود حوضچه‌های پرورش ماهی در ورودی شیریز اظهار تاسف می‌کند و می‌گوید: وظیفه مسئولان است که این قسمت را به عنوان جایی برای ساخت محل اسکان گردشگران و مسافران اختصاص دهند.

● هی‌ها مشکه طنین‌انداز می‌شود!

دیدنی‌های شیریز مجال برگشتن را تا شب از ما می‌گیرند، صبح روز بعد آماده می‌شویم تا این بار به جنوب کوه‌دشت

«دیو سپید» به یونسکو نرسید

دماوند ثبت جهانی نمی شود

علیرضا نوری کجوریان

قله دماوند در تاریخ ۱۳ اردیبهشت ۸۷ به عنوان نخستین اثر طبیعی در فهرست آثار ملی ثبت شد و ثبت این مکان به سبب مرتفع‌ترین و متقارن‌ترین آتشفشان مخروطی شکل

در رشته کوه‌های البرز که از یک سوبه کویر مرکزی و از سوی دیگر به دریای کاسپین می‌رسد و بلندترین نقطه خاور میانه و بلندترین آتشفشان آسیاست، ثبت آن را در فهرست میراث جهانی یونسکو همچنان در گیر اما و اگر هاست.

کویر لوت، جزیره قشم و کوه دماوند سه نامزد ایران برای ثبت در فهرست جهانی آثار طبیعی یونسکو بودند که به دلیل مشکلات، پرونده دماوند برای ثبت در فهرست یونسکو منتظر رفع مسائل فراروی است و دیو سپید پای در بند پیش دیگر نامزدهای ثبت جهانی شرمسار و غمین شده است. کوه دماوند با قدمت دوران ژوراسیک فوقانی و کرتاسه آغاز و تکامل آن تا پلیوستوسن طول کشیده است و این اثر طبیعی در سال ۱۳۸۱ با مصوبه شماره ۲۲۱ مورخ ۲۱ خردادماه ۸۱ شورای عالی محیط زیست به مجموعه مناطق تحت مدیریت سازمان محیط زیست پیوسته و ارگان ذیصلاح برای مدیریت اثر، سازمان حفاظت محیط زیست است.

● تن زخمی دیو سپید

در حال حاضر هفت واحد معدنی و تولیدی در دامنه های قله دماوند فعالیت می کنند که برخی از آنان در ارتفاع بیش از دو هزار و ۲۰۰ متر مشغول بهره برداری هستند و کنده کارهای ناشی از فعالیت معادن و ساخت و سازها، تن دیو سپید پای در بند راز خمی و پاره پاره کرده است.

محمد محمدپور رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت مازندران با تاکید بر اینکه راه حل هایی برای رفع مشکلات این معادن وجود دارد، یادآور شد: باید دماوند را برای ثبت جهانی آماده کنیم.

محمدپور عمران درباره اهمیت قله دماوند ادامه داد: به دلیل اهمیت این قله به عنوان بام ایران، سازمان صنعت معدن و تجارت آمادگی خود را برای کمک در ثبت جهانی شدن نام دماوند اعلام و اقدام می کند.

وی با اشاره به اینکه باید روش هایی برای جبران خسارت منطقی این معادن در نظر گرفته شود اظهار کرد: می توان به این معادن

در مناطق پایین دست اجازه بهره برداری داد. محمدپور عمران با بیان اینکه دماوند با توجه به شرایط منطقه ای می تواند به قطب گردشگری تبدیل شود، یادآور شد: می توان از تمام جاذبه های گردشگری دماوند برای جذب گردشگری استفاده کرد.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت مازندران با بیان اینکه معدن های محور هراز بسیار مهم و جزو طبقه یک معدن محسوب می شوند، بیان کرد: محور هراز مهمترین حوزه فعالیت معدنی در این منطقه است و معدن محور هراز در طبقه بندی یک معدن قرار دارند و برای دماوند به عنوان یک میراث ملی از گذشته کندهای حریم منظر تعریف شده است و تمامی فعالیت های موجود در این منطقه باید همخوانی با کندهای تعریف شده داشته باشد.

● قله دماوند

سازمان میراث فرهنگی به دنبال این است که برای هر چه بهتر شدن منطقه دماوند کندهای ارتفاعی را تغییر داده و به ارتفاع پایین تری محدودیت ها را برساند و سازمان صنعت، معدن و تجارت به هیچ وجه برای معادن در ارتفاعی دو هزار و ۲۰۰ متر پروانه صادر نخواهد کرد.

دلایر بزرگ نیا مدیر کل میراث فرهنگی مازندران با اشاره به اینکه قله دماوند یک جغرافیای فرهنگی کشور که در فلات ایران مستقر یافته است اظهار داشت: تمام شاعران و همه افرادی که نقش و سهمی در ادبیات زبان فارسی داشته اند قله دماوند را حفظ کرده اند.

وی با اعلام اینکه اولین ثبت ملی و طبیعی در ایران، قله دماوند است افزود: با توجه به قابلیت های بسیاری که قله دماوند دارد باید در سازمان جهانی یونسکو به عنوان ثبت جهانی معرفی شود. مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مازندران تصریح کرد: دماوند مظهر جایگاه تمام اسطوره های انسانی

تاریخ بوده است که باید حفظ شود.

کوه دماوند با قدمت دوران ژوراسیک فوقانی و کرتاسه آغاز و تکامل آن تا پلیوستوسن طول کشیده است و این اثر طبیعی در سال ۱۳۸۱ با مصوبه شماره ۲۲۱ مورخ ۲۱ خردادماه ۸۱ شورای عالی محیط زیست به مجموعه مناطق تحت مدیریت سازمان محیط زیست پیوسته و ارگان ذیصلاح برای مدیریت اثر، سازمان حفاظت محیط زیست است

● وضعیت نگران کننده دماوند

بزرگ نیا با بیان اینکه وضعیت دماوند بسیار نگران کننده است، اعلام کرد: امیدواریم وضعیت دماوند رفع شود و بتوانیم این اثر طبیعی را به همه جهان معرفی کنیم. از آنجاییکه فرصت همیشه باقی نیست که پرونده یک اثر ملی برای ثبت جهانی باز باشد باید مشکلات را با معادن داران در یک فضای مناسب و منطقی حل کنیم تا هر چه زودتر این سرمایه ملی به ثبت یونسکو برسد اما فعالیت های غیرقانونی معادن در دامنه های دماوند علاوه بر اینکه پیکره نخستین اثر طبیعی ثبت ملی ایران را زخمی کرده است، بلکه گرد و غبارهای ناشی از این فعالیت غیرمجاز، زندگی اهالی روستاهای دامنه و حاشیه دماوند را تهدید

می کنند.

اقدام غیر اصولی و غیر قانونی شرکتهای معدنی یک تهدید زیست محیطی برای فرد فرد ایرانیان بالاخص ساکنین منطقه و در سطح وسیع به چالش کشاندن ایران در سطح بین المللی است.

این درحالیست که در فصل ششم قوانین مرتبط با منابع طبیعی و محیط زیست نص قانون در ماده ۸۲ قانون مذکور در شق آخر ماده مقرر می دارد: مأمورین شاغل در یگان مذکور موظفند ضمن جلوگیری از هرگونه تخلف به محض اطلاع از تجاوز، تصرف و تخریب... و یا بهره برداری غیر مجاز از منابع طبیعی راسا نسبت به رفع تجاوز، تصرف و ادامه تخلف اقدام کرده و مرتکب را با تنظیم صورت مجلس جهت رسیدگی به مراجع قانونی معرفی کنند.

همچنین علی نبیان معاون عمرانی استانداری مازندران با اشاره به اینکه باید برای رسیدن به ثبت جهانی دماوند یک مشاور برای پیگیری وضعیت آن در نظر گرفته شود، اظهار داشت: سه مورد گردشگری، کوهنوردی و بوم گردی در مسئله دماوند مد نظر گرفته شود.

نبیان نخستین اقدام در وضعیت موجود قله دماوند را ایجاد سرویس های بهداشتی مجزای مردوزن توسط میراث فرهنگی، محیط زیست، منابع طبیعی و بخشدار منطقه عنوان کرد و افزود: بر اساس خواسته و نیاز کوهنوردان و مسافران باید حداقل یک سرویس بهداشتی مجزای این منطقه احداث شود.

● استفاده از ظرفیت دهیاران برای حفظ دماوند

وی با اعلام اینکه مازندران دارای هزار و ۸۴۵ دهیار است، اعلام کرد: باید در بحث نگهداری، حفظ و مدیریت دماوند از دهیاران منطقه استفاده کرد.

نیسان با بیان اینکه دستگاههای اجرایی مرتبط با این مهم باید تامین منابع مالی برای ثبت جهانی قله دماوند را در دستور کار قرار دهند، افزود: برای ثبت جهانی دماوند باید تامین منابع مالی استانی و ملی باشد.

● طبیعت دامنه قله دماوند و دشت لار

وی در خصوص جبهه جنوبی مسیر قله تا مسجد صاحب الزمان (عج)، گفت: باید از تردهای زائد، بی منطق و برداشت های غیر مجاز جلوگیری شود و ایجاد پایگاه امداد و نجات، سرویس بهداشتی و پارکینگ در این قله در دستور کار قرار گیرد. از دهه ۸۰ قله دماوند به عنوان اثر

ملی ثبت محیط زیست شده است و هم اکنون نیز سازمان میراث فرهنگی به دنبال ثبت دماوند در یونسکو است و این بهر برداری شرکت معدنی باعث به وجود آوردن مشکلات متعددی در ثبت این اثر ملی در سطح دنیا شده است. کارشناسان محیط زیست چندین مرحله به این منطقه رفته اند و با کارشناسی های به عمل آمده اعلام کرده اند که فعالیت معدن باعث به وجود آوردن معایب و تهدید های زیست محیطی بسیار زیادی در منطقه شده است. معاون کمیته طبیعت گردی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور با اشاره به مشکلاتی نظیر ساخت و سازها گفت: در

حال حاضر قله دماوند آستان حادثه و برای ثبت میراث جهانی با چالش مواجه است. پورنگ پورحسینی در نخستین جلسه کارگروه گردشگری در اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مازندران از تشکیل ستاد یا کارگروه در استان مازندران با محوریت استانداردی برای رفع مشکلات قله دماوند توسط وزیر کشور خبر داد.

● دماوند ثبت جهانی نمی شود

معاون کمیته طبیعت گردی سازمان میراث فرهنگی کشور تصریح کرد: با توجه به مشکلات و چالش ها در قله دماوند این اثر ثبت جهانی نخواهد شد و به همین دلیل

همه مسئولان در مورد وضعیت فعلی این اثر طبیعی مسئول هستند و باید یک اقدام آتی صورت گیرد.

پورحسینی خواستار رفع مشکلات و معضلات موجود قله دماوند نظیر زباله و ساخت و سازها در حاشیه جهت ثبت جهانی شد و بیان کرد: با ساماندهی مسیر جنوبی قله دماوند می توان تمام مسیرها را تحت پوشش و وضعیت زیست محیطی را حفظ کرد.

بدون شک کوه دماوند یکی از چند جاذبه و معرف هویت ملی کشور است و با توجه به وضعیت دردناک دماوند باید مسئولان رفع این مشکل را در دستور کار خود قرار دهند.

لیلا حمزه خیر آبادی

صنایع دستی یکی از افتخارات هر ملتی است که علاوه بر ایجاد اشتغال و افزایش تولید غیر وابسته به نفت، به هنرمندان و مخصوصاً زنان کمک می کند پیام فرهنگی نسل های متمادی را با ذوق و هنر در قالب محصولات فرهنگی بگنجانند و از این طریق از آداب و سنن خود پاسداری کنند.

جمیله محمدزاده یکی از بانوان هنرمند روستای برکه خلف در جزیره قشم است که صنایع دستی را پل ارتباطی میان خود و گردشگران قرار داده و از این طریق علاوه بر تامین معیشت زندگی، قشم را به عنوان یکی از مراکز مهم تولید صنایع دستی، به گردشگران معرفی می کند. البته کم نیستند بانوان قشمی که در سالیان اخیر با خوش ذوقی فراوان و پشتکاری مثال زدنی، تلاش های شبانه روزی بسیاری برای ایستادن روی پای خویش و صدور فرهنگ و هویت مردمان سرزمین قشم به سایر نقاط ایران و جهان داشته اند. برای آگاهی از تلاش های بی وقفه، چالش ها و امیدهای پیش رو، گفت و گویداشتیم با این بانوی هنرمند که در زیر می خوانید.

محمدزاده در مورد صنایع دستی تولید شده به وسیله بانوان قشم، گفت: انگشتان هنرمند این بانوان به هنرهایی همچون برقع دوزی، گلانتون دوزی، خوس بافی، زری بافی، کاموا دوزی، شک بافی و برقع سازی، سید بافی و ... مشغول است.

● صدور صنایع دستی هرمزگان به استانهای مختلف

وی ادامه داد: صنایع دستی زنان جزیره قشم به شهرهایی همچون تهران، شیراز و کرمان فرستاده می شود و امیدواریم در آینده های نزدیک تمام ایران صنایع این مردم را بشناسند و با فرهنگ و تاریخ دنباله دار مردمان جزیره آشنا شوند.

بانوی هنرمند قشم، بیان داشت: با توجه به اینکه محصولات تولید شده در حال افزایش است، یک مجموعه تفریحی و گردشگری برای جذب گردشگران، رفاه حال آنان و عرضه مستقیم محصولات در روستای برکه خلف احداث خواهد شد.

محمدزاده ضمن تاکید بر ضرورت وجود مراکز تولید و توزیع صنایع دستی، اضافه کرد: به منظور حمایت از هنرمندان جزیره قشم وجود مجموعه هایی که در آن کارگاه های آموزشی تولید صنایع دستی و فروشگاه های عرضه این محصولات به صورت یکجا قرار داشته باشد ضروریست.

وی ادامه داد: برای راه اندازی این مجموعه زنان این روستا در قالب یک شرکت تعاونی تقاضای وام کرده و امیدوارند مسئولین هم برای توسعه فعالیت های زنان روستائین

هنر دستان بانوان قشم برگ های تاریخ را ورق می زند

آنان برای چشیدن طعم زندگی.

● گذر از مشکلات فرهنگی برای دست یابی به استقلال اقتصادی

وی ضمن بیان مشکلات پیش روی بانوان قشمی برای ورود به عرصه های اقتصادی، عنوان کرد: در ابتدای کار مشکلات زیادی برای ورود بانوان وجود داشت و حرف ها و حدیث های بسیاری شنیده می شد، تعدادی از خانواده ها از فعالیت ها دخترانشان جلوگیری می کردند، با این وجود ما ایستادیم و ادامه دادیم. رنج های بسیاری را برای به دست آوردن استقلال تجربه کردیم اما از آنها گذشتیم و امروز درآمد همان دخترانی که خانواده هایشان مخالف بودند، کمک خرج خانواده شده است.

محمدزاده ادامه داد: همانطور که در ابتدای با تحصیل دختران هم مخالفت می شد، این مخالفت در حوزه کار هم وجود داشت اما گذر زمان و تغییر فرهنگ موجب گشته امروز خانواده های زیادی تمایل به فعالیت های تحصیلی و اقتصادی بانوان داشته باشند.

وی گفت: اوج کار و فروش صنایع دستی برای بانوان قشمی در نوروز ۹۴ اتفاق افتاد و آن ها را برای دست یابی به آینده ای روشن تر امیدوار ساخت.

● دو میلیارد و ۷۶۰ میلیون ریال درآمد نوروز قشمی ها، از فروش صنایع دستی

در ارتباط با میزان فروش محصولات دست قشمی ها گفت و گویی مختصر داشتیم با مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری سازمان منطقه آزاد قشم که در ادامه می خوانید.

عبدالجواد کمالی گفت: در تعطیلات روزهای نخست امسال بیش از دو میلیارد و ۷۶۰ میلیون ریال درآمد از فروش صنایع دستی نصیب جزیره نشینان شده است.

وی ادامه داد: این صنایع دستی در ۱۲ غرفه موقت در سطح

قشم حمایت های لازم را انجام دهند. محمدزاده گفت: بهره برداری از این مجموعه موجب افزایش تعامل فرهنگی مردم منطقه با گردشگران خواهد شد، تا کنون نیز حضور گردشگران در جزیره علاوه بر اینکه مردم سایر نقاط ایران را با فرهنگ مردمان جزیره قشم آشنا کرده باعث افزایش دانش و آگاهی روستائینان این جزیره شده و گاهی آنها را ناچار به یادگیری زبان دیگری نیز کرده است.

بانوی هنرمند قشم، اظهار کرد: زنان مسن تر که به دلیل کهولت سن توانایی تولید دوزندگی و بافندگی را ندارند و پیری، بیکاری و خانه نشینی آنها را غمگین و فرتوت کرده به تولید ادویه و خوشبو کننده ای به نام گیشته مشغول هستند تا حس مفید بودن انگیزه ادامه زندگی در آنها به وجود آورد و از لحاظ مادی هم به آنها کمکی شده باشد.

محمدزاده در مورد تاثیر فعالیت های اقتصادی زنان در جایگاه اجتماعی شان، گفت: تولید صنایع دستی، دستیابی به شغل و افزایش توان مالی موجب بالا رفتن روحیه این زنان شده و جایگاه آنها در خانواده و جامعه محلی را با ثبات تر کرده است.

وی ادامه داد: هم اکنون بسیاری از زنان بی سرپرست و بدسرپرست از این طریق معاش خود را تامین می کنند و بسیاری از دختران شهریه دانشگاه و مخارج تحصیل خود را از این راه تهیه می کنند.

بانوی هنرمند قشم تصریح کرد: نقش ها و بافته های خیال انگیز زنان قشم، ذهن گردشگران را به رویا می کشاند و برگ های تاریخ را برای آنها ورق می زند، تاریخی پر از هنر، ذوق و زیبایی. گیشته بوی خوش قشم را به خانه های آنان می برد و تا مدت ها یاد و خاطره مردمان سخت کوش و زیبایی های این سرزمین را برای آنها زنده نگه می دارد و غذاهای محلی با طعمی فراموش نشدنی دلبلیست بر بازگشت دوباره

قیمت پایین محصولات تولید شده در قشم نسبت به شهرهایی همچون اصفهان، مشهد و ... موجب می شود که با وجود تولید بیشتر صنایع دستی در این جزیره درآمد حاصل از آن کمتر باشد. همچنین وجود مراکزی برای آموزش، تولید و توزیع صنایع دستی گام مثبتی برای حمایت از تولیدکنندگان است و امید می رود در آینده ای هرچه نزدیک تر هنرمندان قشمی از این گونه مراکز بهره ببرند.

استان ها در جزیره، افزود: در این مدت علاوه بر هنرمندان بومی، هنرمندانی از استان های سمنان، اصفهان، البرز، فارس و هرمزگان نیز در جزیره حضور داشته و محصولات خود را در قالب نمایشگاه صنایع دستی به گردشگران عرضه کردند. هرچند در سال های گذشته تولید صنایع دستی در جزیره قشم افزایش یافته و اثرات مثبتی را در پی داشته، اما هنوز هم چالش های زیادی پیش روی هنرمندان قشم قرار دارد.

شهر قشم، قلعه پرتغالی ها، غارهای خوریس و همچنین تعدادی غرفه ثابت در روستای برکه خلف، جزیره هنگام و جنگل حرا به فروش رسیده است. ۸۰ هزار نفر از این غرفه ها بازدید کرده و صنایع دست مردمان قشم را به عنوان یادگار این جزیره خریداری کرده اند. مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری سازمان منطقه آزاد قشم ضمن بیان حضور هنرمندان سایر

یک برج ۳۰ طبقه چه جایگاهی دارد. وی افزود: معماری ظرف زندگی است، به طور قطع در یک مجتمع تجاری بسیاری از ناهنجاری های فرهنگی را شاهد خواهیم بود، ناهنجاری هایی که به طور قطع در بازار تاریخی و در بافت تاریخی یزد مشاهده نمی شود بنابراین معتقدیم معماری، مهمترین مولفه فرهنگی کشور است. عباسی هرفته تاکید کرد: برج سازی به یک فرهنگ تبدیل شده و بسیاری از سرمایه داران به آن ابراز علاقه می کنند و متاسفم بگویم که تهران ما غرب زده، شهرستانهای ما تهران زده و روستاهای ما شهر زده هستند و این تسلسل باطل ادامه دارد و ای کاش تهران ما از ساختمان سازی و شهرسازی پاریس امروز تبعیت کند نه از پاریس ۵۰ سال پیش که اکنون خودشان به اشتباهاتشان معترف هستند. وی تصریح کرد: متأسفانه ما از اشتباهات خودمان نیز درس نمی گیریم و اشتباهی که در بلوار کشی بلوار بسیج یزد اتفاق افتاد درس نگرقتیم و اکنون حرم شهر تاریخی یزد را مخدوش می کنیم.

● مسئولان در سطح ملی به موضوع ورود کنند

این استاد دانشگاه اظهار امیدواری کرد: این موضوع تا هنوز شکل جدی به خود نگرفته مورد بازنگری قرار گیرد و حتی مسئولان در سطح ملی به آن ورود کنند و اجازه ندهند کار از کار بگذرد و اشتباهات تلخ دیگر استانها در یزد نیز تکرار شود.

برج ۳۰ طبقه یزد در حالی در شرف ساخت است که اگر حتی از همه موارد فرهنگی و تاریخی و اجتماعی و اقتصادی صرف نظر کرده و به همان قانونی که شهرداری و کمیسیون ماده پنج و ... از آن دم می زند، اکتفا کنیم، در سایت معتبر وزارت راه و شهرسازی، بلندمرتبه سازی به جز در کلانشهرها ممنوع و خلاف قانون اعلام شده است.

معاون دانشکده هنر و معماری یزد با بیان اینکه امروز معماری رسانه ملتهاست، خاطر نشان کرد: معماری اوضاع فرهنگی و اجتماعی هر جامعه را نشان می دهد و این موضوع ثابت شده که بلندمرتبه سازی با جرم و جنایت رابطه مستقیم دارد و آیا این همه جرم که در سطح شهر داریم، کافی نیست؟ وی، ساخت این برج ۳۰ طبقه را جیغ بنفشی در شهر تاریخی یزد خواند و افزود: امیدواریم مسئولان میراث فرهنگی در سطح ملی به این موضوع واکنش نشان دهند زیرا به نظر نمی رسد مسئولان میراث فرهنگی یزد، تا زمانی که اسکلت این برج کاملاً بالا بیاید، واکنشی نشان دهند در حالی که نماینده میراث فرهنگی در کمیسیون ماده ۵ حضور دارد. امیدواریم مسئولان میراث فرهنگی در سطح ملی به این موضوع واکنش نشان دهند زیرا به نظر نمی رسد مسئولان میراث فرهنگی یزد، تا زمانی که اسکلت این برج کاملاً بالا بیاید، واکنشی نشان دهند در حالی که نماینده میراث فرهنگی در کمیسیون ماده ۵ حضور دارد. عباسی هرفته با بیان اینکه امروز دیگر حتی در پایتخت های کشورهای اروپایی نظیر پاریس و روم که بافت تاریخی دارند، برج سازی ممنوع شده است، افزود: اکنون چه شده که در یزد عده ای به یاد بلندمرتبه سازی افتاده اند. وی با بیان اینکه آژموده را آژمودن خطاست، خاطر نشان کرد: ما به دنبال مقصر نیستیم گرچه رجوع به دانشگاه به عنوان متخصص در این زمینه کم رنگ شده اما ما به دنبال جلوگیری از این اتفاق هستیم. عباسی هرفته تاکید کرد: مسئولان استان یزد و میراث فرهنگی در سطح کشور اجازه ندهند یک مسئله ساده به یک موضوع امنیتی و حکایتی نظیر برج جهان نمای اصفهان تبدیل شود. وی تصریح کرد: در شهری که بادگیرها، خط آسمان را هدایت می کنند، به واقع

هنگامی که گردشگر داخلی و خارجی در آستانه ورود به شهر، با چنین برج عظیمی مواجه شوند، چه تصویری از شهر تاریخی یزد خواهند داشت. وی همچنین تاکید کرد: با ساخت این برج، خط آسمان بافت تاریخی یزد مخدوش می شود و ساخت این برج، تجاوز به حریم بصری است.

● وقتی قانون را دور می زنیم / جیغ بنفشی در شهر تاریخی یزد

وی تاکید کرد: عده ای دائم می گویند این کار قانونی است اما متأسفم که بگویم این کار قانونی نیست بلکه دور زدن قانون است و باید قبل از هر چیز حواشی موضوع را نگاه کنیم.

تکرار حکایت برج جهان نمای اصفهان در یزد جدال نابرابر برج و بادگیر

طی سالهای گذشته با توسعه گردشگری و ورود گردشگران خارجی از سراسر دنیا به یزد، این شهر به خوبی توانست جای خود را در دنیای گردشگری به عنوان یک شهر تاریخی باز کند و ورود تورهایی بزرگ گردشگران خارجی به این شهر، گواهی بر این ادعاست.

نیرد شفیعی یوز

یزد نه فقط به خاطر بافت تاریخی و چند بنای شاخص بلکه به عنوان یک شهر تاریخی مطرح است و حفاظت از حریم این شهر تاریخی یک ضرورت اساسی است زیرا در غیر این صورت، یزد به تدریج هویت تاریخی خود را از دست خواهد داد.

وی افزود: تا زمانی که یونسکو و مسئولان میراث فرهنگی کشور نسبت به این موضوع واکنش نشان ندهند، میراث فرهنگی و مسئولان دیگر یزد واکنشی نشان نخواهند داد و بعد از ساخت تازه به اشتباه خود پی خواهند برد.

عباسی هرفته تاکید کرد: این اقدام به طور قطع، لعن و نفرین آیندگان را به دنبال خواهد داشت زیرا برای ساخت آن، صرف از نظر از مخدوش کردن چهره شهر تاریخی یزد، هیچ یک از مبانی ترافیکی، اجتماعی، اقتصادی و ... دیده نشده است.

وی با طرح این سؤال که آیا این برج در جهت تقویت فرهنگی بومی شهر یزد است، عنوان کرد: کل منطقه بلوار جمهوری، مجوز ساخت سه طبقه ساختمان را دارند و اکنون چگونه است که با حضور یک سرمایه دار، همه این قوانین نادیده گرفته شده و به ناگاه مجوزهای ۳۰ طبقه ای صادر می شود و بدتر از همه اینکه شهرداری در این زمینه شراکت می کند. عضو هیئت علمی دانشکده هنر و معماری یزد عنوان کرد: همین کمیسیون ماده پنج که قبلاً مصوب کرده در بلوار جمهوری مجوز بالای سه طبقه داده نشود، امروز رای به ساخت ۳۰ طبقه برج داده و با اعتراضاتی که صورت گرفته، تعدیل انجام داده و ظاهر آن را به ۲۷ طبقه رسانده است.

● ساخت برج ۳۰ طبقه با شراکت شهرداری در یزد

یکی از مسائلی که این روزها باعث نگرانی دوستداران شهر تاریخی یزد شده، خبر ساخت برج ۳۰ طبقه در بلوار جمهوری یزد، یکی از اصلی ترین ورودی های این شهر است. برجی که به ظاهر با شراکت شهرداری یزد قرار است ساخته و به یک مجتمع تجاری عظیم برای عرضه کاشی و سرامیک واحدهای تولیدکننده یزد تبدیل شود.

این موضوع بیش از همه نگرانی اساتید دانشکده هنر و معماری یزد را به دنبال داشته و در حالی که اعضای کمیسیون ماده پنج همگی رای به تصویب احداث این برج داده اند، متخصصان امر به شدت ابراز نگرانی می کنند و ساخت این برج را تکرار اشتباهی برج جهان نمای اصفهان و خدشه ای بزرگ به بافت تاریخی یزد می دانند. معاون دانشکده هنر و معماری یزد در این زمینه در گفتگو با خبرنگار مهر اظهار داشت: این برج که اکنون در مرحله گودبرداری است، به ظاهر قانونی است و در کمیسیون ماده پنج رای گرفته اما اصولی بودن ساخت چنین برجی در شهر تاریخی یزد به واقع جای سؤال و تأمل دارد.

● حریم بصری شهر تاریخی یزد مخدوش می شود / استقبال از گردشگران در ورودی شهر تاریخی یزد با یک برج

محسن عباسی هرفته خاطر نشان کرد: با ساخت این برج، حریم بصری شهر تاریخی یزد مخدوش می شود ضمن اینکه بلوار جمهوری یکی از ورودی های شهر یزد و به اصطلاح آستانه شهر و شأن ورود شهر است،

«ماسوله» گیلان در انتظار ثبت جهانی

اقدامات مسئولان کاری از پیش نبرده است

مآنده اسفندیز

شهر تاریخی ماسوله دومین شهر تاریخی زنده دنیا است که همچنان زندگی در آن جاری و ساری است. این شهر که ۸۰۰ سال قدمت دارد، در سال ۱۳۵۶ با شماره ۱۰۹۰ در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده است. ماسوله به دلیل حفظ نسبی سنن و اصالت‌های فرهنگی، تاریخی و همینطور همخوانی و هم آهنگی معماری ویژه‌اش با محیط طبیعی اطرافش دارای اهمیت و شهرت است و قدمت بناها و خانه‌هایش به دوره‌های زندیه، قاجاریه و پهلوی می‌رسد. این شهر که تاریخی سالانه میزبان حضور مسافران و گردشگران داخلی و خارجی بسیاری از سراسر دنیا است که هر ساله از این شهر تاریخی دیدن می‌کنند.

ساختمان برق و مخابرات باعث شده که منظر ماسوله مخدوش شود.

علیه‌زاده می‌افزاید: مطمئناً آزادسازی بناها و چگونگی فراهم شدن شرایط آزادسازی یکی از اولویت‌هایی است که در دستور کار این شورا قرار دارد زیرا وجود این موانع باعث شده که ثبت ماسوله به تعویق بیفتد و لازم است که با همکاری هر چه بیشتر سایر دستگاه‌ها این موانع از سر راه ثبت ماسوله در فهرست جهانی یونسکو برداشته شود.

● گیلان از ثبت اثر در فهرست یونسکو بی بهره است

ثبت آثار تاریخی مجموعه‌های تاریخی چغازنبیل و سازه‌های آبی تاریخی شوشتر در خوزستان، تخت جمشید، باغ پاسارگاد و باغ ارم در فارس، میدان نقش جهان، مسجد جامع، باغ چهلستون و باغ فین در اصفهان، منظر تاریخی و فرهنگی بهم و باغ شازده در کرمان، گنبد سلطانیه در زنجان، مجموعه تاریخی بیستون در کرمانشاه، بازار تبریز در آذربایجان شرقی، مجموعه کلیساهای ارمنه و تخت سلیمان در آذربایجان غربی، مجموعه بقعه شیخ صفی‌الدین در اردبیل، باغ عباس آباد در مازندران، باغ دولت آباد و پهلوان پور در یزد، باغ اکبریه در خراسان شمالی، برج گنبد قابوس در گلستان، مجموعه فرهنگی تاریخی کاخ گلستان در تهران و شهر سوخته در سیستان و بلوچستان نشان از این دارد که استان‌های مختلفی تاکنون موفق شده‌اند جایگاهی در این فهرست ثبت جهانی برای خود داشته باشند.

اگرچه تا شهر یور ماه که زمان ارائه پرونده است فرصتی است که موانع موجود بر سر راه ثبت پرونده‌های عرضه شده از ایران برای ثبت فهرست یونسکو رفع شوند اما به نظر می‌رسد امسال نیز گیلان این فرصت را از دست خواهد داد چرا که به گفته پورعلی هر چند کمترین تلاش‌ها برای رفع موانع سبب می‌شود که کارشناسان سازمان میراث فرهنگی پرونده ثبت ماسوله را در مسیر لازم برای طی کردن روال قانونی برای ثبت قرار دهند اما امسال نیز این پرونده به یونسکو اعلام نخواهد شد. با این همه باید امیدوار بود که تا سال آینده حداقل‌ترین گام‌ها برای رفع موانع موجود برداشته شود تا شهر تاریخی ماسوله در فهرست جهانی یونسکو قرار گیرد.

برای بررسی به یونسکو عرضه می‌شود اما، سایر استان‌ها در این عرصه موفق‌تر از گیلان عمل کرده‌اند. مصداق این موفقیت، ثبت گنبد قابوس است که طی دو سال اخیر مسئولان استانی برای قرار گرفتن در فهرست جهانی یونسکو، با آزادسازی حریم و تخریب ساختمان‌های مزاحم این مهم را به ثمر رسانده‌اند.

مدیر پایگاه پژوهشی ماسوله چنین همکاری را در گیلان نیز انتظار دارد و می‌افزاید: باید قبول کنیم که اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به تنهایی نمی‌تواند همه موانع را بردارد بلکه همکاری سایر دستگاه‌ها نیز برای رسیدن به این مهم تاثیرگذار است.

● اقدامی برای رفع موانع انجام نشده است

اما این موانع سالهاست که بر سر راه ارائه پرونده ماسوله برای ثبت در یونسکو قرار گرفته و هنوز هیچ اقدامی در این باره انجام نشده است. وقتی چنین رویکردی را با مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری گیلان در میان می‌گذاریم به خبرنگار مهر می‌گوییم: یکی از اهداف تشکیل طرح جامع ماسوله رسیدگی به رفع موانع ثبت ماسوله در یونسکو است. رضا علیزاده می‌افزاید: از سال گذشته برای اینکه نظام خردمندانه‌ای برای مدیریت یکپارچه ماسوله با حضور کارشناسان و صاحبان شکل تشکیل شود، این شورا شکل گرفت و هدف از فعالیت این شورا تعیین ضابطه و چارچوبی است که بتواند نوع ساخت و ساز و شرایط توسعه ماسوله را تضمین کند. اما آنچه که مهمتر به نظر می‌رسد تلاش این شورا برای رفع موانع ثبت ماسوله در یونسکو است. وی نیز تأیید می‌کند که موانعی چون

خود باقی مانده، حضور چند ساختمان اداری متعلق به شرکت برق و مخابرات در منظر و حریم ماسوله که سبب می‌شود چشم‌ها از ماسوله برگردد و این فرصت طلایی را در اختیار دیگر استان‌ها برای ثبت در یونسکو قرار دهد، از موانعی هستند که ثبت ماسوله را تاکنون به تأخیر انداخته‌اند و راهکاری که از سوی میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری برای آن اعلام می‌شود، هماهنگی و همکاری هر چه بیشتر بین دستگاه‌های استان است.

مدیر پایگاه پژوهشی ماسوله در این باره می‌گوید: اگرچه طی چند سال اخیر تلاش شده که ساکنان این ساختمان‌ها در راستای رسیدن گیلان به این مهم با تخلیه و آزادسازی حریم یاری دهنده میراث باشند اما تاکنون هیچ حرکتی در این راستا صورت نگرفته است. مصطفی پورعلی می‌افزاید: هر چند این دستگاه‌ها نیز با کمبود اعتبارات همراه هستند اما انتظار وفاق و همکاری بیشتری می‌رود تا بتوان موانع را از سر راه ثبت ماسوله در فهرست جهانی یونسکو برداشت.

به گفته وی در صورتی که کمترین تلاش‌ها برای رفع موانع صورت گیرد و در راستای رفع موانع گام‌هایی برداشته شود، کارشناسان سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری پرونده ثبت یونسکو را مدنظر قرار می‌دهند و برای رفع تمامی موانع زمان بندی لازم تدوین می‌شود.

به عبارت بهتر پورعلی بر این باور است که حتی کوچکترین تلاش‌ها در این راستا سبب می‌شود شناس قرار گرفتن ماسوله در میان همه گزینه‌هایی که باید هر سال از ایران به یونسکو معرفی شود، بیشتر و بیشتر شود. اگرچه هر ساله تنها یک تا دو پرونده از ایران

به تازگی استاندارد در سفری که به ماسوله داشت اعلام کرد: طرح جامع ویژه ماسوله که از سوی شورای عالی معماری و شهرسازی کشور ابلاغ شده، تدوین و در آن بر حفاظت از بافت تاریخی و ارزشمند این شهر و استفاده از تمام قابلیت‌های گردشگری آن تأکید شده است. به گفته محمدعلی نجفی بر اساس این طرح باید سه نوع از گردشگری تاریخی، طبیعی و ورزشی ماسوله گسترش یابد و در عین حال برخی پروژه‌های عمرانی شهر با سرعت بیشتری به ثمر برسد.

● ماسوله در انتظار ثبت جهانی

این شهر که تاریخی با توجه به ویژگی‌های معماری که دارد و همینطور حفظ حیات خود و تطبیق با زندگی امروزی، یکی از نامزدهای ایران برای ثبت در فهرست میراث جهانی یونسکو طی سال‌های قبیل بوده است، البته این نامزدی سالهاست که مطرح است. نخستین بار در سال ۸۳، هیات کارشناسی یونسکو برای بازدید از شرایط این شهر که تاریخی جهت ثبت در میراث جهانی در گیلان حضور یافت و پس از آن در خرداد سال ۸۹ با حضور نماینده منطقه‌ای یونسکو، اولین نشست کارگروه طرح جامع مدیریتی منظر فرهنگی ماسوله برگزار شد.

در سال ۹۰ نیز دفتر ثبت جهانی ماسوله از سوی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری تشکیل شد اما همچنان ماسوله به عنوان میراثی که قابلیت ثبت در فهرست جهانی یونسکو را دارد، در فهرست انتظار باقی مانده است. اما آنچه که سبب شده ماسوله در انتظار ارائه پرونده خود به سازمان یونسکو برای ثبت جهانی باشد، موانعی است که طی چند سال اخیر همچنان سرسختانه بر سر جای

تمدن ۲۵۰۰ ساله کرمان در انتظار توجه

«شاه خورشید» دیگر نمی‌تابد

بنای دو هزار و ۵۰۰ ساله شاه خورشید یکی از کهن ترین بناهای تاریخی ایران است که انجام طرح‌های نجات بخشی هر چند از تخریب بیشترش جلوگیری کرده اما احیای این بنا نیاز به همت مسئولان دارد.

اسما محمودی

شاه خورشید در کنار ارگ بم از اهمیت بالایی تاریخ برخوردار است و کاملاً از خشت ساخته شده است. این بنا در واقع مقبره «دختر بهمن بن اسفندیار» است که در سالهای اخیر دچار خسارت‌های جبران ناپذیری شده است. مسکن این بنا تاریخی در شهرستان ریگان روستای «جزان» خواص واقع شده است و در سال ۱۳۸۱ به ثبت ملی رسیده است اما این روزها در معرض تخریب قرار دارد. بنای تاریخی شاه خورشید با ابعاد ۷.۵ در ۷.۵ متر جزو بناهای شاخص شهرستان محروم ریگان محسوب می‌شود که از اهمیت بسیار بالایی نیز از نظر گردشگری برخوردار است. ریگان براساس کتابهای تاریخی از جمله «مجم البلدان» دارای تمدنی باستانی و پررونق بوده که در مسیر جاده ابریشم قرار داشته است.

بروز طوفانهای متعدد شن که هر سال بر شدت آنها افزوده می‌شود و همچنین بروز سیلابهای مخربی که بر اثر بارانهای فصلی روی می‌دهد این بنا را زیبا و منحصر به فرد تاریخی را در سالهای اخیر در معرض تخریب کامل قرار داده بود اما پس از اینکه در چند سال قبل بروز سیلاب و همچنین فرسایش بادی خسارت جدی به این بنا وارد کرد میراث فرهنگی در دولت قبل کلید مرمت این بنا را در دو فاز زد. در سال ۹۲ بود که معاون وقت فرمانداری این شهرستان از خسارات شدید این بنا به دلیل فرسایش‌های بادی و آبی به خصوص بارندگی‌های آن سال خبر داد و افزوده بود که اعتباری در حد ۲۰ میلیون تومان برای مرمت فوری این بنا اختصاص یافته بود و پس از دو سال هم اکنون معاون کنونی فرماندار این شهرستان هم از اجرای فاز دوم عملیات مرمت این بنا خبر می‌دهد.

اما نکته قابل توجه اینکه هزینه تنها ۲۰ میلیون تومان برای مرمت بنایی ۲۵۰۰ ساله که دچار خسارت جدی شده است نمی‌تواند پایانی بر عملیات مرمت این بنا باشد.

همزارگ بم را در یابید

کارشناس باستانشناسی می‌گوید: بنای شاه خورشید قدمتی هم‌زمان با ارگ تاریخ بم دارد در واقع شهرستان ریگان در گذشته دور در جاده ابریشم قرار داشته و همچون ارگ بم از اهمیت بالایی برخوردار بوده است و کاروانها پس از گذر از کویر نخست به شهر ریگان می‌رسیدند این شهر در واقع مرکزی تجاری بوده است اما مرکز شرق کرمان در واقع همان ارگ بم بوده است.

محمد ایرانمنش با اشاره به نقش قابل توجه تمدن شرق کرمان در رونق تجاری جاده ابریشم اینگونه ادامه داد که بسیاری از آثار شرق کرمان در این زمان بنا شده‌اند و نشان از رونق یک نوع زندگی برنامه‌ریزی شده برپایه تجارت با کشورهای مختلف بوده است و در واقع پس از گذر از کویرهای شرق کرمان و راههای ساخت کشورهای شرقی تاجران در ریگان و بم به تبادل کالا می‌پرداختند و یا پس از استراحت راه خود را پیش می‌گرفتند.

صنعت گردشگری می‌تواند ریگان را نجات دهد

امین باقری گردشگری را از مهمترین زمینه‌های توسعه اقتصادی این شهرستان می‌داند و معتقد است باید در این زمینه سرمایه‌گذاری کرد و مرمت مقبره شاه خورشید در این خصوص کمک بسیاری خواهد کرد.

ریگان طبق اسناد تاریخی از جمله مهمترین مراکز تجاری کشور بوده است این جمله را باقری می‌گوید و ادامه می‌دهد: مرمت بناهای تاریخی ریگان نیاز به توجه ویژه دارد و امیدواریم در این زمینه اقدامهای موثری انجام شود و پایان مرمت فاز دوم این عملیات برای ما قابل توجه است.

وی طوفانهای شن و بارشهای سهمگین فصلی را دلیل برجسته تخریب آثار تاریخی به خصوص شاه خورشید می‌داند و می‌گوید: عدم توجه به مرمت و نگهداری از این بنا در سالهای گذشته دلیل اصلی بروز خسارت به این بنا بوده است.

چهار اثر تاریخی دیگر در شهرستان ریگان شامل قلعه سنگ آباد، قلعه دهگود، سردرپ وزیری و ارگ جزان در انتظار ثبت ملی هستند.

اولویت بندی مرمت بناهای تاریخی به دلیل کمبود اعتبار

در حالی که کشاورزی و خشکسالی بر روی مردم ریگان فشار آورده و امکان ترک بسیاری از روستاهای این شهرستان را افزایش داده است اما هم اکنون مسئولان بومی شهرستان ریگان امیدوارند بتوانند صنعت گردشگری را به امکانی قابل اتکاء برای نجات زندگی مردم در مقابله با طوفانهای شن تبدیل کنند.

نگرانی تخریب بناهای تاریخی در استان کرمان تنها به مقبره شاه خورشید محدود نمی‌شود، عدم وجود اعتبار لازم و بروز برخی مشکلات در میراث فرهنگی کرمان در دوره‌های قبل موجب شده است مرمت آثار تاریخی استان کرمان با چالش مواجه شوند.

چالشها و کمبود اعتبار تا حدی پیش رفته است که به گفته محسن موحدی که پیش از این با خبرنگار مهر سخن گفته مرمت در استان اولویت بندی شده و در ابتدا بناهای شاخص و در معرض خطر مرمت می‌شوند.

ریگان حلقه مفقوده جاده ابریشم

این محقق دانشگاه افزود: در واقع ارگ بم و ریگان مکمل هم بوده‌اند و در نهایت کاروانها به سمت ارگ‌های دیگر و سرانجام کرمان می‌رسیدند و به سمت غرب راه خود را پیش می‌گرفتند.

هم اکنون شاهد هستیم که از اجرای مرمت در این بنا خبر می‌دهند در صورتیکه با ۲۰ میلیون تومان نمی‌توان حتی به سادگی طرحهای تحقیقاتی چنان بنای با اهمیتی را انجام داد.

ایرانمنش با بیان این انتقاد می‌گوید: این دو فاز مرمت در واقع تنها عملیاتی برای نجات بخشی این بنا برای جلوگیری از تخریب بوده است و مسلماً مرمت این بنا به اعتبار و صرف زمان و هزینه بیشتر نیاز دارد.

چهار اثر تاریخی دیگر در شهرستان ریگان شامل قلعه سنگ آباد، قلعه دهگود، سردرپ وزیری و ارگ جزان در انتظار ثبت ملی هستند

عبور جاده روستایی از کناره این بنای کهن و قرار گرفتن در مسیر سیلابها نیز از دیگر دغدغه‌های دوستداران میراث فرهنگی در خصوص این بنا است اما مقبره شاه خورشید آن قدر مهم بوده است که در تاریخ ۷ مهر ۱۳۸۱ با شماره ثبت ۶۱۳۴ به‌عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده است و حالا باید برای مرمت کامل بنا و قرار گرفتن در توره‌های گردشگری استان کرمان تلاش شود.

فرماندار ریگان نیز با اشاره به وجود بلندترین تپه‌های شنی جهان در ریگان و وجود کلوتهای سر به فلک کشیده و همچنین پر آب ترین قنات استان کرمان در این شهرستان به خبرنگار مهر گفت: در ریگان ۵۰ اثر تاریخی داریم که در طول تاریخ بنا شده‌اند اما بدون شک در کل استان کرمان معدود مکانهای تاریخی هستند که دو هزار و ۵۰۰ سال قدمت داشته باشند.

گورکن‌ها بلای جان میراث‌مازندران شدند زخم محرومیت بر تن تاریخ

هستند و کوزه‌ها و کاسه‌های خالی و دیگر وسایلی را که از نظرشان ارزش ندارد، تخریب می‌کنند

وی در خصوص اپیدمی حفاری‌های غیرمجاز در شهرستان ابراز داشت: در حفاری‌های غیرمجاز، دانش انسان‌شناسی نیز آسیب می‌بیند و بخش عمده‌ای از داده‌های انسان‌شناسی در حال نابودی است، حفاران به دنبال طلا، سکه و اشیای قیمتی هستند و کوزه‌ها و کاسه‌های خالی و دیگر وسایلی را که از نظرشان ارزش ندارد، تخریب می‌کنند یا در بهترین حالت، آن‌ها را به‌عنوان کالای تزئینی در دکور خانه نگه می‌دارند.

وی بیان داشت: در حالی که این اشیاء، مواد و داده‌های بسیار ارزشمندی برای انسان‌شناسان و باستان‌شناسان هستند و براساس آن‌ها می‌توان شیوه و سبک زندگی و به‌طور کلی، فرهنگ گذشته‌ی مردم را بازسازی کرد.

باید گفت نگاه به آثار تاریخی در سوادکوه بایستی تغییر کند، تجربه اقتصاد تک بعدی زغالی نمی‌تواند منجر به توسعه محرومترین شهرستان استان مازندران شود. توریسم آنهم از نوع ارزش نهادن به میراث فرهنگی و تاریخی یا همان گردشگری موزه‌ها به‌عنوان یک عامل اقتصادی عمده و بسیار مؤثر در سالهای اخیر مورد توجه فراوان قرار گرفته در دنیای امروز توریسم بزرگترین منبع تجارت بین‌المللی محسوب می‌شود و از نظر اقتصادی بسیار مهم و پیر ارزش است.

تدوین طرح جامع گردشگری موزه‌ها، تبلیغات گسترده و صحیح، توسعه موزه‌ها برای اجرای طرح گردشگری و ارائه امکانات رفاهی در موزه‌ها، برپایی نمایشگاهها و فستیوالهای فرهنگی و صنایع دستی، لباس و غذاهای محلی در فضای موزه‌های می‌تواند گامی بزرگ و اساسی برای بسط این صنعت عظیم در شهرستان باشد.

همچنین باید فرهنگ مردمان را نیز در برابر آثار فرهنگی تغییر داد یافتن گنج‌گرچه در همه جای دنیا آرزوی بعضی افراد است، ولی معمولاً به دلایل تاریخی، در مناطقی خاص، فعالیت برای به‌دست آوردن گنج، بیشتر است و متأسفانه سوادکوه به دلیل قدمت تاریخی از هجوم گورکن‌ها در امان نمانده است.

بیشتر صاحب‌نظران و کارشناسان میراث فرهنگی متفق‌القولند که یافته‌های فرهنگی دارای ارزشی بیش از اشیای عتیقه‌اند و آنها می‌توانند رازهای بزرگ تاریخ را افشا کنند اما جویندگان گنج در رویای طلا با فلزپایا‌ها به جان تپه‌های تاریخی می‌افتند و تمام این سندهای زنده را از بین می‌برند.

سندهایی که می‌توانند به همه دنیا معرفی شده و روزی از طریق گردشگران ثروت بسیاری را وارد کشور کنند! اما اگر رویای کودکانه سوداگران اشیای عتیقه و سیاست‌تدبیری مسئولان مربوطه، بگذارد! که این آثار مصون مانده و گرفتار تیر بلانشوند.

مازندران دو هزار و ۵۰۰ اثر تاریخی و طبیعی ثبت شده دارد و به‌ازای هر ۱۰ اثر یک نیروی حفاظتی در استان وجود دارد که به همین دلیل شرایط حفاظت از این بناهای تاریخی سخت شده است.

بررسی وضعیت میراث و بناهای تاریخی مازندران، حکایت از زخم محرومیت بر تن میراث‌کهن استان را نمایان می‌سازد و رد گورکن‌ها «حفارهای غیرمجاز» را برای یافتن گنج در جای‌جای این تاریخ‌کهن می‌توان به‌نظاره نشست.

در بین آثار تاریخی مازندران، بیش از همه تپه‌های باستانی استان، زخمی و رنجور از حضور گورکن‌ها هستند و برخی از این تپه‌ها مانند تپه کلار در کلاردشت، گوهر تپه و غیره بر اثر حفاری‌های غیرمجاز و شبانه در سالیان گذشته پاره پاره شده‌اند.

علیر شانه‌وری کجوربان

هم‌ضمن اشاره به این نکته که موزه موسسه‌ای است دائمی و بدون هدف مادی که درهای آن به روی همگان گشوده است و در خدمت جامعه و پیشرفت آن فعالیت می‌کند و هدف موزه تحقیق در آثار و شواهد بر جای مانده انسان و محیط زیست او، گردآوری، حفظ و بهره‌وری معنوی و ایجاد ارتباط بین این آثار، و به‌نمایش گذاردن آنها به منظور بررسی و بهره‌وری معنوی است اظهار داشت: اگر موزه‌ها بتوانند دوره‌های تاریخی موجود در یک سرزمین و طیفی از اشیاء موجود در آن دوران را در ویرتینهای خود به‌نمایش بگذارند می‌توانند در حوزه جذب گردشگر عنصر مهمی تلقی شوند.

وی گفت: اصالت یک موزه به اشیاء تاریخی آن وابسته است و موزه مردم‌شناسی نمی‌تواند موزه‌ای تعریف شده برای گردشگران باشد.

یوسفی ابراز داشت: شهرستان سوادکوه با توجه به داشته‌های تمدنی و فرهنگی خودبا قدمتی بیش از ۱۰ هزار سال و وجود آثار مختلف زندگی‌کهن در آن نیازمند شناساندن بیشتر برای استفاده از توانمندیهای خود در جذب گردشگر و استفاده از مواهب مختلف موجود در آثار فرهنگی و تاریخی خود است و ایجاد مراکز فرهنگی و علمی بخصوص موزه تاریخی در شهرستان با توجه به ظرفیتهای فراوان آن خالی به‌نظر می‌رسد.

حفاران به دنبال طلا، سکه و اشیای قیمتی

موجب تمرکز اشیاء و یافته‌های تاریخی در همین شهرستان باشد
وی با اشاره به توریست‌پذیر بودن شهرستان سوادکوه، احداث موزه در این شهرستان را موجب رغبت هر چه بیشتر مسافران برای استفاده از جاذبه‌های سوادکوه ذکر کرد.

دستگیری ۵۶ حفار غیرمجاز میراث

رضا دانش‌زاده در قسمت دیگری از سخنان خود از معطل دیگری بنام گورکنهای گنج‌یاب درحوزه میراث فرهنگی سوادکوه یاد کرد و عنوان داشت: در طول ۱۴ ماه اخیر تعداد ۵۶ حفار غیرمجاز میراث فرهنگی در شهرستان‌های سوادکوه و سوادکوه‌شمالی دستگیر شدند.

وی با اذعان به این مطلب که مناطقی که بیشتر مورد حفاری غیرمجاز فرهنگی قرار می‌گیرد معمولاً دارای تمکن‌کهن و سابقه فرهنگی قدیمی هستند و شهرستان‌های سوادکوه و سوادکوه‌شمالی نیز یکی از این مناطق است بیان داشت: همین حفاری‌های غیرمجاز بزرگترین آسیب‌ها را به میراث‌کهن سوادکوه می‌رساند و اگر این روند ادامه پیدا کند دیگر میراثی برای نمایش در موزه‌ها و جذب گردشگر از طریق آن نخواهیم داشت.

● **موزه مردم‌شناسی، موزه‌ای تعریف شده برای گردشگران نیست**
علی یوسفی کارشناس انبیه و آثار باستانی

همچنین کمبود موزه‌های فرهنگی و تاریخی از دیگر مشکلات استان مازندران است و به گفته متولیان امر با داشتن ۳۹ هزار عدد سکه تاریخی می‌توان ۵۰ موزه ایجاد کرد اما در حال حاضر حدود هشت موزه تاریخی و مردم‌شناسی در استان فعال است.

● زخم کهنه محرومیت این بار بر تن میراث فرهنگی و تاریخی سوادکوه

در بین شهرستانهای مازندران، در شهرستان سوادکوه بیش از دیگر مناطق می‌توان، رد زخم گورکن‌ها و قاچاقچیان میراث فرهنگی را به‌نظاره نشست، شهرستانی که با وجود حدود بیش از ۶۲۰ اثر فرهنگی و تاریخی در سوادکوه تنها یک موزه دارد. رئیس اداره میراث فرهنگی سوادکوه در این زمینه می‌گوید: نبود فضای لازم و عدم همکاری برخی نهادها سوادکوه را از داشتن موزه‌های تاریخی محروم کرده است. رضادانش زاده با اشاره به جایگاه موزه‌ها در رشد و رونق گردشگری عنوان داشت: موزه‌ها از شاخصه‌های مهم و تاثیرگذار هر جامعه‌ای محسوب می‌شود.

● سوادکوه موزه تاریخی ندارد

رئیس میراث فرهنگی شهرستان سوادکوه با یادآوری این امر که در سوادکوه با وجود پتانسیلهای فراوان تاریخی و فرهنگی هنوز موزه تاریخی وجود ندارد بیان داشت: در سوادکوه تنها یک موزه آن هم به‌عنوان موزه مردم‌شناسی در آلاشت وجود دارد. وی افزود: هرچند ضعف اساسی ما محروم بودن سوادکوه در وجود موزه‌های تاریخی است اما موزه آلاشت، با دارا بودن حدود ۳۰۰ نوع از ابزار زندگی، معیشت و شغل مردم منطقه و آلاشت توانسته در ایام سفرهای نوروزی نسبت به سال گذشته حدود ۲۰ درصد از گردشگران ورودی به سوادکوه را به خود جذب کند.

دانش زاده گفت: بیش از ۷ هزار و ۵۰۰ نفر در نوروز امسال از موزه مردم‌شناسی آلاشت بازدید کردند که این خود جای بسی امیدواری در رشد رونق گردشگری موزه‌ها در سوادکوه است.

رئیس میراث فرهنگی شهرستان سوادکوه با اعلام این امر که سوادکوه دارای بیش از ۶۲۰ اثر فرهنگی و تاریخی است ابراز داشت: از آنجا که موزه‌های تاریخی جایگاه بی‌ظنیری در جذب گردشگر دارند اگر بخواهیم از دید توسعه گردشگری به شهرستان سوادکوه نگاه کنیم باید به‌طور ویژه و اساسی نگاهمان را معطوف به میراث و آثار تاریخی که تعدادشان در این شهرستان کم هم نیست کنیم.

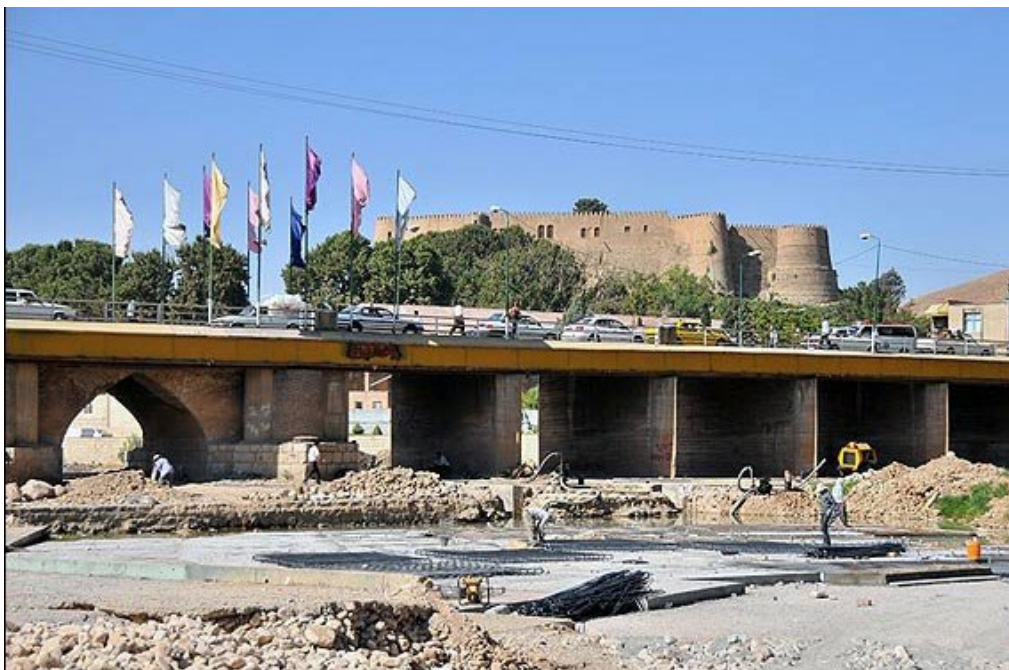
وی نبود حمایت‌های مسئولان، عدم وجود فضای مناسب برای ایجاد موزه‌ها و عدم همکاری برخی نهادها را علل اصلی نداشتن موزه‌های متعدد در سوادکوه عنوان کرد. دانش زاده در ادامه با بیان این مطلب که برخی از اشیای تاریخی سوادکوه در شهرها یا استانهای دیگر به‌نمایش می‌آید، افزود: برپایی موزه در سوادکوه می‌تواند

۳۹ هزار سکه است که با این تعداد می توان ۵۰ موزه در استان بعنوان موزه سکه ها راه اندازی کرد. باید عنوان کرد یکی از مهمترین ابزار توسعه و رونق گردشگری در جهان امروز استفاده از میراث فرهنگی و تاریخی در غالب موزه ها و سایت موزه ها برای جذب گردشگران است تا جایی که کشور فرانسه را با آن همه جاذبه های بی شمار با موزه لوور می شناسند و همین موزه می تواند با کارکرد فرهنگی خود و جذب گردشگران بی شمار با ۶٫۵ میلیون گردشگر، پربازدیدترین موزه جهان و رتبه نخست جذب گردشگران جهان را از آن خود کند این در حالیست که در ایران با وجود سوابق تاریخی بی شمار موزه ها جایگاه چندانی در صنعت گردشگری ندارند.

در سازمان جهانی یونسکو دارد مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مازندران در خصوص موزه، اذعان داشت: امروز در دنیا موزه از شی محوری به نگاه محوری تبدیل شده است. بزرگ نیا با اعلام اینکه موزه نیما به عنوان یکی از برترین موزه ها در گردآوری آثار در کشور معرفی شده است، تصریح کرد: کارکرد موزه ها کاملا متفاوت است و می توان بسیاری از خانه ها را کانون تجمع اهالی هنر قرار داد. وی یکی از برنامه های میراث بحث حفاظت الکترونیکی در موزه ها عنوان کرد و افزود: در توسعه موزه در روستاها در منطقه دو هزار در انتظار واگذاری زمین از منابع طبیعی و موزه ۸ هکتاری رامسر که هنوز اعتبار آن محقق نشده است و مازندران دارای

مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مازندران با اشاره به اینکه باید جاذبه های تاریخی و فرهنگی استان را حفظ کرد، اذعان داشت: سال جاری سال معرفی جاذبه های فرهنگی، تاریخی، بحث میراث فرهنگی و گفتگوی با هنرمندان صنایع دستی است. بزرگ نیا با بیان اینکه عدم توجه به صنایع دستی این هنر را تبدیل به کاردستی خواهد کرد، گفت: خوشبختانه در چند سال اخیر توجه خوبی به هنرمندان صنایع دستی مازندران شده است. وی با اعلام اینکه احیای هنر و سنت های گذشته و ثبت جهانی آثار از برنامه های سال جاری این اداره کل است، اظهار داشت: در حال حاضر یک اثر از مازندران ثبت جهانی شده در حالیکه این استان قابلیت ثبت حدود سه اثر

● **دستگیری ۱۴۹۲ مجرم میراث فرهنگی طی ۸ سال**
در عین حال مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مازندران با اشاره به اینکه دو هزار و ۵۰۰ اثر شناسایی شده در استان داریم، دست اندازی به عرصه های تاریخی و فرهنگی را وحشتناک برشمرد. دلاور بزرگ نیا با بیان اینکه در ۸ سال گذشته هزار و ۴۹۲ نفر در بخش جرائم آثار تاریخی و باستانی کشف شده است، اظهار داشت: دست اندازی به عرصه های تاریخی و فرهنگی استان بسیار وحشتناک است. وی با اعلام اینکه مهمترین اقدام در حفاظت آثار تاریخی و باستانی ثبت آنهاست، افزود: از ۲ هزار و ۵۰۰ اثر تاریخی مازندران حدود ۶۰۰ اثر تاکنون به ثبت رسیده است.

روزگار ناخوش پل تاریخی لرستان

«صفوی» سنگینی ترافیک را به دوش می کشد

استان لرستان شهرت پایتخت پلهای تاریخی ایران را با خود یدک می کشد، جایی که بیش از ۱۰۰ پل تاریخی را در خود جای داده است و پرونده ثبت جهانی شش پل شاخص لرستان نیز در نوبت بررسی قرار دارد.

فاطمه حسینی

های پل که مربوط به زیبایی شهر است را در آینده نزدیک تعویض خواهیم کرد.

● **مصوبه شورای ترافیک گم شد**
و اما مسئولان میراث فرهنگی در این رابطه اظهارات دیگری دارند. رامین ابراهیمی معاون میراث فرهنگی لرستان در مورد برداشتن بار ترافیک شهر از روی دوش پل صفوی خرم آباد می گوید: چند سال پیش مصوبه ای از شورای ترافیک استان گرفته شده که تردد خودرو از روی پل صفوی حذف شود. وی ادامه داد: مطابق این مصوب همچنین مقرر شد از جلوی قلعه فلک افلاک تا پایان پل صفوی سنگ فرش شده و به معبر فرهنگی استان تبدیل شود که البته هنوز اجرایی نشده است. ابراهیمی می گوید که در این رابطه موافقت ضمنی از استاندار نیز گرفته شده و به محض دریافت موافقت از کمیسیون گردشگری پیگیر انجام این طرح خواهیم بود.

صفوی در مرکز شهر خرم آباد میراث فرهنگی و شهرداری هر کدام خود را متولی این پل تاریخی می دانند ولی تاکنون اقدام جدی برای ساماندهی وضعیت همزاد سی و سه پل و پل خواجه صورت نگرفته است.

● **شهرداری: مسئولیت با میراث فرهنگی است**
صادق دانیالی مدیر ترافیک شهری شهرداری خرم آباد در رابطه با وضعیت پل صفوی و لزوم برداشتن بار ترافیک از روی این پل تاریخی می گوید: هرگونه تغییر و اصلاح روی پل صفوی باید به تایید و درخواست سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری باشد. حسین بیرانوند رئیس اداره زیباسازی شهرداری خرم آباد نیز در این رابطه معتقد است که رفع مشکلات پل صفوی و ساماندهی آن منوط به درخواست سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری است. وی ادامه می دهد: ما فقط نرده ها و چراغ

به سوژه رسانه ها از جمله خبرگزاری مهر شده است.

● **بار ترافیک روی دوش پل تاریخی**
طی سالهای گذشته با توجه به تبدیل شدن دهانه های پل صفوی به مامن معتادان میراث فرهنگی به جای حل مشکل صورت مسئله را پاک کرد تا دهانه های غیرآبرو پل را آجر بگیرد و ساختار این پل تاریخی را با تغییرات جدی مواجه کند در حال حاضر این پل تاریخی شاهد عبور و مرور خودروها بوده و در واقع بار سنگین ترافیک شهر خرم آباد را به دوش می کشد. از سوی دیگر طی سالهای گذشته با توجه به تبدیل شدن دهانه های این پل به مامن معتادان میراث فرهنگی به جای حل مشکل صورت مسئله را پاک کرد تا دهانه های غیرآبرو پل را آجر بگیرد و ساختار این پل تاریخی را با تغییرات جدی مواجه کند. در حال حاضر با توجه به قرارگیری پل

پلهای تاریخی لرستان همچنین عنوان شگفت انگیز و منحصر به فرد را در کنار نام خود دارند به طوریکه پل شکسته به عنوان تنها پل تمام سنگ دنیا، عظیم ترین پل تاریخی ایران محسوب می شود. همچنین پل تاریخی کشکان دارای پایه هایی به مساحت بیش از ۲۰۰ متر و همچنین ارتفاع بلندی به اندازه یک ساختمان ۱۲ طبقه است که مساحت پایه ها و ارتفاع پل کشکان در هیچ پل تاریخی در دنیا وجود ندارد.

● **پل صفوی**
عظمت و موقعیت قرارگیری پل تاریخی پلدختر و همچنین سلسله بودن پل تاریخی کلهر از جمله ویژگیهای خاص این بناهای تاریخی است که در مورد هیچ پل دیگری در دنیا صادق نیست. در این میان پل صفوی خرم آباد به رغم تاریخی بودن و ثبت ملی طی سالهای گذشته با مشکلات متعددی دست در گریبان بوده است به طوریکه بارها تبدیل

معاون میراث فرهنگی لرستان: چند سال پیش مصوبه ای از شورای ترافیک استان گرفته شده که تردد خودرو از روی پل صفوی حذف شود که اجرایی نشد معاون میراث فرهنگی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در رابطه با ساماندهی و مرمت این پل تاریخی نیز به مه می گویند: هرساله با رسیدن اعتبارات پل های تاریخی استان مرمت می شوند و روی مرمت و بهسازی پل شکسته، پل دختر، پل کشکان و... کارهای زیادی انجام شده است.

ابراهیمی یادآور می شود: روی مرمت پل صفوی نیز در سال های اخیر اقداماتی انجام و در سال ۹۱ نیز نورپردازی این پل انجام شد. وی به برنامه سال ۹۴ هم اشاره کرده و البته یادآور می شود: امسال برنامه را بر این گذاشتیم که اعتبارات را به گونه ای تنظیم کنیم که هرسال یک پل را مرمت کنیم که اگر مدیریت جدید قبول کند امسال مرمت کامل پل کشکان در دستور کار است.

● دستوری که ۵ سال روی زمین ماند

عدم تحقق وعده ها در مورد ساماندهی و برداشتن بار ترافیکی از روی دوش پل صفوی خرم آباد در حالست که در سال ۸۹

سید حسین صابری استاندار وقت لرستان خواستار تهیه طرح ساماندهی این اثر تاریخی و حذف ترافیک عبوری از روی این پل شده بود.

وی با یادآوری اینکه در جلسات متعدد با میراث فرهنگی مقرر شد که ساماندهی وضعیت این پل تاریخی در دستور کار قرار گیرد گفت: در حال حاضر هم از روی پل و هم زیر پل ماشینهای سبک و سنگین در حال تردد هستند. همچنین در دو طرف یکی از پایه های پل که تردد از زیر آن صورت می گیرد سکوهایی زده شده است که این سکوها عبور و مرور را با مشکل مواجه کرده اند و در برخی موارد برخورد خودروها با این سکوها موجب آسیب به پل می شود.

استاندار وقت لرستان ادامه داد: همچنین به منظور همخوانی پل با محیط اطراف در جلسه کارگروه عمران شهر خرم آباد مقرر شد کف زمین زیر پل سنگفرش شود.

● استاندار وقت لرستان: تردد خودروها متوقف شود

صابری همچنین با تاکید بر ضرورت نورپردازی اثر توسط شهرداری خرم آباد، تاکید کرد: از طرف دیگر با توجه به

اینکه پل صفوی خرم آباد یک اثر ملی است به نظر می رسد تردد ماشین های سبک و سنگین برای این پل خطراتی به دنبال دارد به این منظور مقرر شد تردد از روی پل صفوی خرم آباد پس از طرح در شورای ترافیک و در نظر گرفتن مسیرهای جایگزین به طور کامل قطع شود.

وی همچنین بر ضرورت تبدیل پل صفوی خرم آباد به عنوان پل پیاده رو تاکید کرد و گفت: میراث فرهنگی استان نیز ملزم شده است که دیواره پل را به صورت پل خواجه اصفهان به منظور فراهم کردن فضایی امن برای تردد عابران و گردشگران ایجاد کند. از تاریخ این تاکیدات و دستورات استاندار وقت لرستان به متولیان میراث فرهنگی لرستان نزدیک به پنج سالی می گذرد ولی در مورد پل صفوی اش همان است و کاسه همان؛ تا این پل باستانی همچنان شاهد تخریب و فرسایش زیر بار ترافیک شهر خرم آباد باشد.

● روزگار همزاد خواجه

بخش میانی پل صفوی و شاه نشین آن شباهت زیادی با شاه نشین پل خواجه در اصفهان دارد که در اثر سیل تخریب شده و مجدد با سیمان مرمت شده است

بنابراین گزارش پل آجری صفوی در مرکز شهر خرم آباد و بر روی رودخانه گلال (خرم رود) واقع شده است. این پل دو قسمت شرقی و غربی شهر خرم آباد را به هم متصل کرده و دارای ۲۴ چشمه طاق است؛ طول آن بیش از ۲۵۰ متر، پهنای آن ۸.۵ متر و ارتفاع آن از کف رودخانه تا روگذر پل ۸ متر مربع است.

مواد و مصالح آن در قسمت پایه ها از سنگهای تراشیده شده با ملات آهک و گچ و پایه های چشمه طاقها از آجر ساخته شده است. بر سینه شمالی پل کتیبه های سنگی نصب شده است که با حروف مقطعه نوشته شده و به عنوان طلسم معروف است.

بخش میانی پل و شاه نشین آن شباهت زیادی با شاه نشین پل خواجه در اصفهان دارد که در اثر سیل تخریب شده و مجدد با سیمان مرمت شده است.

این اثر ارزشمند در زمان شاه سلطان حسین صفوی ساخته شده و به حسین خان والی لرستان نسبت داده می شود. پل آجری صفوی خرم آباد در دوره قاجاریه به پل محسنیه معروف شد.

این بنا به شماره ۲۳۵۴ در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

دست کوتاه بازار جهانی از هنر ۲۰۰ ساله اردبیل سود هنرمندان در جیب دلان

نویس بهنود

ورنی یکی از دست بافت های عشایری است که در ایلات شاهسون و قره داغ مغان تولید می شود و یک نوع گلیم فرش ناماست. این صنعت دست که میانه گلیم و فرش بوده و به دلیل زیبایی منحصر به فرد در طرح های ذهنی شهرت دارد این روز ها ۱۲ هزار بافنده در استان اردبیل را به خود مشغول ساخته و زیبایی نقش و نگار آن در حالی گردشگران خارجی سفر کرده به اردبیل را متحیر می سازد که در بازارهای جهانی جایگاه مطلوبی کسب نکرده است.

مشکلات بخش فروش و صادرات ورنی از جمله دغدغه هایی است که این روزها نگرانی کارشناسان را به دنبال دارد و برخی معتقدند در وضعیتی که بافته های دستی به عنوان اصلی ترین حوزه تولیدات صنایع دستی اردبیل محسوب می شود برای معرفی ورنی برنامه های اجرایی فعلی کافی نیست و نگاه عمیق تری برای توسعه بازار این محصول مورد نیاز است.

تا جایی که همین غفلتها موجب شده تولیدات رقیب در کشورهای دیگر برای تصاحب بازار قد علم کرده اند و در این میان زحمت دختران و زنان بافنده عشایر بی آنکه سودی درخور نصیب آن ها کند با زیرکی رقیب به حاشیه رانده می شود.

● قدمت قابل توجه ورنی مغان

برگزاری جشنواره ملی ورنی مغان طی هفته های اخیر فرصتی برای بازگویی این صنعت دست فراهم ساخت. هر چند در آن مقطع رئیس میراث فرهنگی شهرستان پارس آباد هدف برگزاری این جشنواره را معرفی گسترده ورنی مغان عنوان کرد اما به عقیده کارشناسان تداوم برنامه هایی از این دست البته با

تدابیر عمیق تر ضروری است. به گفته کارشناس جغرافیا و برنامه ریزی توریسم خاستگاه ورنی منطقه قره باغ و

دیگر ایران مانند ساوه و بیجار، کرمان و مناطق قشقایی تولید می شود. بهنام فتحی با تاکید به اینکه سابقه

وجه تسمیه آن از شهر شوماخی آذربایجان است و در دنیا در منطقه قفقاز، جمهوری آذربایجان، ترکیه، مغان و برخی نقاط

فرصت های مختلف مجموعه صنایع دستی استان به ویژه دو برند ورنی مغان و گلیم عنبران را به گردشگران و علاقمندان معرفی کند که این مهم در ایام نوروز و ورود گردشگران به استان نیز با برنامه ریزی قبلی اعمال شد. وی با اشاره به چاپ و توزیع بروشور ویژه ورنی مغان برای گردشگران و مسافران ورودی به استان عنوان کرد: قصد ما این است که هر کجا امکان داشته باشد براساس ظرفیتهای خود این محصول را معرفی و بازار فروش آن را توسعه دهیم. عبداللهی در پاسخ به حمایت های اعمال شده از سوی دولت برای فعالان این رشته هنری افزود: سال قبل بالغ بر ۱۴ میلیارد ریال تسهیلات کم بهره بانکی به فعالان رشته های صنایع دستی اختصاص دادیم که رقم دقیق تسهیلات ارائه شده به بافندگان ورنی هنوز استخراج شده است.

وی پرداخت شش میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریال از سوی صندوق قرض الحسنه مهر امام رضا (ع)، سه میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریال در قالب مشاغل خانگی و چهار میلیارد ریال از منابع بانکی را از جمله تسهیلات پرداخت شده به فعالان صنایع دستی استان برشمرد.

تاکیدات این مقام مسئول به حضور ورنی در نمایشگاه ها و چاپ کتابی در خصوص آن هر چند تاثیر گذار به

به صورت منطقه ای و با حضور هشت استان کشور در منطقه عشایری اردبیل برگزار کردیم. وی ادامه داد: همچنین در راستای معرفی برند ورنی مغان در کشور و خارج از کشور کتاب «ورنی مغان» چاپ و در آستانه انتشار عمومی است و بزودی در اختیار علاقمندان و مراکز مرتبط قرار خواهد گرفت.

به گفته معاون صنایع دستی و هنرهای سنتی میراث فرهنگی استان ریشه یابی، نحوه بافت، ارائه نقشه های منطقه ای ورنی، تشریح کیفیت بافته های ورنی در استان و سایر مناطق، تحلیل جایگاه ورنی مغان در کشور و در کشورهای دیگر و در مجموع معرفی این محصول صنایع دستی از موضوعات این کتاب اختصاصی است.

وی همچنین در راستای معرفی ورنی مغان به حضور فعالان و تولیدکنندگان این محصول در نمایشگاه های بین المللی اشاره کرد و بیان داشت: علاوه بر حضور تولیدکنندگان ورنی مغان در نمایشگاه های داخلی، سال گذشته فعالان این رشته هنری در بیش از چهار نمایشگاه بین المللی نیز حضور یافتند. عبداللهی با بیان اینکه در این نمایشگاه ها تلاش شده که دو برند ورنی مغان و گلیم عنبران را به جهانیان معرفی کنیم، ادامه داد: نمایشگاه های باثومی گرجستان، برلین آلمان و باکو و گنجه جمهوری آذربایجان از جمله نمایشگاه هایی بود که بافندگان ورنی استان محصولات خود را در آن عرضه و به نمایش گذاشتند.

وی تاکید کرد که اردیبهشت ماه امسال نیز از سوی بخش خصوصی و با حمایت های دولتی و میراث فرهنگی غرفه ای در نمایشگاه فلورانس ایتالیا برای معرفی این محصول ارزشمند اختصاص یافته بود. این مسئول متذکر شد: میراث فرهنگی استان اردبیل تلاش کرده که در

و به طور کلی منعکس کننده محیط اعتقادات و باورهای تولیدکنندگان است. مفاهیم و مضامینی چون جانوران، انسان، زمین، کوه، دریا، و... در ورنی مشاهده می شود. نقوش بافته شده در ورنی ها تنها در یک طرف آن (روی ورنی) قابل مشاهده است و قسمت پشت آن (زیر ورنی) از نخ های رنگین انباشته می شود که به صورت نامنظم و پراکنده رها شده است.

به گفته این کارشناس جغرافیا و برنامه ریزی توریسم به واسطه آنکه بیشتر نقوش ورنی کمتر تکرار یا کمتر مانند همدیگر بافته می شوند و قرینه باقی دقیق چون فرش ندارد، خود دارای یک نوع اصالت در نقوش است.

فنجی می گوید: تنوع و کثرت نقوش، گوناگونی و فراوانی رنگ ها را به همراه دارد و رنگ هایی که حاصل دریافت های حسی از طبیعت اطراف است و سرشار از پختگی، سرزندگی، شادی و هماهنگی بوده و اغلب طبیعی و از منابع قابل دسترس بافندگان تهیه می شوند.

● معرفی آنچه که هست در نمایشگاه ها

غفلت از امتیازات ورنی موجب فروش این محصول به قیمت های نازل در بازار های استان شده است و تنها گشت و گذار کوچکی در فروشگاه های صنایع دستی سطح شهر اردبیل و سایر شهرستان ها نشان می دهد بافته های دستی که گاهی ماه ها زمان صرف آن شده به قیمت های بسیار کمتر از نمونه های مشابه صنایع دستی سایر استان ها به فروش می رسد.

معاون صنایع دستی میراث فرهنگی استان اردبیل با اشاره به برنامه های این سازمان در راستای معرفی و توسعه بافته های ورنی در استان گفت: در این خصوص امسال جشنواره ورنی مغان را

ورنی در مغان به ۲۰۰ سال قبل می رسد، افزود: این صنایع دستی در ایران به ورنی و در ترکیه و آذربایجان به سوماک معروف است و در این سه کشور فقط در بافت نقوش تفاوت هایی وجود داشته و در رنگ های مورد استفاده تفاوت هایی با هم دارند.

بر اساس مطالعات این کارشناس ورنی عمدتاً در منطقه شمال شرق استان آذربایجان شرقی و در شهرستان های اهر و کلیبر و همچنین شهرستان های مشگین شهر، گرمی و پارس آباد استان اردبیل توسط عشایر شاهسون و برخی یگانشینان منطقه بافته می شود.

علاوه بر استانهای اردبیل و آذربایجان شرقی در سایر مناطق کشور مانند استان های کرمان، فارس و چهارمحال و بختیاری گلیم هایی مشابه ورنی بافته می شود.

فنجی تاکید دارد که با توجه به اینکه ایلات افشار، بچاقچی و قشقایی جزء عشایر ترک زبان هستند که طی دوران حکومت صفویه عمدتاً از آذربایجان به مناطق یاد شده انتقال یافته یا مهاجرت کرده اند، از این نظر نیز می شود گفت خاستگاه اصلی این صنعت منطقه عشایر نشین آذربایجان بوده که از آنجا به برخی دیگر از مناطق ایران زمین گسترش یافته است.

● داستان های ذهنی دختران بافنده

آنچه که طی سال گذشته میراث فرهنگی استان اردبیل را ملزم به تدوین کتاب ورنی مغان کرده صرفاً قدمت این صنعت دست نیست. تمایز ورنی با سایر بافته ها استفاده نکردن از نقشه و بافت به شکل ذهنی است.

تا جایی که نقشه های ورنی بیشتر الهامی از طبیعت و ذهنی بوده و در واقع نمایانگر جلوه هایی از محیط زیست، خصوصیات روانی بافنده، طبقه بافنده

علاوه بر حضور تولیدکنندگان ورنی مغان در نمایشگاه های داخلی، سال گذشته فعالان این رشته هنری در بیش از چهار نمایشگاه بین المللی نیز حضور یافتند

عقیده برخی کارشناسان کافی نیست و برخی مشکلات بازار فروش ورنی را موشکافی نمی کند.

● غفلت از تحلیل دقیق بازار

پراکندگی تولیدات، استفاده از رنگ های شیمیایی به جای رنگ های طبیعی و گیاهی، فصلی بودن تولیدات ورنی و تعدد و کوچکی و پراکندگی واحد های تولید ورنی از مشکلات تولید هدفمند این صنعت دست محسوب می شود. در عین حال بی توجهی به سلاقی مصرف کننده موجب شده است اغلب تولیدات برای مصرف خودی و شخصی بافنده بوده و کمتر فروش مورد توجه قرار گیرد.

کارشناس صنایع دستی معتقد است با توجه به تغییر نوع زندگی ضروری است نوع مصرف صنایع دستی نیز تغییر یافته و به شکل های جدید مورد توجه قرار گیرد.

نازنین محمدی معتقد است از جمله نقاط پنهان در امر سرمایه گذاری آگاهی

و اطلاع رسانی به بافندگان در راستای دریافت سلاقی روز بازار است. این کارشناس تاکید دارد که کشورهای رقیب از این اشتباه دوری کرده اند و به تبع نتایج بهتری را نیز کسب کرده اند. در تأیید اظهارات این کارشناس باید گفت در حال حاضر سهم قابل توجهی از ورنی در مغان برای مصرف فردی و نه فروش بافته می شود. کارشناس جغرافیا و مطالعات توریسم می گوید: تعداد خانوار در ایل شاهشون چهار هزار و ۴۲ نفر و ارسباران سه هزار و ۸۴۱ مورد است که بر اساس آمارهای استخراج شده ۲۵.۵۳ درصد از خانوارهای ایل شاهشون و ۵۳.۴ درصد از خانوارهای

می کند و سپس در بازار خارجی به دنبال خریدار می گردد. وی با تاکید به نگاه سنتی حاکم در حوزه تولید و فروش، اضافه کرد: اینکه گفته می شود کشورهای دیگر بازار را به دست می گیرند به این دلیل است که با تحلیل های دقیق نیازهای بازار را احصا کرده و در راستای این نیازها اقدام به تولید می کنند. معاون توسعه تجارت خارجی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان اردبیل معتقد است چنین نگاهی به ویژه برای محصولات سلیقه ای از جمله صنایع دستی ضروری است و صنایع دستی باید کاملا سلیقه محور باشد و موضوع

نبود ارزیاب در گمرک برای صنایع دستی از جمله معضلاتی است که صادرات صنایع دستی را با مشکل مواجه ساخته است. معاون توسعه تجارت خارجی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان اردبیل نیز تاکید دارد که از جمله مشکلات اصلی چرخه فروش صنایع دستی در این استان نبود شرکت های مدیریت صادرات است که می توانند به عنوان واسطه بازار و تولید کننده عمل کنند. بیگ زاده با بیان اینکه در این شرکت ها افراد تخصص تجارت دارند، اضافه کرد: در واقع بازارهای شناسایی شده به تولید کننده و بالعکس از طریق این

● تبدیل نمایشگاه به خرده بازار

به عقیده کارشناس جغرافیا و برنامه ریزی توریسم افزایش سطح آگاهی بافندگان، ارائه تسهیلات به صورت قرض الحسنه با کارمزد پایین، راه اندازی و حمایت از تشکلهایی چون شرکت های تعاونی به منظور خرید، ایجاد کاربری های جدید در ورنی، بازاریابی و تامین مواد اولیه کیفی از جمله راهکارهای حمایتی از ورنی مغان است. فتحی تاکید دارد در کنار اقدامات پایه ای در تولید و فروش مطلوب جشنواره ها و نمایشگاه های صنایع دستی می تواند در معرفی این محصول تاثیر گذار باشد. در واقع به عقیده کارشناسان برگزاری

موانع صادرات که بیشتر به تعبیر فعالان این حوزه بورکراسی اداری است درست آنجا که متولیان پای خود را کنار کشیده اند، دست دلان و سفارش دهندگان ورنی را باز گذاشته تا این محصول به جای سود آفرینی به بافنده و زحمت کش اصلی سود فروش خود را نصیب جیب این گروه ها سازد

نمایشگاه ها در حالی که تولیدات برای فروش آمادگی کافی ندارد و به نیازهای بازار بی توجه است مصداق آب درهوان کوبیدن بوده و نمی تواند جهشی را به دنبال داشته باشد.

تأییدی که معاون توسعه تجارت خارجی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان اردبیل برگزاری نمایشگاه ها به شکل فعلی را مطلوب نمی داند و معتقد است نمایشگاه مکانی برای بازاریابی و نه فروش است.

وی افزود: در وضعیتی که در نمایشگاه ها به دنبال خریدار هستیم غرفه داران موفق نسبت به شناسایی بازار اقدام می کنند تا بدانند مشتری به دنبال چیست و چه چیزی نظر وی را تأمین می کند. معاون توسعه تجارت خارجی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان اردبیل تاکید دارد که همین خلاها موجب شده است صادرات صنایع دستی از گمرکات استان به صفر میل کند و بیشترین صادرات محصولات صنایع دستی ما از گمرکات تهران و آذربایجان شرقی انجام شود.

وی دلیل این اتفاق را علاقه تاجر به فعالیت در این گمرکات می داند و معتقد است نبود گمرک تخصصی و نبود ارزیاب به مشکلات دامن زده است.

شرکت ها معرفی می شوند. وی افزود: این در حالی است که بخشی از وظیفه این شرکت ها توسط رایزن بازرگانی انجام می شود و متأسفانه اجرا به شکل ناقص و دست و پا شکسته است. وی تاکید دارد که در روند فروش محصولات ما به جای کشش بازار در ابتدا تولید می کنیم و سپس در نمایشگاه ها و سایر فرصت ها به دنبال خریدار هستیم در حالی که روال فروش کشورهای موفق درست بر عکس است.

از سویی موانع صادرات که بیشتر به تعبیر فعالان این حوزه بورکراسی اداری است درست آنجا که متولیان پای خود را کنار کشیده اند، دست دلان و سفارش دهندگان ورنی را باز گذاشته تا این محصول به جای سود آفرینی به بافنده و زحمت کش اصلی سود فروش خود را نصیب جیب این گروه ها سازد.

عدم آشنایی تولید کنندگان با فرآیند صادرات و تولیدات پراکنده که به شکل انبوه نرسیده به تعبیر کارشناسان از دیگر مشکلات موجود است که مانع از سهم خواهی این هنر منحصر به فرد در

انبارداری به کل حذف شود. بیگ زاده در تشریح این دیدگاه خود تصریح کرد: انبارداری به منزله این است که ما جنسی داریم که روی دستمان مانده و به دنبال خریدار برای آن هستیم در حالی که در دنیا این شیوه منسوخ بوده و تولید کنندگان موفق به این شکل اقدام به تولید نمی کنند. وی تاکید کرد: در واقع با حذف انبار تولید کننده از بازار متناسب با نیازش سفارش می گیرد و سریعاً این سفارشات را بدون انبارداری تحویل می دهد.

● حلقه های مقفوده صادرات

طی سال های اخیر دستگاه های متولی با اعطای وام های مقطعی مسئولیت حمایت از هنر ۲۰ ساله را بر خود تمام شده دانسته اند، معرفی این محصول به بازارهای جهانی یعنی آنجا که قرار است سودآفرین باشد چندان مطلوب نبوده و حداقل در وضعیت فعلی موفقیت های درخوری به دنبال نداشته است. به طوریکه به ادغان معاون صنایع دستی میراث فرهنگی استان اردبیل

ایل ارسباران در زمینه تولید گلیم و ورنی مشغول هستند. فتحی تاکید دارد که ۶۷.۸ درصد از تولیدات صنایع دستی ایل شاهشون برای خود مصرفی و فقط ۲۳.۳ درصد برای فروش است و در ارسباران ۵۸.۴ درصد برای خود مصرفی است. این آمار مقایسه ای نشان می دهد تولید هدفمند ورنی برای فروش در استان اردبیل حتی از استان های همجوار نیز عقب مانده و سرمایه گذاری در این راستا مطلوب نبوده است. همچنین معاون توسعه تجارت خارجی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان اردبیل تاکید دارد که ورنی، گلیم و فرش اردبیل بدون توجه به درخواست بازار بافته می شود.

● صنایع دستی تقاضا محور است

صدیفا بیگ زاده در خصوص مشکلات صادرات ورنی اولین پله را بی توجهی به نیاز بازار دانست و گفت: متأسفانه در استان تولید کننده بی توجه به نیاز بازار تولید

سطحی از کنگاور وارد استان کرمانشاه می شود، گفت: این رود پس از پیوستن به قره سوی کرمانشاه به سیمره لرستان می رسد و با اضافه شدن به کرخه تا هورالعظیم ادامه دارد.

عضوهیئت علمی گروه آبیاری دانشگاه بوعلی سینا با بیان اینکه رودخانه سیمره به طول ۴۱۷ کیلومتر با مسیری طولانی از گاماسیاب استان همدان سرچشمه می گیرد و در لرستان با نام سیمره و از لرستان تا خوزستان با نام کرخه شناخته می شود، گفت: این رود ضمن دریافت آب قره سو و خرچنگ رود، از استان های همدان و کرمانشاه می گذرد و با نام سیمره، به استان لرستان وارد می شود و مرز طبیعی لرستان و ایلام را تشکیل می دهد.

معروفی با بیان اینکه از ظرفیت این رود در استان همدان بهره برداری می شود، گفت: این رود فرصتی برای توسعه فعالیت های کشاورزی فراهم کرده است. وی بیان داشت: با استفاده از این ظرفیت می توان برای توسعه آبیاری قطره ای و طرح های آبیاری مختلف و آبی کردن زمین های کشاورزی منطقه گام های بلندی برداشت.

● مرگ مادر سیمره در کرمانشاه

روایت گاماسیاب بعد از همدان حکایت مادری است که در کرمانشاه در سوگ داشته های خود نشسته است، داشته هایی که همه یکی یکی از دست رفته تا گاماسیاب نیز به سختی نفس بکشد.

سال ۹۲ بود که روایت مرگ مادر سیمره و ماهی هایی که خوراک مور بیابان شدند به سرخط رسانه ها رفت تا ماجرای گاماسیاب در سال ۹۳ نیز تکرار شود و مسئولان از پمپ های آبی بگویند که شیره حیات شریان حیاتی غرب کشور را می کند.

بسیاری از کشاورزان حاشیه رودخانه بدون توجه به هشدارها اقدام به برداشت بی رویه آب از این رودخانه که خود مامن و زیستگاه بسیاری از موجودات و آبزیان است، می کنند و عملاً کمر به نابودی این شریان زندگی غرب کشور بسته اند. مشکل زمانی حادتر می شود که این رودخانه در مسیر شهرستان صحنه قرار می گیرد. متأسفانه شواهد نشان می دهد که برداشت های غیراصولی از آب این رودخانه و نیز حفر چاه های غیرمجاز بسیار در کنار عبور گاماسیاب، نفس این رودخانه و موجوداتش را به شماره انداخته است.

از سوی دیگر وجود شالیکاری های بسیار توسط کشاورزان صحنه ای که در حاشیه این رودخانه ایجاد شده است، بخش اعظمی از آب گاماسیاب را به خود اختصاص می دهد به طوری که در زمین های پایین دستی، دیگر آبی برای جریان و حتی زندگی جانداران این رودخانه باقی نمی ماند.

مسئول امور آب شهرستان صحنه با تأیید مخاطرات پیش روی گاماسیاب در این باره می گوید: برنامه های بسیاری برای مبارزه و جلوگیری از خشک شدن آب رودخانه

حال ناخوش این روزهای گاماسیاب و سیمره بر لب جوی نشین و گذر آب ببین

مناوش برادر خرداد ماه دانشمند

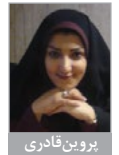
از گاماسیاب تا سیمره حکایت رودخانه ای است که بار آب و نان غرب کشور را به دوش می کشد، از باغات انار گرفته که به لطف سیمره سرخ می شوند تا اراضی کشاورزی که به برکت سیمره بار می دهند.

گاماسیاب مادر سیمره و سیمره دختر کی خروشان و بازگوش است که گاهی بی گذار به آب می زند و در اوج پر آبی اراضی کوه دشت را زیر آب می برد تا گاهی نام سیمره با سیلاب های خروشان پیوند بخورد.

سیمره امسال و پار سال در اوج بارش دامن خود را روی سر باغات و صیفی کاری های حاشیه خود کشید تا سبزی انارستان و بوستان جای خود را به سرخی انارها و هندوانه های آب دار بدهد. هر چند این یک روی سکه سیمره است و این رودخانه روی دیگر خشکی زده ای هم دارد.

مسلم معین

پروین قادری دانشمند

رمضان نوری

فاطمه حسینی

کشاورزی همدان برای تامین آب اراضی نهبوند دست به دامن گاماسیاب شده اند تا عمده آب تامین شده از این محل صرف مزارع شود هر چند که مسئولان می گویند آبیاری سنتی موجود در کشاورزی نهبوند اختاپوسی است که ۹۴ درصد آب های مفید این شهرستان را می بلعد. عدم مدیریت صحیح در استفاده از آب این رودخانه موجب شده که مسئولان همدانی نیز معتقد باشند به دلیل به سرانجام نرسیدن کانال کشتی نهرها هم اکنون حجم بسیاری از آب سراب گاماسیاب بدون ساماندهی و نظارت هدر می رود تا بهترین راه حل ممکن در شرایط فعلی را تسریع در اجرای کانالهای آبرسانی و توسعه سیستم های نوین آبیاری در بخش کشاورزی بدانند.

● فرصتی برای عبور از کشاورزی سنتی

عضوهیئت علمی گروه آبیاری دانشگاه بوعلی سینا در این زمینه می گوید: گاماسیاب یکی از طولانی ترین رودخانه های غرب کشور است که سرچشمه آن از جنوب شرقی نهبوند در استان همدان و از سراب گاماسیاب است.

صفر معروفی با بیان اینکه گاماسیاب پس از قطور شدن به وسیله بعضی دیگر از جریانات

سطحی حوزه های مجاور نظیر آب ملایر، تویسرکان، اسدآباد به صحنه در شرق استان کرمانشاه وارد شده و در فرمان کرمانشاه رود قره سو می ریزد. گاماسیاب پس از عبور از استان کرمانشاه وارد استان لرستان و سپس ایلام می شود. گاماسیاب در طول شهرستان های استان لرستان و ایلام به نام سیمره خوانده شده و پس از پیوستن رودخانه های مسیر در غرب خوزستان جاری شده و به نام کرخه راهی پایین دست می شود.

● عدم استفاده از روش های نوین آبیاری در سرچشمه گاماسیاب

اما روایت گاماسیاب در سرچشمه خود حکایت دستهای نیاز برای تامین آب شرب و کشاورزی است که به سمت این رودخانه دراز شده است تا حتی برخی کارشناسان و مسئولان از گاماسیاب به عنوان ظرفیتی برای تامین آب شرب بلندمدت نهبوند یاد کنند.

امیر خجسته نماینده مردم همدان در مجلس شورای اسلامی معتقد است باید راه حل بلند مدتی برای حل مشکل آب در استان اندیشیده شود تا نیم نگاهی به لزوم اجرای طرح آبرسانی از گاماسیاب به همدان داشته باشد.

این در حالیست که مسئولان حوزه

اما حال مادر سیمره چندان خوب نیست، پمپ های مکنده در کرمانشاه دست گاماسیاب را خالی کرده اند تا سال گذشته مادر سیمره در سوگ ماهیان خود بنشیند و زار زار در دامن دخترک خود گریه کند، هر چند که به برکت رودخانه های پیوسته به سیمره در خاک لرستان و ایلام روزگار این رودخانه در برخی فصول حکایت دلبری هایی بود که نصیب باغات و اراضی حاشیه سیمره شد ولی این دلبری ها چندان دوام ندارد تا دخترک سیمره خیلی زود از پایفتد و خسته شود.

● از گاماسیاب تا سیمره

رود گاماسیاب در دهستان گاماسیاب واقع در غرب ایران سرآغاز خود را یافته است و یکی از طولانی ترین رودخانه های ایران به شمار می رود. این رودخانه از چشمه های آهکی واقع در ۲۱ کیلومتری جنوب شرقی نهبوند واقع در غرب استان همدان، از دامنه های شمالی ارتفاعات گرین به نام سراب گاماسیاب سرچشمه می گیرد.

گفته می شود که گاماسیاب در اصطلاح بومی و محلی از گا (گاؤ) + ماسی (ماهی) + آب تشکیل شده، یعنی آبی که دارای گاؤ ماهی (ماهی بزرگ) است و شاید روزهای خوش گاماسیاب پراز خاطرات همین شاه ماهی ها باشد.

این رودخانه پس از پیوستن سایر جریانات

در استان ایلام تولید می شود که استفاده از آب سد سیمره می تواند این میزان را دو برابر افزایش دهد.

این مسئول یادآور می شود: میانگین بارشهای ایلام در طولانی مدت حدود ۴۰ درصد کاهش یافته و باید در این بین از ظرفیتهای سدی مثل سیمره بیشتر استفاده شود.

حاجلی پور محمد مدیر جهاد کشاورزی شهرستان سیروان نیز می گوید: در حالی که رودخانه سیمره از کنار این شهرستان می گذرد که سیروان یکی از مهمترین مراکز کشاورزی و باغی در استان ایلام است.

وی تاکید می کند: متأسفانه بر اثر کم آبی بخش مهمی از کشاورزی شهرستان از بین رفته و نیازمند این هستیم که از آب سیمره در راستای رونق بخش کشاورزی شهرستان بیشتر استفاده شود.

گلایبه ها از بی نصیبی سد سیمره در حالیه که هنوز این سد آبگیری کامل نشده تا وزیر نیرو وعده دهد که تا زمستان امسال صبر کنید بلکه سیمره هم از وادی مهار آبها سهم خود را بگیرد.

● مشت نمونه خروار

بنابراین گزارش ماجرای گاماسیاب تا سیمره حکایت مشت نمونه خروارها مشکلات بخش آب و کشاورزی غرب کشور است، جایی که سیمره به رغم سخاوت با کم دستی و گاه تهی دستی نظاره گری آبی مزارعی است که در کنار خروشان ترین رودخانه غرب کشور مشق تشنگی می کنند. استانهای غرب کشور به لحاظ معیشتی وابستگی زیادی به کشاورزی دارند تا هر تنش آبی دست مزرعه ها را برای پر کردن جیب صاحبانشان خالی کند و این یعنی اقتصادی منززل که چشم به تدبیر و چاره اندیشی جدی متولیان بسته است.

اولویت بخشیدن به بحث مدیریت منابع آب در این منطقه خواسته همه کارشناسانی است که می دانند راهکار در این زمینه استفاده بهینه از ظرفیتهای موجود با حفظ اصول علمی برداشت و روشهای نوین مصرف و توزیع آب است.

سیمره در صورت مدیریت بهینه منابع آب و وجود نگاه فراهی می تواند به کشاورزی غرب کشور حیات ببخشد و با بی توجهی و استمرار وضعیت کنونی منجر به چالش جدی زیست محیطی و خسارات جدی به بخش کشاورزی شود، خساراتی که تبعات آن دامن معیشت مردم را گرفته و در نهایت خالی شدن روستاها و مهاجرت به شهرها، از رونق افتادن تولید و آسیب های اجتماعی دیگری را رقم خواهد زد.

محرومیت ها در غرب کشور در مقایسه با دیگر مناطق رنگ بیشتری دارد، سرمایه گذاری برای شکوفایی استعدادهای این منطقه که به طور عمده در بخش آب و کشاورزی است می تواند از عمق مشکلات بکاهد، هرچند که کم توجهی ها در محرومیت ها را هر روز عمیق تر می کند، مثل دره روپاهای سیمره و گاماسیاب که هر شب خواب اراضی و باغات سرسبز را می بیند.

می گذرد، ولی به رغم استعدادهای بالای کشاورزی در این مناطق متأسفانه به دنبال خشکسالی و کم آبی و همچنین دیم بودن اراضی صنعت کشاورزی از رونق افتاده است. پای سیمره که به ایلام می رسد حکایت سدی زنده می شود که قرار بود مامن این رودخانه خروشان باشد تا بلکه بتواند حاشیه نشینان خود را سیراب کند، سدی که خشکسالی، کم بارانی و کم آبی رودخانه سیمره در سالهای اخیر باعث کند شدن روند آبگیری آن و نرسیدن به اهداف بلند مدت طرح تلمبه ذخیره شده است. شاید تنها شهرستانی که در حال حاضر از آب این سد بهتر از دیگر مجاوران خود استفاده می کند شهرستان دره شهر باشد که پایین دست سد سیمره قرار گرفته ولی این میزان نیز درد چندانی از ایلام دوا نمی کند. آب سیمره وقتی برای استان محرومی مثل ایلام اهمیت پیدا می کند که از ۳۴۰ هزار هکتار زمین کشاورزی ایلام بیش از ۷۰ درصد دیم هستند تا عبدالرضا بازار رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان ایلام بگوید: با توجه به استعدادهای خوب باغی در استان ایلام و نیاز مبرم استان به تولید محصولات باغی، باید از این ظرفیت در راستای توسعه باغات در مناطق مختلف استان به خصوص در مناطق روستایی نزدیک به سد سیمره استفاده کرد. بازار ادامه می دهد: هم اکنون سالانه یک میلیون تن انواع محصول کشاورزی

در ادامه رودخانه سیمره از چند شهرستان استان ایلام از جمله سیروان، بدره و دره شهر می گذرد، ولی متأسفانه به دنبال خشکسالی و کم آبی و همچنین دیم بودن اراضی صنعت کشاورزی از رونق افتاده است |

بتوان این آب را به اراضی منطقه سرزیر کرد و شاهد ایجاد باغات در حاشیه این رودخانه خروشان بود که البته تحقق این رویا اعتبار می خواهد و با دست خالی اجرای آن میسر نیست.

● خرویش سیمره

در حال حاضر شهرستان کوهدشت به عنوان قطب انار استان لرستان و تولید کننده یاقوت سرخ صادراتی ایران شناخته می شود؛ موضوعی که در طول سالهای اخیر نام انار لرستان را جهانی کرده است و حال با اندک توجهی از سوی سیمره می توان بر ظرفیتهای در این بخش افزود.

● فرصت آبی کردن اراضی ایلام

در ادامه رودخانه سیمره از چند شهرستان استان ایلام از جمله سیروان، بدره و دره شهر

گاماسیاب از شهرستان صحنه آغاز شده است و برای جلوگیری از این فاجعه زیست محیطی در سال گذشته بیش از ۲۲۰ حلقه چاه غیرمجاز که در این شهرستان حفر شده بود، پر شده است.

وی البته معتقد است که تنها با پر کردن چاه های غیرمجاز نمی توان از فاجعه در گاماسیاب جلوگیری کرد و یادآور می شود: باید برای جلوگیری از این مسئله فرهنگ سازی کرد تا بسیاری از روشهای نادرست در بحث بهره برداری از آب اصلاح شود.

● دلبری های سیمره در لرستان

ماجرای گاماسیاب در لرستان با سیمره تغییر می شود، رودخانه ای که با ورود به لرستان و روستاهای شرقی کوهدشت، خط مرزی میان این استان با کرمانشاه و ایلام را به وجود می آورد.

اوضاع سیمره در اینجا نیز طی سالهای گذشته چندان خوب نبوده است تا وجود ۱۰ سال خشکسالی و نبود بارش، سیمره را به رودخانه ای کم عمق تبدیل کند به طوری که در صورت ادامه خشکسالی ها پیش بینی می شود این رودخانه چون سرچشمه ها و رودهای کوچک اطرافش کم کم به مرگ دچار شود.

● خرویش سیمره

هرچند بارش های پیاپی در پی سال گذشته در رگ بی رمق سیمره جاری شد تا این رودخانه چون سالیان دیرین جان بگیرد و سهمناکی خود را به رخ شنگران و ماهی گیران بکشد، رودخانه ای که گاه با گرفتن جان شنگران بسیاری دلپره خاصی را در ذهن اهالی منطقه جای می داد. و اما حکایت سیمره اینجا با گاماسیاب فرق می کند، اینجا سیمره موج هایش را بالا کشانده تا همچنان بدود و پیچ بخورد تا بدون استفاده در لرستان خود را به کرخه و سد های استان های پایین دست برساند.

● رویای انارستان

هر چند سال ۹۳ برخلاف سال های گذشته که در کنار جریان رودخانه به کشت جو و گندم دیم می پرداختند یا زمین های حاصل خیز خود را به پراختن یا از صفهای با مبلغ ناچیزی اجاره می دادند، برخی کشاورزان با کار گذاشتن موتورهای انتقال آب، زمین های اطراف و حتی دوردست سیمره را به کشت هندوانه و خیار اختصاص داده اند.

با این حال به نظر می رسد اینجا نیز از سیمره درست و اصولی بهره نمی برند تا استفاده حداقلی از آب این رودخانه بدون توجه به سیستم های نوین آبیاری و باشد. در این راستا توسعه باغات انار در حاشیه رودخانه سیمره همواره یکی از مطالبات جدی مردم منطقه بوده است و ظرفیت این رودخانه نیز تحقق این مطالبه را شدنی می کند اگر مسئولان آستین همتی بالا بزنند.

پیش از این مدیر جهاد کشاورزی شهرستان کوهدشت گفته بود که حاشیه رودخانه سیمره با شش هزار هکتار زمین و به طول ۵۳ کیلومتر نیازمند خط انتقال برقی در قالب ۱۳ ایستگاه پمپاژ تا مین آب است تا

۱۲ گزارش در بخش اقتصاد ایران این شماره از نظر خواهید گذراند تا پا به یکی از چالش برانگیزترین بخشها بزنید. در این شماره گزارش هایی از صادرات روده به اروپا و آمریکا، داستان پسته در سیستان و بلوچستان و کباب بناب در چهارمحال و بختیاری، روایتی از طلای سبز دامغان و سر نوشت چای شمال، داستان برداشت گندم در دهلران و روایت دردناک تبدیل پتروشیمی اردبیل به انبار سیب زمینی و... خواهید خواند. داستان هایی که هر یک سر نوشت صد ها و گاه تمام مردمان یک استان را تحت تاثیر خود قرار داده است.

اقتصاد ایران

است که این میزان پاسخگوی هزینه بالای این طرح نخواهد بود. معاون عمرانی استاندار آذربایجان شرقی ادامه داد: تاکنون برای ساخت و تکمیل زیرساخت های این پروژه تا گردنه شیبلی (بستان آباد) افزون بر ۳۲۰ میلیارد تومان هزینه شده و برای تکمیل بقیه عملیات همراه با روسازی ها و تا گام بهره برداری یک هزار میلیارد تومان اعتبار مورد نیاز است.

پورمهدی افزود: به همین دلیل استانداری در کنار اعتبارات تخصیص یافته به دنبال فاینانس و مشارکت بخش خصوصی نیز است.

معاون عمرانی استاندار آذربایجان شرقی با اشاره به بررسی این مشکل توسط رئیس جمهور گفت: در سفر قریبالوقوع رئیس جمهور به استان مشکلات و موانع این پروژه مورد بررسی ویژه قرار می گیرد.

● راه آهن تبریز - میانه از باصرفه ترین مسیرهای ریلی کشور

توحید اخلاقی نیز با اشاره به وضعیت راه آهن تبریز - میانه اظهار داشت: بخش اعظم این پروژه مربوط به عملیات رو سازی آن است که در حال حاضر نیز ۵۲ کیلومتر ریلها از کشور هندوستان خریداری شده است.

مدیرکل راه و شهرسازی آذربایجان شرقی ادامه داد: پیشرفت های خوبی در مسیر میانه به بستان آباد مشاهده می شود اما در مسیر بستان آباد به تبریز به علت ناهمواری های مسیر دارای مشکلاتی هستیم.

وی افزود: در افق بلند مدت این خط راه آهن، مسیری دو خطه با راه آهن برقی در نظر گرفته شده که در ترانزیت کشوری نقش مهمی خواهد داشت و به طور یقین یکی از مهم ترین پروژه های کشور محسوب خواهد شد.

اخلاقی با بیان اینکه با اجرای این طرح مسیر بین کلانشهر تهران و تبریز بسیار کوتاه تر می شود، گفت: راه آهن تبریز - میانه یکی از اقتصادی ترین و با صرفه ترین مسیرهای ریلی کشور است که با افتتاح آن شاهد تحولی عظیم در حمل و نقل کشور خواهیم بود.

وی افزود: استفاده از فاینانس برای تکمیل هر چه سریع تر این طرح می تواند گره گشا باشد زیرا با توجه به اهمیت بالای این پروژه، به کارگیری تمامی توان دولت و مسئولان برای تکمیل آن ضروری به نظر می رسد.

● اعتبارات عمرانی پاسنخگوی هزینه بالای پروژه نخواهد بود

معاون عمرانی استاندار آذربایجان شرقی با اشاره به این پروژه عظیم گفت: پروژه خط آهن تبریز - میانه از جمله پروژه های اولویت دار و استراتژیک استان است که از زمان به روی کار آمدن دولت توجه ویژه ای برای اتمام هر چه سریع تر آن شده است. محمدمصدق پورمهدی ادامه داد: این پروژه از سمت میانه تا بستان آباد ۹۰ درصد پیشرفت کار دارد اما از سوی بستان آباد به تبریز موانعی در سر راه این پروژه قرار گرفته است.

وی با بیان اینکه تکمیل این پروژه بالای هزار میلیارد تومان هزینه نیاز دارد، گفت: در سال ۹۴ برای این پروژه ۲۲۰ میلیارد تومان اعتبار پیش بینی شده است اما بدیهی

راه آهن میانه - تبریز در ایستگاه انتظار

وقف ریل ترانزیتی در شیبلی

خط آهن تبریز - میانه از جمله پروژه های بزرگ و راهبردی استان آذربایجان شرقی است که در ۱۰ قطعه به هم پیوسته و در مجموع به طول ۲۰۰ کیلومتر توسط مهندسان و پیمانکاران استان ساخته می شود و تاکنون بیش از ۸۹ درصد از عملیات زیرساخت های آن به پایان رسیده است.

فائزة زنجانی

احداث این خط آهن باعث صرفه جویی در سوخت، کاهش توقف های مکرر قطار به دلیل دو خطه بودن مسیر، کاهش تصادفات و افزایش ایمنی و کاهش آلایندگی های محیطی می شود. عملیات اجرایی این پروژه از سال ۷۹ آغاز شده و بارها مسئولان استانی و ملی خبر از اتمام این پروژه در آینده نزدیک داده اند، آینده ای که هنوز هم فرا نرسیده و هم اکنون نیز زمان افتتاح آن در حاله ای از ابهام قرار دارد.

● به کارگیری فاینانس برای تکمیل پروژه ضروری است

استاندار آذربایجان شرقی با اشاره به این پروژه گفت: تکمیل این پروژه هزار میلیارد تومان اعتبار می خواهد که با توجه به وضع اقتصادی دولت نمی توان شاهد تحقق این مبلغ بود و به همین دلیل به دنبال فاینانس برای تکمیل پروژه هستیم. اسماعیل جبارزاده ادامه داد: مشکلات اقتصادی سبب شده بود که این پروژه در طول چندین سال گذشته به حال خود رها شود هرچند در طول سال ۹۳، ۲۰۰ میلیارد تومان برای تکمیل آن در نظر گرفته شده بود که رقم بالایی از آن تخصیص یافت.

در مسیر این پروژه ۱۱ تونل نسبتاً بزرگ و ۱۰ گالری در مجموع به طول ۱۴۳۴ کیلومتر، ۲۱ پل بزرگ و بلند به طول حدود هشت کیلومتر و نیز افزون بر ۵۱۵ آب رو با طول حدود ده کیلومتر ساخته می شود. با احداث راه آهن میانه - بستان آباد - تبریز علاوه بر کاهش مسیر قطارهای مسافری، مسافت قطارهای باری - ترانزیتی کشورهای آسیای میانه و حاشیه خلیج فارس به اروپا و بالعکس نیز به همین میزان کاهش می یابد و این امر به خوبی اهمیت فرامنطقه ای این پروژه را نشان می دهد.

با توجه به اینکه این خط راه آهن از تبریز ادامه یافته و در مرز جلفا به راه آهن جمهوری آذربایجان و در ایستگاه رازی به راه آهن ترکیه متصل می شود از منظر ترانزیت کالا و مسافر بسیار مهم است. مسیر فعلی عمدتاً از مناطق کوهستانی عبور می کند و سرعت قطارها در این خط به لحاظ مشخصات هندسی فوق العاده کم است و در نتیجه با احداث خط آهن میانه - بستان آباد - تبریز زمان سفر نسبت به خط ریلی موجود برای قطارهای مسافری از میانه تا تبریز از هفت ساعت و نیم به کمتر از سه ساعت و برای قطارهای باری در حدود پنج ساعت کاهش خواهد یافت.

کاهش چشمگیر برداشت گندم در دهلران کاشتی که برداشتی نداشت

وی تصریح کرد: در شهرستان دهلران ۱۲ هزار بهره بردار در زمینه های مختلف کشاورزی مشغول فعالیت هستند.

● کاهش ۴۴ درصدی بارش باران در دهلران

رئیس هواشناسی شهرستان دهلران گفت: میزان بارندگی در شهرستان نسبت به سال گذشته ۴۴ درصد کاهش داشته است. محمد پاریاب بیان داشت: میزان بارندگی در شهرستان دهلران ۱۷۶ میلیمتر بوده که در مقایسه با سال گذشته ۴۴ درصد و در مقایسه با بلند مدت ۳۴ درصد کاهش داشته است.

وی افزود: با توجه به اینکه شهرستان دهلران در بخش کشاورزی استعداد خوبی دارد احداث ایستگاه تحقیقات کشاورزی از ضروریات است.

پاریاب گفت: در این راستا مسئولان باید اعتبارات به این اداره اختصاص بدهد تا ما هم بتوانیم در دشت عباس و عین خوش ایستگاه هواشناسی دایر کنیم تا بتوانیم اطلاعات به صورت آنلاین در اختیار کشاورزان قرار بدهیم.

وی بیان داشت: باید مسئولان شهرستان در حوزه کشاورزی با برگزاری همایش و دعوت از کارشناسان هواشناسی می توانند در راستای کمک به کشاورزان نیز اقداماتی نیز انجام بدهند.

پاریاب گفت: کار مطالعاتی برای راه اندازی ایستگاه خودکار هواشناسی کشاورزی در دهلران با دید مثبت بررسی شود و تلاش می شود این مهم محقق شود ولی نیاز است در خصوص تخصیص اعتبار در کمیته برنامه ریزی شهرستان موضوع پیگیری شود.

دهلران داری ۱۰۲ هزار هکتار اراضی کشاورزی است که از این میزان ۳۱ هزار آبی و مابقی هم دیم هستند.

وی گفت: شهرستان دهلران یکی از شهرستانهای مهم استان ایلام در بحث کشاورزی محسوب می شود و این شهرستان به تنهایی توانسته نیمی از گندم استان را تامین کند.

رئیس جهاد کشاورزی شهرستان دهلران عنوان کرد: متأسفانه کاهش بارندگی در سال زراعی و پراکنش نامناسب سبب شده کشاورزان دچار خسارت شوند و با بررسی های انجام شده خشکسالی در شهرستان دهلران حادث شده است.

وی افزود: متأسفانه از ۳۱ هزار هکتار زمین آبی شهرستان به خاطر عدم تامین آب به موقع به ۲۲ هزار هکتار خسارت رسیده و متأسفانه از ۱۹ هزار زمین کاشت دیم تنها دو هزار تن قابل برداشت است.

میرزایی گفت: عملکرد پایین در زمین های کاشت گندم نشان دهنده خسارات خشکسالی است و در این راستا مسئولان شهرستان و استان در ستاد بحران به کمک کشاورزان و اختصاص اعتبار برای جبران چاره اندیشی کنند.

وی اظهار داشت: باتوجه به استعداد منطقه این شهرستان ظرفیت تولید ۱۲۰ هزار تن گندم را دارد ولی متأسفانه تاکنون ۵۷ هزار تن از کشاورزان خریداری شده است.

رئیس جهاد کشاورزی شهرستان دهلران بیان داشت: در سال گذشته بیش از ۹۰ هزار تن گندم در شهرستان دهلران خریداری شده و امسال پیش بینی می شود بیش از ۷۰ هزار تن خریداری شود که در مقایسه با سال گذشته با کاهش روبرو هستیم.

استان را تولید می کند و از طرفی ۳۳ درصد مساحت استان را تشکیل می دهد احداث ایستگاه هواشناسی کشاورزی از ضروریات است.

سبزی تصریح کرد: ارائه اطلاعات به روز هواشناسی به کشاورزان گامی مهم در راستای برنامه ریزی برای کاشت، داشت و برداشت بوده و در این راستا استفاده از داده های هواشناسی مهم است و نقش آن در حوزه کشاورزی پررنگ تر بسیار مفید است.

فرماندار دهلران افزود: در خشکسالی که در منطقه اتفاق افتاده متأسفانه بیشترین خسارت به کشاورزان دیم کار شهرستان وارد شده و در این راستا نیز فرمانداری مکاتباتی به ستاد بحران استانداری داشته و بررسی موضوع را در دستور کار خود دارد.

در شهرستان دهلران ۱۲ هزار بهره بردار در زمینه های مختلف کشاورزی مشغول فعالیت هستند

وی بیان داشت: کشاورزانی که اراضی خود را بیمه کرده اند، کارگزاران بیمه باید ضمن بررسی خسارت وارده طبق قانون خسارات را به کشاورزان پرداخت کنند.

● کاهش تولید گندم در شهرستان دهلران

رئیس جهاد کشاورزی شهرستان دهلران گفت: خشکسالی در شهرستان دهلران حادث شده و در این راستا مسئولان باید کشاورزان را یاری کنند. محمدرضا میرزایی اظهار داشت: شهرستان

مجیدی کاور

شهرستان دهلران یکی از شهرستانهای مهم استان ایلام در بحث محصولات کشاورزی محسوب می شود و بیشتر امرار معاش مردم این شهرستان مرزی از طریق کشاورزی و دامپروری است.

این شهرستان به تنهایی توانسته نیمی از تولید گندم با مرغوبیت بالا را تامین کند و همین سبب شده لقب سیلوی گندم استان ایلام لقب بگیرد اما خشکسالی های اخیر باعث شده مشکلات فراوانی برای کشاورزان این شهرستان به وجود بیاید.

متأسفانه کشاورزان این شهرستان در فصل برداشت محصول گندم با کاهش چشمگیر برداشت از سطح مزارع خود هستند و خشکسالی دامن بیشتر کشاورزان این شهرستان را گرفته است و همین امر باعث شده بیشتر کشاورزان که برای فصل کاشت و خرید بذر مورد نیاز از بانک ها وام دریافت کنند دچار مشکل شوند و تنها سودی کشت گندم برای آنها در پی نداشته بلکه بیشتر آنها بدهکار بانکها شدند در این راستا گفتگویی با مسئولان شهرستان دهلران داشته ایم.

● استعدادهای فراوان دهلران در بخش کشاورزی

فرماندار دهلران گفت: این شهرستان دهلران داری استعداد های بالقوه در زمینه های آبی خاک، نفت گاز کشاورزی است. امید علی سبزی اظهار داشت: متأسفانه خشکسالی باعث شده مشکلات فراوانی برای کشاورزان شهرستان دهلران به وجود بیاید.

وی اظهار داشت: دهلران در زمینه کشاورزی دارای استعداد فراوانی است که مسئولان مربوطه باید به سمت استفاده از آبیاری مدرن کشاورزان را تشویق کنند.

سبزی عنوان کرد: استفاده از آبیاری سنتی علاوه بر هدر رفت آب باعث شده کاهش عملکرد در مزارع کشاورزی در پی داشته باشد.

● اثرات خشکسالی در شهرستان دهلران

وی عنوان کرد: با توجه به اینکه این شهرستان نیمی از محصولات کشاورزی

تولید ۹۵ درصد روده ایران در ورامین صادرات روده به اروپا و آسیا

در گذشته صادرات محصولات ورامین به چند محصول منحصر می شد اما امروز با ورود سرمایه گذاران بخش خصوصی و همت و تلاش تولیدکنندگان ورامینی، این شهرستان در تولید محصولاتی نظیر پلاستیک، بلور، سنگ های ساختمانی، سالامور، چرم، مواد غذایی و لبنی علاوه بر تأمین نیازهای داخلی به بازارهای جهانی رسیده است.

● تولید بیش از ۹۵ درصد روده کشور در ورامین

حضور فعالانه شهرستان ورامین در زمینه صادرات سبب شد تا این شهرستان در سال ۹۳ بیش از ۵۵۰ میلیون دلار صادرات را به نام خود ثبت کند، رقمی که بر اساس پیش بینی مسئولان در سال جاری افزایش قابل توجهی پیدا خواهد کرد.

شهرستان ورامین در بخش پوست و روده از پتانسیل و ظرفیت بسیار بالایی برخوردار است به طوری که این شهرستان در تولید و صادرات این محصول نه تنها قطب اصلی استان تهران بلکه یکی از قطب های مهمی کشور محسوب می گردد.

امروز شهرک صنعتی چرمشهر به صورت تخصصی و در قالب دهها واحد کارگاهی در زمینه آماده سازی پوست فعالیت می کنند و در صورت حمایت مسئولان می توان شاهد رونق هرچه بیشتر در این بخش بود.

● روده از بیشترین ارزش صادراتی برخوردار است

بر اساس آمار مسئولان بیش از ۹۵ درصد تولید روده کشور در ورامین انجام می شود که علاوه بر تأمین نیازهای داخلی، بخش عمده ای از آن به کشورهای مختلف جهان از جمله کشورهای اروپایی صادر می گردد. رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادر کنندگان روده کشور در سفر سال گذشته خود به ورامین با اشاره به ظرفیت های موجود در این شهرستان اظهار داشت: ایران پس از چین، مصر، سوریه

محمد رضاحیدری

شهرستان ورامین در طول سال های اخیر در حوزه صادرات حضور فعالانه ای را داشته است به طوری که امروز این شهرستان توانسته در تولیدات متنوع و گوناگونی به بازارهای جهانی راه پیدا کند.

با کمک شرکای ایرانی انجام می شود. حسن میرزایی رییس اداره صنعت، معدن و تجارت ورامین در گفتگو با خبرنگار ما با اشاره به ورود تولیدکنندگان ورامینی به بخش صادرات بیان داشت: خوشبختانه در طول سال های اخیر سرمایه گذاران و تولیدکنندگان ورامینی از اشتیاق بیشتری برای حضور در بخش صادرات از خود نشان می دهند و حضور فعالانه شهرستان ورامین در زمینه صادرات سبب شد تا این شهرستان در سال ۹۳ بیش از ۵۵۰ میلیون دلار صادرات را به نام خود ثبت کند.

● صادرات شش میلیون هنگ روده از ورامین به کشورهای مختلف جهان

دکتر علی مقدم نیز با اشاره به توجه

● روده و پوست به صورت ۱۰۰ درصدی در چرمشهر فرآوری می شود

محمد حسین تاجیک در گفتگو با خبرنگار مهر اظهار داشت: شهرستان ورامین در بخش دامی از پتانسیل و ظرفیت های بالقوه ای برخوردار بوده و با همت و تلاش دامپروران ورامینی عرصه های جدیدی در این بخش برای شهرستان باز شده است. رییس جهاد کشاورزی شهرستان ورامین افزود: امروز صنعت دامی شهرستان ورامین علاوه بر تأمین نیازهای منطقه و شهرهای اطراف در زمینه صادرات نیز ورود خوبی را داشته است.

وی ادامه داد: خوشبختانه در شهرستان ورامین در زمینه استفاده از روده و پوست

شهرستان ورامین به بخش صادرات روده و پوست اظهار داشت: شهرستان ورامین قطب اصلی تولید روده در کشور محسوب می شود به همین خاطر علاوه بر تأمین نیازهای داخلی در بازارهای جهانی نیز حضوری فعال دارد.

رییس شبکه دامپزشکی شهرستان ورامین افزود: با تلاش های صورت گرفته در سال گذشته بیش از شش میلیون هنگ روده گاو و گوسفند به نقاط مختلف جهان صادر شد و ارزآوری مناسبی را برای کشور به ارمغان آورد.

وی ادامه داد: روده تولیدی در شهرستان ورامین به نقاط مختلف جهان از جمله ترکیه، ایتالیا، هند، پاکستان، روسیه و آلمان صادر و مورد استفاده مختلف نظیر کارخانه سوسیس و کالباس قرار می گیرد.

شهرستان ورامین در بخش پوست و روده از پتانسیل بسیار بالایی برخوردار است به طوری که این شهرستان در تولید و صادرات این محصول یکی از قطب های مهم کشور محسوب می شود

و ترکیه، پنجمین صادر کننده روده جهان است و صادرات این کالا سالانه ۵۸ میلیون هنگ به ارزش ۷۰ تا ۸۰ میلیون دلار عاید کشور می کند و صادرات روده پس از خاویار و زعفران از بیشترین ارزش صادراتی برخوردار است و تنها کالایی است که صد درصد صادراتی محسوب می شود.

جمشید نفر افزود: بیش از ۹۵ درصد روده کشور در ورامین تولید و صادر می شود و صد درصد صادرات روده ایران توسط اتباع

سیرهای کویر کرمان سر سفره روسها از ورشکستگی تا مهاجرات معکوس

شهر شهداد در جنوبی ترین قسمت کویر لوت قرار گرفته است و آخرین منطقه ای است که در حاشیه کویر در آن انسانها سکونت دارند و چند کیلومتر آن سو تر از شهداد تنها کویر و بیابان بی آب و علف لوت قرار گرفته است که کمتر جنبنده ای توان حیات در آن را دارد.

آسما محمودی

استان کرمان اشاره کرد و گفت: وقتی می توان محصولاتی با درآمد بالا و آب کم تولید کرد نباید آب برای کشت محصولاتی مانند بادمجان و میوه های تابستانی آب بر تعلق گیرد.

علی ابراهیمی نیز از دیگر کشاورزان شهداد نیز افزود: انتظار داریم محصول سیر شهداد به صورت مستقیم و بدون واسطه به روسیه صادر شود و در کنار حذف دلالتان محصول با بسته بندی با نام شهداد به کشورهای دیگر صادر شود و نباید از کیفیت این محصول سایر شهرها سوء استفاده کنند.

● لزوم سرمایه گذاری در بخشهای پایین دستی و بالادستی کشاورزی
وی تصریح کرد: بازاریابی، آشنایی با آخرین راهکارهای تولید محصول و بهبود کیفیت تولیدو جذب سرمایه گذار در صنایع وابسته باید از طریق کارشناسان کشاورزی در استان به کشاورزان آموزش داده شود و یا زمینه های صادرات مهیا شود تا بتوانیم به سمت تولید انبوه گام بلندتری برداریم.

وی ادامه داد: در کنار روسیه سیر شهداد به آلمان، قرقیزستان، آذربایجان نیز صادر می شود و از نظر کیفیت محصول شهداد در کشور رتبه نخست را طبق اعلام وزارت کشاورزی کسب کرده است و هر سال نیز بر وسعت مزارعی که به تولید سیر اختصاص می باید افزوده می شود. وی افزود: به دلیل شرایط خاص آب و هوایی محصول سیر شهداد زمانی برداشت می شود که بازارهای داخلی و خارجی خالی از سیر «تر» است و به همین دلیل رغبت بسیار زیادی به محصول شهداد می شود.

جلوگیری کرده است و هم اکنون مهاجرت معکوس برای کشت محصول و بهره وری اقتصادی آغاز شده است. وی ادامه داد: با توجه به درجه کیفیت و تولید قیمت محصول نیز متفاوت است و قیمت از ۸۰ تومان تا دو هزار و ۲۵۰ تومان متغیر است.

محمد ایرانمنش تولید کننده و صادر کننده سیر در شهداد اظهار داشت: به صورت سنتی کشت نخلستان و مرکبات و حتی گندم از جمله محصولاتی است که در شهداد انجام می شود این امر در شرق استان کرمان تسری دارد اما به دلیل تغییرات اقلیمی در سالهای اخیر و بروز آفت مشکلات عمده ای برای کشاورزان ایجاد شده است. وی افزود: در حال حاضر اکثر محصول خرما شرق کرمان در سردخانه های شرق کرمان دپو شده و خشکسالی مرکبات را نیز با مشکلاتی مواجه کرده است همچنین پدیده خشکیدگی خوشه های خرما و توسعه آفت زنجره خرما کشاورزان را با دردهای غیر قابل تحمیلی مواجه کرده است.

● کشاورزان با تغییر الگوی کشت نجات یافتند

ایرانمنش ادامه داد: بی آبی نیز موجب شده بسیاری از روستاها از ساکنانشان خالی شوند و امکان ادامه کشاورزی نباشد اما جایگزین کردن کشت در برخی شهرستانها در زمینه مبارزه با خشکسالی تاثیر گذار بوده و وضعیت اقتصادی کشاورزان را نیز بهبود بخشیده است.

وی به کشت حنا، کلزا و سیر و زعفران در

گزارش برداشت اردیبهشت ماه

اقلیمی سالهای اخیر است، با افزایش روزهای گرم سال و کم شدن آب بهترین راهکار برای کشاورزان تغییر الگوی کشت است و این کار در شهداد انجام شده است. بیژن افضلی افزود: شهداد با خشکسالی دست به گریبان است و در این شرایط محصول سیر که از آب کمی برای تولید بهره می برد و با شرایط اقلیمی منطقه نیز سازگاری شگفت انگیزی دارد به عنوان جایگزین در نظر گرفته شده است و اکثر محصول پس از برداشت به روسیه صادر می شود که موجب ایجاد ثروت در منطقه و بهبود وضعیت شده است.

وی تصریح کرد: در کنار صادرات محصول به روسیه صادرات به کشورهای همسایه نیز در دستور کار قرار دارد و کشاورزانی که در این شهرستان به دلیل خشک شدن باغها در مرز ورشکستگی بودند هم اکنون در شرایط اقتصادی مساعدی قرار دارند.

● ۳۰ تن سیر از هر هکتار برداشت می شود

وی همچنین از ایجاد کارگاه بسته بندی و درجه بندی سیر در بخش شهداد خبر داد و افزود: برداشت سیر مرغوب از مزارع شهداد از فروردین ماه در شهداد شروع می شود و به طور متوسط از هر هکتار مزرعه ۳۰ تن محصول برداشت و به صورت «تر» به روسیه صادر می شود.

با توجه به درجه کیفیت و تولید قیمت محصول نیز متفاوت است و قیمت از ۸۰ تومان تا دو هزار و ۲۵۰ تومان متغیر است.

این شهر در نزدیکی گرمترین نقطه زمین در گودال مرکزی لوت و همچنین گندم بریان قرار دارد و از کم بارش ترین نقاط کشور محسوب می شود و باران در این شهر پدیده ای نادر است. دمای هوا در شهداد در تابستان گاه آنقدر زیاد می شود که مردم توان خارج شدن از خانه ها را در طول روز ندارند و زندگی مردم شبانه دنبال می شود در چنین شرایطی مهمترین شغل مردمان شهداد کشاورزی است.

● نخلستانها و مرکبات کشاورزان خشک شد

نکته قابل توجه اینکه مهمترین منبع مردمان کویر شهداد برای تامین آب کشاورزی قنات است به همین دلیل قناتهای پر آب شهداد که حالا پس از سالها خشکسالی کم آب شده اند نخلستانهای سر سبز و باغهای مرکبات را در اطراف این شهر شکل داده اند اما مرکبات شهداد به دلیل کمبود آب بیشترین ضربه را از خشکسالی خورده اند و میوه هایی که شیرین بودندشان شهرت خاص و عام بود هم اکنون به ندرت یافت می شوند و بیش از ۹۰ درصد باغهای مرکبات شهداد خشکیده اند.

محصول نخلستانهای این شهر نیز از کیفیت مطلوبی برخوردار است اما با این وجود خشکسالی و کم آبی شدید در منطقه مردم را بر آن داشته است که به سمت کشتهای جایگزین بروند و به همین دلیل کشت سیر که از کشتهای بومی منطقه نیز محسوب می شود در شهداد رونق قابل توجهی گرفته است.

کیفیت و طعم بسیار مطلوب سیر شهداد موجب شده است تاجران روس از مناطق سردسیر روسیه هر سال به کویر شهداد بیایند و در گرمای این شهر به دنبال خرید محصول سیر باشند نکته قابل توجه اینکه سیر یکی از پر طرفدار و پر مصرف ترین محصولات کشاورزی در روسیه محسوب می شود.

● تغییر الگوی کشت از مهاجرت کشاورزان جلوگیری کرد

مدیر جهاد کشاورزی شهرستان کرمان اظهار داشت: شهداد نمونه ای موفق از تغییر الگوی کشت کشاورزی با توجه به تغییرات

سالیهای توقف پروژه کرمانشاه پشت هم «قطار» شد راه آهنی برای تحقق وعده ها

طیبه قدیمی

دهقان فداکار نامی است که در خاطرات مردم ایران یادآور ناجی قطاری است که قرار بود از مسیر اصلی خود خارج و دچار بحرانی جدی شود. اما کود کان و شاید بزرگسالان کرمانشاهی خاطره دیگری نیز از قطار دارند و آن قطار غرب کشور است که قرار بود بر ریل راه آهن غرب کشور تاخته و صدای سوت آن گوش مردمان این دیار را بنوازد.

قطاری که اگر دهقان فداکاری بر سر راهش بود حتما تاکنون آن را از ریل بی تفاوتی خارج و به ریل پیشرفت هدایت می کرد.

شاید تا چند دهه گذشته احداث راه آهن در مناطق کوهستانی یک آرزوی تقریبا دست نیافتنی به نظر می رسید اما هم اکنون و با وجود پیشرفت های صورت گرفته در حوزه تکنولوژی و خصوصا راهسازی این آرزو دست یافتنی شده و هم اکنون در بسیاری از مسیرهای کوهستانی کشور ریل قطار راه پیدا کرده است.

همانگونه که بارها توسط مسئولان مختلف بیان و تاکید شده است، کرمانشاه یکی از استان های با نقش استراتژیک در هشت سال دفاع مقدس بوده که پیش و پس از انقلاب نیز با تمام رشادت محرومیت های زیادی را به جان خریده است.

بسیاری از وعده ها برای شستن زنگار این محرومیت ها از چهره کرمانشاه در حد وعده ها باقی مانده که شاید یکی از مهمترین آنها در مسیر پیشرفت و توسعه تحقق آنها در مسیری که در مسیر مایر - کرمانشاه و کرمانشاه - خسروی است.

پروژه راه آهن غرب کشور یکی از پروژه های با قدمت بالا در کشور است که سال ۶۹ مطالعات آن آغاز و پس از ۱۱ سال مطالعه، در سال ۸۰ عملیات اجرایی آن کلید خورد اما اجرای عملیات ساخت این پروژه

از ۱۴ سال گذشته تاکنون با کندی طلسم شده ای پیش می رود و هنوز هم درگیر و دار وعده مسئولان برای تخصیص اعتبارات است.

این طرح به طول ۶۰۵ کیلومتر و به صورت یک خطه با سرعت ۱۶۰ کیلومتر بر ساعت برای مسافر و ۱۲۰ کیلومتر برای بار بوده که در سه فاز اراک - کرمانشاه به طول ۲۶۷ کیلومتر، کرمانشاه - خسروی به طول ۲۶۳ کیلومتر و مایر - همدان به طول ۷۵ کیلومتر طراحی شد اما هم اکنون تنها یک قطعه از این پروژه طی مهرماه سال ۹۰ در مسیر اراک (سمنگان) مایر به اتمام رسیده و قطعه مایر - کرمانشاه دست اجراست.

سمنگان، مایر، کنگاور، صحنه، کرمانشاه، اسلام آباد غرب، قصر شیرین و خسروی ایستگاه های تعیین شده در مسیر گذر راه آهن غرب هستند که پس از گذشت ۲۵ سال از آغاز مطالعات و ۱۴ سال از عملیات اجرایی در ایستگاه اول یعنی سمنگان - مایر متوقف شده است.

ظرفیت بالای حمل و نقل مسافر و بار، حمل و نقل ارزان، ایجاد امکان ارتباط سهل الوصول تر با مرکز کشور و ایجاد مسیر ارتباطی ارزان با کشور عراق از مزایایی است که در نتیجه ایجاد خطوط ریلی و راه آهن غرب نصیب شبکه حمل و نقلی و استفاده کنندگان از آن می شود که به تبع آن رشد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را نیز شاهد

و قطعه مایر - کرمانشاه نیز در حال اجراست. مجتبی نیک کردار از اجرای عملیات زیرسازی قطعه مایر - کرمانشاه پروژه راه آهن غرب خبر داد و گفت: عملیات زیرسازی این پروژه هم اکنون رو به اتمام بوده و ۹۷ درصد پیشرفت فیزیکی دارد. وی گفت: در این مسیر خاک برداری، خاکریزی و سایر مواردی که جسم زیرسازی راه آهن را تشکیل می دهند انجام شده و هم اکنون در مرحله ریل گذاری است و ساخت ایستگاه ها، مخابرات، سیگنال و واگن ها نیز در مراحل بعدی تکمیل این قطعه از راه آهن غرب قرار خواهد گرفت.

معاون عمرانی استانداری کرمانشاه تصریح کرد: هم اکنون کار ریل گذاری قطعه مایر - کرمانشاه راه آهن غرب از سمت مایر در حال انجام بوده و حدود ۴۰ کیلومتر از آن ریل گذاری شده است.

وی افزود: وزارت راه و شهرسازی در حال خرید ریل برای پروژه هایش است و به ما قول داده ریل مایر - کرمانشاه را هم حتما امسال تامین می کند.

معاون عمرانی استاندار کرمانشاه تاکید کرد: امیدواریم تا پایان سال مالی ۹۴ (تا تیرماه ۹۵) بنابه قول هایی که خود معاون اول رئیس جمهور، نوبخت رئیس سازمان مدیریت برنامه ریزی، آخوندی وزیر راه و شهرسازی، نورزاد معاون توسعه زیرساخت های حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی در سفرهایشان به استان داده اند، راه آهن مایر - کرمانشاه تا تیر ۹۵ به کرمانشاه خواهد رسید.

نیک کردار با بیان اینکه ما هم بنابر قول های آنها صحبت می کنیم، افزود: متاسفانه یک قول معاون اول رئیس جمهور داده بود که تخصیص سال ۹۳ ما را که ۱۱۳ میلیارد تومان بوده به صورت ۱۰۰ درصدی بدهند که محقق نشد و علت آن کمبود نقدینگی در کشور بوده است.

● ۵۰ درصد اعتبارات سال ۹۳ از دست رفت

وی تصریح کرد: بر این مبنای حدود ۴۰ درصد از اعتبارات ما را که ۵۰ میلیارد تومان است تخصیص ندادند و این اعتبارات از دست رفت.

معاون عمرانی استاندار کرمانشاه، اعتبارات امسال را ۱۶۸ میلیارد تومان اعلام کرد و گفت: علاوه بر این دنبال گرفتن یک وام ۲۵۰ میلیارد تومانی هم به این منظور هستیم که دولت بعدا بازپرداخت خواهد کرد که اگر محقق شده و ریل هم توسط وزارت راه خریداری شود شاهد بهره برداری از این قطعه راه آهن در افق تعیین شده خواهیم بود.

وی گفت: اخیرا بنده و استاندار و معاون برنامه ریزی استانداری کرمانشاه در دیدار با نورزاد، معاون توسعه زیرساخت های حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی جلسه ای داشتیم و در این رابطه صحبت شد که طی آن بار دیگر قول تحقق آن را گرفتیم.

نیک کردار در خصوص قطعه کرمانشاه - خسروی راه آهن غرب نیز گفت: همچنین در این رابطه و با حضور معاون توسعه

خواهیم بود. راه آهن به عنوان یکی از زیرساخت های مهم در توسعه اقتصادی و خصوصا صناعی چون صنعت گردشگری از ضروریات جوامع کنونی و خصوصا استانی چون کرمانشاه که با کمبود سرمایه گذار و دمل چر کین بیکاری روبرو است بوده و ایجاد آن نقش تسهیل گری و تسریع کنندگی در جذب سرمایه گذاری که کرمانشاه را پلی ارتباطی برای تجارت با عراق می دانند، دارد.

کرمانشاه یکی از استان های با نقش استراتژیک در هشت سال دفاع مقدس بوده که پیش و پس از انقلاب نیز با تمام رشادت محرومیت های زیادی را به جان خریده است

● قول اتمام راه آهن مایر - کرمانشاه تا تیر ۹۵ داده شده است

معاون امور عمرانی استانداری کرمانشاه زمان آغاز طرح راه آهن غرب کشور را سال ۶۹ اعلام کرد و گفت: عملیات اجرایی این پروژه نهایتا پس از ۱۱ سال مطالعات در سال ۸۰ آغاز و هم اکنون در قطعه اراک(سمنگان) - مایر به بهره برداری رسیده

دیگر وجود ندارد، لذا می تواند به صورت همزمان اجرا شود.

وی پیمانکار فعلی پروژه راه آهن غرب، قطعه ملایر- کرمانشاه را پیمانکار مناسب و توانمندی در این زمینه دانست.

نماینده مردم کرمانشاه در مجلس خاطر نشان کرد: امیدواریم مسئولان کشوری به قولی که برای اتمام راه آهن کرمانشاه دادند عمل کرده و منابع بودجه ای کشور به نحوی تخصیص یابد که نیاز نباشد کار به سال آتی موکول شود و چنانچه هم منابع مالی برای این امر موجود نیست صادقانه آن را به مردم اعلام کرده و تکلیف آنها را مشخص کنند اما اگر منابع موجود است به تمهیدات و قول های داده شده عمل شود.

مصری تصریح کرد: چنانچه نویدی برای امید بخشی به جامعه به آنها داده شده اما به آن عمل نشود خود به خود باعث ناامیدی مردم خواهد شد.

نماینده مردم کرمانشاه گفت: اگر روزی یک ساعت بیش از روال تعیین شده روی پروژه راه آهن کرمانشاه کار شود در همین ۱۰ ماه می توان در پایان ۹۴ شاهد بهره برداری از آن بود و نیاز نیست به سال ۹۵ موکول شود.

وی گفت: من احتمال می دهم که دوستان ما انجام این پروژه را گذاشتند در سفر رئیس جمهور به استان کرمانشاه انجام دهند که نویدی برای مردم باشد و قول برای پایان آن تا ۹۵ شاید قرار می است که گذاشته شده تا در سفر رئیس جمهور به استان کرمانشاه به عنوان مصوبه قرار گیرد.

مصری تاکید کرد: مشکل مردم ما که این همه سال تاخیر در اجرای پروژه راه آهن را تحمل کرده اند سه ماه دیرتر به بهره برداری رسیدن پروژه نیست، بلکه این است که همان حرف های گذشته دوباره تکرار شود و ما از این نگرانیم که پروژه باز هم به تعویق افتاده و به این زودی ها به بهره برداری نرسد.

وی یادآور شد: مسئولان صادقانه به مردم اعلام کنند که قراره امسال این پروژه به بهره برداری برسد و اگر هم نه باز هم اعلام شود و بهره برداری از آن طی امسال هم تنها مستلزم یک ساعت کار بیشتر در ۱۰ ماهه باقیمانده از سال است.

سازمان مدیریت داشتیم، رئیس سازمان قبول دادند که این پروژه در سال ۹۴ به بهره برداری برسد و طبق مصوبات این جلسات دو بحث لوکوموتیو و ریل از طریق فاینانس خارجی تحقیق پیدا می کند.

مصری در خصوص قبول اتمام پروژه راه آهن کرمانشاه توسط مسئولان در پایان سال مالی ۹۴ یعنی تیرماه ۹۵ گفت: اگر قرار باشد دوباره دوستان این موضوع را به تیرماه ۹۵ که همان سال مالی ۹۴ است بکشاند، انصافا بی وفایی نسبت به عهد و وفایی است که کرده اند چون در سال ۹۳ به ما قول بهره برداری از آن را تا سال ۹۴ داده اند و اگر به ۹۵ کشیده شود به نظر من باز هم قرار است که از ۹۵ هم بالاتر رود.

نماینده مردم کرمانشاه در مجلس شورای اسلامی گفت: انتظار ما این است که همانگونه که قول داده شده راه آهن کرمانشاه در سال ۹۴ به بهره برداری برسد و نیازی به طولانی شدن آن تا تیر ۹۵ نیست و کاری که قصد انجام آن را در سه ماه ۹۵ دارند می توان در همین ۱۰ ماه باقی مانده و به صورت فشرده تر هم انجام داد و به سال دیگر موکول نشود.

مصری یادآور شد: کار احداث راه آهن کرمانشاه در سطح است و نیازی به تاخیر برای اجرای بخشی از آن و آغاز بخش

دیده نشد و نظام بودجه ریزی ما متاسفانه در ۳۵ ساله گذشته یک نظام قطره چکانی بوده که یک افزایش نسبت به سال قبل را هم تورم می بعد و با این اوصاف افزایش ۱۰ تا ۲۰ درصدی در تورم حل شده و عدد قبلی هیچ تغییری نکرده است.

نماینده مردم کرمانشاه، اقدام دولت برای تخصیص بودجه به پروژه های بالای ۸۰ درصد را از دیگر عوامل عدم پیشرفت پروژه راه آهن کرمانشاه طی سال ۹۳ اعلام کرد و گفت: در واقع پروژه راه آهن ملایر به کرمانشاه از پیشرفت بالای ۹۰ درصد برخوردار است اما دولت آن را به قطعه کرمانشاه - خسروی که پیشرفت چندان ندارد وصل کردند که مجموع پیشرفت آن به زیر ۷۰ درصد رسید و طبیعتا لیست پروژه های بالای ۸۰ درصد پیشرفت خارج می شود.

مصری از برگزاری جلسات و مذاکرات مختلف با معاون برنامه ریزی ریاست جمهوری و رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی، وزیر راه سابق و فعلی و...، برای این موضوع خبر داد و گفت: طی این جلسات اعداد ۱۰۰ میلیارد و ۱۲۰ میلیارد تومان که از اعداد قابل اعتنایی در بودجه است مطرح شد اما این اعداد پاسخگوی راه آهن کرمانشاه نیست.

وی افزود: در نهایت در جلسه ای که در

زیرساخت های حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی با سردار عبدالهی فرمانده قرارگاه خاتم الانبیا نیز جلسه ای داشتیم و قرار شد مشکل قراردادی قرارگاه خاتم حل شود. وی مشکل این قرارداد را عدم به روزرسانی آن با قیمت های روز عنوان کرد و گفت: چون آن زمان اعتبارات اجرای کار تخصیص داده نشده بود هم اکنون قیمت ها همخوانی نداشته و باید به لحاظ قیمتی اصلاح شود.

معاون استاندار کرمانشاه یادآور شد: طی این نشست قرار بر اصلاح این قرارداد گذاشته شد و قول داده شد که در صورت انجام این اصلاحیه قطعه کرمانشاه - خسروی اجرایی شده و طی دو تا سه سال این قطعه هم به بهره برداری برسد. وی پیشرفت قطعه کرمانشاه - خسروی را نیز حدود ۱۵ درصد اعلام کرد.

● نظام غلط مالی در کشور عامل تاخیر اجرای راه آهن کرمانشاه

نماینده مردم کرمانشاه در مجلس نیز گفت: بحث راه آهن کرمانشاه بر کسی پوشیده نیست و بیش از ۱۲ سال است که به طول انجامیده است.

عبدالرضا مصری افزود: آنچه که در این بین مهم است راه آهن کرمانشاه قدمت پیدا کرده و این نشان از مدیریت ضعیف مالی حاکم بر کشور است که پروژه های مختلفی مانند راه آهن کرمانشاه در سطح کشور داریم که به دلیل نظام مالی غلط در کشور متاسفانه طولانی شده و نه تنها سود دهی ای را به دنبال ندارند بلکه زیان زیادی را به کشور وارد می کنند.

وی تاکید کرد: اگر اعداد و ارقامی که در ابتدای عملیات اجرایی برای راه آهن کرمانشاه پیش بینی شده بود به آن اختصاص پیدا می کرد و درست وارد بودجه می شد قاعدتا در یک برنامه پنج ساله قابل انجام و بهره برداری بود.

نماینده مردم کرمانشاه تصریح کرد: چون عملیات راه آهن در طول انجام می شود و در ارتفاع نیست و کاری معطل انجام کار دیگری نیست و این طول نیز قابل تقسیم بوده که زودتر از موعد پیش بینی هم به بهره برداری برسد.

مصری، اجرای پروژه راه آهن کرمانشاه را بی نیاز از نیروهای خارجی دانست و گفت: ۱۰۰ درصد انجام این کار به عهده نیروی داخلی و ایرانی بوده اما متاسفانه نظام برنامه ریزی کشور و نظام بودجه ریزی کشور در این مورد درست عمل نکرده و اگر خشتی در ابتدا کج نهاده شده است این دیوار تا تیرا کج رفته است و اولین بودجه ای که برای راه آهن کرمانشاه مصوب شد به قدری ضعیف بود که بعدها با روند افزایش ۱۰ تا ۲۰ درصدی بودجه هم پاسخگوی اجرای راه آهن کرمانشاه نبود.

● نظام بودجه ریزی ما در ۳۵ سال گذشته قطره چکانی بوده است

وی افزود: در این مورد مبنای غلطی گذاشته شد و عددی در بودجه اول برای آن

صنعت پولساز گلستان که اسیر واردات شد

«اسب» همسایه گاز است

مریم رضایی

دنیای اسب زیبایی و کشتی دارد که با وارد شدن به این میدان جدا شدن از آن غیر ممکن است اما در صنعت اسب هم به مانند خیلی صنایع دیگر دست هایی وجود دارد که مانع رشد و پیشرفت آن می شود.

وزارتخانه ها باید وارد میدان شوند تا موانع موجود برداشته شود و این مساله هم کمی زمان نیاز دارد.

وی در پاسخ به این سوال که «گفته می شود مافیای اسب مانع از توسعه این صنعت در گلستان شده است»، گفت: اعتقادی به مافیای ندارم اما نگاه سودجویانه در همه حوزه ها وجود دارد و باید این مساله ایجاد شود که از طریق صادرات اسب هم می شود استفاده های زیادی انجام شود.

فرماندار کلاله با بیان اینکه باید کسانانی که در این زمینه عملکرد خوبی دارند در گلستان شناسایی شوند، گفت: باید نقاط قوت را تقویت کرده و آسیب ها را شناسایی و برای رفع و حل مشکلات قدم برداریم.

برزگر با اشاره به اینکه حدود ۳۵۰ اسب اصیل تر کمن در کلاله وجود دارد ادامه داد: در حال بررسی کشورهایی که در این حوزه موفق بوده اند هستیم تا موارد را با توجه به قواعد و شرایط کشور خودمان بومی سازی کنیم.

وی تصریح کرد: حفظ ژنتیک اسب یکی از مواردی است که در حال انجام هستیم تا از طریق تکنولوژی که وجود دارد در سال های آتی بتوانیم آن را حفظ کنیم.

● واردات اسب عامل غفلت از اسب های ایرانی

ایوب شیرمحمدلی یکی از کسانانی که در زمینه پرورش و نگهداری اسب به صورت محدود فعالیت می کند گفت: یکی از مشکلاتی که در حوزه صنعت اسب وجود دارد واردات اسب به جای صادرات است و باعث شده توجه بر روی اسب های خارجی بیشتر از اسب های اصیل ایرانی باشد.

وی ادامه داد: سالانه هزینه های زیادی برای ورود اسب به ایران می شود و این نشان دهنده این است که سرمایه گذاران در این بخش هزینه می کنند ولی اگر این میزان سرمایه گذاری برای اسب اصیل ایرانی انجام می شد صنعت اسب در کشور و مناطقی که پتانسیل های خوبی دارد شرایط مطلوب تری داشت.

شیرمحمدلی در خصوص اینکه چرا صادرات اسب از ایران انجام نمی شود توضیح داد: قرنطینه در ایران با مشکل همراه است، مابه راحتی اجازه می دهیم اسبی وارد شود ولی با توجه به اینکه در خارج برای صادرات ما اسب ها را قرنطینه می کنند مشکل وجود دارد.

اسب های خارجی که در کشورهای دیگر جزء اسب های از رده خارج هستند با هزینه و سرمایه گذاری زیاد وارد ایران می شود که در نهایت باعث این می شود که نگهداران و پرورش دهندگان اسب تمایل زیادی به اسب های ایرانی نداشته باشند. وی با اشاره به اینکه همین مساله باعث وی وجود آمدن بازار دلالی می شود، افزود: اسب های خارجی که در کشورهای دیگر جزء اسب های از رده خارج هستند با هزینه و سرمایه گذاری زیاد وارد ایران می شود که در نهایت باعث این می شود که نگهداران و پرورش دهندگان اسب تمایل زیادی به اسب های ایرانی نداشته باشند. این پرورش دهنده اسب با بیان اینکه این

وی ادامه داد: استاندار گلستان هم در بازدیدی که از کلاله داشت این ظرفیت را مناسب دانسته و به این موضوع و پیگیری برای آن ابراز علاقه کرده اند.

فرماندار کلاله با اشاره به لزوم کار کارشناسی در این حوزه تصریح کرد: جهاد کشاورزی هم باید در خصوص حمایت از پرورش دهندگان اسب اصیل تر کمن همکاری های لازم را داشته باشد تا انگیزه در این زمینه بیشتر شود.

برزگر با بیان اینکه مرکز اسب اصیل تر کمن در کلاله و روستای صوفیان است، خاطر نشان کرد: با توجه به اینکه مهم ترین نقطه حرکت در این صنعت بحث عرضه است با برگزاری جشنواره در این خصوص این فضا را برای عرضه اسب اصیل تر کمن ایجاد کردیم.

وی اظهار کرد: رسانه ها می توانند ظرفیت منطقه در این زمینه به خوبی نشان دهند و با پرورش این صنعت در منطقه بحث اشتغال زایی به خوبی تقویت شود و در زمینه گردشگری هم اتفاق های خوبی ایجاد شود. رسانه ها می توانند ظرفیت منطقه در این زمینه به خوبی نشان دهند و با پرورش این صنعت در منطقه بحث اشتغال زایی به خوبی تقویت شود و در زمینه گردشگری هم اتفاق های خوبی ایجاد شود.

برزگر با تاکید بر اینکه در کلان باید بحث صادرات انجام شود، گفت: در این خصوص

مانده است. عبارتی اسب در گلستان حکم نفت را برای کشور دارد، نفتی که به آن توجهی نشده است. در این مابین واردات اسبهایی که در خارج از کشور چندان کیفی محسوب نمی شوند و به تعبیری خارج از رده هستند به صنعت اسب اصیل تر کمن لطمه زده است.

به عبارتی دیگر اسب اصیل و منحصر به فرد تر کمن در این رهگذر دیده نمی شود و به اسبهایی بها داده می شود که از خارج وارد کشور می شوند و چندان هم به پای اسب داخل کشور نمی رسد و یا بهتر می توان گفت که اسب بی کیفیت همسایه برای عده ای غاز است.

● صادرات اسب مهم ترین مشکل در این صنعت است

فرماندار شهرستان کلاله اظهار کرد: صادرات اسب مهم ترین مساله در صنعت اسب است که تا این مساله اتفاق نیافتد ما در این حوزه روال معمولی داریم و شتابی نخواهیم داشت.

نصرت برزگر با تاکید بر اینکه ژنتیک اسب اصیل تر کمن در منطقه وجود دارد، گفت: آب و هوای منطقه، علاقه مندان به این حوزه، تجربه زیاد در اسب داری باعث شده کلاله، گنبد کاووس، بندر تر کمن و مراوه تپه در این زمینه ظرفیت های بالایی داشته باشند.

در این میان اسب تر کمن هم در زادگاه حقیقی خود مهجور مانده است و نبود حمایت های لازم، ممنوعیت صادرات، بالا بودن هزینه های پرورش و نگهداری، ورود اسب های خارجی و نبود برنامه ریزی جامع باعث شده تا شمار اسب های اصیل ایرانی کاهش پیدا کند و صنعت اسب نه تنها در کشور بلکه در این منطقه هم رونقی نداشته باشد.

با توجه به اینکه افراد بسیاری به نگهداری و پرورش اسب علاقه مند هستند و در آن سرمایه گذاری می کنند و آن را به شکل اقتصادی مورد توجه قرار می دهند، اسب یکی از صنایع پول ساز با گردش مالی بالا در دنیا است.

از نگاه دیگر در بخش اشتغالزایی با توجه به اینکه تولید، نگهداری، آموزش اسب برای مسابقه و خدمات وابسته و تولید لوازم سوار کاری که هنوز به صورت دستی تولید می شوند باعث شده این صنعت از دیدگاه بخش اشتغالزایی از صنایع بسیار اشتغالزا و با فروش بالا باشد.

استان گلستان نیز در این میان توانسته خود را به عنوان استانی پیشگام در رشته سوار کاری و پرورش اسب معرفی کند و برگزاری کورس های بهاره و پاییزه در شهرستان گنبد کاووس، بندر تر کمن و آق قلا نشان می دهد این منطقه از ظرفیت های خوبی برخوردار است که متأسفانه مغفول

استفاده شود تا باعث جذب جاذبه شود و راهکارهایی برای تشخیص اسب اصیل ترکمن در خود استان و شهرستان باشد تا مجبور به آزمایش DNA در جای دیگر نباشد.

● نسل اسب ترکمن با ترکیب اسب های پاکستانی کمتر شده است

مدیر مجموعه سوار کاری گنبد کاووس گفت: از اواخر دهه ۴۰ اسب پاکستانی وارد کشور ایران شد و بزرگان ما به اشتباه به دلیل سرعت زیاد آن، نسل خوب اسب ترکمن را با ترکیب این اسب به مرور زمان از بین بردند.

حکیم ایگدري ادامه داد: در حال حاضر اسب دخون با پایه مادری (ترکمن) و پدری (تروبرد) است و نژاد سلیمی نیز جزو اسب های خارجی است. از حدود ۸ سال گذشته معاونت فنی فدراسیون در صدد تشخیص اسب ترکمن برآمده و خوشبختانه توانستیم تولید خوبی داشته باشیم.

از اواخر دهه ۴۰ اسب پاکستانی وارد ایران شد و به دلیل سرعت زیاد با اسب ترکمن ترکیب شد و همین امر نژاد اصیل اسب ترکمن را از بین برد.

وی توضیح داد: در حال حاضر نمونه برداری و آزمایشگاه در تگزاس آمریکا زیر نظر دکتر گلس گاتلن صورت می گیرد و نظر ایشان مورد تایید برای اسب اصیل ترکمن است.

مدیر مجموعه سوار کاری گنبد کاووس افزود: نژاد اخلال تکه در ترکمنستان ثبت شده است و تنها نژادی که می توانیم آن را به نام ایران و استان گلستان ثبت کنیم نژاد یموت است.

وی تصریح کرد: مشکل ما به حدود چهل تا پنجاه سال گذشته برمی گردد و نیاز به زمان زیادی داریم تا بتوانیم انگیزه را برای پرورش دهندگان اسب اصیل داشته باشیم.

ایگدري اظهار کرد: ما باید به دنبال اسب ترکمن باشیم و استارت آن نیز اسب خالص یموت ترکمن باشد. در حال حاضر نه اسب داریم که صادر کنیم و نه می توانیم کار صادرات انجام دهیم پس بهتر است ابتدا مشکلات داخلی را در این راستا حل کنیم.

وی گفت: در استان های دیگر برای هر اسب و ام پنج میلیون تومان با چهار درصد و به مدت پنج سال ارائه می شود و وثیقه آن نیز شناسنامه اسب است، اگر چنین تسهیلات و امکاناتی نیز برای پرورش دهندگان اسب اصیل ترکمن انجام شود، انگیزه خوبی در آنان ایجاد خواهد شد.

رفع مشکلات و موانع موجود در راه ثبت و گسترش صنعت اسب باشد.

فرماندار ویژه گنبد کاووس افزود: ما ابتدا اصالت اسب ترکمن را از آن شهرستان کنیم و سپس آن را توسعه دهیم و هرگونه تسهیلات و امکانات با اولویت اسب ترکمن باشد و اگر حرکت ما مطمئن و همراه با دانش باشد، مطمئنا در سطح ملی پرقدرد خواهد بود.

وی با تاکید بر اینکه باید کلیه نژادهای اسب را در منطقه توسعه دهیم، اظهار کرد: در بحث مسابقه در سوار کاری رشته های مختلفی وجود دارد که ما در گنبد کاووس فقط در بحث کورس و سرعت از آن استفاده می کنیم و این باعث شده تمام ظرفیت های این رشته و این حیوان دیده نشود و نژاد بعضی اسب ها در این میان استفاده نشود.

حمیدی با بیان اینکه این مساله باعث شده توفیقاتی که به شهرستان می رسد کم است، ادامه داد: مشکل برگزاری کورس های بهاره و پاییزه گنبد کاووس این است که متولیان امر و برگزار کننده ها بومی نیستند و تمام سود عاید از برگزاری این مسابقه در شهرستان خرج نمی شود.

معاون استاندار گلستان با تاکید بر اینکه اولویت با اسب ترکمن است، افزود: باید کاربردها و موارد استفاده از اسب ترکمن فقط مختص کورس نباشد و در موارد دیگر نیز

جهاد کشاورزی از این طرح افزود: صدور شناسنامه برای اسبها سبب حفظ خون و ثبت ژنتیک اسب ترکمن و توسعه پرورش این اسب های با ارزش می شود.

● مقاومت هایی در خصوص توسعه و تقویت اسب ترکمن وجود خواهد داشت

فرماندار ویژه گنبد کاووس اظهار کرد: یکی از دغدغه های ما ترویج صنعت اسب و اسب داری است و با توجه به اینکه پرورش دهندگان و سرمایه گذاران زیادی در بحث اسب، در گنبد هستند ما باید دین خود را ادا کرده و اسب اصیل ترکمن را در شهرستان گنبد از استان گلستان ثبت کنیم.

محمد حمیدی با بیان اینکه ثبت اسب ترکمن برای توسعه صنعت اسب باعث انگیزه بیشتر در بین پرورش دهندگان می شود، ادامه داد: با این کار می توانیم حرف های زیادی برای صادرات داشته باشیم.

وی ادامه داد: دانش بومی پرورش اسب در منطقه وجود دارد و با وجود علاقه مندان و کارشناسان خیره ایجاد شهرک پرورش اسب به صورت علمی و با متد روز دنیا می تواند رونق خوبی را در صنعت اسب ایجاد کند.

وی با تاکید بر اصالت اسب و سپس توسعه و تقویت اسب ترکمن به معنای واقعی تصریح کرد: در این راه مطمئن هستیم که چه در شهرستان چه در استان و حتی کشور مقاومت هایی خواهد شد که باید ظرفیت این موضوع را داشته باشیم.

حمیدی با اشاره به اینکه اسب در اشتغالزایی و افزایش درآمد خانواده ها در منطقه نقش زیادی دارد، گفت: سعی داریم کمیته ای با حضور یکی از کارمندان فرمانداری، مجموعه سوار کاری و جهاد کشاورزی تشکیل شود تا پیگیر رفع مشکلات و موانع موجود در راه ثبت و گسترش صنعت اسب باشد.

سعی داریم کمیته ای با حضور یکی از کارمندان فرمانداری، مجموعه سوار کاری و جهاد کشاورزی تشکیل شود تا پیگیر

صنعت هم از سوی دلان با تهدید همراه است، افزود: مسئولان باید با برنامه هایی بتوانند تولید کنندگان و پرورش دهندگان اسب را حمایت کنند تا این صنعت بتواند شکل خوبی به خود بگیرد.

وی با اشاره به اینکه یک مدیریت واحد در این حوزه وجود ندارد، تصریح کرد: واردات اسب و کنترل نژاد ها به وزارت جهاد کشاورزی بر می گردد و در خصوص حوزه مسابقه نیز فدراسیون سوار کاری که زیر مجموعه وزارت ورزش و جوانان است متولی امور است و نبودن یک وحدت رویه باعث شده نتوانیم با وجود ظرفیت های مناسب به آنچه می خواهیم برسیم.

● یکی از محورهای توسعه منطقه پرورش اسب است

گرچه پرورش دهندگان اسب می گویند که حمایتی نمی شوند اما، رئیس جهاد کشاورزی گلستان با بیان اینکه ۳ هزار اسب اصیل ترکمن در گلستان پرورش داده شده، گفت: حمایت ها برای پرورش اسب در گلستان ادامه دارد و سیاست های حمایت از پرورش اسب سبب شده که امروز تعداد اسب های اصیل ترکمن در استان از ۳۰۰ راس به حدود ۳ هزار راس اسب برسد.

مختار مهاجر با اشاره به اینکه اسب داری ریشه در فرهنگ دینی ما دارد، گفت: یکی از محورهای توسعه منطقه پرورش اسب است و دولت به منظور توسعه صنعت پرورش اسب و ایجاد اشتغال پایدار از

علاقه مندان به این صنعت حمایت می کند. وی در خصوص برگزاری سالانه جشنواره اسب در کلاله افزود: ایجاد رقابت سالم بین اسب داران، تشویق به نگهداری و پرورش اسب و ایجاد اشتغال پایدار از جمله اهداف و انگیزه های برپایی جشنواره اسب اصیل ترکمن در استان گلستان و شهرستان کلاله است و این جشنواره ها فرصتی برای معرفی این اسب با ارزش است.

وی با اشاره به ادامه حمایت های سازمان

کشاورزان گیلان در انتظار سیاستهای جدید

روزهای روشن برای سرنوشت سیاه چای

مریم صابری

در چنین شرایطی عدم پرداخت به موقع وجه برگ سبز به چایکاران که میزانش در مقایسه با دیگر محصولات کشاورزی بسیار اندک است، باعث شده تا بسیاری از کشاورزان در سالهای گذشته چای کاری را شغل مناسبی برای معیشت خود ندانسته و باغشان را تغییر کاربری بدهند.

اما از زمان روی کار آمدن دولت یازدهم، مسئولان از احیای صنعت چای سخن گفتند و به واسطه حضور محمدعلی نجفی در سمت استاندار گیلان، که خود روزگاری رئیس سازمان چای کشور بوده و از مشکلات این بخش اطلاعات کافی دارد، این امید در دل چایکاران زنده شد که بتوانند حرکتی نو را در این عرصه شاهد باشند.

از سوی دیگر حضور محمدباقر نوبخت در سطح عالی کشور امید دیگری را نیز برای چایکاران روشن کرده تا بتوانند از حضور وی در بخش تأمین اعتبار برای برنامه‌های موجود در صنعت چای استفاده کنند.

در سال گذشته هرچند چایکاران به دلیل خشکسالی و کاهش بارندگی‌ها نتوانستند در فصل تابستان به برداشت برگ سبز بپردازند اما بهای برگ سبز تحویلی خود در بهار را به موقع دریافت کرده و با توجه به اینکه بسیاری از کارشناسان کشاورزی به زراعی را نیاز اصلی باغات چای می‌دانستند، وزیر کشاورزی نیز از اعطای تسهیلات به زراعی برای جوان سازی باغات خبر داد تا امید چایکاران به تحول در این صنعت درآمدزا از طریق برنامه‌های جدید دولت، رنگ و بوی واقعیت به خود بگیرد.

هرچند عملیات بهزراعی را باید از اواخر آبان ماه شروع کرد اما به دلیل پاره‌ای مشکلات که عمده‌ترین آنها کمبود نقدینگی دولت بود، چایکاران نتوانستند تسهیلات به زراعی را در زمان مشخص دریافت کرده و پرداخت وام تا هفته آخر اسفند به تعویق افتاد. بخشی از این اعتبار که از ۶۰ میلیارد تومان مصوب به ۲۰ میلیارد تومان کاهش پیدا کرده بود، در چند مرحله به کشاورزان پرداخت شد و همچنین پرداخت آن به چایکاران ادامه دارد. البته با تشکیل صندوق توسعه چایکاران این نوید به کشاورزان داده شده که در سال

صنعت چای سال هاست که با مشکلات زیادی درگیر است. مشخص نبودن خریدار برگ سبز، مشکلات کارخانه‌داران، حضور چای سنواتی در بازار، عدم رسیدگی به باغات و افت کیفیت بخش اعظم چای تولیدی باعث شده تا سرنوشت چای همانند رنگش سیاه شود.

آینده چایکاران بتوانند در زمان مشخص از تسهیلات بهزراعی بهره‌مند شوند.

● چایکاران به امید روزهای بهتر

با این وجود افزایش قیمت برگ سبز درجه یک به دو هزار و صد تومان و دریافت بخشی از پول به زراعی، کشاورزان را به فصل زراعی جدید و همچنین وعده‌های مسئولان در این فصل امیدوارتر کرده است.

رئیس سازمان چای کشور می‌گوید: برگ سبز امسال با توجه به عملیات به زراعی و عدم یخ زدگی شدید و هوای بهاری مناسب با کیفیت است و کارخانه‌داران نیز تا کنون چای خوبی تولید کرده و به فروش رسانده‌اند.

محمودلی روزبهان با بیان اینکه اعتماد چایکاران و ورودشان به باغ چای جای تشکر دارد می‌گوید: در ۵ هزار هکتار از باغات چای انواع هرس انجام گرفته است. وی با اشاره به آسیب دیدگی باغات در سال‌های گذشته بیان می‌کند: اگر هرس انجام نگردد بوته‌ها بسیار ضعیف‌تر خواهند شد و اگرچه هرس کردن باعث کاهش میزان محصول امسال خواهد شد اما در کیفیت محصول بسیار تاثیر گذار است. روزبهان هرس باغات چای را مساوی با احیا شدن باغات می‌داند و می‌افزاید: بدون شک هرس کردن باغات چای حداقل ۳۰ درصد بر ارتقای کیفیت محصول تاثیر خواهد گذاشت و در سال زراعی بعد می‌توانیم محصول کیفی تری داشته باشیم.

رئیس سازمان چای همچنین درباره تأخیر در پرداخت تسهیلات به زراعی توضیح می‌دهد: با وجود آنکه قرار بود پرداخت تسهیلات به زراعی در ماه آذر اتفاق بیفتد اما به دلیل مشکلات نقدینگی کشور این اعتبار در ۲۶ اسفند تأمین و تخصیص پیدا کرد و سازمان چای نیز از ۲۷ اسفند سال گذشته اقدام به واریز این تسهیلات برای چایکاران کرده است.

وی با اشاره تشکیل صندوق توسعه چایکاران بیان می‌کند: امسال در موعد مشخص (ماه آذر) نسبت به پرداخت تسهیلات به زراعی اقدام خواهیم کرد

و همچنین برای افزایش مکانیزاسیون در بخش چای، تسهیلاتی نیز برای آبیاری تحت فشار برای چایکاران در نظر گرفته شده است.

بعد از چند سالی که صنعت چای مورد بی‌مهری قرار گرفته بود، سرو سامان دادن به وضعیت موجود به طور حتم نیازمند زمان است و اگر چه در مرحله اول دولت در پرداخت به موقع تسهیلات با مشکل مواجه شد اما، بدون شک استمرار در این روند و مرور زمان مشکلات را برطرف خواهد کرد.

● بازگشت چایکاران نیازمند زمان است

چایکار نمونه فومنی با اشاره به کاهش مساحت باغات گیلان به خبرنگار مهر می‌گوید: به دلیل مشکلاتی که در صنعت چای وجود داشته، میزان برگ سبز تولیدی چایکاران از ۳۰۰ هزار تن در دهه ۷۰ به ۴۰ هزار تن در سال گذشته رسیده است.

محمد حسین یاسینی ادامه می‌دهد: کاهش میزان تولید برگ سبز نیز منجر به کاهش چای خشک شده که این میزان از ۷۰ هزار تن به ۱۸ هزار تن رسیده است. وی یکی از مشکلات چایکاران در هنگام تحویل برگ سبز را قانون مربوط به کسورات می‌داند و اعتقاد دارد: اگر چه در فصل بهار چایکاران مشکلی در تحویل برگ سبز چای ندارند اما به این مساله نگاه اصولی و استاندارد نمی‌شود.

این چایکار فومنی می‌گوید: حتی اگر برگ سبز رطوبت و چوب نداشته باشد ۱۰ درصد از میزان چای تحویلی کشاورز کسر می‌شود که این مساله در اندازه‌های بالا حجم زیادی از چای کشاورزان را کم می‌کند. وی همچنین به وزن نیم کیلویی زنبیل‌هایی که چایکاران برگ سبز را درون آن به کارخانه تحویل می‌دهند اشاره می‌کند و می‌افزاید: در بسیاری از کارخانه‌ها برای هر زنبیل یک کیلو از چای کشاورزان کسر می‌شود که این بسیار ناعادلانه و غیر اصولی است.

یاسینی شرایط سال گذشته باغات را نامناسب می‌داند و ادامه می‌دهد: شرایط پارسال شوک بزرگی به بوته‌ها وارد کرد البته آن بوته‌هایی که جوانسازی شده بودند دچار مشکل نشدند.

وی همچنین مکانیزه شدن باغات را نیاز اصلی صنعت چای می‌داند و می‌گوید: باغاتی که مکانیزه و دارای آبیاری تحت فشار بودند آسیب کمتری دیدند که این

امر لزوم مکانیزه شدن را بیش از پیش نمایان می‌کند. این چایکار معتقد است برگشت چایکاران به باغ نیاز به زمان دارد و اگر کشاورزان بدانند که از هر هکتار بین ۴ تا ۵ میلیون درآمد خواهند داشت حتما دوباره وارد کار خواهند شد.

● آمار بهزراعی واقعی نیست

رئیس هیئت مدیره انجمن صنفی کارفرمایی کارخانه‌داران چای نیز درباره وضعیت صنعت چای در استان گیلان توضیح می‌دهد: متأسفانه خشکسالی‌های سال گذشته و همچنین کمبود نور خورشید در سال جدید، اثرات منفی بر روی بوته‌های چای گذاشته و کیفیت برگ سبز چای را پایین آورده است.

سعید رحمت‌سمعی با اشاره به اینکه در فصل بهار مشکل برای دریافت برگ سبز از سوی کارخانه‌داران و تحویل از سوی چایکاران وجود ندارد، می‌گوید: ظرفیت پذیرش کارخانه‌ها روزانه ۳ هزار تن برگ سبز است که در حال حاضر تنها روزی ۱۵۰۰ تن برگ سبز به کارخانه‌ها تحویل داده می‌شود و با توجه به خشکسالی پیش رو، این مقدار چندان افزایش پیدا نکرده و کارخانه‌داران در فصل تابستان با کاهش دریافت روبرو خواهند شد.

وی با انتقاد از دیرکرد پرداخت تسهیلات به زراعی به چایکاران می‌افزاید: به جای پرداخت یک جای تسهیلات بهتر بود تا این تسهیلات در چند مرحله به کشاورزان پرداخت می‌شد تا در مرحله اول برای هرس و بعد شخم و بقیه موارد مورد نیاز برنامه ریزی می‌شد.

رئیس هیئت مدیره انجمن صنفی کارفرمایی کارخانه‌داران چای آمار به زراعی ۵ هزار هکتار را صادقانه نمی‌داند و می‌گوید: اگر این مقدار صحیح باشد باید در سال بعد تأثیر آن را ببینیم.

سمعی که خود یکی از کارخانه‌داران چای در گیلان است اظهار می‌کند: کارخانه‌داران دغدغه زیادی برای احیای باغ‌های چای دارند چرا که اگر کشاورز چایکاری نکند می‌تواند زمین آن را بفروشد اما کارخانه بدون داشتن برگ سبز چای به عنوان مواد اولیه هیچ فایده‌ای برای کارخانه دار ندارد.

با این اوصاف چایکاران گیلانی امیدوارند تا سایه سیاه مشکلات از سر چای برداشته شود و بتوانند عطر خوش چای گیلان را دوباره به خانه‌ها برگردانند.

سیدعلی میر عمادی

طلای سبز دامغان کبر و دار مشکلاتش در انتظار توجه مسئولان است تا به جایگاه ویژه خود در کشور دست یافته و بتواند باعث ارز آوری و رونق اقتصادی بهتر در کشور شده و کلام رهبر در عدم تکیه بر صادرات نفتی را تحقق بخشد.

عدم آگاهی صادرکنندگان برای امکان استفاده از گمرک استان سمنان در راستای صادرات پسته، تعداد زیاد صادرکنندگان بدون تخصص، مشکلات کشاورزی از جمله کمبود آب و عدم آگاهی کشاورزان از روش های صحیح و مدرن تولید و ... را می توان از جمله مشکلات پیش رو این محصول دانست.

به همین منظور و به دنبال راهکاری برای حل مشکلات به سراغ مدیران استان و شهرستان رقیبیم و جویای وضعیت پسته شهرستان شدیم.

● ایجاد پایانه صادراتی پسته در دامغان مساوی با افزایش صادرات

نماینده مردم شهرستان دامغان در مجلس شورای اسلامی ضمن یادآوری اینکه ارزش پسته تولیدی این شهرستان پنج هزار میلیارد ریال است گفت: ایجاد پایانه صادراتی پسته در شهرستان می تواند افزایش چشمگیر صادرات این محصول را در بر داشته باشد. وی توسعه ملی را منوط به توسعه بخش کشاورزی دانست و تصریح کرد: حرکت به سمت صنعتی شدن حوزه کشاورزی و توجه به نقاط روستایی به عنوان کانون اصلی تولیدات کشاورزی از عوامل حیاتی و مهم در رونق اقتصادی کشور به شمار می رود.

● کسب رتبه اول کشوری تولید پسته در دامغان

فرماندار شهرستان دامغان نیز از کسب رتبه اول کشوری در تولید پسته توسط این شهرستان خبر داد و افزود: تولید سالانه ۴۰ هزار تن پسته، کسب رتبه اول کشور در تولید در هکتار به میزان دو هزار و ۹۵۰ کیلو گرم و نیز صادرات یک هزار تن پسته به ارزش ۲۵۰ میلیارد ریال از شهرستان زمینه برگزاری جشنواره ملی و سمپوزیوم پسته ایران به مرکزیت دامغان را فراهم کرد.

وی ضمن تاکید بر اینکه امسال باید تلاش شود که مراحل راه اندازی پایانه صادراتی پسته در دامغان اجرایی شود و صادرات این محصول گرانبهها از خود شهرستان انجام شود، خاطر نشان کرد: معرفی باغات پسته این خطه به بازارهای جهانی، ایجاد بازارهای تجاری داخلی و خارجی و توسعه صنایع وابسته، توسعه سطح زیر کشت باغ های پسته در شهرستان از اهداف برگزاری دومین جشنواره و سمپوزیوم ملی پسته ایران است.

● مجوز صدور پسته از گمرک استان سمنان را داریم

مدیرکل گمرک استان سمنان نیز با بیان

طلای سبز دامغان در انتظار توجه مسئولان ضرورت ایجاد پایانه صادرات

اینکه مجوز صدور پسته از استان را داریم، ابراز تاسف کرد که پسته دامغان توسط دلان به مناطق دیگر کشور ارسال و از آن طریق به خارج کشور صادر می شود، گفت: ۲۰ درصد کالاهای صادراتی استان از محل تولید صادر می شود.

علی سعدالدین ضمن اشاره به ارزش غذایی بسیار بالای پسته دامغان عنوان کرد: این موضوع می تواند ما را در توسعه صادرات غیر نفتی کمک کند و صادرکنندگان پسته می توانند محصولات تولیدی خود را از دامغان بدون واسطه صادر کنند.

وی با تاکید بر اینکه توسعه صادرات غیرنفتی اولویت مهم دولت است، اذعان داشت: این امر یکی از مهمترین راه های ایجاد رونق اقتصادی و توسعه کشور است.

● ۵ هزار کشاورز پسته کار در دامغان فعالیت دارند

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان سمنان نیز در این گفتگو از فعالیت پنج هزار کشاورز پسته کار در شهرستان دامغان خبر داد و اذعان داشت: این شهرستان بیش از چهارده هزار و ۶۰۰ هکتار باغ پسته دارد که دوازده هزار و ۵۰۰ هکتار آن بارور هستند.

سیدحسین میرعماد با بیان این مطلب که در اقتصاد امروز از پسته به عنوان طلای سبز نام برده می شود، اذعان داشت: این محصول با ارزش غذایی بالا هم مصرف بسیار خوب داخلی و هم ارزش مناسب صادراتی و در نتیجه ارز آوری دارد.

وی با بیان اینکه در صورت تامین آب، سطح زیر کشت باغات پسته قابل افزایش خواهد بود ابراز داشت: شهرستان دامغان یکی از مناطق مهم کشت پسته در کشور است که قدمت چند هزار ساله دارد.

دبیر کارگروه توسعه بخش کشاورزی استان سمنان با اشاره به این که حجم تولید محصول سال گذشته پسته دامغان ۳۷ هزار تن بوده اظهار داشت: ۵۰ درصد پسته تولیدی به صورت تازه خوری و مابقی در ۶۳ واحد صنعتی و نیمه صنعتی فرآوری و در سطح

به عمل آمده است. تولید پسته نقش مهم و اساسی در تقویت اقتصاد ایران دارد. سفیر کشور اسلواکی که مهمان ویژه سال گذشته نخستین جشنواره و سمپوزیوم ایران در دامغان بود نیز با اشاره به کیفیت بالای پسته این شهرستان گفت: هیئت تجاری و بازرگانی از کشور اسلواکی برای عقد قرارداد تجاری به استان سمنان سفر خواهد کرد.

جان بوری با تاکید بر این که از تعدادی باغات پسته دامغان به بهانه حضور در نخستین جشنواره و سمپوزیوم پسته ایران - دامغان بازدید داشتیم افزود: در این بازدید ها متوجه شدم این کالای مهم و اساسی نقش بزرگ در اقتصاد ایران دارد و باید به خوبی صادر شود تا به نقش و جایگاه واقعی خود دست پیدا کند.

● ۱۶۰ صادرکننده پسته در کشور فعالیت دارند

یکی از تولیدکنندگان پسته رفسنجان استان کرمان خاطر نشان کرد: به علت کیفیت بالای پسته دامغان در این بخش سرمایه گذاری کردیم و به تولید این محصول مهم و استراتژیک مشغول هستیم.

این صادرکننده پسته به هند و مغز پسته به آمریکا به بحث مشکلات صادرات پسته از ایران پرداخت و عنوان کرد: یکی از مشکلات اساسی در صادرات پسته از ایران، وجود تعداد زیاد صادرکننده در کشور ما است.

وی با یادآوری این مطلب که در حال حاضر ۱۶۰ صادرکننده پسته در کشورمان فعالیت دارند و این در حالیست در یک کشور بزرگ مانند آمریکا فقط شش صادرکننده وجود دارد، ابراز داشت: این موضوع موجب شده به علت رقابت صادرکننده ها با وجود اینکه کیفیت پسته ایران بسیار بیشتر است اما سه دلار کمتر از پسته آمریکا در دنیا به فروش می رسد.

● صادرکننده بدون تخصص یکی از مشکلات صادرات پسته دامغان

یکی از بزرگترین تولیدو صادرکنندگان پسته دامغان نیز در این گفتگو با بیان این مطلب که تازه خوری و ورود صادرکنندگان بدون تخصص از مشکلات در بحث صادرات پسته دامغان است، اظهار داشت: به علت کمبود کارگاه فرآوری بخش زیادی از پسته به صورت تازه خوری مصرف می شود.

عطالله باقرپور که صادرکننده پسته به کشورهای چین و هند است با بیان این مطلب که در مقابل صادرات پسته قطعات خودرو وارد می کنیم، گفت: تاکنون به علت عدم اطلاع از نحوه تسهیلات و امکانات صادرات در استان سمنان، محصولات خود را از طریق گمرک تهران صادر می کردیم.

دومین جشنواره ملی و سمپوزیوم پسته دامغان توسط فرمانداری، شهرداری، شورای اسلامی شهر، دفتر نماینده مردم شهرستان دامغان در مجلس شورای اسلامی، دانشگاه آزاد اسلامی، جهاد کشاورزی، انجمن پسته ایران، نظام صنفی کشاورزی، بانک کشاورزی، بانک شهر و ستاد برگزاری جشنواره در شهریور ماه سال جاری برگزار خواهد شد.

بازارهای داخلی و خارجی عرضه شده است. میرعماد با بیان اینکه بیش از یک هزار تن پسته دامغان طی سال گذشته به کشورهای خلیج فارس، آسیای میانه، عراق، افغانستان و روسیه صادر شد یادآور شد: این صادرات بیش از ۱۱ میلیون و ۵۰۰ هزار دلار ارز عاید کشور کرده است.

● باید از فرصت های برای رشد و توسعه شهرستان دامغان بهره گیری

دبیر اجرایی دومین جشنواره و سمپوزیوم ملی پسته ایران در دامغان نیز، نگاه تعاملی و جمعی همکاری همگانی مردم را از نکات مثبت برگزاری این جشنواره معرفی و تصریح کرد: باید از این فرصت برای رشد و توسعه شهرستان و استفاده از ظرفیت های آن بهره گیری شود.

رضا زارع زاده با اشاره به اینکه دامغان با طبیعت متنوع و فرهنگ های مختلف، مردمان فرهیخته و جغرافیای بسیار مناسب فرصتی ارزشمند است که کمتر به آن توجه شده است، عنوان کرد: اگر به این ظرفیت ها توجه شود مشکلات بینکاری، اشتغال، امکانات و اعتبارات برطرف خواهد شد.

وی حضور صاحب نظران، دانشگاهیان و مسئولان در این جشنواره فرصت بسیار خوبی برای معرفی شهرستان فراهم کرد اذعان داشت: در جشنواره امسال آخرین دستاوردهای علمی در زمینه کود و سم به صورت جداگانه برگزار خواهد شد.

دبیر دومین جشنواره و سمپوزیوم ملی پسته ایران در دامغان آشنایی با آخرین دستاوردهای علمی و فن آوری پسته در زمینه کاشت، داشت و برداشت معرفی پسته دامغان با توجه به حجم تولید و کیفیت بالای آن، بررسی وضعیت موجود پسته به منظور ایجاد زمینه برای افزایش تولید کاشت این محصول و معرفی دامغان و جاذبه های سرمایه گذاری را از مهمترین اهداف برگزاری جشنواره بیان کرد.

زارع زاده تاکید کرد: از سفرای خارجی و رایزنان اقتصادی چندین کشور برای شرکت در دومین جشنواره ملی و سمپوزیوم پسته دامغان دعوت

بازار آنها متضرر می شوند.

● برنامه جدی دولت کاهش خام فروشی معادن کردستان است

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کردستان خام فروشی را یکی از مشکلات جدی در بخش معدن این استان عنوان کرد و افزود: متأسفانه سود اصلی بخش معدن استان کردستان به جیب دیگران می رود و به دلیل خام فروشی مواد معدنی این استان، می توان گفت که تمامی بهره های این صنعت مربوط به دیگرانی است که در حوزه صنایع تولیدی از آن استفاده می کنند.

محمد دره وزمی با اشاره به برنامه های جدی دولت در راستای ایجاد واحدهای تولیدی مرتبط با معدن گفت: در همین راستا دولت برنامه ای جدی برای کمک به استان کردستان را در دستور کار قرار داده و تلاش می کند تا از تمامی ظرفیت های موجود در خود استان کردستان استفاده کند. وی به برنامه ریزی های صورت گرفته برای ایجاد زنجیره تولید فولاد در استان کردستان اشاره کرد و افزود: به دنبال سفر وزیر صنعت، معدن و تجارت به استان کردستان در سال گذشته برنامه های اجرایی این مهم مورد بررسی قرار گرفت و انتظار می رود که ضمن بهره برداری از ظرفیت های در اختیار بتوانیم در این بخش شاهد اقدامات و فعالیت های مناسبی باشیم. رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کردستان در پایان گفت: در صورت ایجاد

بهره برداری درست و مناسب از ظرفیت ها و استعداد های طبیعی و نیروی انسانی در استان کردستان همواره یکی از دغدغه های جدی مردم این استان بوده است

واحدهای تولیدی در حوزه معدن می توان نه تنها زمینه را برای ایجاد فرصت های جدید شغلی در استان کردستان فراهم کرد که در کنار این مهم زمینه و شرایط برای رونق تولید نیز فراهم می شود و این مهم در نهایت توسعه در کردستان را به دنبال دارد.

بهره برداری درست و مناسب از ظرفیت ها و استعداد های طبیعی و نیروی انسانی در استان کردستان همواره یکی از دغدغه های جدی مردم این استان بوده است و در حالی که کردستان ذخایر ارزشمندی را در حوزه های مختلف در اختیار دارد که متأسفانه این روزها بیکاری در استان بیداد می کند و مشکلات جدی را برای کردستان به وجود آورده است.

افزایش حمایت های دولت از بخش معدن در استان کردستان از یک سو و همچنین پرداخت تسهیلات به افراد سرمایه گذار از سوی دیگر باعث می شود تا زمینه برای توسعه این بخش فراهم شود که بدون شک این مهم در نهایت توسعه همه جانبه کردستان را به دنبال دارد.

رکود مسکن عامل تعطیلی معادن کردستان
خام فروشی همچنان معضل اصلی

کردستان در حوزه معدن دارای ظرفیت های نهفته ای است و هر چند که مدیران و مسئولان خبر از تغییر نگاه برای بهره برداری از این ظرفیت ها را مطرح می کنند ولی بر اساس آمارهای اعلام شده بیش از نیمی از معادن استان کردستان بنا به دلایل مختلف تعطیل هستند و تنها افراد شاغل در این حوزه بیکار شده اند که ظرفیت های نهفته معدنی استان نیز بدون استفاده باقی مانده و هدر می رود.

آرمان نصراللهی

بخش فعالیت های اجرایی خوبی داشته باشیم. در همین حال رئیس سازمان نظام مهندسی معدن کردستان نیز با اشاره به تعطیلی بالغ بر ۱۹۰ واحد معدنی در این استان به خبرنگار مهر گفت: در حال حاضر از مجموع کل واحدهای معدنی دارای پروانه بهره برداری در استان کردستان تنها ۱۵۴ واحد معدنی فعال هستند و متأسفانه بقیه واحدهای معدنی استان تعطیل هستند. بهروز قادری با اشاره به دلیل اصلی تعطیلی واحدهای معدنی استان کردستان گفت: رکود اقتصادی در کشور به ویژه در حوزه مسکن باعث شده است تا معادن مرتبط در این بخش نیز تعطیل شوند و به همین دلیل علیرغم تمامی اقدامات صورت گرفته تا زمانی که بازار مصرف وجود نداشته باشد امکان ادامه فعالیت برای واحدهای معدنی کردستان وجود ندارد.

● رکود در بازار مسکن عامل اصلی تعطیلی معادن در کردستان

وی با اشاره به اینکه بخش زیادی از واحدهای معدنی تعطیل شده در استان کردستان مربوط به سنگ آهن است، عنوان کرد: به دلیل رکود در بازار مسکن در کشور متأسفانه میزان خرید از معادن در استان کردستان کاهش یافته است و به همین دلیل هم افراد سرمایه گذار مجبور هستند که معادن خود را تعطیل کنند.

در همین حال یکی دیگر از مشکلات حوزه معدن در استان کردستان مربوط به خام فروشی است چرا که به دلیل نبود واحدهای تولیدی و فرآوری در حوزه معدن در استان افراد باید مواد استخراج شده خود را در سایر استانهای کشور به فروش برسانند و با هر گونه تغییری در

شده است که هر چند مسئولان سازمان صنعت، معدن و تجارت استان معتقدند که ظرفیت مواد معدنی در این استان بیشتر است و باید بار دیگر شناسایی ظرفیت های معدنی در کردستان انجام شود.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کردستان به ظرفیت های حوزه معدن در این استان اشاره کرد و یادآور شد: در بخش معدن ۳۶۰ واحد معدنی در استان کردستان وجود دارد، که ۱۶۰ واحد تعصیل، ۱۵۴ واحد فعال و ۲۳ واحد در حال تجهیز و راه اندازی است.

محمد دره وزمی با اشاره به وضعیت اشتغال ایجاد شده در حوزه معدن در استان کردستان یادآور شد: اشتغال بخش معدن استان کردستان در حال حاضر دو هزار و ۴۰۰ نفر است و این بخش یکی از ظرفیت های ویژه ای استان است که با توجه به ظرفیت های موجود می تواند تحول عظیمی را در حوزه های اشتغال، سرمایه گذاری و واردات ایجاد کند.

● تلاش برای فعال سازی واحدهای معدنی تعطیل شده در کردستان

وی تعطیلی واحدهای معدن استان کردستان را یکی دیگر از مشکلات این بخش عنوان کرد و افزود: متأسفانه در حال حاضر بیش از نیمی از واحدهای معدنی در کردستان تعطیل هستند و به همین دلیل بخشی از ظرفیت های حوزه اشتغال و تولید استان مورد استفاده قرار نمی گیرد که البته برنامه ریزی ها برای شناسایی عوامل اصلی تعطیلی این واحدها صورت گرفته و انتظار می رود در حوزه عمل نیز بتوانیم در این

وجود معادن غنی در حوزه های مختلف باعث شده است که همواره سرمایه گذاری در این بخش به عنوان یک اولویت اصلی در استان کردستان مطرح شود و در حالی که همواره سوء استفاده از حوزه معدن و ثبت معادن به نام افراد خاص همواره این بخش را تهدید می کرد، امروز معضل دیگری به نام تعطیلی و خام فروشی معادن این بخش را به شدت تهدید می کند.

دلایل مختلفی برای تعطیلی معادن در استان کردستان مطرح می شود و عده ای از کارشناسان اعتقاد دارند که واگذاری معادن به افراد غیرمتخصص عامل اصلی بروز این مشکل جدی است ولی رئیس سازمان نظام مهندسی معدن کردستان رکود اقتصادی در کشور به ویژه حوزه مسکن را عامل اصلی تعطیلی واحدهای معدنی در این استان عنوان می کند. تعطیلی معادن در استان کردستان در حالی یک معضل جدی برای این حوزه است که خام فروشی حداقل استخراج صورت گرفته از معادن استان نیز خود داستان دیگری دارد و طی دو سال اخیر این موضوع به عنوان یک دستور کار جدی مطرح شده و مسئولان وعده ایجاد صنایع تولیدی بخش معدن را مطرح کرده و خبر از رفع این معضل جدی می دهند.

● شناسایی ۶۰۰ میلیون تن ذخیره معدنی در کردستان

بر اساس آخرین آمار اعلام شده از سوی مسئولان و مدیران مربوطه، در بخش معدن کردستان ۱۸ نوع ماده معدنی از قبیل سنگ تزئینی، مرمر، سنگ آهن، سیلیس و طلا را دارد و در حال حاضر ۵۵۰ تا ۶۰۰ میلیون تن ذخیره سنگ آهن در کردستان شناسایی

استان چهارمحال و بختیاری استانی تاریخی و عشایری است که مردم این منطقه از دیرباز به تغذیه توجیه بسیار زیاد داشتند و تنومند بودن مردم این منطقه یکی از نمونه های بارز داشتن تغذیه مناسب است.

سید محمد رضا موسوی

این استان به علت داشتن مراتع سرسبز و پر علوفه از زمان های بسیار قدیم مورد توجه دامداری به ویژه پرورش دام سبک مانند گوسفند و بز بوده است.

و بختیاری مردی مهمانواز هستند و در این منطقه احساس غریبی نمی کنیم و یکی از مهمترین عامل هایی که موجب ماندگاری ما در این منطقه شده است مهمانوازی مردم این منطقه است.

کیاب پزان بنایی با استفاده از برند بناب مشتری ها بسیاری را جذب کرده اند که این امر فروش و کسب و کار کبابی های سنتی شهر کرد و دیگر شهرهای استان را تحت تاثیر قرار داده است

یکی از کباب پزان چهارمحالی با ابراز نگرانی از فعالیت کباب پزان بنایی در استان در گفت و گو با خبرنگار مهر اظهار داشت: بسیاری از کبابی های های شهر کرد به علت نداشتن مشتری در حال تعطیلی مغازه های خود هستند.

موسوی گفت: کباب پزان بنایی با استفاده از برند بناب مشتری ها بسیاری را جذب کرده اند که این امر فروش و کسب و کار کبابی های سنتی شهر کرد و دیگر شهرهای استان را تحت تاثیر قرار داده است.

وی گفت: کبابی که آنها تولید می کنند با کبابی که ما تولید می کنیم فرقی ندارد، هر دو چرخ می شود و این کباب پزان بنایی کباب اصل بناب را در شهر کرد ارائه نمی کنند چرا که آنها نیز گوشت را چرخ می کنند و گوشت چرخ کرده را جلوی مشتری کمی با ساطور رز می دهند و اسمش را می گذارند کباب ساطوری.

وی گفت: ورود کباب پزان آذری فرصت های شغلی را از جوانان جویای کار استان در حوزه کباب پزی گرفته است.

رئیس اتحادیه رستوران داران: رضایت نداریم

رئیس اتحادیه رستوران داران و کباب پزان شهرستان شهر کرد با اشاره به اینکه تنها یک چهارمحالی دارای مرکز ارائه کباب بناب در شهر کرد است، ادامه داد: هیچ کدام از کبابی های بناب شهر کرد اهل چهارمحال و بختیاری نیستند و از روند فعلی بازگشایی کبابی های بناب در شهر کرد و سایر نقاط استان رضایت نداریم.

منوچهر علایی افزود: در ابتدا صاحب اولین کبابی بناب برای اخذ مجوز به ما مراجعه کرد که ما به علل مختلف از جمله اینکه ساکن استان نبود در دادن مجوز راه اندازی کبابی سخت گیری کردیم که با پیگیری

آذری ها در حال قبضه بازار کباب شهر کرد

کباب داغ «بناب» روی نان بختیاری ها

مردم استان چهارمحال و بختیاری و... از مهمترین عامل های سفر کباب پزان بنایی به این منطقه است.

وی گفت: نوع گوشت تولیدی در استان چهارمحال و بختیاری با کیفیت است و قیمت آن نیز پایین تر است.

این کباب پز آذربایجانی بیان کرد: اگرچه قیمت گوشت این منطقه کمی گران تر از گوشت بناب است اما کیفیت آن با منطقه بناب برابری می کند. ارزان بودن اجاره مغازه نسبت به شهرها بزرگ مانند اصفهان، تهران و تبریز یک از مهمترین عامل ها برای راه اندازی کبابی ها بناب در این استان بوده است.

وی در ادامه بیان کرد: هر سیخ کباب ۲۵۰ گرم وزن دارد که برای اولین بار است کباب با این وزن در شهر کرد ارائه می شود. وی بیان کرد: قیمت یک کباب بنایی با همین وزن در بناب شش هزار تومان است که علت کمی گران بودن آن به بالا بودن قیمت گوشت این منطقه نسبت به بناب است و هم اکنون در شهر کرد شش مغازه کبابی بنایی اصل وجود دارد که صاحبان این کبابی ها همه اهل آذربایجان هستند.

حیدریان درباره اینکه یکباره طی یک سال این همه کبابی بنایی در شهر کرد بازگشایی شده است، گفت: یکی از دوستان ما در ابتدا در شهر کرد یک کبابی بناب راه اندازی کرد که مردم استقبال خوبی از آن کردند. وی افزود: کباب پزان با بررسی های اجاره مغازه ها، نوع کیفیت گوشت منطقه، علاقه مندی مردم به مصرف کباب بناب و... متوجه شدند سود آوری پخت کباب در این شهر نسبت به دیگر شهرهای بزرگ مانند اصفهان بیشتر است و همین عامل موجب شد که یکباره کباب پزان بنایی به سمت شهر کرد بیایند.

وی در ادامه عنوان کرد: مردم چهارمحال

ورود کباب پزان آذری از طرفی موجب شده که شهرت کباب های منطقه مانند کباب بختیاری را تحت تاثیر قرار دهد و همچنین از طرفی فرصت های شغلی برای جوانان استان در مسیر راه اندازی کبابی را از بین ببرد.

سفر آذربایجانی ها به چهارمحال

مرصل حیدریان یکی از کباب پزان آذربایجانی است که در گرانترین منطقه شهر کرد (خیابان آیت الله کاشانی) اقدام به بازگشایی مغازه کبابی خود کرده است. او علت سفر آذربایجانی ها به استان چهارمحال و بختیاری و راه اندازی مغازه های کبابی های متعدد در شهر کرد را توضیح می دهد.

رئیس اتحادیه رستوران داران و کباب پزان شهرستان شهر کرد: هیچ کدام از کبابی های بناب شهر کرد اهل چهارمحال و بختیاری نیستند و از روند فعلی بازگشایی کبابی های بناب در شهر کرد و سایر نقاط استان رضایت نداریم

وی با اشاره به اینکه عامل های مختلفی موجب شده که کباب پزان آذربایجانی به شهر کرد سفر کنند و در این شهر مغازه های خود را راه اندازی کنند، اظهار داشت: ارزان بودن گوشت منطقه، کیفیت بالای گوشت، ارزان بودن قیمت اجاره ها، علاقه مندی مردم منطقه به کباب، مهمانوازی

پخت کباب های مختلف در این استان به واسطه وجود گوشت ارزان قیمت گوسفند با کیفیت بسیار عالی همیشه مورد توجه مردم این منطقه بوده است. مردم این منطقه علاقه بسیار زیادی به کباب های مختلف دارند.

مردم استان چهارمحال و بختیاری کباب های مختلفی را طبخ می کنند، اما کباب بختیاری از شهرت بالایی برخوردار شده است که آوازه آن در سراسر کشور پیچیده است.

در حال حاضر مدتی است که در هر یک از خیابان های شهر کرد یک مغازه پخت کباب بناب با سردرهای بزرگ با عنوان «کباب بناب آذربایجان» باز شده است. از نوع صحبت و لهجه آذری این کباب پزان متوجه می شویم که اهل چهارمحال و بختیاری نیستند.

باز شدن متعدد کبابی های بنایی موجب متعجب شدن مردم این منطقه شده است و نظر همه مردم به این کبابی ها جلب شده است و به نظرمی رسد کباب های سنتی چهارمحال و بختیاری مانند کباب بختیاری از توجه مردم این منطقه خارج شده و مردم بیشتر به سمت خرید کباب های بنایی رفته اند.

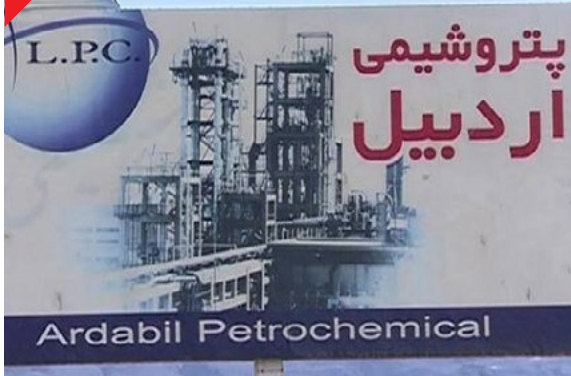
بررسی های خبرنگار ما نشان از آن دارد که کباب پزان آذری به علت گران بودن اجاره مغازه ها در شهر های بزرگ مانند تبریز، اصفهان، تهران و... به سمت شهر کرد آمده اند و با توجه به علاقه مردم این استان به کباب، مغازه های پخت کباب خود را راه اندازی کرده اند.

مراکز عرضه کباب بناب روز به روز در این استان در حال بیشتر شدن هستند به طوری که در شهرهای دیگر استان نیز مانند فرخ شهر، بروجن و سامان... در حال بازگشایی هستند.

تبدیل پتروشیمی اردبیل به انبار سیب زمینی

۹ سال وعده بی فرجام

گزارش بزرگ خرداد ماه

سال ۸۵ اردبیلی ها خوب به خاطر دارند. سالی که احداث پتروشیمی در جلسه استانی دولت نهم تصویب شد و خیلی زود مدیران و مسئولان وقت بر سر زمین این پروژه رفتند تا در مقابل فلش های متعدد دوربین ها و دوربین داغ بایستند و از اقدام غیر قابل باور خود بگویند.

ونوس بینود

تب ممر داد ماه سال ۸۵ به حدی در کلنگ زنی شتاب زده این پروژه اثر کرد که تا امروز فروز و کوش نکرده و کلنگ پتروشیمی به سمیل خوش قولی و درایت مدیران این استان تبدیل شده است.

محصور بماند و به صنعت نیندیشد. هر چند مسئولان و به ویژه نمایندگان استان تا چندی پیش و تا قبل از تغییر دیدگاه های خود در اظهارات مکرر توجیه اقتصادی این پروژه را تأیید می کردند، اما سوال اینجاست که بحث عدم توجیه اقتصادی به چه دلیل ورد زبان ها شد.

رئیس اتاق بازرگانی استان اردبیل اجرای این پروژه را طرح اشتباه خواند و اعلام کرد که این پروژه نمی تواند به فرجام برسد چرا که پتروشیمی یک طرح اشتباه بود که از سوی دولت مصوب شد و امروز نباید بر روی آن مانور داد.

حسین پیرموند با اشاره به طرح این موضوع که اعتبارات و تسهیلات این طرح از طریق کنسرسیوم بانکی پرداخت خواهد شد، ادامه داد: اعطای وام با مبلغ بالا از سوی بانک ها و در شرایط فعلی به پتروشیمی اردبیل امکان پذیر نیست.

پیرموند با تأکید بر اینکه به جای پتروشیمی می توان اعتبارات و تسهیلات صندوق توسعه ملی را در جهت بهبود شرایط واحدهای خوابیده استان استفاده کرد، تصریح کرد: به جای سرمایه گذاری در صنایع تبدیلی به عنوان نیاز استان به ویژه در زمینه کشاورزی که منابع آن در استان موجود است، چرا باید با طرحی که اشتباه است افکار عمومی را مشوش کرد.

در طول این سال ها انتقال خط گاز، برق، آب و همکاری جهت تأمین زیر ساخت های این پروژه در حالی پیگیری شده که هنوز برخی دیدگاه ها در خصوص تأمین زیرساخت ها و مواد اولیه پتروشیمی بی پاسخ مانده و مشخص نیست بر اساس کدام منطق پروژه ای که تأمین زیرساخت و مواد اولیه آن در حاله ای از ابهام است کلنگ زنی شده است.

از جمله دستاویز سفت و سخت پتروشیمی برای ایراد وعده و وعید، تأمین اعتبارات مورد نیاز برای تکمیل آن بوده است. ۹ سال هزینه مازاد پروژه ای که خاک می خورد موجب شد حتی اعتبار اولیه ۴۵۰ میلیارد ریالی سوخت شود و هزینه های کمر شکن یک وعده بزرگ، مدیران را ملزم به پیدا کردن منابع مالی مناسب و پاسخگو سازد. چنانچه حقیقت پور نماینده اردبیل در این خصوص در اظهار نظری می گوید: بنده مسئولیت پیگیری اعتبار ۵۴۵ میلیون دلاری برای تسهیلات پتروشیمی را داشتم که با تمامی بانک های کارگزار در میان گذاشتم.

وی افزود: در این مرحله مسئولیت از بنده سلب شده و پتروشیمی اراک معادل یک سوم این مبلغ را باید از تجهیزات، ماشین آلات و ساختمان هزار میلیارد ریالی خود در تهران تأمین کند. هر چند به نظر می رسد دیدگاه ها در ساخت این پروژه در کمال تعجب تغییر یافته و در طول ۹ سال پتروشیمی گاه توجیه دار و گاه فاقد توجیه عنوان شده است، اما رئیس سازمان معدن و تجارت استان اردبیل در گفتگوی خود با خبرنگار مهر قویا به توجیه داشتن این پروژه تأکید دارد.

● قهر نامعلوم تنها سرمایه گذار طرح

همچنین پیشقدم شدن پتروشیمی اراک و وثیقه دادن البته به

طی سال ها بعد مدیران و نمایندگان به این پروژه که جوانان بسیاری را به پیدا کردن شغل مناسب امیدوار کرده بود نظری داشته و اظهاراتی طرح کردند؛ از اعلام زمان دقیق بهره برداری گرفته تا میزان اشتغال زایی، به آب و آتش زدن برای جذب سرمایه گذار و اعتبار و مسائلی از این دست.

این اظهارات در حالی است که در واقعیت اینگونه بود که تنها ۱۰ درصد از ساخت یک پروژه با ظرفیت تولید ۱۰۰ هزار تن اوره و ۶۰۰ هزار تن آمونیاک آن هم در فاز اول در ۵۳ هکتار مساحت سپری شده بود که پتروشیمی به خواب رفت. نه خواب زمستانی بلکه خواب ۹ ساله ای که موجب شد بعد ها تنها کارکرد آن به جای درخشش در بازارهای جهانی تبدیل شدن به انبار سیب زمینی های تولیدی روی دست مانده کشاورزان باشد.

این روزها در بهار گرم و مطبوع، اردبیلی ها باز وعده های پر حرارتی را می شنوند که از یک سو بهره برداری و از سوی دیگر تأمین مالی پروژه را به صورت قطعی وعده می دهد. اینبار اما کسی دلخوش به اشتغال زایی این پروژه نیست.

● یک دهه انتظار بیکاران

یکی از مهمترین دلایل طرح احداث این پروژه اشتغال جوانان بود. در واقع اشتغال سه هزار نفری وعده داده شده از سوی نمایندگان استانی ۹ سال قبل که به مراتب تعداد بیکاران فارغ التحصیل دانشگاهی کمتر از وضعیت کنونی بود، بسیار وسوسه کننده بود و دل خیلی از شهروندان را شاد کرد.

نماینده مردم اردبیل، نیر، نمین و سرعین در مجلس شورای اسلامی، مصطفی افضلی فرد در یکی از این اظهار نظرها ظرفیت اشتغالزایی این طرح را در صورت تکمیل برای سه هزار نفر به صورت مستقیم و غیر مستقیم اعلام کرد و با تأکید به نرخ قابل توجه بیکاری در اردبیل اجرای پروژه های مادر را از جمله ضروریات توسعه استان عنوان می کند.

وی با اشاره به تلاشهای مجمع نمایندگان استان اردبیل در سال های اخیر برای گره گشایی از این پروژه، متذکر می شود که طبق وعده های مسئولان پتروشیمی با اختصاص اعتبار این پروژه عظیم تا سه سال آینده می تواند به بهره برداری برسد. در چنین وضعیتی که دیگر نمایندگان اردبیل نیز اظهاراتی از این دست را طی سالهای اخیر داشته و به پیگیری مشکلات پتروشیمی در هر نشست مشترک با خبرنگاران تأکید می کردند، اما هم اکنون می بینیم که خواب پتروشیمی مانع از ایفای نقش در کاهش نرخ بیکاری استان شده است.

● بررسی توجیه اقتصادی بعد از کلنگ زنی

پتروشیمی اردبیل به عنوان یک نقشه دراز مدت برای صنعتی کردن اردبیل پیش از اینکه بحث مگا پروژه ها ورد زبان ها شود، طرح شد و با این وجود همان مسئولاتی که در به دست گرفتن گوشه برنامه حضور داشتند بعدها موضوعاتی از قبیل توجیه داشتن یا نداشتن پروژه را پیش کشیدند تا اردبیل بار دیگر در محوریت کشاورزی خود

این فرد و فشار از نقاط مختلف و میانجی گری بسیاری از افراد، مجبور شدیم که مجوز را به این فرد بدهیم.

وی افزود: بعد از صادر شدن اولین مجوز کبابی بناب تعداد بسیار زیادی آذری در شهر کرد اقدام به راه اندازی کبابی بناب کردند که بسیاری از آنها بدون مجوز فعالیت خود را آغاز کرده بودند که با پیگیری ها صنف و شاکلی شدن کبابی های شهر کرد تعدادی از آنها تعطیل شدند.

وی گفت: از طرفی قانون صنفی فاصله یک صنف با صنف مشابه خود برداشته شده است و همین امر نیز موجب شده است که در هر خیابانی چند کبابی باز شود.

علایی تصریح کرد: همه کبابی ها بناب شهر کرد درخواست مجوز کرده اند که ما نیز در ارائه مجوز چاره ای نداریم و باید مجوز را بدهیم.

● مخاطره پیش روی کباب پزان شهر کردی

وی گفت: من به عنوان رئیس اتحادیه شهرستان شهر کرد تمایلی به فعالیت کباب پزان آذری در این منطقه ندارم چرا که هم اکنون به نوعی کباب اصل بناب را به مردم شهر کرد ارائه نمی کنند چرا که کباب بناب یا ساطور خرد می شود اما کباب پزان آذری در شهر کرد گوشت را چرخ می کنند و جای کباب ساطوری ارائه می کنند. وی گفت: از طرفی فرصت شغلی برای جوانان شهرستان شهر کرد و استان در این راستا از بین رفته و فضای کسب و کار برای کباب پزان شهر کردی و اهل استان را با مخاطره روبرو کرده است.

وی با اشاره به تنها سود ورود کباب پزان بنابی به استان، بیان کرد: ما در گذشته افزایش قیمت برای پخت کباب نداشتیم و از سوی ادارات مربوطه اجازه افزایش قیمت به ما نمی دادند. با ورود کباب پزان بنابی به مرکز استان قیمت کباب خود به خود بالا رفته است و یک سدی در این مسیر شکسته شده است.

علایی ادعان داشت: کباب بختیاری یکی از کباب های معروف استان است که هم اکنون مردم به علت پایین بودن قیمت کباب بناب، کباب بناب را نسبت به کباب بختیاری ترجیح می دهند.

رئیس اتحادیه رستوران داران و کباب پزان شهرستان شهر کرد ادعان داشت: راه اندازی این تعداد واحد ارائه کبابی در شهر کرد مطلوب نیست و سازمان صنعت، معدن و تجارت باید در این مسیر به ما کمک کند. وی با اشاره به اینکه مشکلات زیادی با ورود کباب پزان آذری در شهر کرد ایجاد شده است، بیان کرد: هم اکنون مشکلات بسیاری برای کباب پزان قدیمی شهر کرد که سال ها در این حرفه مشغول بوده اند و همچنین قصابان و... ایجاد شده است.

رئیس اتحادیه رستوران داران و کباب پزان شهرستان شهر کرد گفت: کباب پزان آذری هنوز امتحان خود را در شهر کرد پس نداده اند.

پسته سیستان و بلوچستان دیگر نمی خندد محصول بدون شناسنامه

پسته یکی از مزیت های اقتصاد سیستان و بلوچستان است که روزگاری ۷۰ درصد بازار مصرف استان را در اختیار داشت اما روزهاست که گردوغبار غفلت بر چهره آن نشست و دیگر آن طراوت و شادابی گذشته را ندارد چرا که نام کرمان همانند خرما بر پسته تولیدی این دیار سنگینی می کند.

فاطمه بهر

بلوچستان معتقد است: تولید پسته در این استان ضمن ایجاد اشتغال در مراحل مختلف تولید و صادرات، یک منبع ارزشمند برای استان های همجوار در جهت کسب درآمد ارزی محسوب می شود که باید برای هویت بخشی به برند تولیدی استان تصمیمی جدی گرفت. اردشیر شهرکی بیان کرد: بسیاری از محصول پسته سیستان و بلوچستان به صورت فله به دلیل عدم بازاریابی نامناسب و شرایط خوب فروش در کرمان، به آن استان رفته و تحت نام پسته کرمان و رفسنجان به بازار مصرف صادر می شود. وی افزود: کیفیت پسته سیستان و بلوچستان به حدی بالاست که مشتریان خاصی خودش را در خارج از کشور دارد اما افسوس که در آن سوی مرزها نامی از سیستان و بلوچستان نیست و نام کرمان بر تولید این دیار سنگینی می کند. وی یاد آور شد: اکنون سطح زیر کشت پسته در سیستان و بلوچستان هفت هزار و ۸۰۰ هکتار می باشد که سه هزار و ۷۰۰ هکتار آن در شهرستان زاهدان و مابقی در شهرستان خاش وجود دارد که از این میزان سطح کشت به صورت میانگین بیش از شش هزار و ۲۰۰ تن پسته در سال برداشت می شود.

● پسته طلای سبز دامغان

شهرکی با اشاره به صنایع فرآوری در استان گفت: صنایع فرآوری در سیستان و بلوچستان در قالب ترمینال های ضبط پسته مجهز، در گوهر کوه خاش موجود است و همچنین دستگاه های پوست کنی نیز در اکثر مناطق این استان وجود دارد اما ناکافی است.

مدیر باغبانی جهاد کشاورزی سیستان و بلوچستان افزود: به منظور افزایش تولید، امسال طرح منسجم تری با عنوان پسته آغاز گردید که در سطح استان با برگزاری بازدیدها و کلاس های آموزشی دانش بهره برداران و باغداران این محصول که لقب طلای سبز را بر این گوهر

روزگاری پسته در این دیار سالانه هزاران تن تولید می شد اما به دلیل عدم حمایت از تولید کنندگان روز به روز در حال نزول است و لیکنندش در حال محو شدن لذا دست اندرکاران حوزه کشاورزی معتقدند که باید چاره ای برای اندیشید تا این کهنه درخت ماندگار سیستان و بلوچستان هنوز هم فرصتی برای عرض اندام داشته باشد. پسته این محصول پر فراز و نشیب که در مناسبت های مختلف دینی و ملی کنارمان بوده از محبوبیت خاصی برخوردار است که اگر به تولید آن توجه شود حسب یقین اقتصاد در این دیار جهشی چشمگیر پیدا می کند، چرا که جدای از بازار درون استانی، روزهاست بازار خارج از استان نیز به این محصول خطه جنوب شرقی روی خوش نشان داده و آن را طلب می کند.

بر اساس آمارهای موجود سالانه بیش از ۶ هزار و ۲۰۰ تن پسته در سیستان و بلوچستان تولید می شود که با تأخیر اندیشیده شده و افزایش علم کشاورزان، هرساله به میزان آن افزوده می شود اما این مسیر توسعه از گرد و غبار غفلت رنج می برد و راهش را به کندی طی می کند.

برخلاف دیگر محصولات کشاورزی استان که از نبود صنعت فرآوری رنج می برد، پسته مشکل فرآوری ندارد بلکه تنها رنجش در کنار بی توجهی، در زمینه بی هویتی و آب است که زنگ خطر بحران را به صدا در آورده است، باید چاره اندیشی کرد تا این تنها کمبود این محصول رفع شود. باید این حقیقت را در نظر بگیریم که اگر می خواهیم مزیت اقتصادی خود را در این بخش حفظ کنیم، در زمینه کشت این محصول سرمایه گذاری بیشتری را انجام دهیم و زیر ساخت اصلی که آب است را فراهم کنیم، در این صورت است که می توان توسعه و رفاه را برای کشاورزان این دیار به همراه آورد.

● پسته سیستان و بلوچستان زیر سایه درختان کرمان

مدیر باغبانی سازمان جهاد کشاورزی سیستان و

مانند خواب آرام پتروشیمی تجربه نشده، بگونه ای که رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان اردبیل آب پاکسی را روی دست پتروشیمی ریخت و در گفتگو با خبرنگار مهر از کم لطفی پتروشیمی اراک به این پروژه گفت.

حامد عاملی در همین گفتگو در خصوص دلایل تعطیلی این پروژه و تأخیر در آغاز به کار مجدد آن تصریح کرد: به عقیده بنده سرمایه گذار پتروشیمی علاقه مند به اجرا نیست.

در عین حال که برخی کارشناسان از نبود توجه اقتصادی طرح می گویند و این ایده با مقاومت مدیران همراه بوده است این مسئول افزود: شاید یکی از دلایل این باشد که سرمایه گذار راغب به سرمایه گذاری در این منطقه نیست و گمان می کند می تواند این اعتبار را طور دیگر به سود بیشتر برساند.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تاکید دارد که سرمایه گذار اصلی یا پتروشیمی سازند اراک اقدام درخوری انجام نمی دهد و موجب شده طرح بلا تکلیف بماند.

وی ادامه داد: در شرایط فعلی با نگاه واقع بینانه به نظر می رسد این پروژه نیازمند سرمایه گذار جدید است تا بتواند از بلا تکلیفی خارج شود.

● تلاش ها به فرجام نمی رسد

اظهارات پر تب و تاب برخی مسئولان در پیگیری این پروژه در حالی که در بسته خورده است که طی دو سال گذشته عمده تاکید مسئولان استانی حمایت از سرمایه گذار و تلاش برای جذب سرمایه گذاران بوده است.

در همین حال استاندار اردبیل پیش از این، پتروشیمی را بزرگ ترین طرح صنعتی منطقه عنوان کرده و به راه اندازی این پروژه تاکید کرده بود.

مجید خدابخش با اشاره به نقش پتروشیمی در ایجاد اشتغال و رونق اقتصادی معتقد است اردبیل جزو استانهای دارای بیشترین آمار بیکاری است، بنابراین ایجاد طرح های عظیم صنعتی به مانند پتروشیمی در منطقه و در راستای توسعه اشتغال و اقتصاد ضروری است.

تلاش های صورت گرفته که همچنان نتوانسته گره کور این پروژه را باز کند در حالی که عقیده مدیران همچنان ادامه دارد که فرماندار اردبیل از کلنگ زنی پترو آذر شید یا همان LAB از صنایع مرتبط با پتروشیمی خبر می دهد.

جواد زنجانی در گفتگویی با اشاره به برنامه ریزی برای سفر رئیس مجلس و وزیر نفت برای افتتاح این پروژه تاکید کرده است که در این سفر ما از وزیر نفت نیز درخواست خواهیم کرد تا نسبت به اجرایی شدن برخی از پروژه های زیر مجموعه وزارت نفت همچون

پالایشگاه و مجموعه های صنعتی زیرمجموعه پتروشیمی و تسهیل در اجرایی شدن پتروشیمی اردبیل اقدامات لازم و جدی انجام شود. وی با اعلام عملیات کلنگ زنی دهکده صنعتی پتروشیمی اردبیل با نام ساوالان بیان داشت: بیش از ۱۰ هزار میلیارد ریال سرمایه گذاری در اجرای این پروژه انجام شده و ظرفیت اشتغالزایی برای بیش از ۵۰۰ نفر فراهم می آید که در این مجموعه تولیدی و صنعتی سعی بر این است

تا با همکاری بخش غیردولتی تولید مواد شوینده از نفت و فرآورده های آن انجام شده و امکان صادرات این محصول نیز فراهم آید. با این شرایط بار دیگر کلنگ ها به زمین زده می شود و اردبیل ناکام در تکمیل پروژه های مادر صنعتی یک مسئولیت بزرگ دیگر را بر عهده می گیرد. اما سوال اینجاست که اگر

پتروشیمی در استان دیگری اجرا می شد به این حال و روز مبتلا بود؛ داغ دل پتروشیمی هنوز از سال ۸۵ بر جاست که پترو آذر شید نیز با وجود چهار ماه سپری شدن از کلنگ زنی به دلیل پاره ای مشکلات عملیات احداث خود را آغاز نکرده است.

تمامی موانع راه اندازی واحدهای صنعتی که به عقیده کارشناسان کاش به جای وعده های وسوسه انگیز فقط یک کدامشان به بهره برداری می رسید در وضعیتی است که نظریه پایه توسعه استان اردبیل در سال جاری با محوریت صنعت نوشته شده است.

تاکنون هیچ یک از وعده ها در بهره برداری از پتروشیمی به فرجام نرسیده و به نظر می رسد به لحاظ فنی این پروژه به نقطه صفر خود بازگشته است و با این وجود به جای بررسی مشکل اصلی همچنان پتروشیمی تب و تاب مرداد ماه سال ۸۵ را پشت تریبون وعده ها به همراه دارد.

کویبر گذاشته اند، افزایش می یابد. وی اضافه کرد: این در حالی است که رعایت مسائل فنی باغداری به ویژه مبحث تغذیه و احداث باغات با فواصل مشخص و معین، بسترسازی مناسب، آبیاری به موقع و کافی، مبارزه با آفات و بیماری ها و گرده افشانی، از عوامل مهمی است که در صورت رعایت آن توسط باغداران با افزایش تولید این محصول مواجه خواهیم گشت. شهرکی در خصوص میزان درآمد از طریق تولید پسته گفت: این محصول طی سال های گذشته تحت تاثیر نگاه های سیاسی و اقتصادی خاص، مورد حمایت بخش کشاورزی قرار گرفته است و در سال جاری نیز پیش بینی می شود با توجه به شرایط اقلیمی، توسعه باغات و افزایش دانش کشاورزان و در اختیار قرار دادن نهال یارانه ای تولید بیشتر گردد.

● پسته سیستان و بلوچستان از کمبود آب رنج می برد

شهرکی افزود: اکنون کمبود آب به مهمترین مشکل پسته کاران استان تبدیل شده و یکی از قطب های تولید پسته جهان در صورتی که در آینده نزدیک مشکل کم آبی اش حل نشود، مرکزیت خود را برای همیشه در تولید این محصول از دست خواهد داد.

شهرکی گفت: باید بدانیم ساخت باغ به صورت اصولی و اصلاح بستر از یک سو هزینه زیادی در بردارد و از سوی دیگر مشکلات هزینه ای پس از احداث باغ نیز وجود دارد، چرا که درخت پسته بعد از هفت سال بارور می گردد و در این مدت باغداری هزینه های زیادی با خود به همراه دارد، پس باید قدر داشته ها را به بهترین شکل دانست.

وی گفت: حمایت مالی طی این هفت سال از باغدار امری ضروری است، اگر سرمایه به اندازه کافی در اختیار باغدار نباشد، نتایج مطلوب در پی نخواهد داشت. بسیاری از محصول پسته سیستان و بلوچستان به صورت فله به دلیل عدم بازاریابی نامناسب و شرایط خوب فروش در کرمان، به آن استان رفته و تحت نام پسته کرمان و رفسنجان به بازار مصرف صادر می شود. مدیر باغبانی جهاد کشاورزی سیستان و بلوچستان یاد آور شد: در راستای سیاست های حمایتی، سازمان جهاد کشاورزی با دادن تسهیلات هر چند محدود، بخشی از هزینه های ابتدائی به ویژه احداث باغ را با سود پایین و حتی بلاعوض به باغداران را تامین می کند.

شهرکی اضافه کرد: تقریباً تمامی انواع پسته های معروف کشور از قبیل احمدآقایی، کله قوچی، بادامی، اوحدی و اکبری در سیستان و بلوچستان نیز تولید می گردد و در هر هکتار زمینه اشتغال شش نفر را به صورت مستقیم و غیرمستقیم فراهم می نماید.

وی درآمد مناسب، نیاز آبی کم، مقاومت به شوری آب را عمده مزایای تولید پسته عنوان کرد که تناسب بسیار مناسبی با اقلیم سیستان و بلوچستان دارد.

مدیر باغبانی جهاد کشاورزی سیستان و بلوچستان افزود: پسته یکی از محصولاتی است که در کنار فرش و به نام ایران شناخته شده است و در بخش صادرات غیر نفتی، صادرات پسته نقش بسیار پررنگی ایفا می کند و هر چند که در تولید این محصول رقبایی همچون کرمان، ترکیه و سوریه برای کشورمان پیدا شده اما هنوز هم در بازارهای جهانی، ایران عمده ترین

تولید کننده و صادر کننده پسته مطرح است که با توجه به مرزی بودن این دیار می توان با یک برنامه ریزی جامع، بازاری پایدار را برای محصول تولیدی این دیار ایجاد کرد.

● پسته سیستان و بلوچستان در انتظار کمک دولت

مدیر اداره جهاد کشاورزی شهرستان خاش در این باره گفت: تا کنون تولید پسته در شهرستان خاش نسبت به مدت مشابه در سال ۹۳، ۶۰ درصد افزایش داشته که این رشد، ریشه در مدیریت بهتر باغات و عمل کردن به توصیه های کارشناسان ناظر دارد.

امان الله طوقی گفت: سطح زیر کشت پسته در شهرستان خاش پنج هزار و ۵۰ هکتار است که از هر هکتار، یک هزار و ۱۰۰ کیلوگرم پسته خشک برداشت می شود که آمار قابل توجه ای است.

وی یاد آور شد: وجود آفات و امراض، سم زدگی بهار، مدیریت نادرست باغات پسته و شوری و قلیائی بودن آب و زمین عمده موانع و مشکلات پیش روی تولید پسته به شمار می رود که باید با همدلی آن را رفع کرد.

این مقام مسئول گفت: همچنین اشتغال زائی، درآمد، صرفه جوئی در مصرف آب و افزایش راندمان مصرف آب نیز از جمله مزایای تولید پسته به شمار می رود که باید به صورت ویژه به آن توجه شود. طوقی در زمینه وجود صنایع فرآوری در شهرستان خاش بیان داشت: صنایع فرآوری وجود دارد اما بسته بندی محصولات بسیار ضعیف است که اگر به دنبال فروش بهتر و بیشتر تحت نام سیستان و بلوچستان هستیم این مشکل

را باید رفع کنیم.

وی تاکید کرد: برای تولید بهتر نیاز به حمایت صنعت، معدن و تجارت در زمینه صادرات و حمل و نقل و همچنین همیاری بیشتر وزارت بهداشت در زمینه نظارت بر بهداشت محصول تولیدی و جلوگیری از صادرات محصولات آلوده به آفلاتوکسین هستیم که چهره پسته این دیار را همواره پاک نگه دارد.

● پسته خاش نامی ماندگار در ایران است

مدیر جهاد کشاورزی خاش گفت: ۸۰ درصد کشور، پسته خاش را می شناسند، چرا که سازمان جهاد کشاورزی و کارشناسان آن با مرکز تحقیقات رفسنجان ارتباط نزدیک داشته و همچنین یکی از کارشناسان خاش در انجمن پسته ایران عضو است.

طوقی افزود: تولید پسته در شهرستان خاش زمینه اشتغال پنج هزار نفر را به صورت مستقیم و غیر مستقیم فراهم کرده است که سرمایه گذاری بیشتر بر روی این محصول حسب یقین اشتغال بیشتر را در پی خواهد داشت.

وی انواع پسته تولیدی در خاش را بادامی، اوحدی، کله قوچی، احمد آقایی و اکبری دانست که در حال حاضر بر روی گونه احمد آقایی برنامه ریزی و تحقیق بیشتری برای توسعه تولید و محصول صورت گرفته است. طوقی در خصوص خدمات ارائه شده توسط سازمان جهاد کشاورزی به پسته کاران گفت: در زمینه تولید نهال، ارقام سازگار با منطقه و مدیریت بهتر باغ از نظر تغذیه، مبارزه با آفات و امراض و شوری، توصیه های لازم توسط کارشناسان در قالب کلاس ها و کارگاه های آموزشی به باغداران ارائه می شود.

از سری سفرهای استانی؛ مازندران تبدیل دفاتر استانی مهر به مراکز پایش و رصد

سفر دو روزه و فشرده استانی مدیر کل استانهای خبرگزاری مهر به مازندران از صبح یکشنبه ۱۳ اردیبهشت ماه در ساری و با نشست با برخی از خبرنگاران و همکاران در اتاق بازرگانی مازندران کلید خورد و در این نشست، مدیر کل اخبار استانهای خبرگزاری مهر با اشاره به عملکرد مطلوب خبرگزاری مهر در مازندران از این استان به عنوان سه استان برتر کشور از نظر حجم تولید اخبار و تعداد بازدید یاد کرد.

در طول یکسال گذشته مرهون تلاش و همکاری همه خبرنگاران و همکاران در این خبرگزاری بوده است که امیدواریم در سال جاری نیز در استمرار برنامه های گذشته با قوت بیشتری ادامه مسیر دهیم. عبدالله مهاجر رئیس اتاق بازرگانی مازندران نیز اظهار داشت: جایگاه خبرگزاری و اصحاب رسانه، جایگاه والایی است که باید اخلاق مداری در همه امور مورد توجه بوده و در دستور کار قرار گیرد. وی افزود: خبرگزاری مهر از جمله خبرگزاری

بخشی به اخبار و گزارشات هستیم. سرپرست خبرگزاری مهر در استان مازندران نیز با اشاره به فعالیتهای مختلف خبرنگاران گفت: در شهرستانهای مختلف استان مازندران خبرنگاران فعال و پا به کاری با مجموعه خبرگزاری مهر فعالیت دارند تا در جهت اهداف این خبرگزاری به وظیفه مهم اطلاع رسانی خود عمل کنیم. علیرضا نوری کجوریان افزود: کسب عنوان برتر خبرگزاری مهر در بخش های مختلف خبر، گزارش، مصاحبه و عکس

افزایش و با تولیدات موثر ضریب اثربخشی استانی در موقعیت جغرافیایی افزایش یابد. برکچیان با اعلام اینکه این سفر استانی ما به مازندران دهمین سفر به این استان در طول سالهای مختلف و اولین سفر استانی در سال جدید در بین استانهای مختلف است، گفت: در سفرهای استانی و دیدار با خبرنگاران در واقع در پی بررسی مسائل و مشکلات و افزایش رضایتمندی همکاران و خبرنگاران خبرگزاری مهر و همچنین افزایش حجم تولیدات و کیفیت

سید نوید برکچیان در نشست با خبرنگاران خبرگزاری مهر از شهرستانهای مختلف استان مازندران در ساری گفت: ارائه اخبار مفید و تولیدات موثر و گزارشات از مسائل مهمی است که در خبرگزاری مهر مازندران مشهود است و برای هوشمند عمل کردن در حوزه این خبرگزاری باید به مسائل مختلف اخبار، تولیدات خبری، گزارشات توجه شود. وی با بیان اینکه بخش استانها در خبرگزاری مهر از بخش های پرفایده و مثمر است، یادآور شد: هدف خبرگزاری مهر در بخش استانها، ایجاد خبرگزاری های استانی با هدف ایجاد مراکز فعال پایش و رصد مهمترین رویدادها، جریانها، چالشها، فرصتها و ظرفیتهای استانی است و تلاش می کنیم تا این مهم به نحوی اجرایی شود که به صورت فعال در عرصه های مهم حضور داشته باشیم.

مدیر کل اخبار استانهای خبرگزاری مهر افزود: خبرگزاری مهر تمرکز ویژه ای را در طول ۷ ماه گذشته به بخش استانها اعمال داشته است تا حجم تولیدات و تعداد بازدید کنندگان استانی خبرگزاری مهر

**رئیس اتاق بازرگانی
مازندران: خبرگزاری
مهر، با بهره مندی از
سرپرستی توانمند و
جوانی سالم و اخلاق
مدار در جهت پیشبرد
اهداف نظام کمک کار
مسئولان است**

منصفانه و مشفقانه برشمرد و از رسانه‌ها به عنوان یکی از واسطه‌های قابل اتکا بین مردم و مسئولان و پشتوانه‌ای برای امیدبخشی یاد کرد.

وی اظهار داشت: خبرگزاری مهر در استان مازندران، حرفه‌ای، عاشقانه و دوراندیشانه تلاش و عمل می‌کند و نقدهایش نیز از سر دلسوزی است زیرا مسئولان به تلنگر و نقد دلسوزانه و مسئولانه نیاز دارد.

یونسی با بیان اینکه شرایط اقتصادی کنونی بسیار سخت است یادآور شد: این وضعیت درحالیست که اساسی‌ترین سرمایه‌های اجتماعی کشور و انقلاب مردم هستند و مردم گوهر بی‌بدیلی هستند که باید در نگهداشت آن تلاش کرد.

معاون سیاسی امنیتی استاندار مازندران یادآور شد: اخبار و رویدادها باید به گونه‌ای منعکس شود که امید را در دل مردم ایجاد کند و واقعیتها باید بگونه‌ای منعکس شود که سبب امیدافزایی در جامعه شود.

وی در عین حال تصریح کرد: هیچ جامعه‌ای بدون وحدت و همدلی به سرانجام نمی‌رسد و رسانه در این بین یکی از ارکان توسعه به شمار می‌رود.

معاون سیاسی امنیتی استاندار مازندران با تأکید بر اینکه ارکان رسانه‌ای منبای توسعه و یکی از پایه‌های آگاهی بخشی جامعه به شمار می‌رود عنوان کرد: خبرگزاری مهر از موثرترین رسانه‌ها در بین سایر رسانه‌های کشور نقش آفرینی می‌کند.

سید نوید برکچیان مدیرکل استانهای خبرگزاری مهر نیز در این نشست یادآور شد: خبرگزاری مهر در طول فعالیتش یکسری اصول روشن و مشخص را ترسیم کرده و سیاست حمایت از دولت بصورت ویژه در دستور کار این رسانه است.

وی در عین حال اظهار داشت: نقدهای منصفانه نیز از حوزه اقدامات دولت، در راستای حمایت از آن صورت می‌گیرد و اثرگذار خواهد بود.

وی عملکرد خبرگزاری مهر در مازندران را نیز در حوزه پوشش و عملکرد خبار استان مطلوب و رضایت بخش توصیف کرد.

احمد مظفری مدیرکل روابط عمومی استاندار مازندران نیز با تقدیر از فعالیت خبرگزاری مهر در استان، نقدهای این رسانه را نیز در جهت اصلاح امور اثرگذار برشمرد و گفت: اگر انتقاد در مسیر بالندگی و توسعه استان باشد، اثرگذار است.

وی از پیگیری شکل‌گیری مجتمع رسانه‌ای در استان خبر داد و گفت: پیگیری راه‌اندازی این مجتمع در استان هستیم هر چند تاکنون عملیاتی نشده است.

دومین روز سفر کاری به مازندران با برگزاری کلاس آموزشی ویژه خبرنگاران استان مازندران آغاز شد و در این کلاس آموزشی سه ساعته محمد عکاف دبیر ارشد استانهای خبرگزاری مهر به آموزش خبر و مباحث آن پرداخت.

در این کلاس آموزشی همکاران شهرستانهای مختلف مازندران شامل، لیلا ناطقی، سمیه کریمی، مریم نظری، سینا قربانی، میلاد حسین زاده، صدیقه قربانی، غفار داوودی، حسن قمی، معصومه متانی حضور داشتند.

از سوی خبرگزاری مهر، این نشست‌ها را برای مسئله‌یابی فرهنگی در استان مطلوب برشمرد و از آن استقبال کرد.

وی با اشاره به وظیفه و تولی‌گری فرهنگ و ارشاد در حوزه فرهنگ و رسانه یادآور شد: برای اجرای نشست‌ها و همایش‌های استانی با عنوان مسئله‌یابی فرهنگی با خبرگزاری مهر آمادگی داریم.

وی عنوان کرد: جمع‌بندی و تحلیل وضعیت فرهنگ و هنر استان می‌تواند در این همایش‌های استانی مدنظر قرار گیرد. جاودانی با اشاره به شمار زیاد رسانه‌ها در استان مازندران یادآور شد: فضای رسانه‌ای استان نیازمند آموزش است و باید این مسئله مورد توجه جدی قرار گیرد.

سید نوید برکچیان مدیرکل امور استانهای خبرگزاری مهر مازندران نیز گفت: برگزاری ۶۰ نشست هم‌اندیشی استانی با همت سرپرستان استانی در حوزه‌های چالش، فرصت‌ها و ظرفیتهای هر استان در سال جاری از جمله برنامه‌های قراروی است. وی اظهار داشت: شناسایی فرصت‌های چالش‌های استانی در موضوعات مختلف با برنرد واحد در سطح کشور و پیگیری سوزهای واحد کشوری در استانها از دیگر اهداف است که به عنوان نمونه موضوع حاشیه‌نشینی اکنون در دستور کار است. برکچیان یادآور شد: اکنون حاشیه‌نشینی بصورت یک پرونده ویژه در دستور کار امور استانهای خبرگزاری مهر قرار دارد که در هر استان بصورت ویژه تهیه و پیگیری می‌شود.

مدیرکل استانهای خبرگزاری مهر یادآور شد: متریبالهایی در این سوزهای مشترک کشوری در اختیار قرار می‌گیرد که نتایج بسیار راهبردی می‌تواند داشته باشد.

وی ادامه داد: نشست‌های هم‌اندیشی استانی خبرگزاری مهر یکی از ظرفیتهایی است که در مسئله‌یابی فرهنگی استانهای کشور بسیار تأثیرگذار خواهد بود که برای اجرای آن نیازمند همراهی دستگاههای اجرایی هستیم.

علیرضا یونسی معاون سیاسی امنیتی استاندار مازندران نیز در دیدار با مدیرکل استانهای خبرگزاری مهر در مازندران، انعکاس اخبار در خبرگزاری مهر را مدبرانه،

با اظهار اینکه خط‌مشی خبرگزاری مهر خوب است یادآور شد: نقد منصفانه را کسی منکر نیست اما تخریب را کسی تأیید نمی‌کند.

سید نوید برکچیان مدیرکل استانهای خبرگزاری مهر نیز در این نشست با اشاره به نقش رسانه در ترویج فرهنگ وقف یادآور شد: برکات فرهنگ وقف اگر بدرستی تبیین شود و با بنیاد وقف آشنا شوند اثرات آن به جامعه باز می‌گردد. وی با بیان اینکه تلقی مردم از وقف خوب نیست، نقش رسانه را در آگاهی بخشی به جامعه در ترویج این فریضه و سنت حسنه مهم برشمرد.

برنامه‌های اولین روز سفر مدیرکل استانی خبرگزاری مهر به مازندران با دو دیدار در ساعات غیر اداری با مدیرکل فرهنگ و ارشاد و معاون سیاسی امنیتی استانداری

معاون سیاسی امنیتی استاندار مازندران: اخبار و رویدادها باید به گونه‌ای منعکس شود که امید را در دل مردم ایجاد کند و واقعیتها باید بگونه‌ای منعکس شود که سبب امیدافزایی در جامعه شود. هیچ جامعه‌ای بدون وحدت و همدلی به سرانجام نمی‌رسد و رسانه در این بین یکی از ارکان توسعه به شمار می‌رود

مازندران ادامه یافت و مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی مازندران، از برگزارش همایش و نشست‌های هم‌اندیشی با عنوان مسئله‌یابی فرهنگی در مازندران با همکاری خبرگزاری مهر در استان خبر داد. احد جاودانی در نشست با مدیرکل استانهای خبرگزاری مهر با استقبال از پیشنهاد برگزاری نشست‌های هم‌اندیشی استانی

های فعال استان مازندران است که به رعایت اخلاق مداری در کارها وارد شده و ما نیز تعامل خوبی را با این رسانه و خبرنگاران آن داریم و به نوعی اتاق بازرگانی، خانه شماسست.

رییس اتاق بازرگانی مازندران با بیان اینکه خبرگزاری مهر، با بهره‌مندی از سرپرستی توانمند و جوانی سالم و اخلاق مدار در جهت پیشبرد اهداف نظام کمک کار مسئولان است، یادآور شد: خبرگزاری مهر دارای مجموعه خبری خوب و پرتلاش است و ما نیز برای بهره‌برداری مناسب از این ظرفیت، کمک کار این خبرگزاری هستیم. شهرگردی در ساری و بازدید از شرکت صنایع چوب کاغذ مازندران به عنوان بزرگترین شرکت دولتی استان از دیگر برنامه‌های صبح اولین روز سفر به استان مازندران بود و در این بازدید از بخش‌های مختلف کارخانه چوب و کاغذ ساری و طرح OCC یا خمیر کاغذ که قرار است بزودی راه‌اندازی شود، بازدید شد.

نشست با مدیرکل اوقاف مازندران و پیگیری زمین برای ساخت یا واگذاری ساختمان برای دفتر خبرگزاری از دیگر برنامه‌های سفر کاری مدیرکل استانهای خبرگزاری مهر به استان بوده است که در این نشست، مدیرکل اوقاف و امور خیریه مازندران نقش رسانه‌ها را در ترویج فرهنگ وقف انگار ناپذیر دانست و گفت: رسانه‌ها ظرفیتهای خوبی را برای اوقاف ایجاد کرده‌اند.

حجت الاسلام ستار علینزاده در نشست با مدیرکل استانهای خبرگزاری مهر با بیان اینکه هر چه به حوزه وقف بپردازیم اثرگذار و ماندگار خواهد بود، بخشی از وقف‌های ثبت شده را مرهون تلاش و اطلاع‌رسانی‌های رسانه‌ها برشمرد.

وی با عنوان اینکه هرچه به حوزه وقف پراخته شود، نفع آن عاید ملت می‌شود، گفت: وقف در حوزه‌های مورد نیاز از جمله سلامت باید ترویج یابد. وی اظهار داشت: با همدلی و تعامل اوقاف و رسانه‌ها در جهت ثبت وقف‌های جدی طبق نیاز جامعه، خدمات خوبی به جامعه صورت می‌گیرد.

حجت الاسلام علینزاده در بخشی از سخنانش

مخاطب را ببینیم و سعی می‌کردم از طریق نشریه دانشجویی که راه اندازی کرده بودم بیشتر روی مخاطب کار کنم. چند مقاله ام را مسئولان وقت استان کرمان خوانده بودند و در جلسات خصوصی خواستار ادامه کارم در زمینه مطبوعات شدند و در نهایت به این سمت کشیده شدم.

خبرنگاری را در ایستای کرمان آغاز کردم در واقع در آن زمان خبرگزاری ایسنا در استان کرمان شامل یک دفتر چوبی، یک میز، چند صندلی، یک خط تلفن و چند قلم بود. پس از اینکه خبرگزاری ایسنا در استان به منقلبه ارتقا یافت چندین دوره آموزش خبرنگاری در دانشگاه شهید باهنر و دانشکده فنی کرمان و... برگزار کردم و در نهایت به خبرگزاری مهر آمدم و حالا هم به عنوان دبیر در این خبرگزاری فعالیت می‌کنم همچنین سردبیری پنج نشریه محلی و فعالیت در شورای مرکزی مطبوعات به عنوان نماینده خبرنگاری ها و بازرس و همچنین عضویت در شورای مرکزی بسیج رسانه کرمان را در کارنامه کاری ام دارم.

وقتی به گذشته نگاه می‌کنم از مسیری که طی کردم پشیمان نیستم و تنها این حس را دارم که کاش برخی گامها را بلندتر برداشته بودم.

● آیا تمایل دارید که فرزند شما نیز در این راه گام بگذارد؟

راه افرادی که در طول تاریخ روزنامه نگاری سعی در آگاه سازی مردم داشته اند تا کنون طی شده است و جریان اطلاع رسانی در جامعه هیچ گاه متوقف نمی‌شود و هر فردی که دارای خصوصیات یک خبرنگار باشد می‌تواند در آینده در این مسیر تاثیر گذار باشد ولی خبرنگاری موروثی نیست. اما یک دیدگاه حقیقی نیز در این خصوص وجود دارد در واقع در جامعه ما خبرنگاران به جایگاه حقیقی خود دست نیافته اند.

خبرنگاران با وجود اینکه در رفع مشکلات تمام اقشار جامعه همه تلاش خود را به کار برده اند و نقش داشته اند اما خودشان از بسیاری از این حقوق ابتدایی محروم مانده اند. مثلا اکثر خبرنگاران از خدمات اولیه ای همچون بیمه و حقوق اولیه رفاهی در بسیاری از رسانه ها به خصوص رسانه های محلی محروم هستند و این حقیقت برای قشر خبرنگار بسیار آزار دهنده است.

در این میان بسیاری از استانهای کشور وضعیت نامناسبی تری دارند و تنها چند استان انگشت شمار وجود دارد که جریان رسانه ای در آنها به بلوغ نسبی رسیده است. مثلا در کرمان در حالیکه این استان از نظر صدور مجوز رسانه های محلی جزء سه استان اول کشور است، اما تعداد خبرنگارانی که از طریق رسانه ها به صورت مستقیم بیمه شده اند کمتر از انگشتان یک دست است.

اقتصاد رسانه بسیار ضعیف تر از آن است که یک سیستم رسانه ای بتواند حتی خود را سرپا نگه دارد چه برسد به اینکه به خبرنگار به عنوان یک عضو اصلی رسانه هویت بخشی کند.

در حقیقت ما شاهد خدمات دهی یک طرفه

گفتگو با یکی از قدیمی های خبرگزاری مهر؛ امیر رضا محمودی:

از خاطرات تلخ زلزله بم تا فراز و نشیب های حرفه خبرنگاری

عدم وجود فاکتورهای حرفه ای در رسانه را با همین حس عشق به کارمان پر کرده ایم در غیر این صورت حرکت های رسانه ای عقیم می‌مانند.

نمی‌توانم بگویم چنین وضعیتی خوب است چون در این میان در نهایت خبرنگار قربانی جریان خبررسانی می‌شود و در صورتیکه شانس بیاورد پس از سالها فعالیت در مراسمی از وی تجلیل می‌شود و یا پس از مرگش با احترام در قطعه نام آوران آرام می‌گیرد.

در نهایت جواب شما را باید اینگونه بدهم که بله در صورتیکه من بارها حق انتخاب در برگزیدن شغلم داشته باشم باز هم خبرنگار خواهم شد چون همه خبرنگارانی که با عشق وارد این حرفه شده اند در دنیا بی‌پایه پر از احساس، مسئولیت و شادی و غم به روی خود باز می‌کنند و من این حس را دوست دارم.

● داستان ورود خود به حرفه خبرنگاری و دلیل این انتخاب را بیان کنید

در ابتدا در دوران دانشجویی نشریه ای راه اندازی کردم و چند ستون در روزنامه های سراسری و محلی داشتم همچنین نویسندگی را برای پر کردن اوقات فراغت انتخاب کردم و چندین داستان کوتاه و بلند نوشتم که بین برخی از دوستان و استادانم دست به دست شدند در آن دوران خیلی شاد می‌شدم وقتی می‌دیدم می‌توانم مخاطب را بخندانم و یا به اوج وحشت و ترس و یا غم فرو ببرم.

اما داستان نویسی روندی طولانی داشت و نمی‌توانستم صبر کنم تا عکس العمل

سوخت اضافه را خالی کرده و در حال فرود اضطراری هستیم و شانس دیگری هم به دلیل کمبود سوخت برای نشستن بر روی باند نداریم لطفا خبر را پوشش دهید».

این مطلب را گفت و تماس قطع شد. پس از انتشار خبر سعی کردم با خبرنگاران تماس بگیرم چون براساس آمار و تجربه جان سالم به در بردن از چنین موقعیتی به ندرت روی می‌دهد در نهایت وقتی صدای همکارم را شنیدم گفت «همین الان هواپیما پس از مدتی کشیده شدن روی زمین بر روی شنه ای اطراف باند فرو رفت و من از راه اضطراری خارج شدم چند نفر زخمی شدند و ماشینهای امدادی دارند از دور می‌آیند من هم در تلاش برای مصاحبه با خلبان هستم».

این سوال را مطرح می‌کنم که اگر جای این خبرنگار یک استاد دانشگاه، پزشک، مهندس و یا هر فرد دیگری بود در چنین شرایطی چه می‌کرد با خانواده تماس می‌گرفت؟ اشهدش را می‌خواند؟...

اما این خبرنگار هیچ کاری جز انتقال اطلاعات این واقعه نکرد آن هم برای خبری که ارزش مالی آنچنانی نداشت. من دنبال همین حس و انگیزه ای هستم که خبرنگار را به سمت این انتخاب می‌کشاند در واقع همین افراد در سیستمهای رسانه ای ایران موفق می‌شوند.

● با توجه به سختی های این حرفه آیا در صورت امکان انتخاب شغل، گزینه دیگری را بر خبرنگاری ترجیح می‌دهید؟

این یک حقیقت است که ما در رسانه های ایران حرفه ای گری نمی‌کنیم و

از کودکی کنجکاو بود و برای هر اتفاقی سوالات فراوان در ذهن پرسشگرش نقش می‌بست و همواره به دنبال دلیل برای رخدادها بود. قدم که در دانشگاه گذاشت نیز روحیه مطالبه گری و عدم بی‌تفاوتی اش در برابر مسائل، او را به سمت نشریات دانشجویی سوق داد و همین امر مقدمه ای شد بر آغاز داستان زندگی خبری امیررضا محمودی.

جوان است اما با کوهی از تجربه و نامی آشنا برای اهالی رسانه؛ از تجربیاتش برایم می‌گوید و اینکه هنوز هم بعد از گذشت ۱۲ سال از زلزله مهیب دی ماه سال ۸۲ بم؛ تلخ ترین خاطره اش به این روز سیاه تعلق دارد.

عشق را دلیل انتخاب خبرنگاری می‌داند و از یکی شدن دنیای خبر با دنیای خودش می‌گوید و البته از دغدغه های خبرنگاران نیز سخن به میان می‌آورد.

محمودی امروز یکی از دبیران خبرگزاری مهر است و مهم ترین وظیفه اش را خدمت به نظام و مردم می‌داند.

● تعریف شما از خبرنگاری چیست؟

اینکه بگویم خبرنگاری صرفا یک حرفه است، ناشی از زاویه دید اشتباه به فعالیت خبرنگاری و روزنامه نگاری بوده و نتیجه نگاهی محدود و چارچوب بندی شده است که در نهایت نتیجه ای جز سرخوردگی ندارد. اصول و قواعدی که در خبرنگاری وجود دارد، کاملا برخلاف نگاه خشک و خط کشی شده است؛ ما شاهد وجود جوی دوگانه نسبت به فعالیت خبرنگاری در جامعه هستیم. از خبرنگار حرفه ای می‌خواسته می‌شود درحالیکه نگاه کاره ای به خود خبرنگار نمی‌شود و همین امر این فعالیت را با شرایطی کاملا خاص مواجه کرده است.

در واقع فعالیت رسانه ای در فضای کشور نیاز به نوعی علاقه معنوی و عشق دارد تا بتوان فعالیت خبرنگاری را از دیدگاه فردی توجیه کرد.

وجود و یا عدم وجود این دید غیر مادی به رسانه سبب شده است که بسیاری در این مسیر پیشرفت کنند و یا بسیاری هم پس از مدتی از این کار خارج شوند؛ زیرا به کار خبر و خبرنگاری و هر فعالیت دیگری در این عرصه نمی‌توان تنها از دید مادی نگاه کرد و نیاز به نوعی شوق و علاقه در این حرفه وجود دارد که به ندرت می‌توان آن را در کار دیگری مشاهده کرد.

این شوق است که همیشه حرکتی رو به جلو در خبرنگاران ایجاد می‌کند. چندی قبل یکی از دوستان که در یکی از استانهای محروم در خبرگزاری مهر فعالیت می‌کند در حالیکه صدایش بسیار گنگ و نامفهوم بود با من تماس گرفت و گفت «من در هواپیمایی هستم که چرخهایش باز نمی‌شود خلبان گفته برای کاهش خطر،

خبرنگار به جامعه هستیم اما از سوی جامعه به خبرنگاران خدمات دهی صورت نمی گیرد. در اینجا است که معنی فداکاری خبرنگاران برای جامعه نمایان می شود در واقع یک قشر به عنوان خبرنگار دارد قربانی به جریان افتادن خون در رگهای جامعه ای می شود که برای خبرنگاران هزینه نمی کند.

در چنین شرایطی عقلانی است وقتی شما از انتخاب شغل برای آینده فرزندتان صحبت می کنید در مورد برگزیدن شغل خبرنگاری تردید کلی داشته باشید و این امر می تواند ادامه جریان رسانه را با مشکل مواجه کند.

● **تلخ ترین و شیرین ترین خاطره دوران کاری خود را بیان کنید**

شغل خبرنگاری پر از خاطره است و اما تلخ ترین خاطرات من به زمین لرزه بم باز می گردد. یادم می آید در زمان زمین لرزه منجیل وقتی تصاویر زمین لرزه را می دیدم به شدت از زمین لرزه هراسان بودم و این سوال در ذهنم ایجاد شده بود که اگر روزی در اطرافم چنین حادثه ای رخ بدهد من چه خواهم کرد؟

در آن زمان تصاویر به آغوش کشیدن جسد کودکی توسط مادرش و مدفون شدن اعضای یک خانواده در زیر آوار به شدت برام عذاب آور بود. اما در زمین لرزه پنجم دیماه ۱۳۸۲ همان حس خبرنگاری من را به گوشه ای از ماجراهای دردناک بم کشاند که بعد از گذشت سالها هنوز تصور تجربیات گذشته برام رنج آور است.

داستان بم من از آنجا شروع شد که پس از صدور نامه اجازه ورود بم به سوی ستاد بحران با یک گروه از پزشکان کرمانی به سمت بم حرکت کردم و حدود ساعت ۹ صبح به نزدیکی های بم رسیدیم. در سه راهی بم - کرمان و جیرفت جلوی یکی از خودروهایی که از سمت بم می آمد را گرفتم و از مردی پرسیدم «بم چه خبر است و میزان خسارات چقدر است؟» مرد پیاده شد؛ صنوق ماشینی را باز کرد و جسد اعضای خانواده اش را در حالی که برای تدفین آنها به سمت کرمان می رفت را نشان داد و گفت «از بم چیزی نمانده است».

در مسیر بودیم که یکی از اعضای گروه امدادی کودکی را که از بچه های موسسه نگهداری کودکان بی سرپرست بم بود را در نزدیکی روستای خواجه عسکر در حومه بم مشاهده کرد در حالی که پریشان و مضطرب به سمت خارج از شهر در حال حرکت بود. کودک را سوار خودرو کردیم و به سمت موسسه ای که این کودک بمی در آن نگهداری می شد به راه افتادیم؛ این کودک آنچنان آشفته و مضطرب بود که توان حرف زدن نداشت وقتی از خودرو پیاده شدیم و به عمق شهر رفتیم جامعه را مشاهده کردیم چندین سرباز ارتش با بیل های نظامی در حال بیرون آوردن بچه ها از زیر آوار بودند و کودکی هم که ما پیدا کرده بودیم تنها نجات یافته این موسسه بود که پس از بروز حادثه به دلیل شوکی که به وی وارد شده بود پا به فرار گذاشته بود. جسدهایی که از زیر آوار خارج شده بود به

ترتیب در کنار دیوار گذاشته شده بودند، مجاور این موسسه سقف تمام خانه ها با زمین یکی شده بود و از زیر آوارها صدای کمک می آمد اما همه مشغول کندن گوشه ای از خانه خودشان بودند و هر از گاهی جسدی از زیر آوار بیرون می آمد. در نهایت به یکی از پادگاههای نظامی داخل شهر بم رفتیم که به ستاد امداد شهر تبدیل شده بود؛ مهندس کریمی استانداز وقت کرمان و مهندس مرعشی در آنجا مستقر بودند و امداد رسانی را در لحظات اولیه مدیریت می کردند با راهنمایی آنها به سمت فرودگاه بم حرکت کردیم. تمام راههای منتهی به بم از سوی مردمی که برای کمک رسانی به سمت شهر می آمدند مسدود شده بود و تنها راه انتقال مجروحان به خارج از شهر فرودگاه بود. آن شب تا صبح در فرودگاه بم ماندیم و مجروحان را به سالن انتظاری که به سالی بزرگ مملو از کشته و مجروح تبدیل شده بود و در کنارهای باند پرواز منتقل می کردیم.

تنها امکان درمانی که در فرودگاه مهیا بود قرص استامینوفن کدوئین و کمی آب بود که باید به مصدومانی داده می شد که درد بسیاری داشتند و به گفته پزشکان تنها جنبه روانی داشت.

هر لحظه چندین هواپیما از کشورهای مختلف وارد فرودگاه می شدند تجهیزات را پیاده می کردند و بلافاصله مصدومان توسط امدادگران سوار هواپیما می شدند. روز بعد که به شهر بازگشتیم مردمی که توانسته بودند خود را به بم برسانند، همچنان اجساد نزدیکانشان را از زیر آوار خارج می کردند و پس لرزه ها نیز همچنان ادامه داشت. همه خیابانها و به خصوص قبرستان بم مملو از جنازه بود خاطرات آن روزها بسیار دردناک و آزار دهنده است و خوشحالم که پس از گذشت سالها حالا بم شهری زیبا و سرزنده است که مردمش تمام خاطرات تلخ را پشت سر گذاشته اند.

اما تلخ ترین خاطره ام از آن روزهای اسف بار از یکی از حادثه دیدگان زمین لرزه بم بود آن شب تمام صحن سالن انتظار فرودگاه تخلیه شده بود و کف سالن مملو از مصدوم بود در این میان مردی میان سال از ناحیه شکم به شدت ضربه خورده بود با وجود دردی که داشت در کمال تعجب سکوت کرده بود. وقتی صدایم کرد گفت «در فلان خیابان خانواده اش زیر آوار مانده اند و باید بروم آنها را نجات دهم». هر لحظه نقشه ای می کشید چند طعمه تلفن داد اما تمام راههای ارتباطی قطع شده بود چند آدرس داد اما امکان دسترسی به شهر نبود در همین هنگام چند واژت با دهها مصدوم از راه رسیدند و برای انتقال مصدومان به بیرون از سالن رفتیم. در این لحظه پس لرزه شدیدی روی داد و بخشی از سقف کاذب سالن فرو ریخت و حالت اضطراب کل سالن را فرا گرفت. مجبور شدیم بخشی از مصدومان را به باند پرواز ببریم و وقتی به سالن فرودگاه برگشتیم و بالای سر این مرد رسیدیم وی در حالیکه

اشک از گوشه چشمش می ریخت جانش را از دست داده بود. همیشه خواب این مرد را می بینم و اینکه چرا نتوانستم کاری برایش انجام دهم.

اما خنده دار ترین خاطره ای که با آن مواجه شدم این بود که روزی یک پیشه ور وارد دفتر کارم شد و با گریه و زاری گفت کمک کنید تنها راه درآمد من از طریق پیشه وری است؛ اما الاغی که من با آن وسایلم را برای فروش به روستاهای اطراف می بردم مرده است و حالا نمی دانم پیش کدام مسئول بروم تا مشکلم را حل کنم. البته مشکل این پیرمرد را پیگیری کردیم و زیر پوشش یکی از نهادهای حمایتی رفت. شیرین ترین خاطره ام نیز از یک دختر بیمار بود که در آستانه مرگ بود وقتی پیگیری کردیم و بعد از عمل جراحی و بهبود یافتنش روزی تلفنم زنگ زد و کودکی با لهجه سیرجانی گفت عمو امیر ممنونم و همین یک جمله برای یک عمر من کفایت می کند.

● **رسانه ها چه میزان در حل مشکلات مردم در استان ها تاثیر گذارند؟**

رسانه در استان ها به خصوص در مناطق محروم می توانند نقش کلیدی داشته باشند این مثال را می توان در مناطق محرومی همچون جنوب کرمان به سادگی مشاهده کرد. در یکی از سفرها به جنوب استان کرمان به یک روستای کپری رسیدیم که مردم روستا در شرایط بسیار بدی زندگی می کردند، برق نداشتند، آب را از یک چاه که در میانه روستا حفر شده بود تهیه می کردند.

زنی در این روستا زندگی می کرد که دانشت شناسنامه برایش آرزو بود و در واقع مردم روستا فکر می کردند همین شناسنامه ها بزرگترین دارایی زندگی شان هستند. نکته جالب این بود که بسیاری از ساکنان این روستای کپری در طول زندگی حتی یک بار هم به مرکز بخش و یا شهرستانشان هم نرفته بودند وضعیت در این روستا بسیار نا راحت کننده بود.

در همان زمان مسئولان وقت حتی وجود یک خانه کپری را در جنوب کرمان منکر می شدند و می گفتند که در طرح کپر زدایی کلیه خانه های کپری برچیده شده اند گزارش خبری و تشریحی که از این روستا در چند رسانه منتشر شد موجب شد در کمتر از یک سال کپری های این روستا جای خود را به خانه های مسکونی بدهند و برق و آب و راه دسترسی به این روستا برسد.

این یعنی قدرت رسانه، نقش اصلی رسانه در قبل مردم رسیدگی به چنین مواردی است؛ نباید رسانه را از این مهم که رسیدگی به مشکلات جامعه و رفع کمبودها و جهت دهی به خدمات دستگاههای دولتی است تبدیل کنیم به سیستمی که کارش تعریف و تمجید از عملکرد غیر قابل دفاع برخی مسئولان باشد.

یکی از دلایل موفقیت چشمگیر بخش استانیهای خبرگزاری مهر طی سالهای گذشته تاکنون همین نقش بوده و در واقع

تکیه اصلی سرپرستان استانی خبرگزاری مهر به مردم بوده است؛ ضمن اینکه در چارچوب نظام اسلامی و حفظ ارزشها تلاش کرده اند اما هیچ گاه روی خود را از جامعه و مردم و به خصوص محرومان جامعه برنگردانده اند.

این دقیقا همان نقشی است که نظام جمهوری اسلامی برای رسانه تعریف کرده اند این در حالی است که در برخی از رسانه ها با وجود هزینه های گزاف این نقش نادیده گرفته اند و به همین دلیل هم در بخش پوشش اخبار حوزه استانها هیچ گاه نتوانسته اند حتی در سایه خبرگزاری مهر نیز حرکت کنند.

باید به این نکته هم اشاره کنم که کار در استان های خبرگزاری مهر یک صفای خاص دارد اینجا دبیر و سرپرست استان و مدیر کل استانها همه در کنار هم هستند ما همه با هم برادریم و صمیمیت خاصی در مهر وجود دارد و به همین علت هم هست که استانهای مهر همیشه موفق است و همه بچه ها پشتیبان یکدیگر هستند.

در کنار این صمیمیت کار حرفه ای خبرنگاری هم با جدیت پیگیری می شود.

● **در ابتدای ورود به این حرفه چه دیدگاهی از خبرنگاری داشتید و امروز این دیدگاه چه میزان تغییر کرده است؟**

دیدگاه کلی من از این حرفه تغییری نکرد است اما حقیقت این است که رسانه در کشور باید به صورت جدی آسیب شناسی شود. شاید برخی از نواقص حرفه خبرنگاری از نگاه نا عادلانه به خبرنگاران باشد اما بسیاری از مشکلات نیز ناشی از خود ماست. خبر و رسانه یک کار حساس است باید توسط افراد صادق، امین و بی طرف انجام شود و اگر بخوایم اینجا راستگو باشیم باید بگوییم که ناراستی ها و عدم صداقت برخی خبرنگاران آزارم می دهد. به همین دلیل باید مراقب باشیم که هر فردی نتواند اسم خبرنگار را بر خود بگذارد و از این واژه مقدس سوء استفاده کند.

● **به عنوان فردی که چندین سال در این حرفه مشغول بکار بوده برای خبرنگاران نوپا و علاقمندان به این حرفه چه سخنی دارید؟**

تنها حرفم من به افرادی که می خواهند وارد این حرفه شوند این است که باید عشق روزنامه نگاری را از خود تقویت کنند و اگر این عشق نباشد و بخواهید فقط یک شغل داشته باشید حتما امروز یا فردا شکست خواهید خورد و به بن بست می رسید.

اگر نگاهی به آینده شغلی فارغ التحصیلان رشته های مرتبط با خبرنگاری بیندازید می بینید اکثر این افراد مشغول کارهایی می شوند که هیچ ارتباطی با رسانه ندارند و دلیل این امر هم عدم علاقه و پشتکار در این حرفه است در پایان به تلاش و پشتکار و عشق تمام همکارانم درود می فرستم.

گزارش های متنوع تصویری که در طول دو ماه از اقصی نقاط کشور توسط عکاسان و خبرنگاران خبرگزاری منتشر می شود آنقدر گسترده هست که دست به انتخاب زدن از میانشان کاری دشوار باشد اما نگاه ما در این آلبوم تصویری بیش از نگاهی خبری به رویدادهای دو ماه گذشته، قائل به نگاهی هنرمندانه بوده و اینکه در همین فرصت کوتاه چند صفحه نگاه شما به اقلیم ایران بچرخد.

روز ملی خلیج فارس

مراسم کومسای و
هورامان در کردستان

آئین عمامه گذاری در حوزه
علمیه سعدیه اورجلی کلاسه

آیین اعتکاف در شهرستان اشهراد، سمیرم،
همدان، اراک

کارگاه ساخت سماور در تبریز

تصاویری از تپه های رنگین کمائی و رود شور در منطقه اشتهارد.

در این طرح اعضای جمعیت امام علی (ع) بوشهر به کودکان نیازمند کمک می کنند تا آرزوهای خود را نوشته و درون کعبه هایی که به کمک خود کودکان ساخته شده بیاندازند...

فاطمه ذاکریان فعال عرصه اقتصاد مقاومتی بیرجند با کمک گرفتن از بسیج سازندگی به اعضای تعاونی روستایی زنان خراشادناکتون توانسته است برای ۲۹۰ نفر از بانوان روستاهای خراسان جنوبی اشتغال زایی کند.

کارگاه سنتی قلمزنی در اهر

آبشار حمید یکی از زیباترین آبشارهای خراسان شمالی محسوب می‌شود. این آبشار در ۷ کیلومتری شرق بجنورد و در نزدیکی روستایی به همین نام واقع شده است.

مراسم سالگرد استاد محمد رضالطقی عصر جمعه در محله سبزه مشهد گرگان برگزار شد

اولین جشنواره آئین های
بومی محلی واقوام در شهر
کلانته استان گلستان برگزار
شد

مرتفع ترین پل معلق
خارومیانه در مشگین شهر
اردبیل آماده افتتاح شد

کارگاه سفالگری در یوشهر

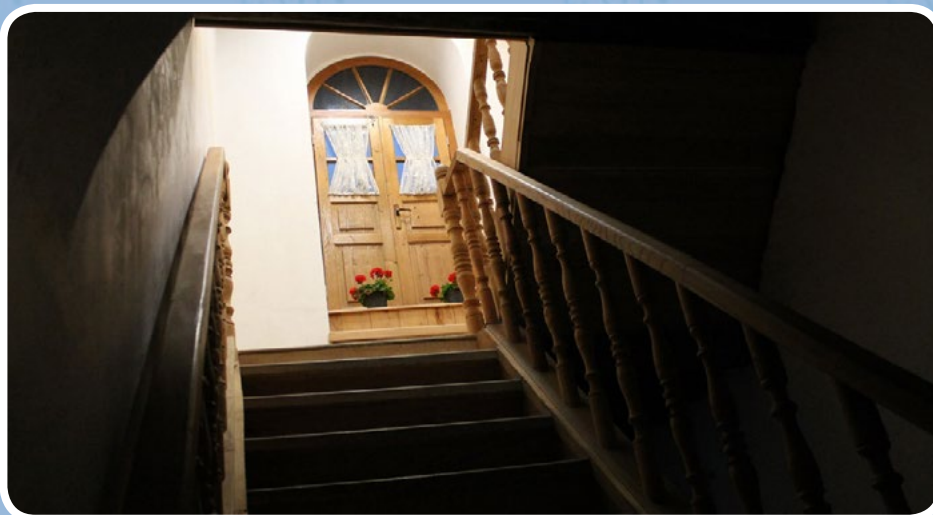

شهرستان کلیبر دارای آب و هوای معتدل کوهستانی بوده و سراسر منطقه را جنگل‌های زیبا و مراتع سرسبز پوشانده که محل مناسبی برای ییلاق عشایر است

دو شهر قمصر و نیاسر از اواسط اردیبهشت بمدت دو تا سه هفته میزبان مهمانانی هستند که برای حضور در مراسم گلابگیری به این شهرها سفر کردند

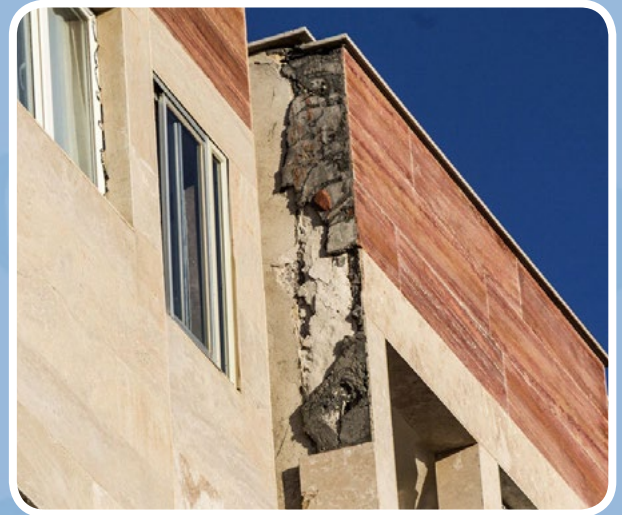
بافت تاریخی گرگان، با مساحتی بالغ بر ۱۵۰ هکتار سومین بافت با ارزش وداری سبک معماری پس از یزد و اصفهان است و وسیع‌ترین بافت تاریخی شمال ایران است

کارگران فصلی کوره های آجرپزی جنوب تهران که مهاجرینی از مشهد، کردستان و افغانستان هستند. نیمی از سال را با کار در کوره ها سپری می کنند.

تالاب بین المللی کمجان با حدود ۸ هزار هکتار مساحت در فاصله ۱۲۰ کیلومتری شمال شرق شیراز، یکی از مهمترین زیستگاه های انواع جانوران، گونه های پرندگان مهاجر و بومی در جنوب کشور است.

نابسامانی مسکن مهر شهرک گلستان

اردوی جهادی منطقه احمد فداله: جبهه جهادی منتظران خورشید در منطقه احمد فداله در شهرستان با اعزام ۲۵ نفر از پزشکان در این منطقه به ارائه خدمات پزشکی پرداختند.

جنگل فندقلو در ۳۰ کیلومتری شهر اردبیل واقع شده است و جذابیت‌های طبیعی متنوع قابلیت بسیار ممتاز برای توسعه در صنعت اکوتوریسم دارد.

سفر استانی رئیس جمهور به استان خراسان شمالی

جوانان و کودکان به دلیل نبود کار در بلوچستان، به فروش بنزین بصورت آزاد می‌پردازند.

در هفتمین روز تولد فرزند در ترکمن صحرا جشن میلاد با حضور بانوان بستگان و همسایگان محل سکونت برگزار می‌شود.

مسجد مقدس حکمران در آستانه میلاد حضرت مهدی (عج) دوازدهمین امام شیعیان جهان.

دبستان امام حسن مجتبی (ع) در منطقه صعب العبور روستای محروم اسبو استان مازندران از نداشتن آب آشامیدنی، وسایل گرمایش برای فصل سرما، سرویس بهداشتی، تلفن، گاز و همچنین جاده ناهموار رنج میبرد.

راهپیمایی کفن پوشان ورامین همزمان با ۱۵ خرداد

استراحت تابستانی گردشگران

تپه نورالشهدای قزوین

مجتمع فولاد مبارکه اصفهان در ۷۵ کیلومتری جنوب غربی شهر اصفهان، استقرار یافته است و دارای ظرفیت تولید سالانه ۵,۳۳ میلیون تن، انواع محصولات فولادی است.

جشنواره کوچ عشایر در بخش جعفرآباد مغان استان اردبیل برگزار شد.

